

ดนตรีกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

พฤษภาคม 2556

ดนตรีกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

บทคัดย่อ
ของ
ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยามหิดล

พฤษภาคม 2556

ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์. (2556). *ดนตรีกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน*

จังหวัดกำแพงเพชร. ปรินญาณิพนธ์ ศป.ม.(มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ :

*บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์
ดร.กาญจนา อินทรสุนานนท์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ.*

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวัฒนธรรมและดนตรีที่เกี่ยวข้องกับชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้วิธีการศึกษาทางมานุษยดุริยางควิทยาเป็นแนวทางการศึกษา ซึ่งเก็บข้อมูลทั้งหมดจากการสำรวจ สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงภาคสนามตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2555 จนถึงเดือนเมษายน 2556 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

2. เพื่อศึกษาดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการศึกษาพบว่า วัฒนธรรมและดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและสังคมชาวกะเหรี่ยงอย่างเหนียวแน่นจนแยกกันไม่ออก ตั้งแต่เกิดจนตายสังเกตได้จากประเพณีพิธีกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ของชนเผ่าที่มีความเชื่อในเรื่องของอำนาจเหนือธรรมชาตินับถือผีบ้านผีเรือน เชื่อในเรื่องของขวัญว่าทุกคนมีขวัญประจำกายที่คอยปกป้องคุ้มครองให้ชีวิตมีความสุขจึงเกิดพิธีกรรมผูกข้อมือเรียกขวัญ และชาวกะเหรี่ยงน้ำตกยังมีรูปแบบของภาษาที่แตกต่างจากกะเหรี่ยงเผ่าอื่น มีภูมิปัญญาด้านการเลือกสรรวัสดุธรรมชาติมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างหลากหลายเช่น ใช้ใบเตยมุงหลังคาบ้าน นำกระบอกไม้ไผ่มาใส่น้ำ หรือทำพื้นบ้าน และฝาบ้าน นำดินดินเป็ดมาทำเครื่องดนตรีเตอะน้า การทอผ้าด้วยอุปกรณ์ง่ายๆรวมไปถึงการทำอุปกรณ์ที่ใช้เพื่อการละเล่นพื้นบ้านต่างๆ

ในพื้นที่วิจัย เครื่องดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ของกะเหรี่ยงน้ำตกคือ เตอะน้าซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่มีมาตั้งแต่โบราณใช้เล่นเพื่อความบันเทิงหรือเล่นประกอบเพลงร้องโต้ตอบในงานแต่งงานดนตรีอีกรูปแบบหนึ่งคือวงกลองยาวที่ประกอบด้วยกลองยาว(ป้อเดอ) ฉาบ(จั่ว) โหม่ง(โม)จะใช้บรรเลงเพื่อการบันเทิงเรียกรวมคน และนำขบวนแห่พิธีทำบุญตามประเพณี สำหรับบทเพลงร้องโต้ตอบชาวกะเหรี่ยงน้ำตกเรียกว่า ทาเดาะเตาะ ประกอบไปด้วยเพลง(ทา)ที่มีเนื้อร้องแตกต่างกันไป เพลงแต่ละเพลงจะนำไปใช้ร้องตามโอกาสที่เหมาะสม เพราะฉะนั้นวัฒนธรรมและดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลาน

พัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นมรดกที่ถูกสืบทอดกันมาช้านาน จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม และความภาคภูมิใจในความเป็นชาติพันธุ์ของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

MUSIC KAREN NAM-TOK KHLONGLANPATTANA SUB-DISTRICT KHLONGLAN
DISTRICT KAMPHAENGPHET PROVINCE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Fine Arts Degree in Ethnomusicology
at Srinakharinwirot University
May 2013

Chinnapat Taiparnich. (2013). **Karen Nam Tok at Khlonglan Pattana Sub-district, Khlonglan District, Kamphaeng Phet Province**. Master Thesis M.F.A. (Ethnomusicology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor committee: Assoc. Prof. Dr. Kanchana Intarasunanont, Assist. Prof. Dr. Rugee Srisombat.

This research aims to study the culture and the music of Karen Nam Tok in Khlonglan Pattana sub-district, Khlonglan district, Kamphaeng Phet province. The research uses the ethnomusicology methodology as a way to study. All information is compiled from surveying, interviewing and analyzing information in fieldwork during May 2012 until April 2013. The purposes of this research are as following:

- 1.To study Karen Nam Tok culture in Khlonglan Pattana sub-district, Khlonglan district, Kamphaeng Phet province.
- 2.To study Karen Nam Tok music in Khlonglan Pattana sub-district, Khlonglan district, Kamphaeng Phet province.

The results of this study show that culture and music of Karen Nam Tok are parts of their lives which cannot be separable. From birth to death, their unique rituals can be observed. They believe in supernatural power and house spirits. They also believe that everyone has their own morale which watch over and make their lives happy. So, they have the ritual inviting the protecting spirit to return the body. Karen Nam Tok has a form of language different from other races. They have the wisdom to use a variety of natural materials in daily life. For example, they roof with Tan leaves, fill water in bamboo tube or build house's floor and wall with bamboo. Furthermore, they use Pyasatbrn to make Ter-Nah instrument, weave and make an equipment for traditional game with a simple device.

In a research area, a unique instrument of Karen Nam Tok is Ter-Nah. Ter-Nah is an instrument played since an ancient day. It is played for entertaining or making music for couple singing in wedding ceremony. Another form of Karen Nam Tok music consists of tom-tom (Poh-Der), cymbals (Jwaa) and gong (Moh). All of them are played for entertaining, gathering people and leading traditional parade ceremony. For the lyrics, they call Tar-Dor-Tor, consisting of many songs (Tar) which have different lyrics. Each song will be sung in proper time. Thus, the culture and the music of Karen Nam Tok in Khlonglan Pattana sub-district, Khlonglan district, Kamphaeng Phet province are descendent heritages indicating a strength in culture and pride in ethnic of Karen Nam Tok.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ดนตรีกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ของ

นาย ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลักประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา อินทรสุนานนท์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์)

.....ที่ปรึกษาร่วมกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิ ศรีสมบัติ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา อินทรสุนานนท์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิ ศรีสมบัติ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา อินทรสุนานนท์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.รุจิ ศรีสมบัติ รองประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ให้ความรู้และคำแนะนำในการ
ตรวจสอบข้อมูลทั้งหมด

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ และดร.วีระ พันธุ์เสือ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่กรุณา สละเวลา ให้
แนวคิด แนะนำหลักการในการศึกษา และตรวจสอบซึ่งเป็นประโยชน์ต่อปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ในสาขาดุริยางคศาสตร์ไทย ภาควิชาดุริยางคศาสตร์
สากล ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย และอบรมสั่งสอนให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึง
ปัจจุบัน

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสารมิตร สำหรับเงิน
ทุน ค่าโครงการปริญญานิพนธ์เพื่อการทำงานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบคุณ อาจารย์สุภาพร แสงแก้ว ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนชุมชนบ้าน
คลองลาน ที่ให้ความช่วยเหลือข้อมูลด้านภาษากะเหรี่ยง และข้อมูลเนื้อเพลงกะเหรี่ยง

ขอขอบคุณ ณัฐนิช นักปี และอาจารย์ จริญญา ประดิษฐ์ ที่แนะนำพื้นที่วิจัย และให้
ความช่วยเหลือด้านข้อมูลชนเผ่ากะเหรี่ยง และความรู้ต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ขอขอบคุณครอบครัวความภุษา นาย พะชนะนุช ความภุษา นาง นอเกาะเดาะ ความภุษา นาง ม
โยที ความภุษา นางคาราวรรณ ขอบพนา ที่ให้การต้อนรับ และความอบอุ่นตลอดเวลาของการเก็บ
ข้อมูล รวมทั้งเกร็ดความรู้ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

ขอขอบคุณ นายสมคิด สาริยัง นายชะแสม มณีกันท์ริยะ นายพะเมาะแสม มนพิสุทธิ์ ที่ให้
ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภาษาชาวกะเหรี่ยงน้ำตกอย่างครบถ้วนถือว่าเป็นประโยชน์
ต่องานวิจัยอย่างมาก

สุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวไทพามิชย์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ดูแล และ
ให้กำลังใจ ในการศึกษาทำงานวิจัยจนประสบผลสำเร็จ

ชินพัฒน์ ไทพามิชย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย.....	3
ความสำคัญของงานวิจัย.....	3
ขอบเขตของงานวิจัย.....	3
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
นิยามศัพท์.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม.....	6
เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์.....	10
เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องกับดนตรี.....	13
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีชาวกะเหรี่ยง.....	20
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	23
การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล.....	23
การศึกษา เรียบเรียง และจัดทำข้อมูล.....	24
วิเคราะห์ข้อมูล.....	25
ขึ้นสรุปข้อมูล.....	28
4 วัฒนธรรมและดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา	29
อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4(ต่อ)

ตอนที่ 1 ศึกษาวัฒนธรรมชาวกะเหรี่ยงน้ำตกตำบลคลองลานพัฒนา.....	29
อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร	
สภาพทั่วไปของหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก.....	29
ประวัติความเป็นมาของชนชาติกะเหรี่ยง.....	29
ประวัติตำบลคลองลานพัฒนา.....	32
สภาพภูมิประเทศสภาพทั่วไป.....	32
ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ.....	33
การปกครองและประชากร.....	34
สภาพเศรษฐกิจและอาชีพ.....	35
การบริการขั้นพื้นฐาน.....	35
สาธารณสุข.....	35
การคมนาคม.....	35
การโทรคมนาคม.....	35
ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่.....	35
การบริการและการท่องเที่ยว.....	36
ประวัติหมู่บ้านกะเหรี่ยงบ้านน้ำตก.....	36
ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน.....	36
จำนวนประชากร.....	38
การปกครอง.....	40
การอนามัยและสาธารณสุข.....	40
สภาพทั่วไป.....	40
ประวัติชนเผ่ากะเหรี่ยงหมู่บ้านน้ำตก.....	40
วิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านน้ำตก.....	42
สภาพบ้านเรือน.....	42
ศาสนาและความเชื่อ.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4(ต่อ)

สถาบันครอบครัวและเครือญาติ.....	49
ภาษา.....	50
อาหารคาวและอาหารหวาน.....	55
น้ำพริกตำ.....	55
ต้มยำไก่ใบส้มป่อย	57
แกงขาหมู (พอกะป้อ).....	58
แกงข้าวคั่ว (พอกะป้อ)	59
ข้าวเหนียวแดง (หมี่ได้ปี).....	60
ข้าวเหนียวต้มห่อ.....	62
การเล่น.....	64
แข่งขันดำข้าว.....	64
แข่งขันยิงหน้าไม้.....	65
กีฬาทอยสะบ้า.....	65
การเดินขาหยั่ง.....	66
พิธีกรรม.....	69
พิธีกรรมการเกิด.....	69
พิธีกรรมการแต่งงาน.....	70
พิธีกรรมการตาย.....	72
พิธีกรรมวันขึ้นปีใหม่(ฮีเด).....	74
พิธีกรรมทำบุญไหว้เจดีย์(หม่าบู้โอะ).....	76
วันเพ็ญเดือน 3.....	76
วันเพ็ญเดือน 5.....	81
การแต่งกายของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก.....	85
การประกอบอาชีพของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก.....	87
การทำไร่.....	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4(ต่อ)

การหาของป่า.....	90
การทอผ้า (ทาด้า).....	91
การศึกษา.....	93
ตอนที่ 2 ศึกษาดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา	95
อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร	
ประวัติความเป็นมาของดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก	95
เครื่องดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก.....	97
เตอะน้ำ.....	97
ลักษณะของเตอะน้ำ	98
ขนาดของเตอะน้ำ.....	99
วิธีการเล่นและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง.....	101
วิธีเล่นเตอะน้ำ.....	101
โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง.....	104
กลองยาว (ป้อเดอ)	104
ลักษณะของกลองยาว	105
ขนาดของกลองยาว	106
วิธีการตีกลองยาวและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง	107
วิธีการตีกลองยาว.....	107
โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง	107
ฉาบ (จั่ว)	108
ขนาดของฉาบ	108
วิธีการตีฉาบและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง	109
วิธีตีฉาบ.....	109
โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง	110
โหม่ง (โม้)	110
ขนาดของโหม่ง.....	110

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4(ต่อ)

วิธีการตีโหม่งและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง.....	111
วิธีการเล่นโหม่ง.....	111
โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง.....	111
การรวมวงดนตรี.....	112
รูปแบบของการรวมวงกลองยาวในการบรรเลง.....	112
โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง.....	113
นักดนตรี	114
นายพะชนุก คามภูผา.....	114
นายโกลี นาตรี	115
นายพะเชลี ผูกสัมพันธ์	116
นายสุวิทย์ นาตรี	117
ประเภทของบทเพลงชาวกะเหรี่ยงน้ำตก	118
การบรรเลงเตอะนากับการร้องเพลงโต้ตอบ	119
บทเพลงที่ใช้ร้องโต้ตอบในโอกาสต่างๆ	144
โอกาสในการแสดงดนตรี	153
การสืบทอดดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก	154
การสืบทอดเตอะนា.....	155
การสืบทอดวงกลองยาว.....	156
การสืบทอดบทเพลงร้องโต้ตอบ.....	156
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	158
ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย.....	158
ความสำคัญของงานวิจัย.....	158
วิธีดำเนินงานวิจัย.....	158
สรุปผลการวิจัย.....	159
อภิปรายผล.....	165

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4(ต่อ)

ข้อเสนอแนะ.....	166
บรรณานุกรม.....	168
ภาคผนวก.....	174
ภาคผนวก ก.....	175
ภาคผนวก ข.....	186
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	191

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการแบ่งเขตปกครอง ชื่อผู้ใหญ่บ้าน จำนวนประชากร.....	34
2 แสดงจำนวนประชากรประเภทต่างๆ.....	39
3 แสดงรายละเอียดการประกอบอาชีพของชนเผ่ากะเหรี่ยง.....	39
4 ข้อมูลจากแบบข้อมูลเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.....	94

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 พื้นที่ทั่วไปเป็นลักษณะเนินเตี้ยๆ	32
2 แผนที่อำเภอคลองลาน.....	33
3 แผนที่หมู่ 18 บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก.....	37
4 ป้ายทางเข้าหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก.....	38
5 สภาพบ้านชาวกะเหรี่ยงน้ำตกแตกต่างกันตามฐานะ.....	42
6 พื้นเรือนและฝาทำด้วยไม้ไผ่ฟากและฝาฟาก.....	43
7 หลังกมุงด้วยใบเตยจนเกิดลวดลายสวยงาม.....	43
8 ลักษณะเตาไฟภายในบ้าน.....	44
9 กระบอไม้ไผ่สำหรับตักน้ำ และเก็บน้ำไว้กิน.....	44
10 สำนักวิปัสสนา้ำตกคลองลาน.....	46
11 การบวชต้นไม้.....	46
12 นายพะชนะนุญนั่งริมน้ำตกเขียนบทเพลงทำบุญไหว้เจดีย์.....	46
13 เครื่องเซ่นไหว้ในพิธีเรียกขวัญ.....	48
14 นายพะชนะนุญบุตรคนโตเป็นผู้เริ่มพิธีก่อน.....	48
15 การผูกข้อมือก่อนจะนำข้าวพร้อมด้ายไปเปะไว้ที่ไหล่.....	48
16 การสอนภาษากะเหรี่ยงในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก.....	51
17 ตัวอักษรภาษากะเหรี่ยงบ้านน้ำตกมี.....	51
18 สระของภาษากะเหรี่ยงบ้านน้ำตก.....	52
19 วรรณยุกต์ของภาษากะเหรี่ยงบ้านน้ำตก.....	52
20 อาหารกะเหรี่ยงมือแรกที่ลูกสาวคุณพะชนะนุญทำเลี้ยง.....	56
21 น้ำพริกดำ.....	56
22 ดมยาไก่ไล่ใบส้มป่อย.....	57
23 พริกแกง.....	58
24 แกงขามู.....	59
25 แกงข้าวคั่ว.....	60
26 การดำข้าวเหนียวแดง.....	61
27 ข้าวเหนียวต้มห่อที่ต้มสุกแล้วทั้งตัวผู้และตัวเมีย.....	62

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
28 ต้นไม้กวาดหรือต้นก้าง.....	63
29 ใบไม้กวาด.....	63
30 การห่อแบบตัวผู้จะมีปลายแหลม 2 ข้าง.....	63
31 ห่อแบบตัวเมียจะมีปลายแหลมข้างเดียว.....	63
32 ข้าวเหนียวที่ห่อเรียบร้อยแล้ว.....	63
33 ใส่หม้อต้มตั้งไฟที่จุดในพิธี.....	63
34 การแข่งขันดำข้าว.....	64
35 เมื่อดำเสร็จก็ต้องมัดข้าวเอาเกลบออก.....	64
36 ผลงานนำมาวางให้กรรมการตัดสิน.....	65
37 ผู้เข้าแข่งขันชิงหน้าไม้.....	65
38 เป้ากระดาดและต้นกล้วยอุปกรณ์ในการติดตั้งที่ทำได้ง่าย.....	65
39 ฝักสะบ้า.....	66
40 การเรียงลูกสะบ้าของแต่ละฝ่าย	66
41 การขึ้นเดินขาหยั่งของนายคู่ นาคี.....	67
42 นายคู่ นาคีกำลังเดินขาหยั่ง.....	67
43 การมัดที่วางเท้าของขาหยั่ง.....	68
44 การแข่งขันเดินขาหยั่ง	68
45 พิธีแต่งงานนายพะลา และนางดาวรรณ คามภูผา.....	71
46 การฆ่าหมูตัวแรก.....	71
47 พิธีศพของชาวกะเหรี่ยง.....	73
48 เครื่องประกอบพิธีศพของชาวกะเหรี่ยง.....	73
49 ด้ายที่นำมามัดหัวบันได.....	75
50 ด้ายที่นำมามัดที่เสาเตาไฟ.....	75
51 บุคคลภายนอกที่เข้าร่วมพิธีต้องมอบบูหรี่ให้กับเจ้าของบ้าน.....	75
52 แป้งชู	76
53 ต้นชูและหัวชู.....	76
54 การทอธงและไม้ที่ใช้คันด้ายเป็นระยะ.....	77

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
55 สมาชิกคนอื่นๆก็จะมานั่งล้อมวงทำส่วนที่ตกแต่งบนธง.....	77
56 ธงสีน้ำเงินประจำหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกที่ทอเสร็จเรียบร้อยแล้ว.....	78
57 เทียนขี้ผึ้งแท่งที่ทำจากไขรังผึ้ง.....	78
58 น้ำมันผสมส้มป่อยที่ใช้พรมรอบฐานเจดีย์.....	78
59 เจดีย์วัดพระบรมธาตุ นครชุม.....	80
60 ยอดฉัตรทองที่นำมาจากเมืองมะละแหม่ง.....	80
61 ภาพถ่ายยอดเขามอโก้ไจที่บ้านของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก.....	81
62 การสร้างเจดีย์ทราย.....	82
63 องค์ประกอบของเจดีย์ทรายและบริวาร.....	83
64 เครื่องแต่งกายชายใส่ในงานพิธีการต่างๆ.....	85
65 นายชะแอะ อายุ 84 ปีกับชุดเซโปวก็แบบโบราณปัจจุบันไม่นิยมใส่แล้ว....	85
66 การแต่งกายชาย หญิงสำหรับงานในพิธีทำบุญ.....	86
67 การแต่งกายสีขาวคือหญิงสาวที่ยังไม่ได้แต่งงานส่วนอื่นๆ.....	86
คือหญิงที่แต่งงานแล้ว....	
68 เครื่องแต่งกายชายในชีวิตประจำวัน.....	86
69 การแต่งกายของสตรีกะเหรี่ยงในชีวิตประจำวัน.....	86
70 การลงแขกปลูกข้าวไร่ของชาวกะเหรี่ยง.....	89
71 ชาวกะเหรี่ยงปอกเปลือกและหั่นหน่อไม้เพื่อคองเกลือ.....	90
72 ผักหวานของปาราคาแพงอีกชนิดหนึ่ง.....	90
73 บีบน้ำผึ้งออกจากไขรังผึ้งเพื่อเก็บไว้ทำเทียน.....	91
74 น้ำผึ้งเดือน 5 ที่ผ่านการกรองแล้ว.....	91
75 เข็มขัดที่ใช้ผูกเอวคนทอ.....	92
76 การทอผ้าแบบใช้ตัวผู้ทอเป็นหลัก (Back strap).....	92
77 ด้ายทอสีต่างๆที่หาซื้อได้ในตลาดบ้านม้งคลองลาน.....	92
78 เส้นฝ้ายที่ผ่านกรรมวิธีทำให้นุ่มก่อนนำมาทอเป็นกลุ่ม.....	93
79 การใช้แปรงขนหมูแปรงขี้ผึ้งก่อนนำไปแปรงบนผ้าทอ.....	93
80 โรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน.....	94

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
81 เตื่อน้ำ เครื่องดนตรีของนายพะชนะนุช คามภูผา.....	98
82 แสดงส่วนต่างๆและชื่อเรียกของเตื่อน้ำ.....	99
83 แสดงส่วนต่างๆและขนาดของเตื่อน้ำ	100
84 ภาพแสดงด้านบนของเตื่อน้ำ	100
85 แสดงวิธีการ ตั้งสายเตื่อน้ำ.....	101
86 รูปแบบการวางมือขณะบรรเลงเตื่อน้ำ.....	102
87 ภาพวาดแสดงตำแหน่งการวางนิ้วมือและการตั้งเสียง.....	102
ในการบรรเลงเตื่อน้ำ รูปแบบที่ 1	
88 ภาพวาดแสดงตำแหน่งการวางนิ้วมือและการตั้งเสียง.....	103
ในการบรรเลงเตื่อน้ำ รูปแบบที่ 2	
89 กลองยาว.....	104
90 แสดงส่วนต่างๆและชื่อเรียกของกลองยาว.....	105
91 แสดงส่วนต่างๆและขนาดของกลองยาว.....	106
92 ฉาบ.....	108
93 แสดงส่วนต่างๆและขนาดของฉาบ	109
94 โหม่งเครื่องดนตรีของนายพะชนะนุช.....	110
95 แสดงส่วนต่างๆและขนาดของกลองยาว.....	111
96 การนั่งบรรเลวงกลองยาวชาวกะเหรี่ยงน้ำตกในวันทำบุญเจดีย์.....	113
97 การยืนบรรเลวงกลองยาวชาวกะเหรี่ยงน้ำตกในวันทำบุญเจดีย์.....	113
98 การบรรเลวงกลองยำนำขบวนเวียนรอบเจดีย์ในวันทำบุญเจดีย์.....	113
99 นาย พะชนะนุช คามภูผา.....	114
100 นายโกสิน นาดรี.....	115
101 นายพะเชลี ผูกสัมพันธ์	116
102 นายสุวิทย์ นาดรี.....	117
103 บทเพลงที่เขียนขึ้นจากการจดจำเนื้อหา.....	119
104 พิธีกรในงานศพของชาวกะเหรี่ยง.....	148
105 อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในพิธีงานศพของชาวกะเหรี่ยง	148

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
106 นางนอเกาะเตาะ ความผูกพัน สาธิตการร้องเพลงในงานศพ.....	148
107 วงกลองยาวนำขบวนแห่รอบเจดีย์การทำบุญ.....	153
108 นายพะชะนุช ความผูกพัน แสดงดนตรีเต๋อหน้าในวันปีใหม่.....	153
109 นายพะชะนุช ความผูกพัน แสดงดนตรีเต๋อหน้าในงานแนะนำการท่องเที่ยว...	154
110 เขวชนกะเหรี่ยงร้องและเต้นบนเวทีในงานวันประเพณีปีใหม่	154
111 เครื่องดนตรีเต๋อหน้าในอดีต.....	155
112 เครื่องดนตรีเต๋อหน้าปัจจุบัน.....	155
113 นางนอเกาะเตาะ ความผูกพัน กำลังเขียนบทเพลงร้องโต้ตอบ.....	156
114 นางนอเกาะเตาะ ความผูกพัน ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับบทเพลงร้องโต้ตอบ.....	157
ของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกกับผู้สื่อข่าวในงานนิทรรศการชนเผ่า งานประเพณีโนบพระเล่นเพลง จังหวัดกำแพงเพชร	

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงการแบ่งเขตปกครองเป็น 21 หมู่บ้านข้อมูลจากเอกสาร แผนพัฒนาหมู่บ้านบ้านกะเหรี่ยงน้ำตก	32
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรประเภทต่างๆ	37
ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดการประกอบอาชีพของชนเผ่ากะเหรี่ยง	37
ตารางที่ 4 ข้อมูลจากแบบข้อมูลเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา	92

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 1 พื้นที่ทั่วไปเป็นลักษณะเนินเตี้ยๆ ชาวบ้านเรียกมอส่วนใหญ่ปลูกมันสำปะหลัง	30
ภาพที่ 2 แผนที่อำเภอคลองลาน	31
ภาพที่ 3 แผนที่หมู่ 14 บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก	35
ภาพที่ 4 ป้ายบอกชุมชนป่ากะญอ และทางเข้าหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก	36
ภาพที่ 5 สภาพบ้านชาวกะเหรี่ยงน้ำตกแตกต่างกันตามฐานะ	40
ภาพที่ 6 พื้นเรือนและข้างฝาทำด้วยไม้ไผ่ฟากและฝาฟาก	41
ภาพที่ 7 หลังคามุงด้วยใบเตนจั่ววางจนเกิดลวดลายสวยงาม	41
ภาพที่ 8 ลักษณะเตาไฟภายในบ้านชั้นบนใช้เป็นที่เก็บอาหาร	42
ภาพที่ 9 กระบอกไม้ไผ่สำหรับตักน้ำ และเก็บน้ำไว้กิน	42
ภาพที่ 10 สำนักวิปัสสนา้ำตกคลองลาน	44
ภาพที่ 11 การบวชต้นไม้	44
ภาพที่ 12 นายพะชะนุยนั่งริมน้ำตกเขียนบทเพลงทำบุญไหว้เจดีย์	44
ภาพที่ 13 เครื่องเซ่นไหว้ในพิธีเรียกขวัญ	46
ภาพที่ 14 นายพะชะนุญบุตรคนโตเป็นผู้เริ่มพิธีก่อน	46
ภาพที่ 15 การผูกแขนก่อนจะนำข้าวพร้อมด้ายไปเปะไว้ที่ไหล่	46
ภาพที่ 16 การสอนภาษากะเหรี่ยงในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก	49
ภาพที่ 17 ตัวอักษรภาษากะเหรี่ยงหมู่บ้านน้ำตกมี 25 ตัว	49
ภาพที่ 18 สระของภาษากะเหรี่ยงบ้านน้ำตกมี 9 ตัว	50
ภาพที่ 19 วรรณยุกต์ของภาษากะเหรี่ยงบ้านน้ำตกมี 5 ตัว	50
ภาพที่ 20 อาหารกะเหรี่ยงมือแรกที่ลูกสาวคุณพะชะนุญทำเลี้ยง	54
ภาพที่ 21 น้ำพริกดำ	54
ภาพที่ 22 ดมยาไก่ไล่ใบส้มป่อย	55
ภาพที่ 23 พริกแกง	56
ภาพที่ 24 แกงขามู เมื่อวันขึ้นปีใหม่	57
ภาพที่ 25 แกงข้าวคั่ว	58
ภาพที่ 26 การตำข้าวเหนียวแดง	59
ภาพที่ 27 ข้าวเหนียวคั่วห่อที่คั่วสุกแล้วทั้งตัวผู้และตัวเมีย	60
ภาพที่ 28 ต้นไม้กวาดหรือต้นกั๋ง	61

บัญชีภาพประกอบ(ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 29 ใบไม้กวาด	61
ภาพที่ 30 การห่อแบบตัวผู้จะมีปลายแหลม 2 ข้าง	61
ภาพที่ 31 ห่อแบบตัวเมียจะมีปลายแหลมข้างเดียว	61
ภาพที่ 32 ข้าวเหนียวที่ห่อเรียบร้อยแล้ว	61
ภาพที่ 33 ใส่หม้อต้มตั้งไฟที่จุดในพิธี	61
ภาพที่ 34 การแข่งขันดำข้าว	62
ภาพที่ 35 เมื่อดำเสร็จก็ต้องพืดข้าวเอาเกลบออก	62
ภาพที่ 36 ผลงานนำมาวางให้กรรมการตัดสิน	63
ภาพที่ 37 ผู้เข้าแข่งขันยืนหน้าไม้	63
ภาพที่ 38 เป้ากระดาศและต้นกล้วยอุปกรณ์ในการติดตั้งที่หาได้ง่าย	63
ภาพที่ 39 ฟักสะบ้า	64
ภาพที่ 40 การเรียงลูกสะบ้าของแต่ละฝ่าย	64
ภาพที่ 41 การขึ้นเดินขาหยั่งของนายคู่ นาคีรี	65
ภาพที่ 42 นายคู่ นาคีรีกำลังเดินขาหยั่ง	65
ภาพที่ 43 การมัดที่วางเท้าของขาหยั่ง	66
ภาพที่ 44 การแข่งขันเดินขาหยั่ง	66
ภาพที่ 45 พิธีแต่งงานนายพะลา และนางดาวรรณ ความภูผา	69
ภาพที่ 46 การฆ่าหมูตัวแรก	69
ภาพที่ 47 พิธีศพของชาวกะเหรี่ยง	71
ภาพที่ 48 เครื่องประกอบพิธีศพของชาวกะเหรี่ยง	71
ภาพที่ 49 ด้ายที่นำมามัดหัวบันได	73
ภาพที่ 50 ด้ายที่นำมามัดที่เสาเตาไฟ	73
ภาพที่ 51 บุคคลภายนอกที่เข้าร่วมพิธีต้องมอบบูหรี่ให้กับเจ้าของบ้าน	73
ภาพที่ 52 แป้งชู	74
ภาพที่ 53 ต้นชูและหัวชู	74
ภาพที่ 54 การทอธงและไม้ที่ใช้คันด้ายเป็นระยะ	75
ภาพที่ 55 สมาชิกคนอื่นๆก็จะมานั่งล้อมวงทำส่วนที่ตกแต่งบนธง	75
ภาพที่ 56 ธงสีน้ำเงินประจำหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกที่ทอเสร็จเรียบร้อยแล้ว	76

บัญชีภาพประกอบ(ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพที่ 57 เทียนจี๊ผึ่งแห้งที่ทำจากไชร้งผึ่ง	76
ภาพที่ 58 น้ำมันผสมสลับปอยที่ใช้พรมรอบฐานเจดีย์	76
ภาพที่ 59 เจดีย์วัดพระบรมธาตุ นครชุม	78
ภาพที่ 60 ยอดฉัตรทองที่นำมาจากเมืองมะละแหม่ง	78
ภาพที่ 61 ภาพถ่ายยอดเขามอโก้โก้ที่บ้านของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก	79
ภาพที่ 62 การสร้างเจดีย์ทราย	80
ภาพที่ 63 องค์ประกอบของเจดีย์ทรายและบริวาร	81
ภาพที่ 64 เครื่องแต่งกายชายใส่ในงานพิธีการต่างๆ	83
ภาพที่ 65 นายชะแสม มณีกันทรียะ อายุ 84 ปีกับชุดเซโปงกิแบบโบราณ	83
ภาพที่ 66 การแต่งกายชาย หญิงสำหรับงานในพิธีทำบุญ	84
ภาพที่ 67 การแต่งกายสีขาวคือหญิงสาวที่ยังไม่ได้แต่งงานส่วนสีอื่นๆคือหญิงที่แต่งงานแล้ว	84
ภาพที่ 68 เครื่องแต่งกายชายในชีวิตประจำวัน	84
ภาพที่ 69 การแต่งกายของสตรีกะเหรี่ยงในชีวิตประจำวัน	84
ภาพที่ 70 การลงแขกปลูกข้าวไร่ของชาวกะเหรี่ยง	87
ภาพที่ 71 ชาวกะเหรี่ยงปอกเปลือกและหั่นหน่อไม้เพื่อคองเกลือ	88
ภาพที่ 72 ผักหวานของป่าราคาแพงอีกชนิดหนึ่ง	88
ภาพที่ 73 บีบน้ำผึ้งออกจากไชร้งผึ่งเพื่อเก็บไว้ทำเทียน	89
ภาพที่ 74 น้ำผึ้งเดือน 5 ที่ผ่านการกรองแล้ว	89
ภาพที่ 74 น้ำผึ้งเดือน 5 ที่ผ่านการกรองแล้ว	90
ภาพที่ 76 การทอผ้าแบบใช้ตัวผู๊ทเป็นหลัก (Back strap)	90
ภาพที่ 77 ด้ายทอสีต่างๆที่หาซื้อได้ในตลาดบ้านม้งคลองลาน	90
ภาพที่ 78 เส้นฝ้ายที่ผ่านกรรมวิธีทำให้นุ่มก่อนนำมาทอเป็นกลุ่ม	91
ภาพที่ 79 การใช้แปรงขนหมูแปรงจี๊ผึ่งก่อนนำไปแปรงบนผ้าทอ	91
ภาพที่ 80 โรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน	92

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มนุษย์มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่หลากหลายตามสถานการณ์ต่างๆ อาทิอารมณ์ดีใจ เสียใจ ผิดหวังหรือสมหวัง ซึ่งการแสดงออกทางอารมณ์นี้ขึ้นอยู่กับ สุนทรียะในด้านต่างๆ อันประกอบไปด้วย สุนทรียะด้านดนตรี สุนทรียะด้านศิลปะ สุนทรียะด้านภาษา ซึ่งสามารถนำมาบูรณาการ กันได้ เพราะสุนทรียะด้านดนตรีและสุนทรียะด้านภาษา เป็นมูลเหตุของดนตรี และเพลงร้อง ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ตอบสนองความต้องการของคนในสังคม

สภาพของมนุษย์ที่ได้สร้างสุนทรียะทางด้านดนตรีและภาษาเพื่อสนองความต้องการในหลายๆด้าน โดยเฉพาะด้านจิตใจและสังคม ด้านจิตใจดนตรีได้ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างความรื่นเริง บันเทิงใจ การผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน การเกี่ยวพาราสีเป็นต้น ด้านสังคมดนตรีมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ทั้งนี้การที่มนุษย์นำดนตรีเข้าไปประกอบในพิธีกรรมนั้น ก็เพื่อต้องการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการติดต่อกับสิ่งที่ลี้ลับเหนือธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นเทพเจ้า เทวดา ฟ้าดิน แม้กระทั่งผีบรรพบุรุษ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าดนตรีพิธีกรรมได้ซึมซับเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิตของมนุษย์อย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้

ดนตรีพิธีกรรมเป็นดนตรีที่บรรเลงประกอบในพิธีกรรมต่างๆ ทั้งทางด้านศาสนา ด้านความเชื่อ ด้านวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การบวงสรวงเทพเจ้า การขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อสนับสนุนพิธีกรรมนั้นๆให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ยิ่งขึ้นและสื่อให้ผู้ร่วมพิธีได้รับรู้ว่าขณะนั้นพิธีการดำเนินถึงขั้นตอนใดแล้ว โดยบทบาทหน้าที่ของดนตรีพิธีกรรมมีทั้งบทบาทด้านความเชื่อ ความบันเทิง ด้านการสื่อสาร ด้านฐานะทางสังคม และบทบาทด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม (ณัฐนิช นกปี. 2554:126)

มานุษยดุริยางควิทยา(Ethnomusicology) เป็นการศึกษาดนตรีที่กำลังดำเนินไปในปัจจุบัน มีอยู่ในปัจจุบันโดยศึกษาตัวดนตรี แนวคิดทางดนตรีของผู้คน การสร้างดนตรี การใช้ดนตรี การดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลงของดนตรีในท้องถิ่นต่างๆ โดยมุ่งศึกษาภาคสนามเป็นสำคัญซึ่งเป็นการศึกษาที่ไม่ตายตัวและไม่มีวันจบสิ้นเนื่องจากดนตรีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอสรุปได้ว่าวิชา มานุษยดุริยางควิทยามุ่งศึกษา1.เรื่องราวทางดนตรีของมนุษย์อย่างลึกซึ้งทั้งในด้านตัวดนตรีและด้านวัฒนธรรม2. เป็นการศึกษาดนตรีที่ยังมีชีวิตอยู่ในภาพรวมของธรรมชาติการสร้างสรรค์ของ

มนุษยชาติและ3.เป็นการอธิบายข้อเท็จจริงทางดนตรีในแง่ของเนื้อหาทางสังคมและวัฒนธรรมทั้งวัฒนธรรมเดี่ยวๆและวัฒนธรรมที่ผสมผสานกันระหว่างมนุษย์กลุ่มต่างๆ (ปัญญา รุ่งเรือง. 2544:5)

ดนตรีของชนกลุ่มน้อยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มไหนในประเทศไทยอย่างเช่นชาวเผ่ากะเหรี่ยงเป็นดนตรีที่แฝงเรื่องของจิตวิญญาณและมีเพื่อรับใช้ท้องถิ่นอย่างแท้จริง มีความเป็นพื้นบ้านที่เกิดจากภูมิปัญญาของกลุ่ม จากบรรพบุรุษสืบทอดสู่ลูกหลาน รับสืบทอดมาโดยการร้องรำและบรรเลงดนตรีที่สร้างขึ้นเอง ตามวัสดุท้องถิ่น ความเป็นพื้นบ้านจึงแสดงออกมาทางดนตรีได้อย่างชัดเจน(เจริญ กาญจนประดิษฐ์. 2547: 2)

ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของผู้คนที่อาศัยอยู่บนประเทศไทยนั้น มีหลากหลายเผ่าพันธุ์ ซึ่งแสดงออกทางสุนทรียะในด้านต่างๆที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ชาติพันธุ์ในประเทศไทยประกอบไปด้วย ชาวไทยภูเขา 9 กลุ่มคือ กะเหรี่ยง ม้ง เมี่ยน อาข่า ลาหู่ ลีซอ ลัวะ ขมุและมลาบรี

กะเหรี่ยง หรือ คาริน (Karen) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่ง เดิมอาศัยอยู่แถบบริเวณต้นแม่น้ำสาละวินของพม่า ต่อมาได้อพยพเข้าสู่ประเทศพม่าและไทย มีภาษาพูดเรียกว่าภาษากะเหรี่ยง จัดในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต ชาวกะเหรี่ยงมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวหลายอย่าง นอกเหนือจากภาษาพูดแล้ว ยังมีการแต่งกาย ศิลปะ การแสดง และประเพณีต่างๆ ปัจจุบันมีชาวกะเหรี่ยงในประเทศพม่าประมาณ 7 ล้านคน และในไทยประมาณ 4 แสนคน ในส่วนของชนเผ่ากะเหรี่ยงจำแนกออกเป็น 4 กลุ่มได้แก่ ปกาเกอญอ(สกอว์) โพล่ง (โปว์) ตองสั่ว (ปะโอ) บะแก (บะเว) ซึ่งกะเหรี่ยงสกอว์หรือปกาเกอญอเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดที่อพยพเข้ามาอาศัยในเขตแดนไทยนับเนื่องมาหลายร้อยปี ซึ่งส่วนหนึ่งได้มาตั้งถิ่นฐานที่อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรที่หมู่ 18 บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ทำให้เรียกกันติดปากว่า กะเหรี่ยงน้ำตก

กะเหรี่ยงน้ำตก มีความสามารถในการด้านดนตรีไม่ว่าจะเป็นเครื่องดนตรีที่มีชื่อว่า เตหน้า รวมไปถึงวงกลองยาวที่ใช้เล่นในพิธีงานมงคลต่างๆซึ่งมีสามเครื่องมือกลองยาว(ป้อเดอ) ฉาบ(จั่ว) โหม่ง(โม)และในส่วนของการร้องเพลง(ทาเคะพะอะ) ซึ่งเป็นการร้องที่มีแบบแผน มีการกำหนดชนิดของเพลงว่า เพลงใดควรร้องในงานอะไร เพลงที่ร้องในงานแต่งงานหรืองานศพจะนำมาร้องในบ้านหรือบริเวณที่ไม่ได้มีเหตุจำเป็นไม่ได้ แต่ถ้ามีใครร้องขึ้นมาโดยบังเอิญจะต้องเลี้ยงผีได้โทษ สังคมกะเหรี่ยงโดยทั่วไป เป็นสังคมที่อยู่ตามป่าเขา ห่างไกลจากความเจริญ การพักผ่อนหรือความบันเทิงของกะเหรี่ยง จึงอยู่ที่การสนทนาปราศรัยกันตอนกลางคืนเมื่อกลับจากทำงานในไร่แล้ว มีการรวมวงฟังนิทานและเรื่องเล่าของชนเผ่า นอกจากนี้ หนุ่มสาวที่เป็นโสดจะมีการพบปะเกี่ยวพาราสีกันตอนกลางคืนในบ้านของฝ่ายหญิง ซึ่งต้องเป็นหนุ่มสาวที่ชอบพอกันจริงๆ เท่านั้น การเกี่ยวพาราสีจะไม่มี การล่วงเกินกันเป็นอันขาดเพราะเป็นการผิดผี ทั้งหมดนี้คือสังคมของชนเผ่ากะเหรี่ยงน้ำตก

ในยุคปัจจุบันที่มีความทันสมัยของเทคโนโลยีและความก้าวหน้าของ สหวิทยาการจึงทำให้เยาวชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเป็นมรดกอันล้ำค่าที่แสดงถึงความเป็นชาติพันธุ์ของมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเผ่าพันธุ์ที่มีอยู่ในจังหวัดกำแพงเพชรในฐานะที่ผู้วิจัยได้เห็นพิธีกรรมและการแสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในรูปแบบต่างๆของชนเผ่าในงานเทศกาลต่างๆที่จังหวัดจัดขึ้นหลายครั้ง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับ สภาพทั่วไปของหมู่บ้านกระเหรี่ยงน้ำตก ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะดนตรีและบทเพลงร้องของกระเหรี่ยงน้ำตก ที่มีเอกลักษณ์อันงดงามตามหลักของมนุษยศรัยทางวิทยาเพื่ออนุรักษ์และสืบทอดดนตรีกระเหรี่ยงที่มี ความสำคัญและเป็นประโยชน์ทางวัฒนธรรมสืบต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมชาวกระเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาดนตรีชาวกระเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ความสำคัญของงานวิจัย

ชาวกระเหรี่ยงน้ำตกเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รักธรรมชาติ ใช้ชีวิตอยู่อย่างพอเพียง รักสงบมีความซื่อสัตย์ต่อครอบครัว มีความศรัทธาต่อพุทธศาสนา และ ความเชื่ออย่างเหนียวแน่น สิ่งเหล่านี้ได้หล่อหลอมเป็นวัฒนธรรม ประเพณี ดนตรีและ บทเพลง ที่เป็นลักษณะเฉพาะของชาวกระเหรี่ยงหมู่บ้านน้ำตกสืบผ่านวิถีชีวิต พิธีกรรมต่างๆมายาวนานกว่า 200 ปีแต่สภาพความเจริญของสังคมปัจจุบันได้เข้ามามีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะอันโดดเด่นนี้จนอาจทำให้สูญหายไปในที่สุด จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษา รวบรวมข้อมูลเป็นองค์ความรู้เพื่อประโยชน์

- 1.อนุรักษ์และเผยแพร่ให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมชาวกระเหรี่ยงน้ำตก
- 2.สืบทอดวัฒนธรรมและดนตรีชาวกระเหรี่ยงน้ำตก

ขอบเขตของงานวิจัย

การศึกษาดนตรีกระเหรี่ยงในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตพื้นที่

การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

2. ขอบเขตเชิงเนื้อหา

การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาขอบเขตเชิงเนื้อหาประกอบด้วยวัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกและดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

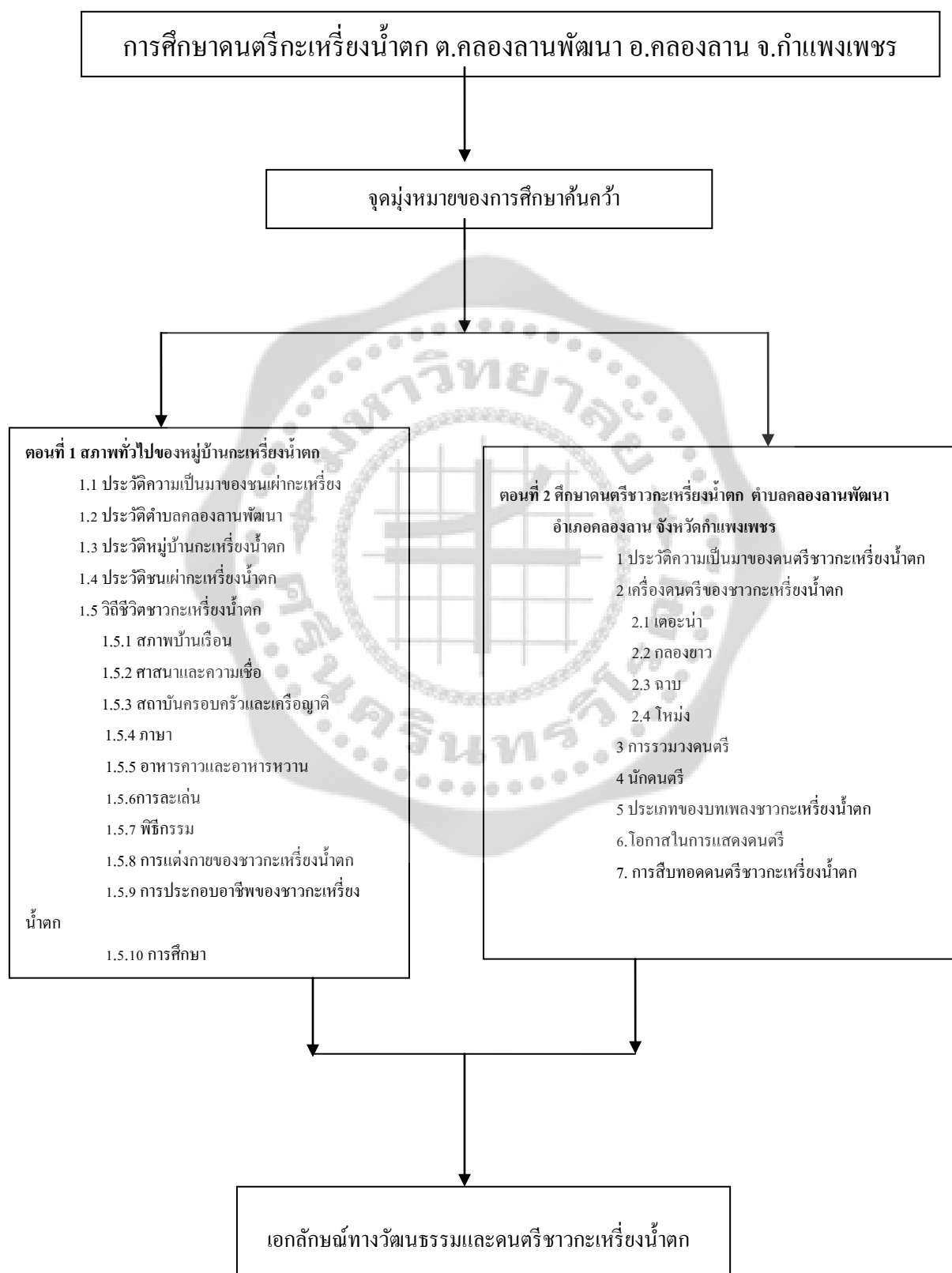
ข้อตกลงเบื้องต้น

การใช้ศัพท์กะเหรี่ยงในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ได้ใช้ภาษาไทยโดยให้มีคำอ่านใกล้เคียงกับสำเนียงของภาษากะเหรี่ยงมากที่สุด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วัฒนธรรมกะเหรี่ยงน้ำตก หมายถึง รูปแบบทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกะเหรี่ยงน้ำตก ชีวิตความเป็นอยู่ ศาสนา การศึกษา ดนตรี ขับร้อง การละเล่นพื้นบ้าน และอื่นๆ
2. กะเหรี่ยงน้ำตก หมายถึง ชนเผ่ากะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่ที่หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตกตำบลคลองลานพัฒนาอำเภอลองลาน จังหวัด
3. ดนตรีกะเหรี่ยง หมายถึง การละเล่นที่แสดงออกถึงความเป็นชาติพันธุ์ของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกสำหรับในงานมงคลหรือยามว่างจากการทำงานโดยมีการเล่นดนตรีจากเครื่องดนตรีเพียงชิ้นเดียวที่เรียกว่าเตอะน่าหรือจะบรรเลงเป็นวงเช่นวงกลองยาว และ การขับร้องเพลงโต้ตอบ

กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาด้านมานุษยวิทยาของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมาย วิธีการดำเนินงานวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม
- 1.2 เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์
- 1.3 เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องกับดนตรี
 - 1.3.1 การวิเคราะห์บทเพลง

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์
- 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีชาวกะเหรี่ยง

1. เอกสารและตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 เอกสารและตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

การศึกษาวรรณกรรมสามารถศึกษาได้หลายแนวทางอาจศึกษาจากวิถีชีวิตหรือกลุ่มพฤติกรรมของผู้คนที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรมโดยตรงหรือศึกษาจากผลทางวัฒนธรรมที่กลุ่มชนต่าง ๆ สร้างสรรค์ขึ้น ที่มีทั้งสิ่งที่เป็นวัตถุที่มนุษย์สร้าง(Artifact)ขึ้นได้แก่งานหัตถกรรม(Craft)งานหัตถกรรมพื้นบ้าน (Folk Craft) งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน(Folk art and Craft) สิ่งเหล่านี้เป็นสื่อที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของกลุ่มชนแต่ละท้องถิ่นแต่ละกลุ่มชนได้ส่วนหนึ่งนอกจากงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านที่ปรากฏเป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้ยังมีศิลปะอื่นอีก เช่น วรรณกรรม เพลงและดนตรีพื้นบ้าน แม้จะเป็นผลงานศิลปะ ประเภทที่มองไม่เห็นแต่ก็แฝงไว้ด้วยจิตวิญญาณของกลุ่มชนเช่นเดียวกัน จากการศึกษาที่มีผู้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ดังนี้

วัฒนธรรม เป็นคำสมาสระหว่างภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเพราะคำว่า “วัฒนธรรม” มาจากคำภาษาบาลีว่า “วาทณ” แปลว่าความเจริญงอกงามส่วนคำว่า “ธรรม” มาจากภาษาสันสกฤตหมายถึงความดี หรือตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ “วัฒนธรรม”

หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบความกลมเกลียวก้าวหน้าและ
ศีลธรรมอันดีงาม (วรรณภา พูนพาณิชย์และคณะ. 2547:2)

วัฒนธรรมคือระบบสัญลักษณ์ซึ่งสมาชิกของสังคมตกลงกันว่าจะใช้ร่วมกันผู้ที่มิกลุ่ม
ชาติพันธุ์เดียวกันคือคนที่อยู่ในสังคมเดียวกันมีวัฒนธรรมร่วมกันและสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ
เดียวกัน การสืบทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ที่พ่อแม่อบรม
สั่งสอนลูก ทำให้เกิดการสืบทอดชาติพันธุ์ความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์วัฒนธรรมและสังคมจึง
เป็นความสัมพันธ์ที่แยกออกจากกันยากและเนื่องจากการสืบทอดทางชีวภาพหรือทางสายเลือดด้วย
ความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางวัฒนธรรมและปัจจัยทางชีวภาพจึงแยกออกจากกันยากและทำให้คน
ทั่วไปไม่คำนึงถึงข้อแตกต่างนี้ นอกจากนี้เนื่องจากกลุ่มทางชีวภาพหรือกลุ่มเชื้อชาติ ครอบคลุมหลาย
กลุ่มชาติพันธุ์ความไม่ชัดเจนจึงอาจเกิดขึ้นได้(ราชบัณฑิตยสถาน. 2550:128)

การศึกษาวัฒนธรรมในลักษณะการอ่านจากวัตถุวัฒนธรรมนั้นเป็นการตีความมากกว่า
การศึกษาเชิงวิเคราะห์สถิติเพราะเรื่องของวัฒนธรรมเป็นเรื่องของภูมิปัญญา ภูมิความรู้และความคิด
สร้างสรรค์ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อที่เกี่ยววิถีชีวิตของกลุ่มชน
ดังนั้น วัฒนธรรมพื้นบ้านจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนหรือปริมาณการผลิต แต่ขึ้นอยู่กับกรอบของเวลา
และสถานที่ที่ใช้อย่างชัดเจน เพราะวัฒนธรรมจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและข้อมูลด้าน
วัฒนธรรมของกลุ่มชนที่ต่างเวลาต่างสถานที่ก็ไม่สามารถนำมาใช้เป็นข้อสรุปร่วมกันได้เพราะเหตุ
และปัจจัยแวดล้อมของแต่ละถิ่นย่อมแตกต่างกัน(วิบูลย์ ลี้สุวรรณ.2546:11)

สอดคล้องกับ บุญยงค์ เกศเทศ (2536 :18) ที่กล่าวว่า วัฒนธรรม หมายถึง การปลูกฝัง
สิ่งต่างๆ ลงในสังคมมนุษย์และเพื่อปลูกฝังแล้วก็มีถ่ายทอดกันต่อไป มนุษย์เราแต่เดิมเกิดมาใน
สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่มีอยู่ในโลกเหมือนสัตว์โลกอื่นๆทั้งหลาย แต่มนุษย์เราแต่เดิมเกิดมาใน
สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาตินั้น ให้เกิดประโยชน์แก่ตนได้มากที่สุด กระบวนการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม
ทางธรรมชาติทำให้มนุษย์เกิดความรู้ ความคิด ความเชื่อ โดยจำไว้แล้วถ่ายทอดกันต่อไป มา อันทำให้
เกิดผลทางวัตถุ อันเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องก่อสร้าง และยังก่อให้เกิดสิ่งปลูกฝังทางสติปัญญา
อีกเป็นสิ่งที่อำนวยประโยชน์ในการดำรงชีวิตรวมกันของมนุษย์ มีขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี
พิธีกรรม ศิลปกรรม วรรณคดี เป็นต้น

สุมาลี นิมนานภาพ (2535 : 133) ให้ความหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรม
หมายถึง การดำรงชีวิตหรือการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วยพฤติกรรม อันสลับซับซ้อนของมนุษย์ เช่น
ความรู้ทางวิชาการแขนงต่างๆ ความเชื่อ ศิลปะ ภาษา วรรณคดี ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี
ความสามารถเฉพาะตัว ตลอดจนอุปนิสัยของมนุษย์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีการ
แสดงออกที่อยู่ในกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนด เกิดเป็นการแสดงออกที่เป็นลักษณะพิเศษบางชนิดของ

พฤติกรรม ที่บ่งบอกว่าเป็นกลุ่มหรือสังคมเดียวกัน เช่น ภาษา การแต่งกาย คนตรี ศิลปะการวาดรูป เครื่องปั้นดินเผา การประกอบอาชีพ การนับถือศาสนา และการประกอบพิธีกรรม ฯลฯ

นอกจากนั้น พิเชษฐ มากช่วย (2533 : 1) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรม ว่า วัฒนธรรม หมายถึง ความดี ความงาม และความเป็นจริง ในชีวิตมนุษย์ซึ่งปรากฏในรูปแบบต่างๆ และได้ ตกทอดมาถึงเราในสมัยปัจจุบันหรือสิ่งที่เราได้ปรับปรุงและสร้างสรรค์ขึ้นในสมัยเราเอง วัฒนธรรม จัดเป็นผลงานต่างๆที่มนุษย์ สร้างสรรค์ขึ้นโดยผ่านการคัดเลือก ปรับปรุงและยึดถือสืบทอดกันมา จนถึงปัจจุบัน วัฒนธรรมเป็นลักษณะนิสัยของคนหรือกลุ่มคนในสังคมเดียวกัน ลัทธิความเชื่อ ภาษา ขนบธรรมเนียม อาหาร การกิน เครื่องใช้ไม้สอย ศิลปะ ต่างๆ และประเพณีปฏิบัติในสังคม ดังนั้น วัฒนธรรมจึงเป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ที่เกิดจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับ สังคม มนุษย์กับธรรมชาติ วัฒนธรรมมีทั้งสาระและรูปแบบที่เป็นระบบความคิด โครงสร้างทาง สังคม สถาบัน ตลอดจนแบบแผนและทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น การดำเนินงานใดๆ เกี่ยวกับ เรื่องวัฒนธรรมจึงจำเป็นต้องเข้าใจบริบทและเงื่อนไขแวดล้อม ศักยภาพของมนุษย์ ตลอดจนสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อปรับปรุงวิถีชีวิตให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดยั้ง

วัฒนธรรม คือพลังของภูมิปัญญา ซึ่งเป็นรากฐานของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของ ชุมชน ซึ่งได้มาจากการเลือกสรร กลั่นกรอง ลองใช้ และ ถ่ายทอด ด้วยการปฏิบัติสืบทอดต่อเนื่องกัน มาวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สังคมเข้มแข็ง(ประเวศ วะสี 2532 : 22)

นักมานุษยวิทยาท่านแรกที่ใช้คำว่าวัฒนธรรม คือ เซอร์เอดเวิร์ด บี.ไทเลอร์(Sir Edward B.Tylor) นักมานุษยวิทยาชาวอังกฤษ ไทเลอร์ ได้ให้คำจำกัดความของ “วัฒนธรรม” ไว้ว่าวัฒนธรรม คือผลรวมของระบบความรู้ ความเชื่อศิลปะ จริยธรรม กฎหมาย ประเพณี ตลอดจนความสามารถและ อุปนิสัยต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการเป็นสมาชิกของสังคม

ความหมายของวัฒนธรรม ตามทัศนะของไวต์ นั้นคือมองว่าวัฒนธรรมเป็นสิ่งมีตัวตน และมีชีวิตแยกออกจากตัวมนุษย์อย่างเด็ดขาด วัฒนธรรมมีกฎเกณฑ์และการทำงานในตัวเองซึ่ง แนวคิดนี้ได้รับการขนานนามว่า “วัฒนธรรมวิทยา” (Cultuerology) ไวต์เสนอว่าวัฒนธรรมมี องค์ประกอบ 3 ประการคือ 1)ระบบเทคโนโลยี ซึ่งรวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและเครื่องมือเครื่องใช้ ต่างๆ มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้น 2) ระบบสังคม ซึ่งเป็นการรวมตัวกันขององค์กรทางสังคมและ พฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ 3)ระบบความคิดซึ่งรวมถึงความรู้ ความเชื่อทัศนคติและค่านิยมต่างๆ (ยศ สันตสมบัติ. 2544 :11)

ลักษณะพื้นฐานสำคัญของวัฒนธรรม 6 ประการคือ

1. วัฒนธรรมเป็นความคิดร่วม(Shared Ideas) และค่านิยมทางสังคมซึ่งเป็นตัวกำหนดมาตรฐานของพฤติกรรมคนในวัฒนธรรมเดียวกันจะสามารถคาดคะเนพฤติกรรมของผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ ได้ซึ่งทำให้พฤติกรรมของเขามีความสอดคล้องต้องกันกับผู้อื่น
 2. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ (Culture is Learned) ที่ละเล็กละน้อยจากการเกิดและเติบโตมาในสังคมแห่งหนึ่งวัฒนธรรมเปรียบเสมือน มรดกทางสังคม ได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งโดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม
 3. วัฒนธรรมมีพื้นฐานมาจากการใช้สัญลักษณ์(Symbol)พฤติกรรมของมนุษย์มีต้นกำเนิดมาจากการใช้สัญลักษณ์ ชีวิตประจำวันของเราเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินตรา สัญญาณไฟจราจรหรือสัญลักษณ์ทางศาสนา เช่น พระพุทธรูป เป็นต้น
 4. วัฒนธรรมเป็นองค์รวมของความรู้และภูมิปัญญา ในลักษณะนี้วัฒนธรรมมีหน้าที่สนองตอบความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เช่น สอนให้มนุษย์รู้จักหาอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ วางกฎเกณฑ์ให้มนุษย์ดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผนเพื่อให้สังคมทำงานไปได้อย่างมีระบบและยังช่วยให้มนุษย์ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีเพื่อความเจริญและความอยู่รอดของมนุษย์
 5. วัฒนธรรมคือกระบวนการที่มนุษย์กำหนดนิยามความหมายให้กับชีวิตและสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา
 6. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง หากแต่มีการเปลี่ยนแปลงปรับตัวอยู่ตลอดเวลาโดยมีสาเหตุหลายประการเช่น การเปลี่ยนแปลงอาจเป็นผลมาจากการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม เช่น ความคิด ค่านิยมที่มาจากวัฒนธรรมอื่นและมีอิทธิพลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการยอมรับในวัฒนธรรมของเรา
- สรุป วัฒนธรรม หมายถึง กิจกรรมที่มีแบบแผนปฏิบัติสืบต่อกันมาจนเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมว่าเป็นสิ่งที่ดีงามซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงพัฒนาได้ตามความคิดสติปัญญา และสภาพแวดล้อมของคนในสังคมนั้นๆจึงมีการผสมผสานกันระหว่าง วัฒนธรรมที่เป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนรุ่นก่อนกับวัฒนธรรมร่วมสมัยที่นำมาปรับประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน

ทางด้านลักษณะของวัฒนธรรม สุพัตรา สุภาพ (2540 : 68) ได้กล่าวไว้ว่าวัฒนธรรมจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. เป็นสิ่งที่ได้มาโดยการเรียนรู้จากมนุษย์ด้วยกัน
2. เป็นมรดกทางสังคม
3. เป็นวิถีชีวิต หรือ แบบของการดำรงชีวิต
4. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่คงที่

จากความหมายของวัฒนธรรมและลักษณะต่างๆ ของวัฒนธรรมที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวัฒนธรรม เพื่อสืบหาคุณค่าหรือความเป็นไปของชุมชนและเป็นรากฐานในการศึกษาวัฒนธรรมทางดนตรีของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงได้เนื่องจากดนตรีชาวเขาจัดเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เป็นองค์วัตถุที่ไม่มีรูปร่าง ใช้เสียงดนตรีเป็นสื่อในการบอกเรื่องราวต่างๆ เป็นการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งโดยการจดจำสืบทอดกันมา ซึ่ง สามารถบ่งบอกถึงวิถีชีวิต และการดำรงชีวิตของชาวเขาได้

1.2 เอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์

ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของผู้คนที่อาศัยอยู่บนประเทศไทยนั้น มีหลากหลายเผ่าพันธุ์ซึ่งแสดงออกทางสุนทรียะในด้านต่างๆ ที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ชาติพันธุ์ในประเทศไทยประกอบไปด้วย ชาวไทยภูเขา 9 กลุ่มคือ กะเหรี่ยง ม้ง เมี่ยน อาข่า ลาหู่ ลีซอ ลัวะ ขมุและมลาปรี กระเหรี่ยงเป็นชนชาติเก่าแก่อยู่ในตระกูลจีน-ทิเบต(Sino-Tibetan) ตามสายของชนชาติโลโลหรือหลอ หลอ(Iolo)และอยู่ในสาขาของกลุ่มทิเบต-พม่า (Tibet Burma) กะเหรี่ยง หรือ Karen) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่ง เดิมอาศัยอยู่แถบบริเวณต้นแม่น้ำ สาละวินของพม่า ต่อมาได้อพยพเข้าสู่ประเทศพม่าและไทย มีภาษาพูดเรียกว่าภาษากะเหรี่ยง จัดในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต ชาวกะเหรี่ยงมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวหลายอย่าง นอกเหนือจากภาษาพูดแล้ว ยังมีการแต่งกายศิลปะการแสดง และประเพณีต่างๆ ปัจจุบันมีชาวกะเหรี่ยงในประเทศพม่าประมาณ 7 ล้านคน และในไทยประมาณ 4 แสนคน ในส่วนของชนเผ่ากะเหรี่ยงทางวิชาการแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหรือ 4 เผ่าคือ กระเหรี่ยงสะกอ (Skaw) กระเหรี่ยงโปว์(P'wo) กระเหรี่ยงตองตู (Thung Tsu) หรือกระเหรี่ยงพะโค กระเหรี่ยงบเว(B'Ghwe) หรือกระเหรี่ยงคยาแต่การเรียกชื่อชนชาตินี้เรียกกันไปหลายอย่าง ชาวจีนโบราณเรียกชาวกะเหรี่ยงว่า ชนชาติโจว ในประเทศพม่าเรียกว่า กะยีน ส่วนชาวล้านนาและคนในรัฐฉานเรียกว่ายาง ต่างไปจากชาวไทยในบริเวณจังหวัดเพชรบุรีเรียกว่า กะหรั่งซึ่งกะเหรี่ยงสกอว์หรือปกาเกอญอ เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดที่อพยพเข้ามาอาศัยในเขตแดนไทยนับเนื่องมาก็หลายร้อยปี

กลุ่มชนกะเหรี่ยงเป็นกลุ่มชนที่ไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร มีเพียงการบอกกล่าวเล่าต่อกันมาเท่านั้น บทเพลงบทกลอนของกะเหรี่ยงจะเป็นการเล่าเรื่องยกย่องผู้นำคนก่อนคล้าย

กับเรื่อง Htau mei Ba ที่พรรณนาเวลาตั้งแต่ช่วงบรรพบุรุษที่พวกเขาไม่สามารถตรวจสอบได้ ส่วนประเพณีของกะเหรี่ยงภาคกลางจะมีอยู่ 2 เทศกาลต่อปี เป็นเทศกาลของทั้งกะเหรี่ยงโปว์และสกอร์ กะเหรี่ยงโปว์ไกล่สังขละบุรีและในเพชรบุรีจะสร้างโครงสร้างไม้ไผ่สูง 30 เมตร ประกอบเทศกาลที่สำคัญในเดือน 3 (ปกติช่วงเดือนกุมภาพันธ์) ใช้ไม้ไผ่ค้ำเสาสูงบนยอดเป็นฉัตร ส่วนอีกเทศกาลจัดระหว่าง วันขึ้น 15 ค่ำเดือนเก้า (ปกติจัดช่วงเดือนสิงหาคม) งานนี้รู้จักกันในชื่อ "Kin Khao hq" มีการนั่งข้าวผสมเมล็ดและเกลือ พิธีจะจัดบริเวณศูนย์รวมชุมชนมีเด็กชายหญิงนั่งเป็นวงกลมร่วมกันกินข้าวต้มมัด รวมทั้งมีการละเล่นเต้นรำ ตั้งเสาไม้ไผ่ 12 อัน จัดเป็นคู่ 6 คู่ กะเหรี่ยงโปว์จะเป็นการเฉลิมฉลองในงานแต่งงาน ประเพณีการแต่งงานของกะเหรี่ยงโปว์เป็นการป้องกันการหย่าร้าง การเป็นชู้ และการอยู่ก่อนแต่ง พิธีจะจัดในตอนเช้าแต่ถ้าเป็นการแต่งงานของแม่หม้ายหรือพ่อหม้ายจะจัดตอนกลางคืน ผู้หญิงสกอร์ที่ยังไม่แต่งงานนั้นจะนั่งชุดสีขาว และจะประดิษฐ์ประดอยทำชุดเมื่อถึงช่วงแต่งงาน ในงานเทศกาล "Kin khao hq" ที่เป็นที่นิยมรู้จักกันในหมู่บ้านกะเหรี่ยงภาคกลางนั้นแต่กลับไม่เป็นที่นิยมในกะเหรี่ยงภาคกลาง ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 กะเหรี่ยงดีกลองเฉลิมฉลองกันสนุกสนาน แต่กะเหรี่ยงสกอร์ไม่มีการเต้นรำ อย่างในงานศพกะเหรี่ยงสกอร์จะร้องเพลงเป็นวงกลมเท่านั้น การละเล่นของกะเหรี่ยงโปว์ในภาคเหนือมีการรำที่หลากหลาย รำดาบ ฟ้อน การแสดงดนตรีโดยฉิ่งและฉาบ โดยการรำดาบนั้นไม่ได้มีจุดมุ่งหมายในการเฉลิมฉลองแต่เป็นการแสดงเพื่อแสดงถึงอำนาจของกลุ่มมากกว่า (Renard, Ronald D. 1923:30)

วัฒนธรรมของกะเหรี่ยงมิใช่เรื่องที่จะวัดกันเพียงผิวเผินเพราะกะเหรี่ยงบางกลุ่มอาศัยอยู่ในที่ทุรกันดารห่างไกลความเจริญทางวัตถุ วิถีชีวิตของเขายังมิได้ยึดติดกับวัตถุ หากแต่พวกเขาผูกพันอยู่กับประเพณี ความเชื่อ มากกว่าวัตถุ โดยเฉพาะเรื่องความเชื่อในพระพุทธศาสนาและความเชื่อเกี่ยวกับผี เป็นวัฒนธรรมที่ชาวกะเหรี่ยงสืบทอดกันมาช้านาน วัฒนธรรม ความเชื่อหลายอย่างของชาวกะเหรี่ยงแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางจิตใจและภูมิปัญญาในการดำรงชีวิตและการจรโล่งสังคมของตนได้อย่างดีไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากลุ่มชนอื่นๆ ชาวกะเหรี่ยงมีภาษาพูดเป็นของตนเอง ส่วนภาษาเขียนนั้นแม้จะยืมมาจากมอญปัจจุบันกะเหรี่ยงก็ได้พัฒนาตัวอักษรจากเดิม 32 ตัวเป็น 35 ตัว นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมและประเพณีอีกหลายอย่างที่แสดงให้เห็นว่ากะเหรี่ยงเป็นชาติพันธุ์ที่มีความเจริญทางด้านจิตใจแม้ว่าคนทั่วไปจะเห็นว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นเรื่องล้าหลังในสายตาของคนเมือง อย่างเช่น การเข้าสู่สถาบันครอบครัวนั้น ชาวกระเหรี่ยงเห็นว่าเป็นเรื่องง่ายชายหญิงที่พึงพอใจกันจะเป็นสามีภรรยาด้วยการเสียผี เพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่หลังจากการแต่งงานแล้วจะต้องอยู่กินกันตลอดไปหากมีการผิดลูกผิดเมียกันสังคมจะไม่ยอมรับอาจถูกขับไล่ออกจากหมู่บ้านเลยทีเดียว เรียกว่าเข้าง่ายออกยาก ต่างกับสังคมเมืองที่คิดว่าตนเจริญแล้วแต่กลับเกิดปัญหาครอบครัวมากมาย แล้วอย่างนี้จะเรียกว่ากะเหรี่ยงคือวัฒนธรรมได้อย่างไร

สิ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาและความสามารถอันสูงของชาวกะเหรี่ยงอีกสิ่งหนึ่งคือการสร้างสรรค์หัตถกรรมหลายอย่าง เฉพาะ การทอผ้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชาวกะเหรี่ยงได้พัฒนาการทอผ้าสืบเนื่องกันมาช้านาน ชาวกะเหรี่ยงมีความสามารถในการทอผ้าที่ไม่ต้องใช้กี่ หรือการทอผ้าโดยใช้ตัวผู๊ทอเป็นหลัก (Back strap) คือใช้ผ้าหรือแผ่นหนังตัดเป็นผ้าคาดอ้อมเอวผูกปลายด้ายเส้นยืนไว้ ส่วนปลายอีกด้านหนึ่งอาจจะผูกกับต้นไม้หรือเสาเรือน เมื่อผู๊ทอก็ลงสอคล้ายเส้นนอน การทอผ้าจะใช้แผ่นหลังของผู้ทอดึงหรือหย่อนด้ายเส้นยืนตามจังหวะของการทอ ส่วนการทอกระทบเส้นด้ายเส้นนอนให้แน่นก็ใช้ไม้กระทบหรือหน่อทาพะแทนฟืมการทอผ้าวิธีนี้เป็นกรรมวิธีการทอผ้าแบบเก่าแก่ที่อาจจะมีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์แต่กรรมวิธีเช่นนี้จะทอได้เฉพาะผ้าหน้าแคบจึงต้องนำมาต่อกันเพื่อให้ได้ผ้าผืนใหญ่พอที่จะใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ก็ทอเป็นย้อมหรือสิ่งอื่นที่ใช้ผ้าหน้าแคบในปัจจุบันชาวกะเหรี่ยงได้พัฒนาการทอผ้ามาเป็นการทอด้วยหูกหรือที่ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ผ้าทอมือของชาวกะเหรี่ยงเป็นผ้าที่มีสีสันและลวดลายสวยงามเช่นผ้าซิ่นของชาวกะเหรี่ยงที่มีเชิงหรือตีนจกเป็นลวดลายและมีการปักเป็นลวดลายในบางส่วนซึ่งช่วยให้ซิ่นของชาวกะเหรี่ยงมีความสวยงามแตกต่างจากผ้าซิ่นของกลุ่มชนอื่นอย่างน่าสนใจ เรื่องราวความเป็นมาของชาวกะเหรี่ยงและวัฒนธรรมบางส่วนที่ปรากฏในงานหัตถกรรมสิ่งเหล่านี้คงจะพอแสดงให้เห็นว่า กะเหรี่ยง มิได้เป็นกลุ่มชนที่ด้อยวัฒนธรรมอย่างที่เราคิดแต่ประการใด และการที่คนทั่วไปคิดว่ากะเหรี่ยงมีวัฒนธรรมที่ด้อยกว่าก็เพราะเอาตัวเองเป็นมาตรฐานวัดวัฒนธรรมของผู้อื่น แท้จริงแล้วความเป็นมนุษย์ของกะเหรี่ยงก็มีดีไปกว่าวัฒนธรรมของชนกลุ่มอื่นๆแต่อย่างใด(วิบูลย์ ถีสวรรณ. 2546:136-142)

ทางประวัติศาสตร์สันนิษฐานกันว่าเดิมชาวกะเหรี่ยงอาศัยอยู่ทางตะวันออกของธิเบตปัจจุบันต่อมาย้ายถิ่นฐานเข้าไปอยู่ในประเทศจีนเมื่อประมาณ 1276 ปีก่อนคริสตกาลต่อมาในสมัยราชวงศ์จิ้น จินส่งกองทัพเข้าตีชนชาตินี้จนถอยร่นมาตามแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาละวิน หลังจากนั้นชาวกะเหรี่ยงได้รวมตัวกันอีกครั้งตั้งเป็นรัฐขึ้น 2 รัฐคือรัฐกะยา ของเผ่ากะเหรี่ยงแดง และรัฐก่อตุเล ของเผ่ากะเหรี่ยงขาว บางส่วนกระจัดกระจายอยู่แถบรัฐฉานและตามแนวชายแดนไทย พม่า ตลอดจนแนวเขาถนนธงชัย ตะนาวศรี จรดปากน้ำกระบุรี จังหวัดระนอง

การอพยพเข้ามาในประเทศไทยครั้งสำคัญได้แก่ในสมัยพระเจ้าอลองพญา ซึ่งทำสงครามกวาดล้างขามอญรวมทั้งชาวกะเหรี่ยงด้วย เพราะขณะนั้นกะเหรี่ยงเป็นพันธมิตรกับมอญจึงถูกพม่าโจมตีด้วย ทำให้ชาวกะเหรี่ยงบางส่วนหนีเข้ามาอาศัยอยู่ในดินแดนไทย ส่วนอีกครั้งเข้ามาในสมัยอังกฤษเข้าไปรุกรานพม่า กะเหรี่ยงที่ไม่อยากอยู่ภายใต้อิทธิพลอังกฤษจึงอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ตามชายแดนไทยซึ่งส่วนหนึ่งได้มาตั้งถิ่นฐานที่อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรที่หมู่ 18 บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ทำให้เรียกกันติดปากว่ากะเหรี่ยงน้ำตก

จากข้อมูลแผนพัฒนาหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกหมู่ที่ 18 เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน ซึ่งจัดทำเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2554 โดยนายโกวิท เศรษฐวัฒน์เทพา ประธาน กรรมการหมู่บ้าน พบว่ามีจำนวนประชากร 185 ครัวเรือน 705 คน

1.3 เอกสารและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องกับดนตรี

กะเหรี่ยงเป็นชนกลุ่มน้อยอีกกลุ่มหนึ่ง ที่มีลักษณะนิสัยชอบร้องเพลงและเต้นรำ ในงานรื่นเริงต่างๆ หรือในพิธีกรรมใดๆ พวกเขาจะต้องมีการฟ้อนรำทำเพลงอยู่เสมอ เช่นงานปีใหม่ งานแต่งงาน หรือแม่แต่งงานศพ ชาวกะเหรี่ยงก็ยังร้องรำทำเพลงรำฟ้างรำพันอย่างโหยหวนเพลงพื้นบ้านแบบดั้งเดิมเรียกว่า ทา เครื่องดนตรีชาวกะเหรี่ยง นอกจากมีฆ้อง กลอง และซึง แล้วยังมีเครื่องดนตรีอีกชนิดหนึ่ง เรียกว่า กอย ซึ่งทำจากเขาควย การเต้นรำของชาวกะเหรี่ยง มีความคล้ายคลึงกับพวกไทใหญ่ โดยก้าวเท้าเป็นจังหวะเร็วแกว่งมือไปมาด้วยลีลาที่หน้าดู สักคมกะเหรี่ยงในปัจจุบันนิยมร้องเพลงแบบสมัยใหม่ เรียกว่า ต้า -ชะ- หวี ซึ่งมีรากฐานมาจากเพลงสวดในคริสต์ศาสนานั่นเอง (สมัยสุทธิธรรม 2541:1) การศึกษาวิจัยเรื่องการใช้สื่อประเพณีดั้งเดิมของชาวเขาเผ่าเข้า ลีซอ กะเหรี่ยง ได้กล่าวว่า ชาวกะเหรี่ยงมีวิธีการถ่ายทอดหรือสื่อสารโดยใช้สัญญาณเสียงแยกกัน ได้ 2 รูปแบบคือ ดนตรี และเพลง (สมเกียรติ จำลอง, 2532:23) ดนตรีเป็นศิลปะที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อแสดงออกถึงความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ความงาม และค่านิยมของมนุษย์ ดนตรีจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมต่างๆ ตามสิ่งที่มนุษย์ได้เรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดนตรีของเผ่าชนหนึ่งอาจจะคล้ายคลึงกับอีกชนเผ่าหนึ่งได้ทุกอย่างที่อยู่ห่างไกลกัน ทั้งนี้มีความเป็นไปได้ 2 ทาง ตามทฤษฎี 2 ทฤษฎีคือ

2.2.1 ทฤษฎีการแพร่กระจาย (Diffusion) ซึ่งเป็นการอธิบายตามหลักการโยทางวัฒนธรรมคือดนตรีของวัฒนธรรมหนึ่งที่อยู่ในที่ต่างๆ แม้ว่าจะห่างไกลก็สามารถส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมหนึ่งได้ด้วยการติดต่อสัมพันธ์กันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

2.2.2 ทฤษฎีนานากำเนิด (Polygenesis) ได้อธิบายไว้ว่ามนุษย์ที่อยู่ตามส่วนต่างๆ ของโลกสามารถสร้างเครื่องดนตรีและคีตดนตรีที่มีความคล้ายคลึงกับดนตรีที่อยู่ส่วนอื่นๆ ของโลกได้คือต่างคนต่างคิดไม่ได้ลอกเลียนแบบกันเสมอไป ไม่จำเป็นต้องรู้ไม่จำเป็นต้องเห็นมาก่อนก็สร้างขึ้นได้ เหตุที่เครื่องดนตรีของชนกลุ่มหนึ่งไปเหมือนกับของชนอีกกลุ่มหนึ่งนั้นเป็นเรื่องบังเอิญเพราะว่าแหล่งกำเนิดเสียงตามวิธีวิทยาศาสตร์นั้นมาจากวัตถุประเภทเดียวกันคือเกิดจากการสั่นสะเทือนของกระแสะอากาศ การสั่นสะเทือนของสิ่งที่เป็เส้นเป็นสาย การสั่นสะเทือนของมวลวัตถุทึบตัน และการสั่นสะเทือนของแผ่นหนังนั่นเอง(ปัญญา รุ่งเรือง, 2546:23)

1.3.1 การวิเคราะห์บทเพลง

มานพ วิสุทธิแพทย์ (ม.ป.ป. : 43) ได้อธิบายถึงวิธีการวิเคราะห์เพลงไทยโดยใช้ข้อมูลที่เป็นบริบทอื่นๆ ของเพลงมา เป็นส่วนประกอบของการวิเคราะห์บทเพลงเนื่องจากบทเพลงแต่ละเพลงมีความสำคัญแตกต่างกันซึ่งข้อมูลเหล่านี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลเบื้องต้นของบทเพลง เป็นการศึกษาข้อมูลต่างๆ ของบทเพลงเพื่อให้ทราบรายละเอียดของบทเพลง ข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญ ได้แก่

1.1 ประวัติที่มาของบทเพลง

1.2 ประวัติผู้แต่ง

2. โครงสร้างของบทเพลงเป็นข้อมูลที่เป็นองค์ประกอบภายนอก เป็นข้อมูลที่สามารถใช้ในการสังเกตซึ่งเป็นการวิเคราะห์เบื้องต้น รายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของเพลง เช่น

2.1 ประเภทของบทเพลง

2.2 อัตราจังหวะ

2.3 จำนวนท่อน

2.4 หน้าที่ของบทเพลง

2.5 ประเภทของวงโอกาสที่บรรเลง

3.รายละเอียดในการวิเคราะห์ เป็นการนำทฤษฎีทางดนตรีมาประกอบการวิเคราะห์ซึ่งประกอบด้วย

3.1 บันไดเสียง

3.2 เพลงเปลี่ยนบันไดเสียง

3.3 วรรณเพลงและลูกตก

3.4 ลักษณะทำนองเพลงลักษณะเด่นของทำนอง เช่นทำนองทางพื้นและทำนองทางกรอ หรือทำนองบังคับทาง

3.5 รูปแบบทำนอง รูปแบบจังหวะ

ในทำนองเดียวกันคมสันต์ วงศ์วรรณ(2551, อ้างอิงจากณัฏฐนิช นักปี. 2554: 7) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของดนตรีว่าเป็นส่วนสำคัญพื้นฐานที่ทำให้เกิดดนตรีขึ้น โดยมีองค์ประกอบต่างๆ มีดังนี้

1. เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของวัตถุซึ่งเสียงที่เกิดขึ้นนั้นไม่ว่าจะเป็นเสียงการจราจรบนท้องถนน เสียงเด็กหัวเราะ เสียงสุนัขเห่า เสียงฝน ฯลฯ ก็จัดว่าเป็นเสียงทั้งสิ้นแต่เสียงที่จัดว่าเป็นเสียงดนตรีได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติพื้นฐานดังต่อไปนี้

1.1 ระดับเสียง คือระดับความสูง-ต่ำ ของเสียง ซึ่งขึ้นอยู่กับความถี่ ของการสั่นสะเทือน เช่น ถ้าการสั่นสะเทือนเร็ว เสียงจะสูงแต่ถ้าการสั่นสะเทือนช้า เสียงจะต่ำ

1.2 ความดัง-ค่อย เป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับช่วงกว้างของคลื่นเสียง ในการสั่นสะเทือนที่ทำให้เกิดเสียงนั้น ช่วงกว้างน้อยจะเสียงเบา

2. สีต้นหรือคุณภาพของเสียงคือคุณสมบัติเฉพาะของเครื่องดนตรีรวมทั้งเสียงร้องของมนุษย์โดยเครื่องดนตรีแต่ละชนิดนั้นมีเสียงที่ให้อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ซึ่งคุณลักษณะของเสียงนี้ทำให้นักดนตรีสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับอารมณ์บรรยากาศและ โอกาสของการบรรเลงได้

3. จังหวะ หมายถึง การเคลื่อนที่ของแนวทำนองหรือเสียงในช่วงเวลาหนึ่ง

4. ตัวโน้ตดนตรีหรือสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงดนตรีคือสิ่งที่สามารถบอกหรือสื่อให้นักดนตรีทราบถึงความสั้น-ยาวสูง-ต่ำ ของระดับเสียงได้

5. ทำนอง คือเสียงที่เปล่งออกมาโดยมีความต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำนองเปรียบเสมือนรูปร่างของบทเพลง ซึ่งมีเสียงสูง ต่ำ สั้นยาว ประกอบเข้าด้วยกัน

6. เสียงประสานคือองค์ประกอบของเสียงที่ทำให้เกิดความสมบูรณ์ โดยทั่วไปนั้นทำนองเพลงเป็น การดำเนินทำนองเป็นเส้นขนานหรือแนวนอน สำหรับเสียงประสานเป็นการผสมผสานของเสียงมากกว่าหนึ่งเสียงในแนวตั้ง

7.ระบบเสียงโทนาลิตี เป็นระบบการประสานเสียงที่มีโครงสร้างของทอนิก โดยปกตินั้น ทำนองเพลงทั้งหลายล้วนแต่สร้างขึ้นด้วยเสียงหลักที่เรียกว่าทอนิก เนื่องจากเพลงจะมีความรู้สึกว่าจบได้เมื่อการประสานเสียงจบลงที่คอร์ดที่สร้างขึ้นจากเสียงทอนิกหรือเสียงที่ 1 ของบันไดเสียง

8.รูปพรรณหรือพื้นผิวเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างทำนองและเสียงประสาน

9.สังคีตลักษณ์หรือรูปแบบ หมายถึงโครงสร้างที่เป็นแบบแผนในการประพันธ์เพลงซึ่งพบว่าจะมีการกำหนดรูปแบบและการแบ่งสัดส่วนต่างๆอย่างชัดเจน มีการจัดจังหวะหนัก-เบา ประโยคเพลง ประโยคใหญ่ จุดพักเสียงและการจบ เพื่อสร้างความรู้สึกที่สมดุลให้แก่ผู้ฟัง

และการวิเคราะห์ดนตรีนั้น ฌ็อง-ฌัก โสคดียานุรักษ์ (2542: 20) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เพลงว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจบทเพลง การที่จะวิเคราะห์เพลงให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ขึ้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้วิเคราะห์ด้วย ซึ่งแนวทางการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

1. การบรรยายภาพรวมโดยทั่วไปคือการหาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพลงนั้นๆ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานความคิดระดับหนึ่ง และเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ในลำดับต่อไป
 2. การวิเคราะห์ส่วนประกอบหลักของเพลงคือการวิเคราะห์ทำนอง จังหวะ เสียง ประสานและสีสันของเสียง
 3. การวิเคราะห์ประโยคเพลง เป็นสิ่งสำคัญเพราะบทเพลงหนึ่ง ต้องประกอบไปด้วยประโยคเพลงและประโยคเพลงเหล่านี้ก็จะถูกนำมาร้อยเรียง เข้าด้วยกัน จนเป็นเพลงที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ประโยคเพลงยังมี เคเดนซ์ (Cadence) ในตอนท้ายของประโยคซึ่งเป็นตัวกำหนดจุดสิ้นสุดของประโยคเพลงและสุดท้ายควรวิเคราะห์โครงหลักของประโยคเพลง เพราะเป็นตัวบอกทิศทาง การเคลื่อนไหวของประโยคเพลง
 4. การวิเคราะห์สังคีตลักษณ์ คือการวิเคราะห์โครงสร้างที่ยึดถือเป็นแบบอย่างโดยมีทำนองและท่วงทำนองเสียงเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดโครงสร้างของสังคีตลักษณ์
- จากแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบของดนตรีนี้สามารถนำไปวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะของเพลงที่เกิดขึ้นในดนตรีพิธีกรรมของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกได้ว่ามีรูปแบบลักษณะการดำเนินทำนองเป็นอย่างไรได้บ้าง

ผลการศึกษาพบว่าชาวกะเหรี่ยงในเขตอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี มีเพลงที่เป็นเอกลักษณ์เป็นของตนเอง 4 ประเภท คือเพลงกล่อมลูก เพลงเกี่ยว เพลงรำแคน และเพลงเกี่ยวกับงานศพ ทำนองเพลงแต่ละประเภทมีทำนองหลักทำนองเดียวซ้ำร้องได้หลายเนื้อร้อง สามารถขยายหรือตัดทอนทำนองได้ตามความยาวของเนื้อร้อง เพลงกะเหรี่ยงเป็นบทเพลงพื้นบ้านที่ใช้ซ้ำร้องกันในงานประเพณีและเทศกาลต่างๆภายในหมู่บ้านลีลา ของจังหวะและทำนองดำเนินไปอย่างเรียบง่ายสำหรับเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการขับ ร้องปัจจุบันใช้แคนเป็นเครื่องดนตรีหลักเป่าคลอไปกับเสียงขับร้อง องค์ประกอบดนตรีของเพลงกะเหรี่ยงมีทำนองที่เรียบง่ายไม่กระโดดมาก เพลงทุกเพลงใช้จังหวะปานกลางในอัตราจังหวะ 2 จังหวะเคาะ(Simple Duple Time and Compound Duple-Time) ไม่มีการประสานเสียงพื้นผิวเป็นแบบทำนองเดียวไม่มีการประสานเสียง (Monophonic) กิตลักษณ์ (From) มักใช้เพลงท่อนเดียว (Unitary From) (พิระชัย ลีสมบูรณ์ผล2539 : 12)

ดนตรี เป็นศาสตร์ที่สามารถรับรู้ได้จากการฟังผ่านระบบประสาทสัมผัสหูซึ่งการฟังนั้นสามารถทำให้ผู้ฟังรับรู้ได้ถึงสุนทริยภาพต่างๆ ทางดนตรี ในสังคมวัฒนธรรมหนึ่งๆนั้นดนตรีเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงมนุษย์กับสังคมให้อยู่ร่วมกัน โดยดนตรีเป็นตัวสอดแทรกความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อและค่านิยมทางสังคมให้กับมนุษย์

การศึกษาดนตรีจึงต้องศึกษาถึงองค์ประกอบของดนตรี เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวดนตรีที่มนุษย์ได้รับรู้จากการฟัง

สำหรับกะเหรี่ยงน้ำตก มีความสามารถในการด้านดนตรีไม่ว่าจะเป็นเครื่องดนตรีที่มีชื่อว่า เตหน้า รวมไปถึงวงกลองยาวที่ใช้เล่นในพิธีงานมงคลต่างๆซึ่งมีสามเครื่องมือคือ 1.กลองยาว(เด่อ) 2.ฆ้อง(โม่) 3. ฉิ่ง(จั่ว) และในส่วนของการเล่นเพลง(ทาเคะเทะ) ซึ่งเป็นการร้องที่มีแบบแผน มีการกำหนดชนิดของเพลงว่า เพลงใดควรร้องในงานอะไร เพลงที่ร้องในงานแต่งงานหรืองานศพจะนำมาร้องในบ้านไม่ได้หรือบริเวณที่ไม่ได้มีเหตุจำเป็น แต่ถ้ามีใครร้องขึ้นมาโดยบังเอิญจะต้องเลี้ยงผีไถ้โทษ สังคมกะเหรี่ยงโดยทั่วไป เป็นสังคมที่อยู่ตามป่าเขา ห่างไกลจากเครื่องบันเทิง การพักผ่อนของกะเหรี่ยง จึงอยู่ที่การสนทนาปราศรัยกันตอนกลางคืนเมื่อกลับจากทำงานในไร่แล้ว มีการรวมวงฟังนิทาน นอกจากนี้ หนุ่มสาวที่เป็นโสดจะมีการพบปะเกี่ยวพาราสีกันตอนกลางคืนในบ้านของฝ่ายหญิง จะต้องหนุ่มสาวที่ชอบพอกันจริงๆ เท่านั้น การเกี่ยวพาราสีจะไม่มีการล่วงเกินกันเป็นอันขาด เพราะเป็นการผิดผีทั้งหมดคือสังคมชนเผ่ากะเหรี่ยง

ในยุคปัจจุบันที่มีความทันสมัยของเทคโนโลยีและความก้าวหน้าของ สหวิทยาการจึงทำให้เยาวชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งเป็นมรดกอันล้ำค่าที่แสดงถึงความเป็นชาติพันธุ์ของมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเผ่าพันธุ์ที่มีอยู่ในจังหวัดกำแพงเพชรในฐานะที่ผู้วิจัยได้เห็นพิธีกรรมและการแสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในรูปแบบต่างๆของชนเผ่าในงานเทศกาลต่างๆที่จังหวัดจัด ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษา ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะดนตรีของ ชาวปกาเกอะญอ หรือกะเหรี่ยงน้ำตก เพื่ออนุรักษ์และสืบทอดดนตรีกะเหรี่ยงที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานักเรียนรุ่นหลังรวมทั้งเป็นมรดกทาง วัฒนธรรมดนตรีกะเหรี่ยงน้ำตกสืบต่อไป

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทฤษฎีด้านวัฒนธรรม จากหนังสือมานุษยวิทยาสังคม และ วัฒนธรรม ของ นิยพรรณ วรรณศิริ (2540 : 47) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีเขตวัฒนธรรม(Culture Areas) และรูปแบบวัฒนธรรม (Pattern of Culture) ของ Clark Wissler (1921) ไว้ว่า เขาเป็นผู้สังเกตรูปแบบวัฒนธรรมของเอสกิโมและได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมทั่วโลก และพบว่าวัฒนธรรมทุกระบบ ทั้งวัฒนธรรมทางวัตถุและจิตใจนั้นมีอยู่ทุกสังคมโลก เรียกว่าระบบวัฒนธรรมสากล ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. ภาษา ทุกสังคมต้องมีภาษาพูด และภาษาเขียน และทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาษา เช่น นิทาน นิยายและภาษาท่าทาง เป็นต้น

2. วัฒนธรรมประเภทรูปธรรม (Materiel Culture) ที่เกี่ยวข้องกับการกินอาหาร ที่อยู่อาศัย สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางขนส่ง เสื้อผ้า ภาชนะของใช้ เครื่องไม้เครื่องมือ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ อาชีพอุตสาหกรรม ฯลฯ

3. ศิลปะ ได้แก่ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะเช่นการแกะสลัก ปั้นรูป วาดรูป วาดเขียน

ดนตรี ขับร้อง ฟ้อนรำ การละเล่นพื้นบ้าน การละคร และอื่นๆ

4. ระบบและรูปแบบของศาสนาได้แก่ พิธีกรรมทางศาสนาที่เกี่ยวข้องกับความขลัง และศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ การรักษาโรคภัยไข้เจ็บ เชื้อโรค พิธีกรรมที่เกี่ยวกับการเกิดและตาย ฯลฯ

5. ระบบครอบครัว การแต่งกาย เครื่องญาติ และระบบสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องแบ่งออกได้เป็นการแต่งงาน ครอบครัว การนับญาติ การสืบทอดตระกูล และการใช้ศัพท์เรียกเครือญาติ

6. ระบบเศรษฐกิจและทรัพย์สิน แบ่งออกได้เป็น ทรัพย์สินส่วนรวมและทรัพย์สินส่วนตัว ทั้งที่เป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ กฎเกณฑ์และกฎหมาย ตลอดจนมาตรฐาน การแลกเปลี่ยนและการค้า ระบบเงินตรา การผลิต การจำแนกแจกจ่าย และการบริโภคสินค้า ฯลฯ

7. ระบบการปกครองและรัฐบาล อันได้แก่ ระบบการเมือง ระบบนิติบัญญัติ ระบบตุลาการ และระบบควบคุมสังคม (Social Control) อื่นๆทุกประเภท

8. การศึกสงครามทั้งสงครามระหว่างคนต่างสังคม และสงครามที่เกิดในหมู่เครือญาติ (Feude) หรือสังคมระหว่างคนในสังคมเดียวกัน

9. กีฬาและการละเล่น (Sports and Games) การออกกำลังกาย และนันทนาการที่เกี่ยวข้องกับการนี้

10. ระบบความรู้ การศึกษา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนิทานปรัมปรา (My Technology) ซึ่งให้ความรู้แก่คนในสังคมทางอ้อม

ทฤษฎีรากแก้วทางวัฒนธรรม

กาญจนา อินทรสุนานนท์(2543:43) ได้กล่าวถึง ความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมไว้ในบทความเรื่องอิหร่าน:ภูมิทัศน์ประชาชนและวัฒนธรรม ว่าชุมชนที่อยู่ร่วมกันแต่ละคนในชุมชนมีจุดหมายในชีวิตที่แตกต่าง แต่ทุกคนจะต้องมีอุดมการณ์ร่วมกันซึ่งจะเป็นรากแก้วของชุมชนทำให้เกิดทฤษฎีหนึ่ง คือ ทฤษฎีรากแก้วทางวัฒนธรรมได้แก่

1. อยู่อย่างไทย
2. ใฝ่ใจศึกษา
3. เสาะหาความรู้
4. เข้าสู่ถ้ำนิคม
5. สร้างสมอุดมการณ์
6. ประสานวัฒนธรรม
7. จดจำประเพณี
8. ของดีศาสนา

ทฤษฎีว่าด้วยศักยภาพ(Theory Of Evolution Potential)

เจ้าของทฤษฎี คือ เอลมัน อาร์.เซอร์วิส(Elman R. Service) นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกันผู้มีสาระสำคัญดังนี้

1.กระบวนการวิวัฒนาการ ซึ่งมีอยู่ 2 ประเภทคือวิวัฒนาการทั่วไปกับวิวัฒนาการเฉพาะ
วิวัฒนาการทั่วไป(General Evolution) เป็นวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมของมนุษย์มีลักษณะเช่นเดียวกับวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตที่นักทฤษฎีวิวัฒนาการคนก่อนๆเสนอไว้ คือ วัฒนธรรมของมนุษย์เริ่มต้นจากวัฒนธรรมดั้งเดิม ยุคก่อนอารยธรรมมาสู่ยุคอารยธรรม และยุคภาวะทันสมัยในปัจจุบันตามลำดับ ซึ่งเป็นความเจริญก้าวหน้าทางสังคมโดยทั่วไป ส่วนวิวัฒนาการเฉพาะนั้นเป็นวัฒนธรรมของสังคมแต่ละสังคมและมีส่วนสัมพันธ์กับวัฒนธรรมโดยทั่วไปในรูปของความสัมพันธ์ผกผันที่ตรงกันข้ามกัน

2.กระบวนการวิวัฒนาการเฉพาะมี “หลักการว่าด้วยความอึดตัว” (Principle of Stabilization)ซึ่งเกิดขึ้นในตอนท้ายของการปรับตัว(Adaption) เป็นสิ่งสกัดการขยายตัวกล่าวคือกระบวนการวิวัฒนาการเฉพาะเป็นการปรับตัวของระบบให้เข้ากับภาวะแวดล้อมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆจนกระทั่งถึงขั้นสูงสุด ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้อีกต่อไปดังนั้นถ้าหาวัฒนธรรมแบบต่างๆสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้คืออย่างเต็มที่แล้วกระบวนการก็จะหยุดนิ่งไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้นอีก แต่ในความเป็นจริงวิวัฒนาการทั้งจากอดีตและปัจจุบันยังคงเกิดขึ้นและคงจะมีต่อไปในอนาคต เนื่องจากการปรับตัวโดยส่วนรวมไม่สามารถกระทำได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่นั่นเอง

3.กระบวนการวิวัฒนาการมีการครอบงำ(Dominance) วัฒนธรรมที่ด้อยกว่าโดยวัฒนธรรมที่สูงกว่า ทำให้วัฒนธรรมที่ด้อยกว่าได้ปรับปรุงวัฒนธรรมของตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นแต่ถ้าวัฒนธรรมนั้นอ่อนแอมากเกินไป ก็จะถูกครอบงำจนสูญสิ้นไป

4.วิวัฒนาการที่ยังพัฒนาไม่เต็มที่จะมีศักยภาพสูงกว่าวัฒนธรรมที่พัฒนาเต็มที่แล้วทิศทางของวิวัฒนาการจึงเป็นแบบสลับไปสลับมา(Zigzag) มากกว่าที่จะเป็นแบบเส้นตรงสายเดียว(Unilinear) ในทิศทางเดียวกันจะเห็นได้จากการเคลื่อนที่ย้ายแหล่งอารยธรรมของโลกจากดินแดนแถบเมโสโปเตเมียไปสู่ดินแดนต่างๆ เช่นบาบิโลเนีย อียิปต์ ในช่วงระยะเวลาต่อมาก็เกิดความอึดตัวจึงวิวัฒนาการเชิงซาลงวัฒนธรรมของกรีกซึ่งด้อยกว่ากลับมีวิวัฒนาการได้เจริญก้าวหน้าสูงกว่าเมื่อถึงจุดอึดตัววัฒนธรรมของอาณาจักรโรมันได้เจริญก้าวหน้าแทนที่แล้วสลายตัวลงอีก จนกระทั่งปัจจุบันยุโรปตะวันตกและอเมริกาเหนือ กำลังเป็นบริเวณที่มีระดับวิวัฒนาการเจริญก้าวหน้าและทันสมัยมากที่สุดในโลกแต่เมื่อถึงจุดอึดตัวก็จะมีสังคมอื่นเจริญก้าวหน้าแทนที่เช่นเดียวกัน กระบวนการ

วิวัฒนาการของแต่ละสังคมจึงไม่จำเป็นต้องเจริญก้าวหน้าตลอดไปแต่อาจจะมีทั้งความเจริญและเสื่อมโทรมตามความสามารถในการปรับตัวในแต่ละยุคแต่ละสมัย

3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์

เจตชรินทร์ จิรสถิตธรรม (2545 : 3) ได้กล่าวถึง ชนกลุ่มน้อยที่อาศัยกระจุกกระจายอยู่ตามพื้นที่ห่างไกลการคมนาคมบริเวณภูเขาสูงทางภาคเหนือและในบางจังหวัดอยู่ในภาคกลางของไทยบางส่วน เข้ามาอยู่ในประเทศไทยนานแล้ว สืบเชื้อสายหลายอายุคน เช่น ขมุ ถิ่น ลัวะ และกะเหรี่ยง บางส่วนอพยพมาจากประเทศพม่าและลาวได้แก่ แม้ว(ม้ง) อีเก้อ และเย้า กะเหรี่ยงเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ที่มีชื่อเรียกแตกต่างกัน

สุริยา รัตนกุล (2538 : 1) ได้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ กะเหรี่ยงเป็นชื่อที่คนทั่วไปเรียกกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่ง ที่อาศัยอยู่หนาแน่น ในบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันตกของประเทศไทยชื่อ กะเหรี่ยงเป็นชื่อเรียกตามอย่างมอญซึ่งเรียกกลุ่มชาติพันธุ์นี้ว่า ‘กะเรง’ชนกลุ่มนี้เรียกตัวเองว่า ปกาเกอญอ (ยกเว้นกลุ่มตองสัว) ซึ่งแปลว่า คน ทางภาคเหนือของประเทศไทยและทางรัฐฉานของพม่า หมายเรียกว่า คะหิ้น ซึ่งหมายถึงกะเหรี่ยง สะกอและกะเหรี่ยง โบ นอกจากคำนี้แล้วยังพบว่า มีการใช้คำว่า กะเหรี่ยงขาว (White Karen) ซึ่งใช้เรียกกะเหรี่ยงสะกอ และกะเหรี่ยงโปส่วนภาคตะวันตก เช่น จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ บางครั้งใช้คำว่า กะเหรี่ยง เรียกกลุ่มชนกะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่บริเวณนั้น

ในเรื่องการแสดง มณฑล คงแถมทอง(2538 : 53) ได้กล่าวว่า ในประเพณีที่สำคัญต่างๆ ของชาวกะเหรี่ยงนั้นมักจะมี รำตง มาแสดงอยู่ทุกประเพณี เช่นงานแต่งงาน งานศพ งานทำบุญ ข้าวใหม่ งานบุญสงกรานต์ การแสดงรำตงเป็นการร้องและรำที่ใช้เสียงดนตรีประกอบในการแสดงผู้ร่วมแสดงเป็นหญิงหรือชายก็ได้ เนื้อร้องของเพลงรำตงมีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาของ กะเหรี่ยง การอบรมคนให้เป็นคนดี และเกี่ยวกับพุทธศาสนา เป็นต้น ท่าทางที่รำคล้ายกับฟ้อนพม่า

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีชาวกะเหรี่ยง

สัจชัย ค้างบั้ง (2550:126) ได้ศึกษาดนตรีพิธีกรรมของชาวภูไทในตำบลโนนยาง อำเภอนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ที่มุ่งเน้นการศึกษาคุณลักษณะดนตรีประกอบพิธีกรรมเหย้าของชาวภูไท พิธีเหย้าจำแนกเป็น 4 ประเภทคือรักษาผู้ป่วย คุมผีออก เลี้ยงผี และเอาสุบเอาฮอย ซึ่งดนตรีที่ใช้ประกอบพิธีเหย้า เป็นการบรรเลงประกอบการรำการร้องซึ่งมีหมอแคนเป็นผู้บรรเลงแคนและหมอปี่เป็นผู้บรรเลงปี่ไท ลักษณะการบรรเลงจะเป็นการบรรเลงแบบการดันโดยแคนเป็นทำนองหลักและปี่ไทเป็นทำนองสอดประสาน

ปัญญา รุ่งเรือง (2552:22) ได้กล่าวถึงการใช้ดนตรีเพื่อประกอบพิธีกรรมไว้ว่าดนตรีทำหน้าที่เป็นสื่อประสานระหว่างจิตของมนุษย์กับจิตของสิ่งที่ไม่เห็นหรือพลังเหนือธรรมชาติซึ่งมนุษย์เชื่อว่ามียูอยู่และสามารถติดต่อได้ด้วยการทำพิธีกรรม บวงสรวงบอกกล่าวแม่กระทั้งขอความช่วยเหลือ โดยมีนักดนตรีเป็นผู้ทำหน้าที่เร่งเร้าให้จิตของผู้ทำพิธีจดจ่อกับพิธีกรรมนั้นๆจนหลุดออกจากโลกของความเป็นจริงเข้าสู่โลกของสิ่งที่ไม่เห็นหรือก่อให้เกิดสมาธิได้ในบางสถานการณ์ พิธีกรรมทั้งหลายจึงเกี่ยวข้องกับความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง พิธีกรรมดังกล่าวนี้มีทั้งพิธีกรรมทางศาสนา เช่นศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และพิธีกรรมตามความเชื่อในลัทธิทรงเจ้าเข้าผี (Animism)ซึ่งมีความเป็นไปตามประเภทและระดับของสังคม

พระชัย ลีสมบุญผล (2539 :62) ผลการศึกษาพบว่าชาวกะเหรี่ยงในเขตอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีพบว่า มีเพลงที่เป็นเอกลักษณ์เป็นของตนเอง 4 ประเภท คือเพลงกล่อมลูก เพลงเกี่ยว เพลงรำแคน และเพลงเกี่ยวกับงานศพ ทำนองเพลงแต่ละประเภทมีทำนองหลักทำนองเดียวขับร้องได้หลายเนื้อร้อง สามารถขยายหรือตัดทอนทำนองได้ตามความยาวของเนื้อร้อง เพลงกะเหรี่ยงเป็นบทเพลงพื้นบ้านที่ใช้ขับร้องกันในงานประเพณีและเทศกาลต่างๆภายในหมู่บ้านลีลา ของจังหวัดและทำนองดำเนินไปอย่างเรียบง่ายสำหรับเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการขับ ร้องปัจจุบันใช้แคนเป็นเครื่องดนตรีหลักเป่าคลอไปกับเสียงขับร้อง องค์ประกอบดนตรีของเพลงกะเหรี่ยงมีทำนองที่เรียบง่ายไม่กระโดดมาก เพลงทุกเพลงใช้จังหวะปานกลางในอัตราจังหวะ 2 จังหวะเคาะ(Simple Duple Time and compound Duple Time) ไม่มีการประสานเสียงพื้นผิวเป็นแบบทำนองเดียวไม่มีการประสานเสียง(Monophonic) คีตลักษณ์ (Form) มักใช้เพลงท่อนเดียว (Unitary Form)

สำหรับการศึกษาดนตรีชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงสะกอ นั้น ณรงค์ชัย ปิฎกรัตน์,นิรันดร์ ภักดี และ เอกราช แพร่ม่วง (2542 : บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า ดนตรีนี้นั้นมีบทบาทต่อสังคมและวัฒนธรรมชนเผ่ากะเหรี่ยงสะกอ 2 ลักษณะคือ ดนตรีตามแบบแผนดั้งเดิม มีทำเป็นเพลงร้อง ในงานศพและเพื่อความบันเทิง เสียงของดนตรีชนเผ่ามีทั้งที่เป็นของดั้งเดิมและที่ได้รับอิทธิพลจากพม่า และ ล้านนา อีกลักษณะเป็นดนตรีสมัยใหม่ที่เผยแพร่จากเพลงสวดในคริสต์ศาสนาและการแพร่กระจายทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์ เครื่องดนตรีนั้นแบ่งได้เป็น 4 ประเภทคือเครื่องดีด มีเตหน่ากู เตหน่า เครื่องลี้มี สะล้อ เครื่องตีมีกลองกบ กลองเดอ และ โม เครื่องเป่ามีขลุ่ยปออุและ แกว ระบบเสียงพบว่าเป็นระบบเสียงเฉพาะไม่คล้ายคลึงกับระบบเสียงใดๆแต่มีแนวโน้มที่สามารถจัดอยู่ในลักษณะบันไดเสียงแบบ 5 เสียง (Pentatonic) ได้แนวทำนองเพลงพบว่าการเคลื่อนที่ของทำนองมี 3 ลักษณะคือแบบกระโดด ข้ามขั้น แบบเรียงตามลำดับขั้น และแบบซ้ำตัวโน้ต รูปแบบมีลักษณะแบบท่อนเดียวและแบบสองท่อน

เคมเมอร์ (Kaemmer, 1993) ได้จำแนกพิธีกรรมที่ใช้ดนตรีประกอบออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. พิธีกรรมเกี่ยวกับการเปลี่ยนสถานทางสังคม ได้แก่พิธีกรรมที่จัดขึ้นเพื่อกำหนดสถานภาพของบุคคลตามช่วงเวลาหรืออายุที่เพิ่มมากขึ้น เช่น พิธีโกนจุกที่เปลี่ยนสถานะจากเด็กเป็นวัยรุ่น พิธีแสดงความเป็นผู้ใหญ่ของกลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มที่เปลี่ยนจากวัยเด็กเป็นผู้ใหญ่พิธีแต่งงานที่เปลี่ยนคนโสดมาเป็นผู้สมรสแล้ว พิธีบวชนาคที่เปลี่ยนสถานะจากคนธรรมดาเป็นนักบวช เป็นต้น
 2. พิธีกรรมในรอบปี เป็นพิธีกรรมที่มักมีความสัมพันธ์กับศาสนาหรือการเกษตรกรรมที่ต้องอาศัยฟ้าฝนเพื่อการเพาะปลูก พิธีกรรมในแง่ศาสนา เช่น พิธีการเข้าพรรษา ออกพรรษา เป็นต้น ส่วนพิธีที่เกี่ยวกับการเพาะปลูกมักจะเริ่มตั้งแต่การเพาะปลูก ไปจนถึงการเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว เช่น พิธีการทำขวัญข้าวของไทย เป็นต้น
 3. พิธีกรรมเพื่อการแก้ปัญหา พิธีกรรมนี้จะจัดขึ้นก็ต่อเมื่อมีปัญหาที่แก้ไม่ตก เช่นการเจ็บไข้ได้ป่วยหรือเกิดอาเพศขึ้นในสังคมโดยไม่ทราบสาเหตุ จนต้องหันไปพึ่งอำนาจเหนือธรรมชาติ จึงทำให้เกิดการทรงเจ้าเข้าผีขึ้น พิธีกรรมตามความเชื่อนี้จำเป็นต้องมีดนตรีเป็นองค์ประกอบสำคัญ เช่น พิธีบูชาญญควายเพื่อปัดเป่าอาเพศของหมู่บ้าน เป็นต้น
- จากแนวคิดเรื่องดนตรีพิธีกรรมนี้ สามารถนำไปวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะของดนตรีที่นำไปประกอบในพิธีกรรมต่างๆ และสามารถนำไปวิเคราะห์ว่าดนตรีพิธีกรรมมีความสำคัญอย่างไรกับชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกในพื้นที่อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร โดยผู้วิจัยดำเนินงานด้วยวิธีการสัมภาษณ์และการลงภาคสนาม เพื่อใช้ศึกษาประเด็นตามความมุ่งหมายของงานวิจัยโดยมีการดำเนินการวิจัยเป็นลำดับ ดังนี้

การศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารตำรา ที่เกี่ยวข้อง สืบหาข้อมูลเบื้องต้น และลงภาคสนามดังหัวข้อต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเอกสารจากแหล่งการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 1.2 หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 1.3 ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 4 จังหวัดกำแพงเพชร
- 1.4 หอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยได้เข้าไปสำรวจพื้นที่ที่ต้องการใช้ปฏิบัติการภาคสนาม โดยเลือกสำรวจพื้นที่ในเขตตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร แล้วสอบถามข้อมูล สภาพทั่วไป วัฒนธรรมด้านศิลปะ คนตรีและข้อมูลศิลปินจากบุคคลผู้ให้ข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1. นาย พะชนะนุช คามภูผา	ข้อมูลดนตรีและวัฒนธรรม
2. นาง นอเกาะเดาะ คามภูผา	ข้อมูลบทเพลงร้อง
3. นาง มโยที คามภูผา	ข้อมูลทอผ้า
4. นาง ดาราวรรณ ขอบพนา	ข้อมูลทอผ้าและอาหาร
5.นางนอมะสี โยเจ อายุ 56 ปี	ข้อมูลทอผ้า,การสร้างบ้าน
6.นายจอปรี้อ ธารศิลาคีรี	หมอผี
7.นายคู่ นาตรี	ผู้ประสานงานด้านวัฒนธรรม
8.นางหน่อมือจี อรชร	หมอดำแย
9.นายกะบอ ผูกสัมพันธ์	นักดนตรี
10.นายกะกะ โบ มณีกันฑริยะ	นักดนตรี

11. นายโกลี นาคีร์ นักดนตรี
12. นาย พะเชลี ผูกสัมพันธ์ นักดนตรี
13. นาย สุวิทย์ นาคีร์ นักดนตรี
14. นายศุภ จงทอง ผู้อาวุโสประจำหมู่บ้านที่ปรึกษาผู้ใหญ่บ้าน
15. นายสมมุท วาริศิริ ผู้อาวุโสประจำหมู่บ้าน
16. นายชะแส มณีกันทรียะ ผู้อาวุโสประจำหมู่บ้าน
17. นางกอลและย่อ วาริศิริ พิธีผูกข้อมือเรียกขวัญปีใหม่
18. นางสมบัติ มีสวัสดิ์ อาหาร
19. นายบรรเกียรติ คชินทร ผู้ใหญ่บ้านข้อมูลหมู่บ้าน
17. นางสุภาพร แสงแก้ว ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน
18. นายสมคิด สารียัง ครูสอนชาวเขาศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 4 จ.กำแพงเพชร
19. นายสุจินต์ สุขโท เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 4 จ.กำแพงเพชร

3. อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือต่าง ๆ ดังนี้

1. สมุดบันทึก ผู้วิจัยได้ใช้ในการจดบันทึกเก็บรวบรวมข้อมูลที่พบเห็น รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์
2. เครื่องบันทึกเสียง sony ,iphone4s,5 ผู้วิจัยใช้บันทึกเสียงการร้องเพลง เครื่องดนตรี รวมไปถึง การสนทนาต่าง ๆ และการสัมภาษณ์
3. กล้องถ่ายรูปดิจิทัล
4. กล้องถ่ายวิดีโอ เพื่อใช้ในการบันทึกภาพเคลื่อนไหว รวมทั้งพิธีกรรมต่าง ๆ
5. Tuner ใช้เพื่อวัดระดับเสียง(Pitch)ของเครื่องดนตรี

การศึกษา เรียบเรียง และจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการจัดทำข้อมูล โดยนำข้อมูลมาตรวจสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากงานสนามมาตรวจสอบโดยเชื่อมโยงกับข้อมูลเอกสารที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

2. นำข้อมูลเพลงร้องที่ได้จากการบันทึกเสียงมาถอดเป็นคำพูด โดยเขียนและแปลเป็นภาษาไทย โดยผู้มีความรู้ด้านภาษากะเหรี่ยงเป็นอย่างดี คือ นางดาราวรรณ ขอบพนา ซึ่งเป็นลูกสะใภ้ของคุณพะชะนุช คามภูผา และ นางสุภาพร แสงแก้ว ครูภาษาไทยโรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน ได้ตรวจสอบด้วยการฟังหลาย ๆ ครั้ง แล้วจึงนำไปตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบการเขียนอีกครั้ง

เพื่อป้องกันการคลาดเคลื่อนของข้อมูล และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและใกล้เคียงกับข้อมูลจริงมากที่สุด

3. ถอดข้อมูลจากแถบบันทึกเสียง เป็นลายลักษณ์อักษร
4. ประมวลข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง
5. นำข้อมูลมาตรวจสอบแก้ไข เรียบเรียงเนื้อหาโดยนำมาเรียงลักษณะพรรณนาบรรยาย และ สรุปผลการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นหลัก ใช้ข้อมูลจากเอกสารงานวิชาการ งานวิจัย ตำราหนังสือวิชาการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลสนับสนุน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

สภาพทั่วไปของหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก

- 1.1 ประวัติความเป็นมาของชนชาติกะเหรี่ยง
- 1.2 ประวัติตำบลคลองลานพัฒนา
 - 1.2.1 สภาพภูมิประเทศสภาพทั่วไปของ ตำบลคลองลานพัฒนา
 - 1.2.2 ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ
 - 1.2.3 สภาพเศรษฐกิจและอาชีพ
 - 1.2.4 การบริการพื้นฐาน
 - 1.2.4.1 สาธารณูปโภค ตำบลคลองลานพัฒนา
 - 1.2.4.2 การคมนาคม มีเส้นทางคมนาคมหลักลักษณะต่าง ๆ ในตำบล ดังนี้
 - 1.2.4.3 การโทรคมนาคม
 - 1.2.4.4 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่
 - 1.2.4.5 การบริการและการท่องเที่ยว
- 1.3 ประวัติหมู่บ้านกะเหรี่ยงบ้านน้ำตก
 - 1.3.1 ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน
 - 1.3.2 จำนวนประชากร
 - 1.3.3 การปกครอง
 - 1.3.4 การอนามัยและสาธารณสุข
 - 1.3.5 สภาพทั่วไป

1.4 ประวัติชนเผ่ากะเหรี่ยงหมู่บ้านน้ำตก

1.5 วิธีชีวิตชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านน้ำตก

1.5.1 สภาพบ้านเรือน

1.5.2 ศาสนาและความเชื่อ

1.5.3 สถาบันครอบครัวและเครือญาติ

1.5.4 ภาษา

1.5.5 อาหารคาวและอาหารหวาน

1.5.5.1 น้ำพริกตำ

1.5.5.2 ต้มยำไก่ใบส้มป่อย

1.5.5.3 แกงขาหมู (พอกะป้อ)

1.5.5.4 แกงข้าวกั่ว (พอกะเื้อะ)

1.5.5.5 ข้าวแดกงา (หมี่โต๊ปปี้)

1.5.5.6 ข้าวเหนียวต้มห่อ

1.5.6 การละเล่น

1.5.6.1. แข่งขันตำข้าว

1.5.6.2. แข่งขันยิงหน้าไม้

1.5.6.3. กีฬาตอยสะบ้า

1.5.6.4 การเดินขบวน

1.5.7 พิธีกรรม

1.5.7.1 พิธีกรรมการเกิด

1.5.7.2 พิธีกรรมการแต่งงาน

1.5.7.3 พิธีกรรมการตาย

1.5.7.4 พิธีกรรมวันขึ้นปีใหม่(ฮิเด)

1.5.7.5 พิธีกรรมทำบุญไหว้เจดีย์(หม่าบู้โอะ)

1.5.7.5.1. วันเพ็ญเดือน 3

1.5.7.5.2 วันเพ็ญเดือน 5

1.5.8 การแต่งกายของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

1.5.9 การประกอบอาชีพของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

1.5.9.1 การทำไร่

1.5.9.2 การหาของป่า

1.5.9.3 การทอผ้า (ทาด้า)

1.5.10 การศึกษา

ตอนที่ 2 ศึกษาดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

1 ประวัติความเป็นมาของดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

2 เครื่องดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

2.1 เตอะน้ำ

2.1.1 ลักษณะของเตอะน้ำ

2.1.2 ขนาดของเตอะน้ำ

2.1.3 วิธีการเล่นและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

2.1.3.1 วิธีเล่นเตอะน้ำ

2.1.3.2 โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

2.2 กลองยาว (ป้อเคอ)

2.2.1 ลักษณะของกลองยาว

2.2.2 ขนาดของกลองยาว

2.2.3 วิธีการตีกลองยาวและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

2.2.3.1 วิธีการตีกลองยาว

2.2.3.2 โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

2.3 ฉาบ (จั่ว)

2.3.1 ขนาดของฉาบ

2.3.2 วิธีการตีฉาบและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

2.3.2.1 วิธีเล่นฉาบ

2.3.2.2 โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

2.4 โหม่ง (โม)

2.4.1 ขนาดของโหม่ง

2.4.2 วิธีการตีโหม่งและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

2.4.2.1 วิธีตีโหม่ง

2.4.2.2 โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

3 การรวมวงดนตรี

3.1 รูปแบบของการรวมวงกลองยาว

3.2 โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

4 นักดนตรี

4.1 นาย พะชนะนุช คามภูผา

4.2 นาย โกสิ นาคีรี

4.3 นาย พะเชลลี ผูกสัมพันธ์

4.4 นาย สุวิทย์ นาคีรี

5 ประเภทของบทเพลงชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

5.1 การบรรเลงเต๋อนำกับการร้องเพลงโต้ตอบ

5.2. บทเพลงที่ใช้ร้องโต้ตอบในโอกาสต่างๆ

6. โอกาสในการแสดงดนตรี

7. การสืบทอดดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

7.1 การสืบทอดเต๋อนำ

7.2 การสืบทอดวงกลองยาว

7.3 การสืบทอดบทเพลงร้องโต้ตอบ

ขั้นสรุป

1. สรุปผลการวิจัย

2. อภิปรายผล

3. ข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

วัฒนธรรม และ คนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาวัฒนธรรมชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

1. สภาพทั่วไปของหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก

1.1 ประวัติความเป็นมาของชนเผ่ากะเหรี่ยง

ถ้าจะถามถึงกะเหรี่ยงว่าคือใครคำตอบก็คือชาวไทยภูเขาในกลุ่มหนึ่งใน 9 กลุ่มที่ประกอบด้วย กะเหรี่ยง ม้ง เมี่ยน อาข่า ลาหู่ ลีซู ลัวะ ขมุ และมลาบรี(ผีตองเหลือง) ซึ่งระเบียบสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครองว่าด้วยการพิจารณาการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบันทึกที่สงพ.ศ.2543 ได้จัดประเภทไว้ จากตำนานของกะเหรี่ยงกล่าวว่ากะเหรี่ยงมีถิ่นกำเนิดอยู่ในธิเบ-โกวบี หลังจากนั้นได้ตั้งถิ่นฐานแพร่หลายอยู่ในเมียนมาร์ซึ่งจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์สันนิษฐานกันว่าเดิมชาวกะเหรี่ยงอาศัยอยู่ทางตะวันออกของทิเบตปัจจุบัน ต่อมาย้ายถิ่นฐานเข้าไปอยู่ในประเทศจีนเมื่อประมาณ 1276 ปีก่อนคริสตกาลและถูกจีนส่งกองทัพเข้าโจมตีจนต้องถอยร่นลงมาตามแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาละวิน รวมตัวกันก่อตั้งรัฐขึ้นมาใหม่ 2 รัฐคือรัฐกะยาและรัฐก่อตุเล บางส่วนก็กระจัดกระจายอยู่แถบรัฐฉานตามแนวชายแดนไทยพม่าตลอดแนวเขาถนนธงชัย และตะนาวศรี จรดปากน้ำกระบุรี จังหวัดระนองและถูกกดดันทางการเมืองรัฐบาลพม่าที่ต้องการให้กะเหรี่ยงอยู่ภายใต้การปกครองของตนแต่กะเหรี่ยงไม่ยอมจึงเกิดการรบและฆ่าฟันกันตั้งแต่พม่ายังอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษจากสาเหตุดังกล่าวทำให้กะเหรี่ยงบางส่วนต้องอพยพเข้าสู่ไทยครั้งใหญ่เป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่องในต้นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์โดยกระจายอยู่ตามจังหวัดเชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำปาง เชียงใหม่ แพร่ ลำพูน สุโขทัย อุทัยธานี กำแพงเพชร ตาก สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และราชบุรี จนปัจจุบันมีกลุ่มชนกะเหรี่ยงประมาณ 47.54 ของประชากรชาวเขา(กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. 2545:13)

กะเหรี่ยงเป็นชนชาติเก่าแก่อยู่ในตระกูลจีน-ทิเบต(Sino-Tibetan)ตามสายของ ชนชาติโลโลหรือหลอ หลอ(lo)และอยู่ในสาขาของกลุ่มทิเบต-พม่า (Tibet Burma)การเรียกชื่อ ชนชาตินี้มีการเรียกกันไปหลายอย่างตามถิ่นฐานที่อยู่เช่น

คนมอญ	เรียกกะเหรี่ยงว่า	เกรียง
คนตะวันตก	เรียกกะเหรี่ยงว่า	KAREN

คนล้านนา	เรียกกะเหรี่ยงว่า	ยาง
คนจีน	เรียกกะเหรี่ยงว่า	โจว
และคนพม่า	เรียกกะเหรี่ยงว่า	กะยีน (Kayin)
คนไทยทั่วไป	เรียกกะเหรี่ยงว่า	กะเหรี่ยง

คนไทยในจังหวัดเพชรบุรี เรียกกะเหรี่ยงว่า กะหร่าง

ในทางวิชาการแบ่งกะเหรี่ยงออกเป็น 4 กลุ่มหรือ 4 เผ่าคือ

1.กะเหรี่ยงสะกอ (Skaw)

2.กะเหรี่ยงโปว์(P'wo)

3.กะเหรี่ยงตองตู (Thung Tsu)

4.กะเหรี่ยงพะโค กะเหรี่ยงบเว(B'Ghwe)หรือกะเหรี่ยงคยา

กะเหรี่ยงสะกอ (Sgaw Karen)

คนไทยในภาคเหนือเรียกกะเหรี่ยงสะกอว่า “ยางขาว” นอกจากนี้ ยังมีคำอื่นที่ใช้เรียกกะเหรี่ยงสะกอ ได้แก่ “ยางกะเลอ ยางป่า ยางเปียง” กะเหรี่ยงสะกอเรียกตัวเองว่า “ปาคะญอ” เป็นกะเหรี่ยงที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีจำนวนประชากรประมาณ 500,000 คน อาศัยอยู่ในจังหวัดตาก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี เป็นต้น

กะเหรี่ยงโป (Pwo Karen)

คนไทยในภาคเหนือเรียกกะเหรี่ยงโปว่า “พล่อ” หรือ “โพล่ง” บ้างก็เรียกว่า “ยางเคาะเคาะ ยางบ้าน” กะเหรี่ยงโปมีจำนวนประชากรเป็นที่สองรองจากกะเหรี่ยงสะกอ คือประมาณ 70,000คน (ศูนย์วิจัยชาวเขา. 2526 : 15) อาศัยอยู่แถบจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง ลำปาง แพร่ ตาก อุทัยธานี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ คนส่วนมากมักเข้าใจว่ากะเหรี่ยงสะกออาศัยอยู่เฉพาะทางภาคเหนือ และกะเหรี่ยงโปอาศัยอยู่เฉพาะทางภาคตะวันตกเท่านั้น แต่แท้จริงแล้วจะพบกะเหรี่ยงทั้งสองกลุ่มอยู่ในจังหวัดเดียวกัน แต่แยกหมู่บ้านไม่ปะปนกัน เช่น ในจังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งกะเหรี่ยงสะกอและกะเหรี่ยงโป โดยกะเหรี่ยงสะกอมีมากที่อำเภอแม่แจ่ม และกะเหรี่ยงโปมีมากที่อำเภอมก๋อย นอกจากนี้ในจังหวัดลำพูนซึ่งอยู่ในภาคเหนือกลับมีกะเหรี่ยงโปอาศัยอยู่หนาแน่น โดยเฉพาะที่อำเภอฝาง ทางภาคตะวันตกมีกะเหรี่ยงโปอาศัยอยู่หนาแน่นก็จริง แต่ก็พบกะเหรี่ยงสะกอที่จังหวัดกาญจนบุรีเช่นกัน

กะเหรี่ยงคยา (Kayah Karen), แบริ (Bre) หรือ บเว (Bwe)

คนไทยภาคเหนือและไทยใหญ่เรียกกะเหรี่ยงคยาว่า “ ยางแดง ” ตามการแต่งกายของหญิงที่แต่งงานแล้วซึ่งนิยมใส่เสื้อและนุ่งซิ่นซึ่งทอแซมด้วยสีแดง (สำนักงานเลขาธิการคณะ

กรรมการปฏิบัติการทางจิตวิทยาแห่งชาติ. 2518)

การเรียกชื่อตามสีของเครื่องนุ่งห่มทำให้เกิดความเข้าใจผิด และเรียกกะเหรี่ยงไปว่า “ยางแดง” เช่นกัน เพราะมีการแต่งกายด้วยสีแดงในทำนองเดียวกัน นอกจากนี้ก็ยังพบคำว่า “กะเหรี่ยงแดง” ใช้เรียกกะเหรี่ยงคะยาเช่นกัน กะเหรี่ยงคะยามีจำนวนประชากรประมาณ 1,500 คน อาศัยอยู่ที่หมู่บ้านห้วยเสือเฒ่า หมู่บ้านห้วยเตือ และหมู่บ้านขุนห้วยเตือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

กะเหรี่ยงตองตู/ตองตู (Taungthu Karen) หรือปาโอ/พะโอ (Pa-O)

พม่าและไทยใหญ่เรียกชนกลุ่มนี้ว่า “ตองตู” ซึ่งหมายถึง “ชาวเขา” ผู้หญิงกะเหรี่ยงตองตูใส่ชุดสีดำ จึงมีชื่อเรียกในภาษาอังกฤษว่า “Black Karen” หรือ “กะเหรี่ยงดำ” กะเหรี่ยงตองตูมีจำนวนประชากรน้อยมากประมาณ 600 คน อาศัยอยู่ในไม่กี่หมู่บ้านในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน *หมายเหตุ นอกเหนือจากกะเหรี่ยง 4 กลุ่มที่กล่าวไปแล้วนี้ ยังมีกะเหรี่ยงกลุ่มเล็กๆ ที่เพิ่งเข้ามาอยู่ในประเทศไทย และเป็นที่รู้จักกันดี คือ ปาดอง หรือ กะเหรี่ยงคอยาว และล่าสุดที่ตามหลังปาดองมาคือกะยอ หรือ กะเหรี่ยงหยาบ ในงานชิ้นนี้ จะกล่าวเฉพาะกะเหรี่ยงสะกอซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด (สุริยา รัตนกุล, คุณหญิง และคณะ. 2529 : 4)

นักภาษาศาสตร์จัดกลุ่มชนกะเหรี่ยงอยู่ในกลุ่มตระกูลภาษาจีน-ทิเบต(SINO Teban Tibetan)ได้แบ่งกลุ่มชนกะเหรี่ยงออกเป็น 3 สาขา คือ

1. สาขาซินติก(Sinitic)ได้แก่ ชนชาติฮ่อ(Haw)
2. สาขาทิเบต-พม่า (Tibeto-Burma) ได้แก่พวกลีซอ (Lisu)อาก้า(Akha)และมุเซอ (Lahu)ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็นมุเซอแดง (Lahu Nui) มุเซอเฉด(Lahu Sheleh) และมุเซอฉี (Lahu Shi)
3. สาขากะเหรี่ยง (Karentic) แก่กะเหรี่ยงสะกอ (S'kaw) กะเหรี่ยงโปว(Pwo) กระเหรี่ยง คยา(Kyah)และตองตู (Taungsu)

วัฒนธรรมของกะเหรี่ยงผูกพันอยู่กับประเพณี ความเชื่อ มากกว่าวัตถุ โดยเฉพาะเรื่องความเชื่อในพระพุทธศาสนา และความเชื่อเกี่ยวกับผี เป็นวัฒนธรรมที่ชาวกะเหรี่ยงสืบทอดกันมาช้านาน วัฒนธรรม ความเชื่อหลายอย่างของชาวกะเหรี่ยงแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางจิตใจและภูมิปัญญาในการดำรงชีวิตและการจรโลงสังคมของตน ได้อย่างดีและยังมีนิสัยชอบร้องเพลง ในงานรื่นเริงหรืองานพิธีกรรมใดๆพวกเขาจะต้องมีการร้องรำทำเพลงอยู่เสมอแม้แต่งานศพกะเหรี่ยงก็ยังคงร้องเพลงรำพึงรำพันอย่างโหยหวนแบบเพลงพื้นบ้านที่เรียกว่าทา เนื้อร้องก็จะเป็นการเล่าเรื่องยกย่องผู้นำคนเก่า (Renard,Ronald D. 2541 : 30-31)

1.2 ประวัติตำบลคลองลานพัฒนา

1.2.1 สภาพภูมิประเทศสภาพทั่วไปของ ตำบลคลองลานพัฒนา

ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรเดิมพื้นที่ของ ตำบลคลองลานพัฒนาเป็นป่าดงดิบอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้นานาชนิด อาทิ ไม่สัก ไม้อย่าง ไม้มะค่า ไม้ประดู่ ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจ และเป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำและลำคลองหลายสาย ป่าไม้เหล่านี้จะอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและวนอุทยานคือ

1) ป่าสงวนแห่งชาติ มีจำนวน 2 ป่า คือ ป่าคลองวังเจ้า- คลองสวนหมากและป่าสวนหมาก-คลองขลุง

2) อุทยานแห่งชาติมี 2 แห่ง คืออุทยานแห่งชาติคลองลาน และอุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้าเขตป่าสงวนแห่งชาติและวนอุทยานนี้จะอยู่ในเขตตำบลโป่งน้ำร้อน ตำบลคลองน้ำไหล และตำบลคลองลานพัฒนา

โดยปกติสภาพอากาศโดยทั่วไปของอำเภอคลองลานจะมี 3 ฤดูคือ

ฤดูหนาว	เริ่มกลางเดือนพฤศจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์
ฤดูร้อน	เริ่มกลางเดือนกุมภาพันธ์-ปลายเดือนเมษายน
ฤดูฝน	เริ่มเดือนพฤษภาคม –เดือนพฤศจิกายน

(กาญจนา เกรียงสี 2541:74-77)

ทำให้พื้นที่เหมาะแก่การปลูกพืชไร่ทางการเกษตร ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ทำนา และเลี้ยงสัตว์ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ และผลไม้ขึ้นต้น

ภาพประกอบ 1 พื้นที่ทั่วไปเป็นเนินเตี้ยๆ ชาวบ้านเรียกมอ

ต่อมาได้กลายเป็นสัมปทานมีการให้ตัดน้ำมันยางและทำไม้ ทำให้พื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้กลายเป็นป่าโปร่ง พื้นที่เหมาะแก่การปลูกพืชไร่ทางการเกษตร ในช่วงนี้ได้มีราษฎรเริ่มเข้ามาจับจองที่ดินทำกินโดยอพยพมาจากที่อื่น อาทิ ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง และเป็นเวลาเดียวกันกับที่ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดกำแพงเพชรเข้ามาจัดพื้นที่ให้แก่ชาวไทยภูเขาประกอบด้วย เผ่ากะเหรี่ยง เผ่าม้ง เผ่าเมี่ยน เผ่าลาหู่ เผ่าลีซุ และเผ่าลัวะ เป็นต้น การอพยพของราษฎรจึงมีทั้งชาวไทยพื้นที่ราบและชาวไทยภูเขาต่าง ๆ ทำให้มีความแตกต่างในเรื่องภาษา และวัฒนธรรม ประเพณี อีกทั้งเป็นเขตที่มีชื่อเสียงในด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อของจังหวัดกำแพงเพชร รวมทั้งยังเป็นแหล่งรวมของประเพณีของชาวไทยพื้นที่ราบและชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ จึงนับว่าตำบลคลองลานพัฒนา มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของชาวตำบลคลองลานพัฒนา

1.2.2 ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา ตั้งอยู่เลขที่ 999 หมู่ที่ 1 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ระยะทางห่างจากอำเภอกลองลาน ประมาณ 10 กิโลเมตร ระยะทางห่างจากจังหวัดกำแพงเพชร ประมาณ 50 กิโลเมตร ประกาศจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลคลองลานพัฒนา เป็นเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2550 เนื้อที่เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา มีเนื้อที่ ทั้งหมด 209,213 ไร่ หรือ 334 ตารางกิโลเมตร

ภูมิประเทศ มีอาณาเขตติดต่อตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลคลองน้ำไหล อำเภอกลองลาน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลคลองน้ำไหล อำเภอกลองลาน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลคลองน้ำไหล อำเภอกลองลาน

ภาพประกอบ 2 แผนที่อำเภอกลองลาน

ที่มา: จาก www.google.com

1.2.3 การปกครองและประชากร

เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนาได้แบ่งเขตปกครองออกเป็น 21 หมู่บ้านโดยผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านนำเสนอต่อเทศบาลเพื่อจัดสรรงบประมาณดังนี้

ตาราง 1 แสดงการแบ่งเขตปกครอง ชื่อผู้ใหญ่บ้าน จำนวนประชากร

ชื่อหมู่บ้าน	ผู้ใหญ่บ้าน	ครัวเรือน	ประชากรชาย (คน)	ประชากรหญิง (คน)	รวม (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านคลองลาน	นายอดิศักดิ์ ทักนไพบูรณ์	1,419	1,060	1,092	2,152
หมู่ที่ 2 บ้านสวนส้ม	นายเทียม ศรีบุญย์	317	434	427	861
หมู่ที่ 3 บ้านคลองน้ำไหลใต้	นางนันทพร มาจุ่ม	327	327	348	675
หมู่ที่ 4 บ้านปากคลองลาน	นายบุญตา โพธิ์ทอง	417	699	725	1,424
หมู่ที่ 5 บ้านท่าข้ามสามัคคี	นายฤทธิ์เดช คำภูคำ	260	405	455	859
หมู่ที่ 6 บ้านเลิงกะพงษ์	นายชอบ เพชรอำพร	306	389	407	796
หมู่ที่ 7 บ้านใหม่รังชัย	นายซัด เข็นขุดทด	279	514	535	1,049
หมู่ที่ 8 บ้านแปลงสี	นายอนุ เปรมเสถียร	616	722	737	1,459
หมู่ที่ 9 บ้านคลองเตย	นายสมนึก แก่นไม้หอม	465	643	711	1,354
หมู่ที่ 10 บ้านทะเลพัฒนา	นายบุญเลิศ หลานแก้ว	266	379	411	790
หมู่ที่ 11 บ้านโชคชัยพัฒนา	นายอตุลย์ หาแก้ว	294	551	544	1,095
หมู่ที่ 12 บ้านมอตะแบก	นางวิไลวรรณ ใจเฉย	253	391	421	812
หมู่ที่ 13 บ้านคลองปลาร้า	นายสวัสดิ์ บัวหลวง	371	627	563	1,190
หมู่ที่ 14 บ้านหนองผักนึ่ง	นายยัน พรหมจันทร์	154	283	289	572
หมู่ที่ 15 บ้านมอมะรีน	นายเปี้ยว จิตสูงเนิน	313	590	584	1,174
หมู่ที่ 16 บ้านตลาดม้ง	นายพรหมชาติ จิตขยานนท์กุล	622	1,483	1,515	2,998
หมู่ที่ 17 บ้านป่าสน	นายวิมล ฤทธิ์ทอง	233	400	418	818
หมู่ที่ 18 บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก	นายบวรเกียรติ คชินทร	186	348	357	705
หมู่ที่ 19 บ้านมอมะค่า	นายสำอองค์ นามวิเศษ	130	248	235	483
หมู่ที่ 20 บ้านมอสำราญ	นายทวี วงศ์พิทักษ์	213	371	370	741
หมู่ที่ 21 บ้านทุ่งแก้วนาวัว	นายอัครกรต โม่งขุนทด	180	358	353	711
รวม 21 หมู่บ้าน		7,621	11,221	11,497	22,718

ที่มา: บวรเกียรติ คชินทร. (2555). แผนพัฒนาหมู่บ้านบ้านกะเหรี่ยงน้ำตก. หน้า 1.

ประชากรรวมทั้งสิ้น 22,718 คน แยกเป็นชาย 11,221 คน หญิง 11,497 คน
 ครวเรือนรวมทั้งสิ้น 7,621 ครวเรือน ปัจจุบัน เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนาได้ดำเนินการจัดตั้งเป็น
 ชุมชนย่อยในเขตเทศบาลจำนวน 21 ชุมชน (ข้อมูลตามสถิติการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 30 กันยายน
 พ.ศ. 2555)

1.2.4 สภาพเศรษฐกิจและอาชีพ

สภาพของราษฎรทั่วไปของตำบลคลองลานพัฒนา ประชากรส่วนใหญ่
 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก อาศัยแหล่งน้ำจากธรรมชาติ ทำไร่ - ทำนา และเลี้ยงสัตว์
 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าว ข้าวโพด และผลไม้ยืนต้น

ราษฎรมีกุุ่มอาชีพในหมู่บ้าน เช่น กลุ่มเกษตรพัฒนา กลุ่มปักผ้าชาวเขา
 กลุ่มกองทุนธนาคารปู กลุ่มมังกร กลุ่มเครื่องเงิน กลุ่มเลี้ยงสัตว์ กลุ่มเห็ดอบ กลุ่มจักสาน กลุ่ม
 ตัดเย็บกระเป๋า ฯลฯ อาชีพทั่วไป เช่น ช่างซ่อมรถยนต์ ช่างปั้นโอ่ง ช่างซ่อมรถมอเตอร์ไซด์
 ช่างก่อสร้าง เป็นต้น

1.2.5 การบริการพื้นฐาน

1.2.5.1 สาธารณูปโภค ตำบลคลองลานพัฒนา มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน ตั้งแต่
 หมู่ที่ 1 - 21 มีผู้ใช้ไฟฟ้าร้อยละ 95 ของครัวเรือน มีไฟฟ้าสาธารณะ จำนวน 21 หมู่บ้าน (คิดเป็น
 ร้อยละ 95 ของจำนวนประชากร)

1.2.5.2 การคมนาคม มีเส้นทางคมนาคมหลักลักษณะต่าง ๆ ในตำบล ดังนี้
 ตำบลคลองลานพัฒนา มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลขที่ 1117 คือ ถนนคลองแม่ลาย - คลองลาน เป็น
 เส้นทางหลักในการคมนาคมติดต่อกับเมืองกำแพงเพชรได้อย่างสะดวก มีถนนหลักลาดยางติดต่อกับ
 จังหวัดกำแพงเพชรและอำเภอคลองลานได้อย่างสะดวก

1.2.5.3 การโทรคมนาคม

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	จำนวน 1 แห่ง
โทรศัพท์สาธารณะ	จำนวน 50 แห่ง
หอกระจายข่าว	จำนวน 21 แห่ง

1.2.5.4 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

สภาพพื้นที่ของตำบลคลองลานพัฒนา อุดมสมบูรณ์ด้วยป่าไม้ จะเห็นว่า
 ในปัจจุบันยังมีน้ำตกคลองลานและอุทยานแห่งชาติแม่วงค์เป็นแหล่งท่องเที่ยว ภูมิประเทศส่วนใหญ่
 เป็นที่ราบเชิงเขามีภูเขาล้อมรอบ อาณาเขตทิศตะวันออกเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนโดยเฉพาะด้าน
 ตะวันตกเป็นป่าอุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร

1.2.5.5 การบริการและการท่องเที่ยว

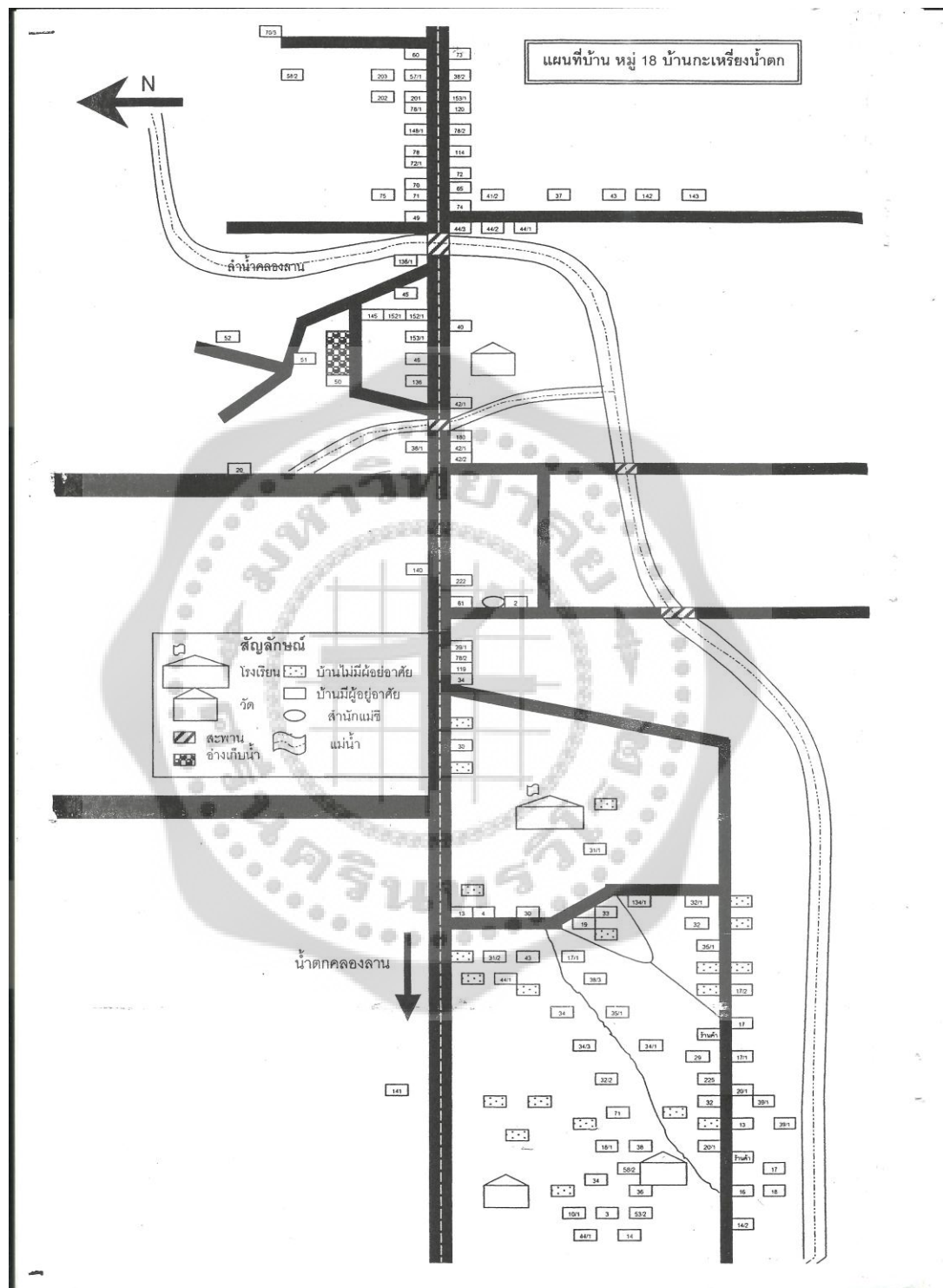
เนื่องจากเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว จึงทำให้ตำบลคลองลานพัฒนาเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วไป คืออุทยานแห่งชาติคลองลาน หรือน้ำตกคลองลาน และอุทยานแห่งชาติแม่่วงค์

1.3 ประวัติหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก

1.3.1 ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน

สำหรับชาวกะเหรี่ยงที่ได้มาตั้งถิ่นฐานที่บ้านน้ำตกหมู่ที่ 18 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร นั้นส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนเรียงรายริมธารน้ำตกคลองลานตั้งแต่เชิงเขาลงมาจนถึงที่ราบจึงเรียกกันว่ากะเหรี่ยงน้ำตกคลองลานต่อมาเรียกสั้นๆ จนติดปากว่า กะเหรี่ยงน้ำตก จนปีพ.ศ. 2545 ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นชุมชนชาวปกาเกอญอตามความต้องการของนักการเมือง ความเป็นมาของหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกคือใน ปีพ.ศ. 2529 กรมอุทยานแห่งชาติได้ตรวจพบพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเป็นจำนวนมากซึ่งสาเหตุสำคัญเกิดจากการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเพาะปลูกของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ทางราชการจึงมีนโยบายในการผลักดันให้ผู้ที่บุกรุกพื้นที่ป่าอพยพย้ายถิ่นลงมาอาศัยในพื้นที่ที่ทางราชการได้จัดไว้ให้ซึ่งได้แก่บริเวณตำบลคลองลานพัฒนาในปัจจุบัน จากการสัมภาษณ์นายพะชนะนุชซึ่งชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้านเรียกกันว่าอาญาได้เล่าให้ฟังว่าเมื่อตอนอยู่บ้านบ๊ะลาตึบนที่สูงมีคนมาบอกต่อกันว่าถ้ายังไม่ลงมาจากบนเขา พวกเค้าจะตายหมด ด้วยความกลัวชาวกะเหรี่ยงบ้านบ๊ะลาตึจึงอพยพลงมายังพื้นที่ข้างล่าง 7 ครอบครัวอีก 7 ครอบครัวย้ายไปอยู่จังหวัดตาก

นาย พะชนะนุช ความภูผาได้เล่าว่าชาวกะเหรี่ยงมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งถิ่นฐานจากคำบอกเล่าของคนเก่าแก่ว่าประวัติความเป็นมาของการอพยพมาตั้งถิ่นฐานบริเวณอำเภอคลองลานนั้นชาวกะเหรี่ยงได้ส่งคนที่ฝีมือมากมา 5 คน ลงมาดูพื้นที่ว่า พื้นที่แถบนี้หน้าอยู่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกการอยู่อาศัยหรือไม่แต่ ผู้มีฝีมือทั้ง 5 คนเมื่อมาถึงรับรู้ได้ว่าในป่าแห่งนี้เจ้าที่แรงมาก ดังนั้นแล้วพวกเค้าจึงได้ เสก สัตว์ มา 3 อย่างคือ ควาย วัว และ กบ แล้วลองปล่อยเข้าไปในป่า คินแรกได้ปล่อย ควาย เข้าไป รุ่งเช้าปรากฏว่า ควายได้รับบาดเจ็บและตาย ในคืนที่สอง จึงปล่อย วัว เข้าไปแล้วผลก็เป็นเช่นเดิมคือวัวก็ได้รับบาดเจ็บ พอคืนที่ 3 ก็ส่งกบไปเพราะกบเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ พอส่งเขาไปปรากฏว่าก็ได้รับบาดเจ็บแต่ไม่ถึงกับเสียชีวิต ผู้มีฝีมือของกะเหรี่ยงจึงรู้ว่าถ้าเราจะเข้ามาอยู่ที่นี่ต้องไม่ทำลายธรรมชาติอย่างกบแล้วถึงจะอยู่ได้นับเป็นเรื่องเล่าที่แฝงปรัชญาการดำรงชีวิตอย่างชาญฉลาด

ภาพประกอบ 3 แผนที่หมู่ 14 บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก

ที่มา: บวรเกียรติ คชินทร. (2555). แผนพัฒนาหมู่บ้านบ้านกะเหรี่ยงน้ำตก. หน้า 19.

การเดินทางมาหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก โดยรถยนต์จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 ผ่านจังหวัดนครสวรรค์มาถึงหนองเบนประมาณ 17 กิโลเมตรจะมีทางแยกซ้ายมือเข้าอำเภอลาดยาวจากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 1072 สายลาดยาว-คลองลานระยะทาง 102 กิโลเมตรถึงสี่แยกตลาดคลองลานตรงไปอีกประมาณ 6 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานฯ หรือจากตัวจังหวัดกำแพงเพชรใช้ทางหลวงหมายเลข 1 ถึงกิโลเมตรที่ 346 บ้านคลองแม่ลาย ใช้เส้นทางแยกขวาไปอำเภอคลองลาน ตามทางหลวงหมายเลข 1117 สายคลองลาน-อุ้มผางระยะทาง 46 กิโลเมตรถึงสี่แยกตลาดคลองลานแยกขวามือไปอุทยานอีก 6 กิโลเมตรเป็นทางลาดยางตลอดสายหรือนั่งรถโดยสารจากสถานีขนส่งจังหวัดใช้รถสายกำแพงเพชร-คลองลานลงที่สี่แยกตลาดคลองลานแล้วนั่งมอเตอร์ไซด์รับจ้างไปยังหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก

ภาพประกอบ 4 ป้ายทางเข้าหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก

1.3.2 จำนวนประชากร

จากข้อมูลแผนพัฒนาหมู่บ้านบ้านกะเหรี่ยงน้ำตกหมู่ที่ 18 เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน ซึ่งจัดทำเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2554 โดยนายโกวิท เศรษฐวัฒน์เทพา ประธานกรรมการหมู่บ้าน พบว่ามีจำนวน 185 ครัวเรือน 705 คนแยกเป็นประเภทต่างๆ ดังตาราง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรประเภทต่างๆ

ประเภท	หญิง (คน)	ชาย (คน)	รวม (คน)
ประชากรจำนวน 185 ครัวเรือน	357	346	703
บุคคลที่ทำบัตรประจำตัวประชาชน	4	12	16
บุคคลที่ต้องขึ้นทะเบียนทหาร	-	5	5
เป็นบุคคลที่ต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหาร	-	9	9
เป็นบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี	134	119	253
เป็นบุคคลที่มี อายุ 15 ปีขึ้นไป	198	161	359
เป็นบุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป	21	40	61

ที่มา: บวรเกียรติ คชินทร. (2555). แผนพัฒนาหมู่บ้านบ้านกะเหรี่ยงน้ำตก. หน้า 1.

ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดการประกอบอาชีพของชนเผ่ากะเหรี่ยง

ประเภท	อาชีพหลัก/ครัวเรือน	อาชีพเสริม/ครัวเรือน	กลุ่มกิจกรรมอาชีพ/ครัวเรือน
ทำนา	5	-	35
ทำไร่, ทำสวน	96	-	6
รับจ้างทั่วไป	84	-	-
หาหน่อไม้ของป่า	-	65	-
ปลูกมันสำปะหลัง	-	30	84
ปลูกข้าวโพด	-	-	9
เลี้ยงไหม	-	-	2
ปลูกยางพารา	-	-	4
ค้าขาย	-	-	16
รวม	185	95	193

ที่มา: บวรเกียรติ คชินทร. (2555). แผนพัฒนาหมู่บ้านบ้านกะเหรี่ยงน้ำตก. หน้า 2.

1.3.3 การปกครอง

มีนายบรรเกียรติ	กชินทร	เป็นผู้ใหญ่บ้าน
นายดิแปปา	มนพิสุทธิ์	เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นางอัจฉรา	มีสวัสดิ์	เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

1.3.4 การอนามัยและสาธารณสุข

1. มีสุขภาพที่ถูกต้องลักษณะ 111 บ้าน
2. ไม่มีสถานพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยจะรักษาโดยหมอผีประจำหมู่บ้านบางส่วนเข้าโรงพยาบาลหรือคลินิกในอำเภอ
3. มีประปาภูเขา

1.3.5 สภาพทั่วไป ไม่มีโรงเรียนในหมู่บ้าน

1. มีหอกระจายข่าวจำนวน 3 จุด
2. มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 2 แห่ง
3. มีป่าชุมชน 1 แห่ง พื้นที่ 75 ไร่
4. มีสำนักสงฆ์ 3 แห่งและมีศูนย์ปฏิบัติธรรมของแม่ชี 1 แห่ง
5. ความปลอดภัยในทรัพย์สินมีจุดตรวจประจำหมู่บ้าน (ป้อมยาม) 1 แห่ง
6. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจำนวน 4 แห่ง

1.4 ประวัติชนเผ่ากะเหรี่ยงน้ำตก

บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกปัจจุบันเดิมเป็นพื้นที่หมู่ที่ 2 ชื่อบ้านสวนส้ม เพราะในอดีตเป็นพื้นที่ปลูกส้มของชาวบ้าน เมื่อเกิดโรคระบาดชาวกะเหรี่ยงที่อยู่ที่บ้านใหม่ธงชัย ปากทางคลองลาน และบริเวณโรงเรียนชุมชนบ้านคลองลานก็ย้ายหนีมาอยู่ที่บ้านน้ำตก สำหรับชนเผ่ากะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่ที่บ้านน้ำตกทั้งหมดเป็นชนเผ่ากะเหรี่ยงสะกอ (Skaw) บรรพบุรุษอพยพมาจากประเทศพม่า จากภัยของสงครามในสมัยไทยรบกับพม่า คือตั้งแต่รัชสมัยพระไชยราชา สมัยกรุงศรีอยุธยา การอพยพเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งใหญ่สู่ดินแดนไทยเริ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2317-2318 โดยประมาณ หรือราวปลายสมัยอยุธยาต้นกรุงรัตนโกสินทร์ (ศูนย์วิจัยชาวเขา. 2526) ซึ่งเป็นการอพยพครั้งใหญ่เข้าสู่ประเทศไทยโดยตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณชายแดนทางทิศตะวันออกของแม่น้ำโขงและทางทิศเหนือของภาคเหนือจากนั้นอพยพข้ามฝั่งแม่น้ำโขงไปทางเหนือลัดเลาะแม่น้ำโขงผ่านเทือกเขาตะนาวศรีเข้าไปเมืองเมะตะมะและวกกลับเข้าไทยโดยกระจายอยู่ตามชายแดนตั้งแต่เหนือจรดใต้ กะเหรี่ยงสะกอเรียกตัวเองว่า “ปากะญอ” ซึ่ง หมายถึงคนหรือมนุษย์นั่นเอง กะเหรี่ยงสะกอ เป็นกลุ่มที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในบรรดากะเหรี่ยงกลุ่มต่างๆมีภาษาเขียนเป็นของตนเองเป็นชนเผ่าที่บอก

พื้นเรือนทำด้วยไม้ไผ่ฟากและฝาคาก หลังคามุงด้วยใบเตนหรือใบตองกำ
หรือ โละละ(ใบไม้) จนเกิดลวดลายสวยงาม เรือนบางหลังอาจใช้ไม้จริงเป็นพื้นเรือนและ ฝาเรือน
ตามฐานะของเจ้าของบ้านแต่โดยรวมสภาพบ้านทุกหลังจะสร้างแบบง่ายๆ

ภาพประกอบ 6 พื้นเรือนและข้างฝาทำด้วยไม้ไผ่ฟากและฝาคาก

ภาพประกอบ 7 หลังคามุงด้วยใบเตนจนเกิดลวดลายสวยงาม

การแบ่งพื้นที่ภายในตัวเรือนมีความเบ็ดเสร็จ ประกอบด้วยชานเรือนใต้หลังคาใช้ทำกิจกรรม เช่น ทอผ้า ทำครัวกลางเรือน เตาไฟจะเป็นชั้นคล้ายตู้กับข้าว ในยามค่ำคืนพื้นที่นี้จะถูกปรับมาเป็นที่ล้อมวงสนทนาเนื่องจากธรรมชาติของกะเหรี่ยงจะเป็นนักเล่านิทานชั้นยอดเยี่ยม ในยามค่ำคืนจึงเป็นการล้อมวงเพื่อเล่านิทานหรือเรื่องเล่าประจำกลุ่มหากมีผู้มาเยือนพื้นที่ตรงนี้จะเปลี่ยนเป็นที่นอนแขก เรือนกะเหรี่ยงแท้จะมีห้องนอนเพียงห้องเดียวสมาชิกจะปูเสื่อนอนรอบเตาไฟกลางห้องนี้อาจจะมีการกั้นพื้นที่ให้กับบุตรสาวที่เข้าสู่วัยรุ่นตรงมุมหนึ่งของห้อง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในเรือนคือหิ้งบูชาบรรพบุรุษ ซึ่งในปัจจุบันเรือนกะเหรี่ยงอาจตั้งหิ้งศิวบรรพบุรุษร่วมกับหิ้งพระพุทธรูปเนื่องจากการรับเอาอิทธิพลความเชื่อจากชุมชนเมืองในที่ราบตัวเรือนนี้จะมีระเบียบขึ้นพื้นส่วนหลังคาออกไปเพื่อใช้เป็นราวตากผ้าและพืชผลที่ต้องการเก็บถนอมเป็นอาหารแห้งที่ระเบียบบ้านมีกระบอกไม้ไผ่ไว้ตักน้ำ แบบโบราณของชาวกะเหรี่ยงอยู่

ภาพประกอบ 8 ลักษณะเตาไฟภายในบ้านชั้นบนใช้เป็นที่เก็บอาหาร

ภาพประกอบ 9 กระบอกไม้ไผ่สำหรับตักน้ำ และเก็บน้ำไว้กิน

ในการสร้างเรือนมีธรรมเนียมอยู่ว่า ญาติข้างมารดาจะอยู่รวมกลุ่มกันไม่นิยมให้คนกลุ่มอื่นมาสร้างเรือนแทรกกลาง เพราะจะทำให้ผีบ้าน ผีเรือนขัดใจและจะต้องไม่สร้างเรือน 3 หลังในลักษณะสามเส้า หากฝ่าฝืนข้อห้ามนี้จะมีเหตุเภทภัยอัปมงคลต่างๆเกิดขึ้น ในแต่ละครัวเรือนต่างพยายามรักษาเอกสิทธิ์ในการครอบครองที่ดิน ทรัพย์สินของตน โดยไม่เบียดเบียนและพึงพาผู้อื่น

1.5.2 ศาสนาและความเชื่อ

ชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้คนทั้งหมู่บ้านนับถือศาสนาพุทธ โดยมีสำนักวิปัสสนากรรมฐาน น้ำตกคลองลานเป็นศูนย์รวมจิตใจ ซึ่งสถานที่แห่งนี้ถ้าเข้าไปจะพบกับความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยมีผู้คนภายนอกและสถานศึกษา ตลอดจนองค์กรต่างๆมาใช้เป็นสถานที่ทำกิจกรรมทางพุทธศาสนาเป็นประจำ เมื่อมีกิจกรรมสำคัญทางพุทธศาสนาชาวกะเหรี่ยงจะหยุดงานไปทำบุญและช่วยงานที่สำนักวิปัสสนากรรมฐาน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าถ้ามีอาหารจำนวนมากทางสำนักวิปัสสนาก็จะจัดสรรแบ่งปันให้กับเด็กกะเหรี่ยงได้นำกลับไปบ้านโดยไม่มีการแย่งกันทุกคนจะรอจนเจ้าหน้าที่จัดสรรเรียบร้อยแล้วจึงเข้าไปรับสิ่งของนั้นกลับบ้าน ชาวกะเหรี่ยงจะดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าและมีความเชื่อว่าสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินั้น เทพเจ้าเป็นผู้กำหนดและถึงแม้ว่าความเจริญจะเริ่มเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของพวกเขาก็ตาม แต่ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจนอกเหนือธรรมชาติซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมก็ยังคงได้รับการเชื่อถือและปฏิบัติจนถึงปัจจุบัน ชาวกะเหรี่ยงนับถือผีบ้านผีเรือนผีบ้านเป็นผีเจ้าที่ที่คอยปกป้องดูแลหมู่บ้านส่วนผีเรือนคือดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ที่ปกป้องลูกหลานผู้สืบสกุลด้วยความห่วงใยและเชื่อว่าผีมีอยู่ทุกหนแห่งในป่า ในไร่ ในลำธารผีที่ชาวกะเหรี่ยงกลัวกันมากคือผีป่าซึ่งถือว่าเป็นผีร้ายคอยทำร้ายผู้คนมากกว่าปกป้อง ความเชื่อเช่นนี้เป็นบ่อเกิดของคุณธรรมและค่านิยมในเรื่องของการอยู่แบบพัวเดียวเมียเดียว เลี้ยงดูพ่อแม่ที่แก่ชรา กับความเชื่อที่ว่าบรรพบุรุษคือผีบ้านผีเรือนที่คอยปกป้องรักษาให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เช่น เมื่อเจอสิ่งที่ไม่ดีกับตัวเองก็จะมีอาการทำกรรมด้วยหยาบกร้าวและใบตองใส่เครื่องเซ่นนำไปไหว้ขอมาผีป่าในป่าหรือจากการสังเกตตอนลงพื้นที่เก็บข้อมูลของผู้วิจัยเมื่อนายพะชนะนุจะเขียนบทเพลงที่เกี่ยวข้องกับการทำบุญเจดียก็จะต้องไปเขียนในที่โล่งแจ้งจะไม่นั่งเขียนใต้ถุนบ้านเหมือนกับบทเพลงอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีการจัดให้มีการไหว้ต้นไม้ประจำหมู่บ้านเรียกว่าพิธีบ่าเซี้ยพ่าดู เป็นต้น

ภาพประกอบ 10 สำนักวิปัสสนา วัดคลองลาน

ภาพประกอบ 11 การบวชต้นไม้

ภาพประกอบ 12 นายพะชนนัยน์กร น้ำตกเขียนบทเพลงทำบุญไหว้เจดีย์

ด้านความเชื่อเกี่ยวกับขวัญ ซึ่งชาวกะเหรี่ยงเชื่อว่าทุกคนมีขวัญประจำกายและทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองให้เจ้าของขวัญมีความสุข หากขวัญของคนเราท่องเที่ยวไปตามที่ต่างๆ ไม่อยู่กับเนื้อกับตัวของตนเองและอาจไปพบกับสิ่งไม่ดี เช่น ภูติ ผี วิญญาณจับเอาไว้จะทำให้เจ้าของขวัญเจ็บป่วยหรือถึงกับชีวิตได้ ด้วยความเชื่อเช่นนี้ชาวกะเหรี่ยงจึงมีพิธีเรียกขวัญกินข้าวห่อ (อั้งหมี่ถ้อง) ซึ่งเชื่อกันว่าเดือนหล้าออก เป็นช่วงที่บรรดาภูติผีวิญญาณจะออกหากินขวัญของมนุษย์จึงต้องช่วยรักษาขวัญและสร้างความเป็นสิริมงคลให้กับลูกหลาน

พิธีเรียกขวัญให้คนในครอบครัวของชาวกะเหรี่ยงบ้านน้ำตกเป็นพิธีกรรมที่สืบทอดกันมานานเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2556 ที่บ้านนายพะชนะนุช คามภูผา ได้มีพิธีเรียกขวัญให้กับแม่ของนายพะชนะนุช ที่มีอายุ 79 ปี โดยชาวกะเหรี่ยงมีความเชื่อว่าพ่อแม่เป็นบุพการีที่ต้องให้ความกตัญญูดูแลท่านเพื่อให้มีความสุข ปราศจากโรคภัย มีอายุยืนยาวเป็นร่มโพธิ์ ร่มไทรของลูกหลาน โดยการกำหนดวันจะเลือกวันที่ลูกหลานอยู่กันครบในช่วงต้นปี ก่อนฤดูทำนา วันนี้เป็นวันที่คนในครอบครัวจะได้มาพบปะพูดคุยและรับประทานอาหารร่วมกันซึ่งขั้นตอนในการเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำพิธีมีดังนี้ (ศึกษาเฉพาะบ้านนายพะชนะนุช คามภูผา)

อุปกรณ์ที่ต้องเตรียม

1. ไก่ต้ม 3 ตัว
2. ข้าวเหนียวต้มห่อ แบบตัวผู้ และตัวเมีย
3. สุรา
4. เทียนขี้ผึ้ง 3 เล่ม
5. ด้ายสีขาว
6. ไม้พายสำหรับคนข้าว (เนาะ โคะวะ)

สำหรับสิ่งของอื่นๆ เช่น อาหาร ขนมที่จะใช้กินร่วมกันก็นำมาร่วมพิธีด้วย และยังมีของใช้ และเงิน ที่ลูกๆ จะให้พ่อแม่

ขั้นตอนการทำพิธี

1. เมื่อสมาชิกในครอบครัวมาพร้อมกันพิธีจะเริ่มโดยให้ทุกคนมานั่งต่อหน้าแม่ บุตรคนโตจะเป็นผู้เริ่มพิธี (นายพะชนะนุช คามภูผา) ด้วยการจุดเทียน 3 เล่มปักที่ขอบกะละมังที่ใส่เครื่องทำพิธีจากนั้นใช้ไม้พายสำหรับคนข้าว (เนาะ โคะวะ) เคาะที่ขอบกะละมังพร้อมกล่าวเป็นภาษากะเหรี่ยงโดยเนื้อหาเป็นการเรียกขวัญให้แม่มีสุขภาพแข็งแรง มีกำลังกายกำลังใจที่เข้มแข็ง มีอายุยืนนานเมื่อกล่าวจบก็จะหยิบด้ายขาวยาวประมาณ 2 สอกทบกัน 3 เส้น มวนรอบเครื่องเช่นไห้วจากนั้นนำด้ายมาผูกที่ข้อมือขวาและข้อมือซ้ายของแม่เหลือปลายด้ายประมาณ 1 คืบเด็ดด้ายออกจากข้อมือ ม้วนด้ายให้เป็นก้อนกลมแล้วนำไปจิกผสมกับเนื้อไก่ต้ม ข้าวเหนียวต้มห่อ สุราแล้วนำมาวางที่ข้อมือ

แม่ไล่ขึ้นไปตามแขนจนถึงหัวไหล่แล้ววางก้อนด้ายนั้นไว้ที่หัวไหล่เป็นอันเสร็จพิธีของลูกคนโตส่วนลูกหลานคนอื่นๆก็ทำพิธีต่อตามขั้นตอนโดยเรียงลำดับตามอาวุโสจนครบทุกคน เมื่อขั้นตอนการผูกข้อมือเสร็จเรียบร้อยแล้วแม่นำเทียนทั้ง 3 เล่มที่จุดไว้ไปปักที่หัวนอนแล้วกลับมากินอาหารในเครื่องไหอย่างละ นิดหน่อยพอเป็นพิธีจากนั้นลูกหลานที่มีฝีมือในการปรุงอาหารจะนำไก่จากเครื่องไหหัวไปทำต้มยำไก่กับน้ำส้มป่อยนำกลับมากินร่วมกับเครื่องไหหัวอื่นๆ ที่ทุกคนนำมาร่วมพิธีและพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน

ภาพประกอบ 13 เครื่องเซ่นไหว้ในพิธีเรียกขวัญ

ภาพประกอบ 14 นายพะชะนุบุตรคนโตเป็นผู้เริ่มพิธี

ภาพประกอบ 15 การผูกข้อมือก่อนจะนำข้าวพร้อมด้ายไปแปะไว้ที่ไหล่

1.5.3 สถาบันครอบครัวและเครือญาติ

โดยทั่วไปแล้ว ครอบครัวกะเหรี่ยงมีรูปแบบเป็นครอบครัวเดี่ยว ประกอบด้วยพ่อ,แม่,และลูก แต่ก็ยังปรากฏรูปแบบครอบครัวขยายอยู่ด้วย เพราะในบางครอบครัว อาจมีพ่อแม่ของฝ่ายหญิงอาศัยอยู่ด้วย นอกจากนี้การที่สังคมกะเหรี่ยงนับถือญาติฝ่ายแม่ เมื่อแต่งงานแล้วฝ่ายชายต้องไปอยู่บ้านฝ่ายหญิง นับถือคณาญาติทางฝ่ายหญิง ในครอบครัวจึงมีครอบครัวของลูกสาวและลูกเขยอยู่อีกครอบครัวหนึ่ง จนกระทั่ง 1 ปีผ่านไป หรือหากน้องสาวแต่งงาน ครอบครัวพี่สาวจึงจะแยกออกไปสร้างบ้านอยู่ใกล้ๆ แต่สำหรับบุตรสาวคนสุดท้าย จะต้องอยู่กับพ่อแม่ตลอดไปแม่จะแต่งงานแล้วก็ตาม เพราะมีหน้าที่เลี้ยงดูตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ ดังนั้นลูกสาวคนสุดท้ายจึงเป็นผู้ได้รับมรดก เช่น ที่นาและวัวควายมากกว่าพี่น้อง ซึ่งจะไม่มีการอิทธิพลกันเลย ครอบครัวใดที่ไม่มีลูกสาว ลูกชายก็จะทำหน้าที่แทน บ้านใดที่แม่บ้านเสียชีวิตลง ต้องรื้อบ้านทิ้งแล้วสร้างใหม่ เพื่อลูกสาวที่แต่งงานแล้วจะได้ประกอบพิธีกรรม เลี้ยงผีบรรพบุรุษได้ (ประวิตร โพธิอาสน์ 2527)

การแต่งงานของกะเหรี่ยง ไม่นิยมแต่งงานกับคนนอกกลุ่ม เพราะประเพณีความเชื่อต่างกัน หนุ่มสาวมีอิสระในการเลือกคู่ครองของตนเอง เมื่อแต่งงานแล้วจะอยู่ด้วยกันแบบผัวเดียวเมียเดียวเท่านั้นตลอดไป การหย่าร้างแทบจะไม่ปรากฏในสังคมกะเหรี่ยง

การสืบเชื้อสายของกะเหรี่ยงเป็นการสืบเชื้อสายทางฝ่ายแม่ แต่ก็ยังให้ความสำคัญต่อพ่อแม่ของฝ่ายชาย กะเหรี่ยงสมัยก่อนนั้นไม่มีนามสกุล แต่ในปัจจุบันนี้มีนามสกุลกันเกือบหมดแล้ว และบุตรจะใช้นามสกุลของพ่อ ส่วนชื่อของเด็กพ่อแม่หรือผู้อาวุโสฝ่ายภรรยาจะเป็นคนตั้งชื่อให้ หากเป็นผู้หญิงมักจะมีคำขึ้นต้นว่า “หน่อ” และถ้าเป็นผู้ชายมักจะมีคำขึ้นต้นว่า “พะ” หรือ “จอ” ซึ่งเป็นคำแสดงความเป็นเพศหญิงหรือชาย

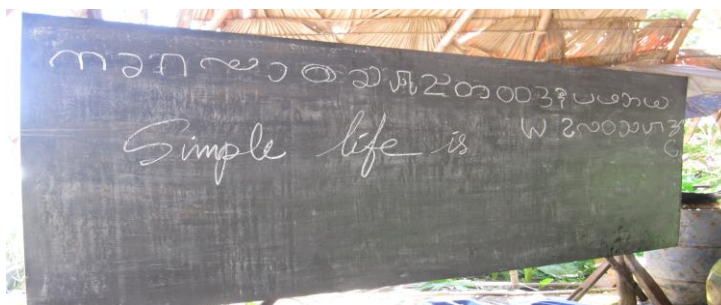
การอบรมเด็ก เมื่อทำผิดเด็กจะถูกตำหนิและดุด่าได้ แต่จะไม่มีการตีเพราะเชื่อว่าอาจทำให้ขวัญเด็กออกจากตัว ทำให้เด็กไม่สบาย ผู้อาวุโสในบ้าน ซึ่งได้แก่พ่อแม่ของฝ่ายหญิง มีบทบาทในการช่วยอบรมสมาชิกในครอบครัว ผู้อาวุโสจะได้รับการเคารพยกย่องอย่างสูงในการตัดสินใจต่างๆของครอบครัว จะต้องมีการปรึกษาหารือและเชื่ฟังความคิดเห็นของผู้อาวุโสในบ้าน การที่ครอบครัวกะเหรี่ยงมีลักษณะประนีประนอม และเสมอภาคเป็นอย่างมากในระหว่างสามีภรรยา ทำให้สังคมกะเหรี่ยงได้รับการยอมรับนับถือเข้าไปสู่หมู่บ้านอื่นๆในผาเดียวกัน ในแต่ละหมู่บ้านทุกหลังคาเรือนต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้าน เจ้าของบ้านทุกคนมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นปรึกษาหารือร่วมกันในเรื่องราวต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อาวุโสทุกคน จะได้รับการเคารพนับถือจากชาวบ้านทุกคน (ศูนย์วิจัยชาวเขา 2526)

1.5.4 ภาษา

ภาษากะเหรี่ยง ชาวกะเหรี่ยงมีภาษาพูดเป็นของตนเอง ส่วนภาษาเขียนนั้นแม้จะยืมมาจากมอญ ปัจจุบันกะเหรี่ยงก็ได้พัฒนาตัวอักษรจากเดิม 32 ตัวเป็น 35 ตัวกะเหรี่ยงเป็นชนกลุ่มน้อยที่ไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร มีเพียงการบอกกล่าวเล่าต่อกันมาเท่านั้นและภาษากะเหรี่ยงแต่ละที่พูดสำเนียงไม่เหมือนกัน เช่นกะเหรี่ยงทางจังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดราชบุรีนั้นจะพูดเหมือนกับจังหวัดตากที่อยู่ติดกับประเทศพม่า แต่ไม่เหมือนกะเหรี่ยงทางภาคเหนือตั้งแต่จังหวัดอุทัยธานีขึ้นไปทางเหนือ นอกจากนี้ยังมีภาษากะเหรี่ยงสำเนียงอื่นๆ อีกเช่น ภาษากะเหรี่ยงปะโอ ภาษากะเหรี่ยงกะยัน ภาษากะเหรี่ยง เป็นภาษาในตระกูลจีน-ทิเบต สาขาทิเบต-พม่า มีผู้พูดภาษากะเหรี่ยงอยู่ในไทยและพม่า แบ่งเป็นภาษาย่อยได้ 8 ภาษา คือ (สุริยา รัตนกุล, 2529 :3-5)

1. ภาษากะเหรี่ยงสะกอ
2. ภาษากะเหรี่ยงโป
3. ภาษากะยา หรือภาษากะเหรี่ยงบาว ยังแบ่งย่อยได้อีกหลายภาษา
4. ภาษากะเหรี่ยงเมโก
5. ภาษากะเหรี่ยงมอเบา แบ่งเป็นภาษาถิ่นได้อีก 2 ภาษา คือภาษากะเหรี่ยงบิลิจี และภาษากะเหรี่ยงเตอมูฮา
6. ภาษากะเหรี่ยงปาโลชิ
7. ภาษากะเหรี่ยงตองสู้ หรือ ตองทุ
8. ภาษากะเหรี่ยงเบาวา

ภาษากะเหรี่ยงที่ใช้ในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกมีพยัญชนะ ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป 25 ตัวเท่านั้น รูปสระมี 9 ตัว วรรณยุกต์มี 5 ตัว เป็นที่น่าสังเกตว่าชาวกะเหรี่ยงบ้านน้ำตกใช้ภาษากะเหรี่ยงในการสื่อสารระหว่างชาวกะเหรี่ยงด้วยกัน ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับบุคคลภายนอก และติดต่อราชการ สำหรับผู้ใหญ่ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีพูดภาษากะเหรี่ยงได้แต่จะอ่านและเขียนภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ส่วนเด็กเล็กวัยอนุบาลเริ่มไม่ค่อยพูดภาษากะเหรี่ยงกับครอบครัว ผู้วิจัยได้รับการบอกเล่าจากนายพะชนะนุช ถึงการสืบทอดภาษากะเหรี่ยงให้กับเด็กในหมู่บ้านที่อ่านเขียนภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ว่าได้มีการสอนภาษากะเหรี่ยงให้กับลูกหลานแต่ก็ไม่ต่อเนื่องเพราะเด็กๆไม่ค่อยมาเรียนกัน ประกอบกับนายพะชนะนุช ผู้สอนก็ต้องออกไปทำงานหารายได้จึงเรียนได้เป็นบางช่วงที่ว่างจากงานในไร่เท่านั้น

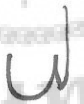
ภาพประกอบ 16 การสอนภาษากะเหรี่ยงในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก

กะโตะ ก	ชะวอ ข	งาฉิ ค	ดระโตะ ฅ	หะ ง
จะพอะ จ	จะบี ฉ	เขีย ช	หะ ซ	ตฉิ ห
กะพอะ ฉ	ดะกะตา ฉิ	นะฉิ ด	ปะตะดอ ต	พะฉิ ณ
ปะ ต	หะ ถ	หะ ท	หะระ ธ	หะละ น
หะ ป	สะ ผ	หะ พ	ดะ ภ	ส่า ม

ภาพประกอบ 17 ตัวอักษรภาษากะเหรี่ยงหมู่บ้านน้ำตกมี 25 ตัว

 เอ	 อา	 อี	 แอ	 โอ
 ออ	 เออ	 อื	 อุ	

ภาพประกอบ 18 สระของภาษากะเหรี่ยงบ้านน้ำตมมี 9 ตัว

 กะ	 ขะ	 บะ	 ผะ	 บละ
--	--	--	---	---

ภาพประกอบ 19 วรรณยุกต์ของภาษากะเหรี่ยงบ้านน้ำตมมี 5 ตัว

การศึกษาการใช้ภาษากะเหรี่ยงนั้นทาง กรมยุทธศึกษาทหารบก แผนกกองภาษา ได้จัดระเบียบการใช้ในหน่วยงานราชการมีอยู่อย่างหลากหลาย ในหมวดหมู่ และ การแยกการใช้งาน ตามสถานการณ์ต่างๆ ตามแต่กรณี

ภาษาไทย	ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทย	ภาษา กะเหรี่ยง	ภาษาไทย	ภาษา กะเหรี่ยง
คำศัพท์ที่ใช้ในครอบครัว					
พ่อ	ปะ หรือ ป่า	แม่	โมะ หรือ โหม่	พี่ชาย	จื่อ
พี่สาว	แห่วหน่อ	น้อง	ป้อ	น้องชาย	ป้อพ่อควา
น้องสาว	ป้อพ่อหมื่อ	หลาน	โพโคะ	น้ำ (ชาย)	พาหตี
น้ำผู้หญิง	หมื่อเก่า	ยาย	ฟิ	ตา	ฟือ
เมีย	มาหรือคำพ่อ หมื่อเก่า	พี่	วา		
การนับตัวเลขในภาษากะเหรี่ยง					
1	เหต้อ	2	คิ	3	เซอะ
4	หลุย	5	แห่ย์	6	คื่อ
7	ยู้ย	8	เกาะ	9	คุย
10	เหต้อชี	11	เหต้อชีเหต้อ		

หมายเหตุ ถ้าหาก 11 เป็นต้นไปก็ผสมตามหมายเลขตัวหน้าดังรายละเอียดดังนี้

นับต่อท้ายตัวเลขไปเรื่อยๆ จนครบ 20 ถ้า 20 นั้นให้นับท้ายว่า ชี เช่น 20 เรียกว่า คิชี

30	เรียกว่า	เซอะชี	40	เรียกว่า	หลุยชี
50	เรียกว่า	แห่ย์ชี	60	เรียกว่า	คื่อชี
70	เรียกว่า	ยู้ยชี	80	เรียกว่า	เกาะชี
90	เรียกว่า	คุยชี	100	เรียกว่า	เหต้อเก๋ยา
1,000	เรียกว่า	เหต้อเมอ	10,000	เรียกว่า	เหต้อเหซ
100,000	เรียกว่า	เหต้อเก๋ล	1,000,000	เรียกว่า	เหต้อเก๋ละ

ภาษากะเหรี่ยงในชีวิตประจำวัน

ภาษาไทย	ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทย	ภาษากะเหรี่ยง
สวัสดิ์	โอะมือโซเปอ	สบายดีไหม	เนอะ โอะ ชู่ อะ
คุณชื่ออะไร	นา เนอะ มี ดีหลอ	ผมอยู่ที่	ยา เจ่อ โอะ เลอะ
ผมชื่อ	ยา เจ่อ มี เลอะ	คุณอยู่ที่ไหน	เน่อ โอะ พา หลอ
คุณอายุเท่าไร	นา เน่อ หนึ่ แป่ว หลอ	ยินดีที่ได้รู้จักกับคุณ	ชะ คือ เลอะ หนึ่ ลี ยา บะ นา
ไม่เป็นไร	เต่อ บะ เนอะ มีบ่า	ราตรีสวัสดิ์/นอนหลับ ฝันดี	มีหม่อ มีหม่อ เซอเย
ขอให้คุณจงโชคดี	คี เลอะ นา หน่อ เกื้ออะ บะ ต่า โซเง	ขอโทษ/ขออภัย	วี ชะ จู
ขอบคุณครับ/ค่ะ	ต้า บลื้อ	ฉัน/ผม รักเธอ	เจ่อ(เยอ) แอะ นา
เท่าไรครับ/ค่ะ	ดี หลอ อี	ช่วยฉัน/ผม ด้วย	มา เจอ ยา
ฉัน/ผม คิดถึงเธอ	เจ่อ(เยอ) ชะ เก่อ หยื่อ บะ นา	สบายดี	โอะ ชู่
ไม่เป็นไร	เต่อ บะ เนอะ มีบ่า	ราตรีสวัสดิ์/นอนหลับ ฝันดี	มีหม่อ มีหม่อ เซอเย
ทำไม	บะ หลอ	เมื่อไหร่	จี้หลอ
ไปไหนมา	แล เก พะ หลอ	วิ่ง	จิ
หลับ	มี	กิน	เออะ
เดิน	สะ	ผู้ชาย	พ่อควา
ผู้หญิง	พ่อหมื่อ	ทหาร	จี้
นั่ง	จั้นอ	นอน	มีนอ
หลับ	มี	กิน	เออะ
เดิน	สะ	วิ่ง	จิ
ผู้หญิง	พ่อหมื่อ	ผู้ชาย	พ่อควา
ทหาร	จี้		

ภาษาไทย	ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทย	ภาษากะเหรี่ยง
ศาสนา			
พระพุทธรูป	ต๋อกอโพ	พระ	จอชอ
เณร	ฝ้า	ไหว	บาด้า
ศาสนาคริสต์	เบลอที	ศาสนาพุทธ	บาชอคา
อาหาร			
ข้าว	เม	น้ำ	ที
ข้าวเหนียว	เมป้อ	ข้าวไร่	เมค้อ
ข้าวเจ้า	เมบ้อ	ข้าวนา	เมจี้
น้ำชา	ทีกลอ		
เครื่องครัว			
หม้อ	เหซ่อเปอ	ถ้วย	เลอคอโพ
จาน	เลอคอ	เสื่อ	หกล่อ
ช้อน	หน่อเตอ	แก้ว	เก๊ะแก้ว
เกลือ	อัสล่า	ครก	โซโต้
มีด	คอ	ขวาน	กะวะ
กระเทียม	เหป้อเซอ	หอม	เหป้อเซอกอ

1.5.5 อาหารคาวและอาหารหวาน

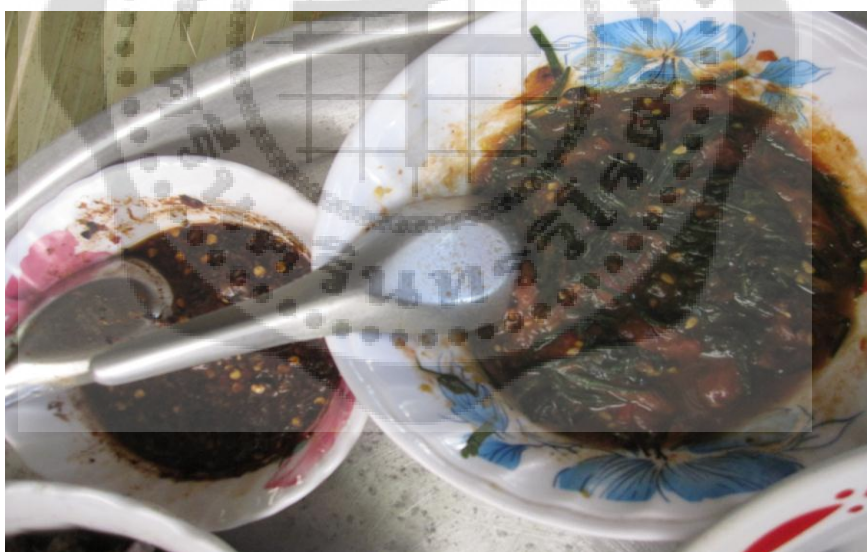
ถ้าพูดถึงวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงน้ำตคนั้นมีแบบแผนชีวิตที่เรียบง่ายเช่น การอยู่กับธรรมชาติชาวกะเหรี่ยงน้ำตจะอนุรักษ์ป่าไม้ เพราะชีวิตของกะเหรี่ยงน้ำตต้องขึ้นไปหาอาหารหรือปลูกป่าปลูกผลไม้ไว้สำหรับรับประทานรวมถึงการทำนา จะสังเกตจากอาหารของชาวกะเหรี่ยงเกือบทุกเมนูจะผสมกับสิ่งที่มาจากธรรมชาติทั้งสิ้น

1.5.5.1 น้ำพริกคำ

น้ำพริกถือเป็นอีกเมนูที่ควรแก่การอนุรักษ์ไว้เพราะตอนนี้มีน้ำพริกหลายอย่างเริ่มหายากเต็มที เนื่องจากเด็กรุ่นใหม่ไม่นิยมรับประทานน้ำพริก การอนุรักษ์น้ำพริกต้องเริ่มจากครอบครัวตั้งแต่พ่อแม่เป็นตัวอย่างและถ่ายทอดสู่ลูก และพอลูกโตขึ้นจะถ่ายทอดเป็นช่วงๆ เมื่อครอบครัวทำแบบนี้ น้ำพริกต่างๆ จะไม่สูญหายแถมยังช่วยให้ประหยัดเงินแม่ข้าวของจะแพงได้อีกด้วย น้ำพริกคำ เป็นอาหารพื้นบ้านชนิดหนึ่งที่บรรพบุรุษชาวปกาเกญอ ถ่ายทอดมายังลูกหลานบ้านกะเหรี่ยงน้ำต ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ภาพประกอบ 20 อาหารกะเหรี่ยงมือแรกที่ลูกสาวคุณพะชนะนุชทำเลี้ยง

ภาพที่ 21 น้ำพริกดำ

ส่วนผสมของน้ำพริกดำ

1. พริก 2. หอม 3. กระเทียม 4. เกลือ 5. มะนาว 6. ผักพอกแค (ผักพื้นเมือง ลักษณะคล้ายผักชี แต่ใบหนากว่า กลิ่นฉุนกว่า)

วิธีทำ

1. นำพริก หอม กระเทียม คั่วรวมกันจนหอม
2. ตำเกลือเม็ดให้ละเอียด นำพริก หอม กระเทียมที่คั่วเสร็จแล้วใส่ในครกตำให้ละเอียด
3. ตักใส่ถ้วย บีบมะนาว ซอยผักพอแค่นี้ เพื่อเพิ่มกลิ่นหอมให้น้ำพริก หากรสจัดเกินไปให้ผสมน้ำดื่ม

1.5.5.2 ต้มยำไก่ใบส้มป่อย

ต้มยำไก่เป็นอาหารพื้นบ้านที่นิยมรับประทานมานานตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษเพราะในอดีตรชาวไทยนิยมเลี้ยงไก่ไว้ได้ขุนบ้านเพื่อรับประทานไข่ไก่บ้าง ซึ่งเนื้อไก่จัดเป็นเนื้อสัตว์ที่มีไขมันต่ำกว่าเนื้อหมูชาวปากะญอบ้านกะเหรี่ยงน้ำตกก็เช่นเดียวกันนิยมรับประทานเนื้อไก่โดยนำมาปรุงอาหารหลายรูปแบบแต่ที่ชื่นชอบกันมากที่สุดคือต้มยำไก่ใบส้มป่อย

ภาพประกอบ 22 ต้มยำไก่ใบส้มป่อย

เครื่องปรุง

กระเทียม หอมแดง ตะไคร้ ข่า ขมิ้น ใบมะกรูด เกลือเม็ด พริก

วิธีทำ

1. ล้างไก่ให้สะอาดหั่นเป็นชิ้นพอคำ
2. ต้มน้ำเพื่อลวกไก่โดยจะลวกแค่พอ หึ่งๆ เพื่อล้างคราบสกปรกออกรอบและช่วยให้ไก่ไม่เหม็นคาว
3. ต้มน้ำด้วยไฟกลางใส่ข่า ขมิ้น ตะไคร้ใบมะกรูด หอมแดงลงไปในน้ำที่เดือดจากนั้นใส่ไก่ที่ลวกไว้

4.ทิ้งไว้ให้เดือดคอยช้อนฟองทิ้งเพื่อให้น้ำต้มใสพอไก่สุกใส่ใบส้มป่อยลงไป

5.ปรุงรสด้วยน้ำปลา เกลือเสร็จแล้วปิดไฟ

6.ลองชิมรสดูว่าเปรี้ยวเค็มตามที่ชอบถ้ายังไม่เปรี้ยวสามารถเติมมะนาวลงไปเพิ่มได้ จากนั้นใส่พริกขี้หนูคั่วลงไปตามต้องการ

สรรพคุณของใบส้มป่อย

ใบมีรสเปรี้ยว ฝาดร้อนเล็กน้อย ช่วยขับเสมหะ ขับระดูขาว แก้บิด ฟอกโลหิต แก้โรคตา ดอกรสเปรี้ยวฝาดมัน แก้เส้นเอ็นพิการให้สมบูรณ์ ฝักรสเปรี้ยวเป็นยาขับเสมหะแก้ไอ ทำให้อาเจียน แก้น้ำลายเหนียว แก้โรคผิวหนัง ช่วยขจัดรังแคและบำรุงเส้นผม เปลือกกรสมเปรี้ยวเผ็ดปร่า เจริญอาหารกัลดเสมหะ แก้ไอ ขางเด็ก ดั้นมีรสเปรี้ยวฝาดแก้ตาพิการ รากมีรสขม แก้ไข้แก้ท้องร่วง

ประโยชน์ ทางอาหาร

ยอดอ่อนและใบอ่อนใช้รับประทานเป็นผัก และเครื่องปรุงรสช่วยให้อาหารมีรสเปรี้ยวและช่วยดับกลิ่นคาวปลาได้ ยอดส้มป่อยมักนำมาแกงกับปลา แกงส้ม หรือจ้อ (อาหารเหนือ) ได้เวลาแกงอาจจะใส่ยอดส้มป่อยอย่างเดียวหรือแกงรวมกับยอดขอมะขามอ่อนก็ได้

15.5.3 แกงขามู (พอกะป้อ) นางสมบัติ มีสวัสดิ์ ผู้ให้ข้อมูล

เครื่องปรุง

- 1.เครื่องแกงเผ็ด ขมิ้น ข่า ตะไคร้ พริก เกลือ หอม กระเทียม
- 2.ใบชะพลู
- 3.ยอดหอย/ต้นจาวหรั่ง
- 4.ขามู
- 5.แป้งข้าวเจ้า

ภาพประกอบ 23 พริกแกง

ภาพประกอบ 24 แกงขามู เมื่อวันขึ้นปีใหม่

วิธีทำ

1. ใส่น้ำมันพืชพอร้อนใส่พริกแกงผัดให้หอม
2. ใส่หมูที่หั่นเตรียมไว้ผัดให้หมูสุกระหว่างนั้นถ้าแห้งก็เติมน้ำได้นิดหน่อยให้พอคลุกคลิก
3. เมื่อหมูสุกใส่ยอดหอยหรือต้นจาวหรั่งที่เตรียมไว้เติมน้ำให้ท่วมผัดทิ้งไว้ให้เดือดใส่ข้าวคั่ว ใบชะพูปิดไฟ
4. ลองชิมรสชาติดูถ้าไม่เค็มก็เติมน้ำปลาได้นิดหน่อย

1.5.5.4 แกงข้าวคั่ว (พอเคี้ยว) นางสมบัติ มีสวัสดิ์ ผู้ให้ข้อมูล

จากวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวปากะญอ บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ที่นิยมเลี้ยงไก่ไว้รับประทานไข่และเนื้อไก่ ทำให้ปัจจุบันชาวปากะญอกลุ่มนี้ ยังนิยมรับประทานอาหารที่ปรุงจากไก่ และเมนูที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ แกงไก่ข้าวคั่วเนื้อไก่เป็นเนื้อสัตว์ที่ให้โปรตีนสูง ไขมันต่ำ คุณค่าเครื่องปรุงรสเข้าไปหมักอยู่ในเนื้อได้ดี เมื่อรับประทานจึงได้รสชาติจากเนื้อไก่เข้มข้นกว่าเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ เนื้อไก่ออกจากจะมีรสชาติอร่อย หาสื้อง่าย เป็นอาหารของทุกคนชั้นและยังทุกเชื้อชาติศาสนา การกินไก่

เครื่องปรุง

1. น้ำพริกแกง
2. เนื้อสัตว์เช่นหมู ไก่ หมูป่าฯลฯ
3. ใบชะพลู ใบนางลัก ชะอม
4. ผักป่า เช่น ยอดดาว ยอดอีมี ยอดหาวาย
5. ข้าวคั่ว

ส่วนประกอบน้ำพริก

1. พริก ขมิ้น ข่า ตะไคร้ หอม กระเทียม เกลือ ภาพประกอบ 25 แกงข้าวคั่ว
2. นำเครื่องปรุงทุกอย่างใส่ลงไปในครก ตำให้แหลกไม่ต้องถึงกับละเอียดมากนัก

วิธีปรุง

1. ใส่น้ำมันพืช
2. พอน้ำมันร้อนใส่พริกแกงลงไปผัดระหว่างนั้นจะเติมน้ำปลาร้าเพื่อช่วยให้ น้ำพริกไม่แห้งและมีกลิ่นหอม
3. ใส่เนื้อสัตว์ที่หั่นเตรียมไว้เล็กน้อยตามชอบระหว่างผัดถ้าแห้งก็เติมน้ำได้พอ หลุกหลิกพอเนื้อสัตว์เริ่มสุกก็เติมน้ำให้ท่วม
4. พอน้ำที่ใส่เริ่มเดือดให้ใส่ข้าวคั่ว(จะทำให้แกงมีกลิ่นหอม)เติมเครื่องปรุงรสตามใจชอบ

5. ใส่ผักที่หั่นเตรียมไว้พอผักสุกปิดไฟ

วิธีการทำข้าวคั่ว

ข้าวเหนียว ตะไคร้ซอย ข่าซอยชิ้นเล็ก ขนาดพอๆกับตะไคร้ นำข้าวเหนียวไปชอน้ำและเทใส่กระชอนทิ้งไว้ให้สะเด็ดน้ำ ตั้งกระทะไฟแรง พอร้อน เททั้งหมดลงไป คั่วด้วยการคนไปมา ลดไฟลง คั่วอย่างต่อเนื่อง ห้ามหยุด ข้าวจะเริ่มแห้ง และค่อยๆเปลี่ยนสี ตะไคร้ ข่า ริมๆจะเริ่มไหม้ ให้เร่งมือคั่วต่อไป ห้ามหยุด จนกว่าข้าวจะเป็นสีน้ำตาลอ่อนๆ (ไม่ใช่แค่เหลือง) จะหอมกลิ่นไหม้ นิดๆ ตักออกจากกระทะ ทิ้งไว้ให้เย็น แล้วนำไปตำหรือบด

ข้อมูลเพิ่มเติมจาก <http://www.kruaklaibaan.com>

1.5.5.5 ข้าวแดกงาหรือข้าวปุก (หมี่ได้ปี)

ชาวกระเหรี่ยงมีขนบที่ทำกินในงานเลี้ยงหรือพิธีกรรมเช่นข้าวแดกงาหรือข้าวปุกซึ่งทำกันในพิธีทำขวัญประจำปีหรือมัดมือปีใหม่ พิธีขึ้นบ้านใหม่ ส่วนข้าวเหนียวต้มห่อจะทำ

ในพิธีทำขวัญประจำปีและพิธีเลี้ยงผีบรรพบุรุษจะเห็นได้ว่าขนมของชาวกะเหรี่ยงไม่มีขนมกินเล่นมีแต่ขนมที่ทำขึ้นเพื่อพิธีกรรมต่างๆ

ข้าวแดกงาหรือข้าวปุกสันนิษฐานว่าชื่อแดกงาคงมาจากมิงาเป็นส่วนผสม ส่วนข้าวปุกคงมาจากเสียงดังที่สากกระทบกับครกตอนตำข้าวเหนียวกับงาที่คนตำต้องใช้แรงมาก เนื่องจากข้าวเหนียวมีความเหนียวนี้(วันที่ 21 มกราคม 2556)ผู้วิจัยได้ไปสังเกตการณ์การทำขนมที่บ้านของนางกอและยอที่จะมีพิธีมัดมือปีใหม่ซึ่งนางนอเกาะเคาะเป็นผู้เจรจาขออนุญาตให้คนภายนอกอย่างผู้วิจัยเข้าร่วมพิธีกรรม(ปกติชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะไม่ยอมให้คนภายนอกเข้าร่วม)โดยมีบุหรืคนละ 1 มวนเป็นของตอบแทน

วิธีทำ

- 1.นำข้าวเหนียวที่แช่น้ำทิ้งไว้แล้วมานึ่งให้สุก
- 2.นำงาคำมาคั่วให้สุกหอม(งาคำที่นางกอและยอใช้เป็นงามลี้ดกลมที่ได้มาจากลำพูนเรียกว่าแง)
- 3.จากนั้นจึงนำไปตำในครกไม้ให้ละเอียดปรกตจะใช้ครกกระเดื่องเพื่อผ่อนแรงแต่วันนี้นางกอและยอใช้ครกที่ต้องตำด้วยสากแบบมือจับ
- 4.เมื่อตำละเอียดแล้วตักขึ้นพักไว้
- 5.ใส่ข้าวเหนียวที่นึ่งและยังร้อนอยู่ลงไปตำ

ภาพประกอบ 26 การตำข้าวเหนียวแดกงา

6. ระหว่างคำจะค่อยๆ ไล่ลงไปในข้าวเหนียวและใช้งาตาลงไปตรงปลายสากเป็นระยะเพื่อไม่ให้ข้าวเหนียวติดสากเพราะงา มีน้ำมันติดอยู่ถือว่าเป็นภูมิปัญญาง่ายๆ ขั้นตอนนี้ต้องใช้แรงในการตำเพราะข้าวเหนียวจะเริ่มมีเนื้อละเอียดมากขึ้นก็จะมีคามเหนียวตามไปด้วย(ครกนี้ใช้แรงคน 3 คนเปลี่ยน)

7. ตำจนกระทั่งข้าวเหนียวและงาละเอียดเป็นเนื้อเดียวกันจึงตักขึ้นไว้ซึ่งขนมที่ได้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งไว้ใช้ในพิธีเรียกขวัญ (ประมาณ 3 ก้อนเล็ก) ส่วนที่สองเอาไว้สำหรับสมาชิกในครอบครัว กินถ้าไม่แบ่งไว้สมาชิกจะนำมากินไม่ได้

1.5.5.6 ข้าวเหนียวต้มห่อ

ข้าวเหนียวต้มห่อมีลักษณะคล้ายข้าวเหนียวต้มเขาคายของคนพื้นราบที่ใช้กินกับน้ำแข็งต่างกันตรงรูปทรงในการห่อและใช้ดอกมัด ไม่ได้ใช้เข็มกลัดแบบข้าวเหนียวต้มเขาคายวิธีทำก็ไม่ยุ่งยากอะไรนำข้าวเหนียวไปแช่น้ำให้นุ่มก่อน(บางคนก็ผู้วิจัยเห็นก็ใช้ข้าวเหนียวดิบๆ ห่อได้เลย แต่ต้องใช้เวลาในการต้มนานหน่อย)จากนั้นนำใบไม้กวาดหรือใบตองที่ขึ้นทั่วไปรึมน้ำตรอบหมู่บ้านมา เป็นอุปกรณ์ในการห่อใบไม้กวาดหรือใบตองนี้ขอบใบจะมีความคมมากเวลาไปเก็บใบต้องใช้ความระมัดระวังมิฉะนั้นจะถูกบาดได้เวลาห่อต้องเด็ดขอบใบทิ้งการทำงานจะได้สะดวกความคมของใบจะได้ไม่บาดมือคนห่อ การเก็บใบไม้กวาดจะเก็บเวลาเช้าหรือตอนเย็นถ้าไปเก็บตอนกลางวันอากาศร้อนใบจะงอทำให้ไม่สามารถห่อข้าวได้ การห่อจะมี 2 ประเภทคือห่อแบบตัวผู้ซึ่งจะมีส่วนที่แหลม 2 ข้าง และแบบตัวเมียที่จะมีส่วนแหลมเพียง 1 ข้าง สำหรับข้าวต้มจะใช้ในพิธีเรียกขวัญอย่างเดียวห้ามทำกินเล่น

ภาพประกอบ 27 ข้าวเหนียวต้มห่อที่ต้มสุกแล้วทั้งตัวผู้และตัวเมีย

ภาพประกอบ 28 ต้นไม้กวาดหรือต้นก้าง

ภาพประกอบ 29 ใบไม้กวาด

วิธีทำ

1. ตัดใบไม้กวาดหรือใบก้างมาล้างทำความสะอาด
2. นำข้าวเหนียวที่แช่น้ำไว้ใส่ลงในกรวย ใบไม้กวาด
3. การห่อข้าวเหนียวมีวิธีห่อแบบต่างๆ 2 แบบคือแบบตัวผู้และตัวเมีย
4. ใช้ตอกมัดประกบเป็นคู่ ใส่หม้อต้มเติมน้ำให้ท่วม
5. นำไปต้มบนเตาไฟที่จุดไว้สำหรับทำพิธี

ภาพประกอบ 30 การห่อแบบตัวผู้จะมีปลายแหลม 2 ข้าง

ภาพประกอบ 31 ห่อแบบตัวเมียจะมีปลายแหลมข้างเดียว

ภาพประกอบ 32 ข้าวเหนียวที่ห่อเรียบร้อยแล้ว

ภาพประกอบ 33 ใส่หม้อต้มตั้งไฟที่จุดในพิธี

1.5.6 การละเล่น

การละเล่นของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกส่วนใหญ่จะเล่นกันในเทศกาลต่างๆ ที่หมู่บ้าน จัดขึ้นเพื่อความสนุกสนาน เช่น ในวันปีใหม่ของหมู่บ้านซึ่งทุกคนจะหยุดงานมาร่วมกันร่วมเล่น กิจกรรมอย่างสนุกสนาน โดยตอนกลางวันจะมีการแข่งขันกิจกรรมต่างๆ เช่น ต่ข้าว, ยิงหน้าไม้, ทอยสะบ้า, เดินขาหยั่ง ฯลฯ ตอนกลางคืนจะเป็นการแสดงด้านดนตรีและการร้องเพลง

1.5.6.1. แข่งขันต่ข้าว

ผู้เข้าแข่งขันจะเป็นผู้หญิงทั้งหมดโดยจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 3 คน โดยจะแบ่งเป็นคนต่ข้าว 2 คน คนพัดข้าว 1 คน ซึ่งคนต่จะต้องมีพละกำลังที่ดีเนื่องจากต้องช่วยกันเหยียบสาครกระเดื่องให้ได้จังหวะสม่ำเสมอและหนักแน่น โดยที่สาครกระทบเมล็ดข้าวแล้วต้องไม่ให้เมล็ดข้าวร่วงจากครกลงสู่พื้นการแข่งขันจะมีกรรมการจับเวลาเมื่อกรรมการให้สัญญาณหมดเวลาคนพัดข้าวต้องตักข้าวจากครกขึ้นมาใส่กระด้งแล้วทำการพัดข้าวให้เปลือกข้าวหรือที่เรียกกันว่า แกลบลอยออกจากกระด้งขึ้นตอนนี้ต้องอาศัยคนมีฝีมือเพราะถ้าทำไม่ชำนาญทั้งเมล็ดข้าวและแกลบจะร่วงออกจากกระด้ง การตัดสินจะดูจากเมล็ดข้าวที่ได้ว่าของใครจะขาวสะอาด เมล็ดแตกหักน้อยที่สุดจึงจะเป็นผู้ชนะ กิจกรรมนี้สนุกตรงคนเชียร์

ภาพประกอบ 34 การแข่งขันต่ข้าว

ภาพประกอบ 35 เมื่อต่าเสร็จก็ต้องพัดข้าวเอาแกลบออก

ภาพประกอบ 36 ผลงานนำมาวางให้กรรมการตัดสิน

1.5.6.2. แข่งขันยิงหน้าไม้

กิจกรรมนี้เป็นกีฬาสำหรับผู้ชายซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นวันรุ่นเครื่องมือก็จะ เป็นหน้าไม้สำหรับยิงและเป้าซึ่งก็เหมือนเป้ายิงปืนทั่วไปในวันนี้ที่เห็นเขาก็ทำกันง่ายๆโดยใช้ กระดาษกล่องลูกฟูกสีน้ำตาลมาเขียนวงกลมซ้อนกันหลายวงจากนั้นนำไปติดบนต้นกล้วยที่ตัดมาปัก เรียงไว้ 3-4 ต้นการตัดสินกรรมการจะดูที่ใครยิงตรงเป้าได้มากที่สุดผู้เข้าแข่งขันจะมีสิทธิยิงได้คนละ 3 ครั้งติดต่อกัน

ภาพประกอบ 37 ผู้เข้าแข่งขันยิงหน้าไม้

ภาพประกอบ 38 เป้ากระดาษที่ทำได้ง่าย

1.5.6.3. กีฬาทอยสะบ้า

การทอยสะบ้าจะเป็นกีฬาที่ผู้ชายวัยกลางคนนิยมเล่นกันวิธีการเล่นผู้เล่น ทั้ง 2 ฝ่ายจะหันหน้าเข้าหากันระยะห่างเท่าที่พื้นที่จะอำนวยความสะดวกแต่ละฝ่ายก็เอาลูกสะบ้ามาเรียงตามยาว คนละ 10 เม็ดระยะห่างประมาณ 5 นิ้วโดยประมาณผู้เล่นจะหักกิ่งไม้เท่ากับระยะที่กำหนดเอามาวัด

ระยะความห่างของลูกสะบ้าแต่ละเม็ดโดยมีเมล็ดที่ 11 อยู่ตรงกลางแถวหน้าเรียกว่าตัวหัวหน้าซึ่งผู้เล่นจะมีเทคนิคการเลือกตัวหัวหน้าให้เมล็ดเล็กที่สุดเท่าที่จะหาได้และวางตำแหน่งให้ลึกลงในดินมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ถูกกติกาให้แต่ละฝ่ายผลัดกันติดลูกสะบ้าใส่ลูกสะบ้าของฝ่ายตรงข้ามคนละ 5 ลูกครั้งละ 2 คนใครล้มฝ่ายตรงข้ามได้หมดก่อนเป็นฝ่ายชนะผู้เข้าแข่งขันจะเล่นครั้งละกี่คนก็ได้

ภาพประกอบ 39 ผักสะบ้า

ภาพประกอบ 40 การเรียงลูกสะบ้าของแต่ละฝ่าย

1.5.6.4 การเดินขาหยั่ง

เป็นการละเล่นที่ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกนิยมเล่นกันมานานจนเป็นกีฬาประจำหมู่บ้านสำหรับเทศกาลต่างๆ โดยเฉพาะในวันขึ้นปีใหม่อีกจะมีการแข่งขันทุกปี นายตู นาทรี ผู้เชี่ยวชาญการเดินเล่าว่าตนเองเล่นเดินบนไม้ไผ่มานานแล้วเนื่องจากสมัยรุ่นหนุ่มเวลาเดินขึ้นเขาไปทำงานจะเหนื่อยมากเพราะต้องออกแรงมากกว่าพื้นราบก็เลยคิดหาวิธีการทุ่นแรงจึงตัดไม้ไผ่ลงมา

หัดเดินก็พบว่าผ่อนแรงได้มากทำให้เวลาเดินขึ้นเขาไปทำงานจะใช้เวลาน้อยเพราะการก้าวแต่ละครั้งจะก้าวได้ยาวกว่าปกติประกอบกับในอดีตเวลาเดินไปตามที่ต่างๆ ในหน้าฝนก็จะมีแต่โคลนเพราะไม่มีถนนลาดยางเหมือนปัจจุบันเมื่อเดินบนขาหยังทำก็จะไม่เปลี่ยนโคลนเป็นต้นลักษณะการเล่นเป็นการใช้ไม้ไผ่ทำเป็นขาเดิน ๒ ข้าง คล้ายเป็นขาเทียม เพื่อใช้ก้าวย่างเดินจะทำให้ตัวสูงขึ้น ขาหยังมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น ขาย่าง โกกเกก โลกเกก เป็นต้น การเรียกว่า โกกเกก อาจจะเรียกตามเสียงที่ได้ยินจากการใช้ขาหยังเดิน หรืออาจปฏิกิริยาของผู้เดินด้วยขาหยัง นอกจากนี้อาจจะมาจากการเพี้ยนเสียงระหว่างคำ โกกเกก และ คำโลกเกก

ภาพประกอบ 41 การขึ้นเดินขาหยังของนายตู่ นาคี

ภาพประกอบ 42 นายตู่ นาคีกำลังเดินขาหยัง

วิธีทำขาหยัง

จะใช้ไม้ไผ่ ๒ ลำขนาดพอเหมาะ เพื่อความแข็งแรงของไม้ควรตัดตั้งแต่โคนต้น ยาวประมาณ 2.50 เมตร จากด้านล่างวัดขึ้นมาประมาณ 80 เซนติเมตรถึง 1 เมตรแล้วแต่ความสูงของผู้เล่นเจาะรูลำไม้ไผ่ให้สูงเท่า ๆ กัน ใช้กระบอกลำไม้ไผ่ตัดตรงที่มีแขนงที่แข็งแรงเพื่อเป็นเดือยสอดเข้าไปในรูสำหรับให้รองรับน้ำหนักได้มากๆ ใซ้ยางในรถยนต์ ตัดเป็นเส้นเล็กๆมัดให้แน่นและกระบอกลำต้องมีขนาดที่ให้วางเท้าได้สะดวกด้วย

ภาพประกอบ 43 การมัดที่วางเท้าของขาหยัง

วิธีการเล่น

การเล่นขาหยังเป็นการละเล่นที่ค่อนข้างยาก ผู้เล่นต้องอาศัยทักษะหลายด้าน รวมถึงความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหลายส่วน โดยเฉพาะนิ้วโป้ง และนิ้วชี้ของเท้าแต่ละข้างที่ต้องหนีบและยกไม้ ขณะที่ก้าวเดินในแต่ละก้าวการเล่นขาหยังนับว่าเป็น กีฬาที่ทำให้ผู้เล่นได้ออกกำลังทุกสัดส่วน ดังนั้น ผู้เล่นจึงต้องรู้วิธีการเล่น ซึ่งวิธีที่จะทำให้ผู้เล่นไม่ล้ม คือ เวลาขึ้นต้องทรงตัวให้ดี มีความกล้า ถ้าขึ้นด้วยขาซ้าย ขาขวาและมือขวาต้องมั่นคงเพื่อเป็นการค้ำยันไว้ พอเท้าขวาขึ้นมือซ้ายก็ต้องมั่นคงเช่นกัน การเดินเมื่อยกเท้าข้างใดมือข้างนั้นก็ต้องช่วยยกค้ำไม้ให้ขึ้นด้วยเพื่อผ่อนแรงในการยกเท้า

กติกาการเล่น

ผู้เข้าแข่งขันยืนพร้อมกันที่จุดเริ่มต้น กรรมการให้สัญญาณแล้วให้ทุกคนขึ้นขาหยังวิ่งไปวนจุดที่กำหนดไว้แล้วกลับมาที่เดิม ใครกลับมาถึงก่อนเป็นผู้ชนะ หากใครล้มหรือเท้าหล่นจากไม้ต้องไปเริ่มที่จุดเริ่มต้นใหม่

ภาพประกอบ 44 การแข่งขันเดินขาหยัง

1.5.7 พิธีกรรม

1.5.7.1 พิธีกรรมการเกิด

เมื่อมีเด็กเกิดใหม่สายรกที่ตัดออกไปแล้วจะนำไปบรรจุลงกระบอกไม้ไผ่ ปิดด้วยเศษผ้าพอจะเอารกไปแขวนไว้ที่ต้นไม้ในป่ารอบหมู่บ้านกะเหรี่ยงเรียกต้นไม้ว่า “เคปอทุ” หรือ “ปาเคปอ” ซึ่งแปลว่าต้นไม้สายรก และต้นไม้ต้นนี้จะห้ามตัดโดยเด็ดขาด เพราะเชื่อว่าขวัญของทารกจะอาศัยอยู่ที่นั่น หากตัดทิ้งจะทำให้ขวัญของทารกหนีไปและทำให้ทารกล้มป่วยลง หากว่าผู้ใดผู้หนึ่งตัดต้นไม้ต้นนี้โดยเจตนาหรือไม่เจตนา จะต้องถูกปรับด้วยไก่หนึ่งตัว พ่อแม่ก็นำไก่ตัวนี้ไปทำพิธีเรียกขวัญทารกกลับคืนมา วันที่ไปผูกสายรกกินกับต้นไม้เพื่อนบ้านทุกคนจะไม่ออกไปทำงาน ซึ่งถือว่าเป็นข้อห้าม เรียก ข้อห้ามนี้ว่า “คีตาเบล” เป็นกฎระเบียบตามประเพณีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต เมื่อสายรกลุดออกไปผู้เป็นพ่อก็จะไปทำพิธีผูกมือเรียกขวัญทารก โดยไปทำพิธีที่ได้ต้นไม้ที่ผูกติดสายรกกินกับต้นไม้ เพื่อให้ขวัญกลับมาอยู่ที่บ้าน เรียกพิธีผูกขวัญนี้ว่า “กีเบลจือ” คือพิธีผูกขวัญครั้งแรกของบุคคลผู้ที่เกิดมาลืมตาดูบนโลก คนกะเหรี่ยงเชื่อว่าขวัญของคนมีอยู่ 37 ขวัญที่อยู่ในรูปของสัตว์ชนิดต่างๆ การผูกขวัญครั้งแรกของทารกนี้ก็จะทำให้ทารกได้รับขวัญทั้ง 37 ขวัญนี้โดยครบถ้วน

ในอดีตการคลอดลูกจะใช้หมอด้ายประจำหมู่บ้านทำคลอดให้แต่ปัจจุบันส่วนใหญ่ไปคลอดที่โรงพยาบาลคลองลาน ถ้าเด็กเกิดที่บ้านจะต้องใช้มีดตัดสายสะดือเมื่อใช้เสร็จเรียบร้อยแล้วแม่จะเก็บมีดและข้าวสะดือที่แห้งไว้ให้เป็นสมบัติของลูก วันที่เด็กสะดือหลุดพ่อแม่จะเอาด้ายแดงมามัดข้อมือแล้วเปลี่ยนเสื้อผ้าให้ลูกใส่ใหม่ซึ่งเสื้อผ้าใหม่นี้ต้องเป็นเสื้อผ้าที่ทำจากเนื้อเก่าของแม่ ส่วนการตั้งชื่อพ่อแม่หรือผู้อาวุโสฝ่ายภรรยาจะเป็นคนตั้งชื่อให้ การตั้งชื่อทารกที่คลอดใหม่ จะตั้งตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือดูจากลักษณะของเด็กเช่น การร้อง ผิดพรณ เด็กหญิงจะต้องมีชื่อ “หน่อ” หรือ “มี” เด็กชายจะมีชื่อ “พา” “ซอ” และ “แห” ซึ่งเป็นคำแสดงความเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย เด็กกะเหรี่ยงทุกคนถ้าเป็นลูกคนโตจะต้องเจาะหูถ้าไม่เจาะน้องๆ จะเจาะไม่ได้ การสืบเชื้อสายของกะเหรี่ยงเป็นการสืบเชื้อสายทางฝ่ายแม่ แต่ก็ยังให้ความสำคัญต่อพ่อของฝ่ายชาย กะเหรี่ยงสมัยก่อนนั้นไม่มีนามสกุล แต่ในปัจจุบันนี้มีนามสกุลกันเกือบหมดแล้ว และบุตรจะใช้นามสกุลของพ่อ

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก เมื่อทำผิดเด็กจะถูกตำหนิและดุด่าได้ แต่จะไม่มีการตีเพราะพ่อแม่ชาวกะเหรี่ยงเชื่อว่าถ้าตีเด็กเด็กจะตกใจทำให้ขวัญเด็กออกจากตัว ทำให้เด็กไม่สบายเจ็บไข้ได้ ผู้อาวุโสในบ้าน ซึ่งได้แก่พ่อแม่ของฝ่ายหญิงมีบทบาทในการช่วยอบรมสมาชิกในครอบครัวผู้อาวุโส จะได้รับการเคารพยกย่องอย่างสูงในการตัดสินใจต่างๆ ของครอบครัว จะต้องมีการปรึกษาหารือและเชื่อฟังความคิดเห็นของผู้อาวุโสในบ้าน การที่ครอบครัวกะเหรี่ยงมีลักษณะประนีประนอม และ

เสมอภาคเป็นอย่างมากในระหว่างสามภรรยา ทำให้สังคมกะเหรี่ยงได้รับการยอมรับนับถือข้ามไปสู่หมู่บ้านอื่นๆในเผ่าเดียวกัน ในแต่ละหมู่บ้าน ทุกหลังคาเรือนต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้าน เจ้าของบ้านทุกคนมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นปรึกษาหารือร่วมกันในเรื่องราวต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อาวุโสทุกคน จะได้รับการเคารพนับถือจากชาวบ้านทุกคน (ศูนย์วิจัยชาวเขา 2526)

1.5.7.2 พิธีกรรมการแต่งงาน

การแต่งงานของกะเหรี่ยง ไม่นิยมแต่งงานกับคนนอกกลุ่ม เพราะประเพณีความเชื่อต่างกัน หนุ่มสาวมีอิสระในการเลือกคู่ครองของตนเอง เมื่อแต่งงานแล้วจะอยู่ด้วยกันแบบผัวเดียวเมียเดียวเท่านั้นตลอดไป การหย่าร้างแทบจะไม่ปรากฏในสังคมกะเหรี่ยง ประเพณีการแต่งงานของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกปัจจุบันมี 2 รูปแบบคือแต่งแบบประเพณีของชาวกะเหรี่ยงดั้งเดิมและแต่งแบบสมัยใหม่การแต่งแบบสมัยใหม่ก็เหมือนกับประเพณีทั่วไปของไทยจะใช้เมื่อคนกะเหรี่ยงแต่งงานกับคนนอกหมู่บ้าน

การแต่งแบบชาวกะเหรี่ยงดั้งเดิม

การสู่ขอ(เอาะ เม) เมื่อรับรู้แล้วว่าหญิงชายรักชอบพอกันพ่อแม่และญาติพี่น้องของฝ่ายหญิงก็จะส่งคนไปหาฝ่ายชายเพื่อสอบถามให้แน่ใจว่าฝ่ายชายรักและยินดีที่จะแต่งงานกับฝ่ายหญิงแน่นอนแล้วก็จะมีการนัดหมายวันเวลาทำพิธีแต่งงานกันในเวลานั้นรวมทั้งเรื่องสินสอดด้วยในสมัยก่อนส่วนใหญ่ฝ่ายชายจะเรียกสินสอด 50 สตางค์แต่ปัจจุบันจะเรียก 1 บาทตามประเพณีฝ่ายหญิงจะเป็นฝ่ายสู่ขอชายและต้องออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด การหมั้นหมาย(เดอะ โหล)เมื่อฝ่ายชายตกลงปลงใจว่าจะแต่งงานกับฝ่ายหญิงและนัดหมายวันเวลาแต่งงานที่แน่นอนแล้วฝ่ายชายจะส่งเจ้าแม่ไปทำพิธีหมั้นหมายฝ่ายหญิงก่อน วันแต่งงานในพิธีฝ่ายหญิงจะฆ่าไก่ 2 ตัว เพื่อใช้ทำอาหารเลี้ยงรับรองเจ้าแม่ฝ่ายชายและวันรุ่งขึ้นก็จะนัดหมายเวลาที่ฝ่ายชายและเพื่อนจะมาหาฝ่ายหญิงเพื่อทำพิธีแต่งงานต่อไป

หมูแรกทำพิธี (เทาะเตาะ) เทาะเตาะคือหมูตัวแรกที่ใช้ฆ่าในพิธีแต่งงานและจะนำเนื้อหมูมาไว้เป็นเครื่องบูชาเพื่อขอเทวดามาอวยพรเจ้าบ่าวเจ้าสาวและผู้ร่วมงานทุกคน เมื่อถึงเวลาออกเดินทางไปบ้านเจ้าสาวเจ้าแม่และเพื่อนเจ้าบ่าวจะนั่งทำพิธีรินเหล้าและอธิษฐานขอพรเมื่อไปถึงบ้านเจ้าสาวเพื่อนบ้านของเจ้าสาวจะคอยต้อนรับโดยให้ไปพักที่พักรับชั่วคราวบริเวณหน้าบ้านเพื่อทำพิธีดื่มหัวเหล้า (เหล้าขวดแรกที่ใช้ดื่มในพิธี)จากนั้นจะขึ้นไปบนบ้านเจ้าสาวเพื่อพักผ่อนและดื่มเหล้าพร้อมทั้งร้องเพลงโต้ตอบระหว่างเพื่อนเจ้าบ่าวและเพื่อนเจ้าสาวหญิงสาวชาวกะเหรี่ยงที่ยังไม่ได้แต่งงานจึงมักจะเลี้ยงหมูไว้เพื่อใช้ในงานแต่งของตนเองพิธีแต่งงานจะมี 2 คืน 1 วันคือก่อนวันผูกแขน 1 วันโดยงานจะ

เริ่มช่วงเย็นมีการกินเลี้ยงกันอย่างสนุกสนานพอตอนเช้าวันรุ่งขึ้นจะมีการผูกแขนส่วนตอนเย็นจะมีพิธีการส่งตัว

ภาพประกอบ 45 พิธีแต่งงานนายผะลาและนางดาวรรณ

ภาพประกอบ 46 การฆ่าหมูตัวแรก

ตอนกลางวัน เมื่อผูกแขนเสร็จฝ่ายหญิงจะใช้ด้ายสีแดงและด้ายเงินผูกข้อแขนเหมือนแขนนักมวยให้เจ้าบ่าวและพ่อสื่อ(จ่อโละป้า)แม่สื่อ (จ่อโละโม)จากนั้นก็มีการกินหมาก สุบยาเส้นโดยฝ่ายหญิงจะเป็นคนทำหมากให้กับฝ่ายชาย เจ้าสาวทำให้เจ้าบ่าว เพื่อนเจ้าสาวทำให้เพื่อนเจ้าบ่าว

พิธีส่งตัวเข้าหอ มีธรรมเนียมว่าเจ้าบ่าวจะต้องกินเหล้าให้หมด 1 ขวดโดยเริ่มที่เจ้าบ่าวรินเหล้า 1 จอกแล้วเป็นคนเริ่มจิบจากนั้นส่งต่อให้เจ้าสาวก่อนจึงจะส่งต่อให้ผู้ที่มาร่วมงานซึ่งนั่งล้อมวงกันอยู่โดยผลัดกันเป็นหัวหน้าจอกระหว่างกินเหล้าจะมีการร้องเพลงเล่นดนตรีซึ่งจะมีพ่อเพลงเป็นคนเริ่มร้อง ในการร้องเพลงผู้ร้องจะต้องเรียกชื่อเจ้าบ่าวและเจ้าสาวด้วย เนื้อเพลงมีความหมายดังนี้ “เกิดเป็นคนแต่งงานก็เหมือนกับการเด็ดดอกไม้ แม้จะเป็นดอกไม้ป่า ดอกไม้บ้าน จะสวยหรือไม่สวยก็ควรจะเด็ดดอกเดียว” สำหรับเครื่องดนตรีที่ใช้ในพิธีก็คือกลองยาว โหม่ง ฉาบ ซึ่งเมื่อเสร็จพิธีบ่าวสาวต้องนำด้ายขาวด้ายแดงมาผูกที่กลอง โหม่ง ฉาบ หลังจากนั้นฝ่ายชายจะไปอยู่บ้านฝ่ายหญิงเป็นระยะเวลา 1 ปี หรือมากกว่านั้นก่อนที่จะออกมาสร้างบ้านเป็นของตนเองเพราะชาวกะเหรี่ยงมีความเชื่อว่าผู้หญิงต้องเป็นใหญ่ในบ้านเนื่องจากผู้หญิงทำงานบ้านทุกอย่างทั้งหุงข้าว ซักผ้า และถ้าผู้หญิงตายจะต้องรื้อบ้านทั้งย้ายไปสร้างที่อื่นแทน จะรื้อทิ้งแล้วสร้างตรงที่เดิมก็ไม่ได้แต่ปัจจุบันมีการประยุกต์ด้วยการรื้อกระดานหรือหลังคาเพียงแผ่นเดียวเป็นเคล็ดแต่ก็ยังคงมีเมื่อปีที่ผ่านมาก็มีคนรื้อบ้านทั้งหลัง(จากคำบอกเล่าของนายชะแส มณีกันฑริยะ อายุ 84 ปี)โดยทั่วไปแล้วครอบครัวกะเหรี่ยงมีรูปแบบเป็นครอบครัวเดี่ยว ประกอบด้วยพ่อ,แม่,และลูก แต่ก็ยังปรากฏรูปแบบครอบครัวขยายอยู่ด้วย เพราะในบางครอบครัว อาจมีพ่อแม่ของฝ่ายหญิงอาศัยอยู่ด้วย นอกจากนี้การ

ที่สังคมกะเหรี่ยงนับถือญาติฝ่ายแม่ เมื่อแต่งงานแล้วฝ่ายชายต้องไปอยู่บ้านฝ่ายหญิง นับถือคณาญาติทางฝ่ายหญิง ในครอบครัวจึงมีครอบครัวของลูกสาว และลูกเขยอยู่อีกครอบครัวหนึ่ง จนกระทั่ง 1 ปีผ่านไป หรือหากน้องสาวแต่งงาน ครอบครัวพี่สาวจึงจะแยกออกไปสร้างบ้านอยู่ใกล้ๆ แต่สำหรับบุตรสาวคนสุดท้าย จะต้องอยู่กับพ่อแม่ตลอดไป แม้จะแต่งงานแล้วก็ตาม เพราะมีหน้าที่เลี้ยงดูตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ ดังนั้นลูกสาวคนสุดท้ายจึงได้รับมรดกเช่น ที่นาและวัวควายมากกว่าพี่น้อง ซึ่งจะไม่มีการอภิเษกกันเลย ครอบครัวใดที่ไม่มีลูกสาว ลูกชายก็จะทำหน้าที่แทน (สุริยา รัตนกุลและสมทรง บุรุษพัฒน์. 2538 : 25)

1.5.7.3 พิธีกรรมการตาย

งานศพของกะเหรี่ยงจะเป็นงานรื่นเริงที่หนุ่มสาวจะมาร้องเพลงโต้ตอบเกี่ยวพาราสักกันเมื่อมีคนในหมู่บ้านเสียชีวิตประเพณีชาวกะเหรี่ยงจะต้องรับนำไปฝังภายในวันนั้นวิธีการก็นำเสื้อผ้าห่อศพแล้วช่วยกันแบกไปฝังถ้าเส้นทางต้องผ่านน้ำก็จะใช้ด้ายสายสิญจน์ทำพิธีมัดคั้งข้ามน้ำเมื่อฝังเรียบร้อยแล้วหมอผีทำพิธีเรียกวิญญาณกลับมาทำพิธีที่บ้าน โดยนำเสื้อผ้าของผู้ตาย หมอน้ำมิด ข้าวเปลือก ถูย่น มัดหุ่นคน 1 ตัวมัดเป็นหุ่นช้าง 1 ตัววางไว้กลางบ้านถ้าคนตายเป็นชาย หมอผีผู้ทำพิธีจะนั่งร้องเพลงร่วมกับคนอื่นๆ ที่มาร่วมงานจนถึงเช้าห้ามนอน (6 โมงเย็นถึง 6 โมงเช้า) หลัง 6 โมงเช้าหมอผีผู้ทำพิธีร้องเพลงมาทั้งคืนจะกลับไปอาบน้ำผู้ร่วมพิธีกรรมต้องมาช่วยกันร้องเพลงต่อ โดยในงานศพเวลากลางคืนพวกหนุ่มสาว จะเดินรอบๆ ศพ และกอดคอกันร้องเพลงระหว่างหญิงกับหญิง ชายกับชายนั้นอวยพรให้ผู้ตายไปสู่ที่ خوب (ชายกับหญิงห้ามกอดกันเด็ดขาด) โอกาสนี้เป็นโอกาสที่หนุ่มสาวจะได้ใกล้ชิดและสนิทสนมกันมาก การร้องเพลงในงานศพนี้ทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชายจะได้ตอบบทเพลงกันและกันอย่างสนุกสนานแบบมีศิลปะ หนุ่มๆ สาวๆ คู่ไหนชอบพอกันฝ่ายชายใดที่มีลูกคอเสียงดี ไซ้ร้องออกมาด้วยเสียงที่ไพเราะมีความหมาย มีความซาบซึ้งให้ฝ่ายหญิงที่ตนจับคู่ได้ฟัง หญิงสาวบางคนมีความซาบซึ้งในบทเพลงที่ฝ่ายชายร้องได้กลั้มมาถึงน้ำตาซึมร่วงก็มี ฝ่ายหญิงก็เหมือนกันได้กลั้มฝ่ายชายด้วยเสียงที่ไพเราะผู้ชายถึงน้ำตาร่วงก็มีเหมือนกัน การร้องเพลงก็เริ่มด้วยหมอผีเอากระดั่งมาวางไข่นุ่นแดงมาขีดเขียนเป็นยันต์ไม้แล้วใส่เมล็ดข้าวโพดลงไปแล้วร้องเพลง เนื้อร้องก็จะพูดถึงวิธีปลูกข้าว วิธีดีผึ้ง การเลี้ยงสัตว์ เช่น “ต้นไม้จะขึ้นได้ต้องมีเมล็ด มีเมล็ดต้องมีกิ่ง วิธีจะกินลูกก็ต้องขึ้นต้นเอาลูกลงมากองไว้ที่ใต้ต้น” แต่ถ้าบ้านใดที่แม่บ้านเสียชีวิตลงเมื่อทำพิธีครบทั้ง 3 วันแล้วครอบครัวจะรื้อบ้านทั้งย้ายไปปลูกที่ใหม่เพื่อลูกสาวที่แต่งงานแล้วจะได้ประกอบพิธีกรรม เลี้ยงผีบรรพบุรุษได้ ซึ่งปัจจุบันก็ยังมียางบ้านทำแบบนี้อยู่แต่บางบ้านก็แค่รื้อฟาบ้านหรือข้างฝาบางแผ่นทั้งพอเป็นพิธีเพราะที่ดินมีจำกัดไม่เหมือนตอนอยู่บนเขาสูงจะย้ายไปปลูกตรงไหนก็ได้ สำหรับผู้เข้าร่วมพิธีเมื่อมางานศพตั้งแต่วันแรกจะต้องมาทุกวันจนครบทั้ง 3 วัน หลังจากทำพิธีครบ 3 คืนแล้วก็จะนำเครื่องเช่น ไหว้ไปไว้ที่หลุมฝังศพเป็นอันเสร็จพิธี การร้องเพลง

ในงานศพจุดม้งหมายก็คือ

1. เพื่อให้เกิดความสมานสามัคคีในการจัดงานศพ
2. เพื่อให้ชายหนุ่มหญิงสาวจะได้มีโอกาสพบปะเกี่ยวพาราสักกัน
3. เพื่อให้หนุ่มสาวฝึกร้องเพลงให้เป็น
4. เพื่อส่งดวงวิญญาณของผู้ตายไปสู่สุคติ เป็นต้น

ภาพประกอบ 47 พิธีศพของชาวกะเหรี่ยง

ที่มา: จาก <http://www.hilltribe.org>

ภาพประกอบ 48 เครื่องประกอบพิธีศพของชาวกะเหรี่ยง

ที่มา: จาก <http://www.hilltribe.org>

1.5.7.4 พิธีกรรมวันขึ้นปีใหม่

1.5.7.4.1 วันขึ้นปีใหม่ (ฮิดะ) พิธีปีใหม่ของชาวญองครอบครัว

พิธีนี้ผู้อาวุโสของหมู่บ้านคือนายฟิอะกรือ อายุ กว่า 100 ปีจะเป็นผู้กำหนดวันซึ่งก็ต้องไม่เกินเดือนมกราคมของทุกปีซึ่งปีนี้กำหนดวันที่ 21 มกราคมถึงวันที่ 23 มกราคม 2556 พิธีจะเริ่มได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกในครอบครัวมาครบจึงจะทำพิธีได้ถ้าสมาชิกคนใดไปอยู่ต่างบ้านต้องเรียกกลับมาและต้องมานอนค้างแรม 1 คืนก่อนที่จะเริ่มพิธีในวันรุ่งขึ้นวันที่ 2 พิธีเริ่มตั้งแต่แสงแรกเข้ารุ่งประมาณตี 5-6 โมงเช้า ทุกคนต้องเอาเสื้อผ้าที่ใส่มากองรวมกันใกล้ๆ กระจกมั่งที่มีข้าวแดง ข้าวเหนียวต้ม ค้ายสำหรับมัดข้อมือและเกลือจากนั้นพ่อจะหอบเสื้อผ้าของทุกคนที่กองอยู่มาอุ้มไว้เพื่อเรียกขวัญจากนั้นจะเดินไปที่บันไดใช้ไม้พายและไปที่หัวบันไดพร้อมเรียกชื่อสมาชิกในครอบครัวทีละคนและกล่าวคำเรียกขวัญ “ขอให้ทุกคนอายุยืนขวัญยืนมีความสามัคคีกันในหมู่บ้านนี้เมื่อไปอยู่ที่อื่นกลับบ้านมาก็ขอให้ช่วยะครบทุกประการ” จากนั้นพ่อกับแม่จะมัดข้อมือให้ลูกทุกคนรวมทั้งเขยและสะใภ้โดยเริ่มจากคนที่อายุน้อยสุดไปหาคนที่อายุมากที่สุดแล้วจึงเป็นพ่อกับแม่ ระหว่างมัดมือพ่อจะหยิบข้าวแดง ข้าวต้มห่อและเศษค้ายที่ต้มมาลูบจากปลายแขนขึ้นไปถึงหัวไหล่ ถ้าเป็นเด็กก็จะลูบไปแปะไว้กลางหัวถ้าเป็นคนโตจะแปะไว้ที่หัวไหล่ (ความหมายก็ขอให้มีชีวิตอยู่นานๆ จนผมหงอกเป็นสีขาวเหมือนข้าว) ซึ่งพิธีกรรมช่วงนี้ห้ามบุคคลภายนอกเข้าร่วมโดยเด็ดขาดเมื่อเสร็จแล้วก็จะ เอาเส้นค้ายที่เตรียมไว้ไปมัดหัวบันได มัดครกต้ำน้ำพริก มัดถังใส่ข้าวสารมัดหม้อหุงข้าวเป็นต้น

ระหว่างพิธีการ 3 วันคนในบ้านห้ามไปนอนค้างคืนนอกบ้านไม่ต้องทำงานแต่ให้ไปหาปลาหรือสัตว์ป่ามาปิ้งบนเตาไฟเพื่อให้กลิ่นปลาปิ้งหรือสัตว์ปิ้งหอมไปทั่วบ้านตามความเชื่อจะทำให้บ้านนั้นมีอาหารการกินที่อุดมสมบูรณ์ สำหรับบุคคลภายนอกหมู่บ้านถ้าจะเข้าร่วมพิธีการต้องนำหมูหรีมามอบให้พ่อหรือแม่ที่เป็นคนทำพิธี คนละ 1 มวนจึงจะเข้าร่วมพิธีนี้ได้แต่ก็จะร่วมได้เฉพาะตอนก่อไฟการเตรียมข้าวของที่จะประกอบพิธีในวันแรก และหลังจากผูกข้อมือเรียกขวัญในวันรุ่งขึ้นเท่านั้นสำหรับพิธีเรียกขวัญปีใหม่ของหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกนี้ มีครอบครัวที่ยังคงทำสืบทอดพิธีเก่าแก่นี้ก็อีกเพียง 7 ครอบครัวเท่านั้น

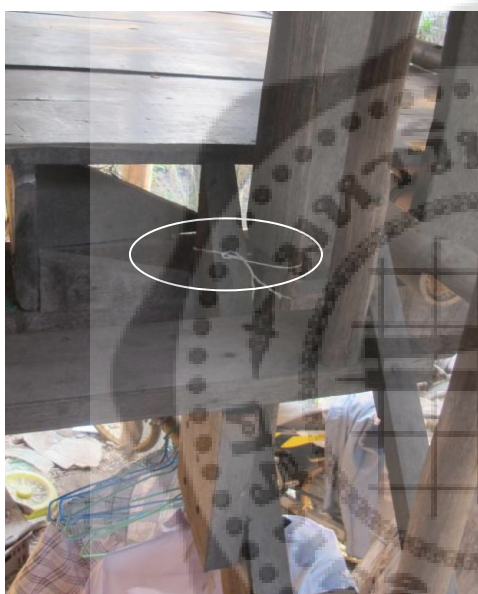
สิ่งที่ต้องเตรียม

- 1.หาฟืนเพื่อเตรียมก่อไฟ (อุแก่เมะอู)
- 2.เตรียมอุปกรณ์ทำข้าวแดง (เมได้ปี้)
- 3.เตรียมอุปกรณ์ทำข้าวเหนียวต้มห่อ (เมต้อ)

ครอบครัวนางกอและย่อ วาริศิริ เริ่มพิธีในตอนเย็นวันที่ 21 มกราคม 2556 ตอนพลบค่ำประมาณ 6 โมงเย็นเริ่มก่อไฟจากเตาไฟภายในบ้านและต้องคอยเติมฟืน

ไม่ให้ไฟที่ก่อดับจนครบ 3 วันจากนั้นสมาชิกในบ้านจะช่วยกันทำข้าวแดงงาและห่อข้าวเหนียวต้มจนเสร็จภายในคำคืนนั้น

วันที่ 22 มกราคม 2556 เวลาประมาณ 5 นาฬิกาเศษ ครอบครัวนางกอและย่อ วาริศิริ ได้ทำพิธีเรียกขวัญให้กับลูกๆ ทั้ง 3 คน อุปกรณ์ที่ใช้ทำพิธีคือน้ำ 1 แก้ว ข้าวแดงงา 3 ก้อน ข้าวเหนียวต้มห่อ 3 ชิ้น ตัวผู้ 1 ชิ้น ตัวเมีย 1 ชิ้น เกลือ 2-3 เม็ด ค้ายที่ใช้ผูกแขนและเตาไฟ เมื่อผูกแขนลูกและคนในครอบครัวเสร็จ จากนั้นได้นำค้ายไปมัด หัวบันได และเตาไฟในบ้านสำหรับคนภายนอกถ้าเข้าร่วมพิธีต้องขออนุญาตเจ้าของบ้านและเมื่อจะกลับต้องมอบบุญหรีให้กับเจ้าของบ้านคนละ 1 มวน

ภาพประกอบ 49 ค้ายที่นำมามัดหัวบันได

ภาพประกอบ 50 ค้ายที่นำมามัดที่เสาดเตาไฟ

ภาพประกอบ 51 บุคคลภายนอกที่เข้าร่วมพิธีต้องมอบบุญหรีให้กับเจ้าของบ้านคนละ 1 มวน

1.5.7.5 พิธีกรรมทำบุญไหว้เจดีย์(หม่านุโคะ)

ประเพณีการทำบุญเจดีย์มีการทำมาช้านานไม่สามารถสืบทราบได้ว่าชาวกะเหรี่ยงน้ำตกทำกันมานานเท่าใดรู้แต่ว่าได้รับอิทธิพลมาจากทางอู้งปางกับทางพระบาทห้วยต้ม จังหวัดลำพูนการไหว้เจดีย์ของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีประเพณี 2 ครั้งต่างสถานที่กันพิธีกรรมก็จะคล้ายกันทั้ง 2 ที่ต่างกันที่เจดีย์ที่ใช้ไหว้คือ

1.5.7.5.1 วันเพ็ญเดือน 3 วันตรงกับวันมาฆบูชาจะทำพิธีไหว้เจดีย์ที่วัดพระบรมธาตุนครชุม อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.5.7.5.2 วันเพ็ญเดือน 5 จะทำพิธีไหว้เจดีย์ทรายที่ บ้านวังกะสัง หมู่ที่ 2 ตำบลคลองลานพัฒนาอำเภอลองลาน พิธีกรรมก็จะคล้ายกันทั้ง 2 ที่ต่างกันที่เจดีย์ที่ใช้ไหว้

1.5.7.5.1 วันเพ็ญเดือน 3 ซึ่งเป็นวันที่ตรงกับวันมาฆบูชาของทุกปีชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะถือเป็นวันทำบุญไหว้เจดีย์ซึ่งก็คือเจดีย์วัดพระบรมธาตุ นครชุมซึ่งปีนี้ตรงกับวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2556 ก่อนถึงวันมาฆบูชาชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะต้องเตรียมทำแป้งชูที่จะนำไปโปรยรอบฐานเจดีย์แป้งชูประกอบด้วยหัวชู ขมิ้น ข้าวสารที่แช่น้ำให้อ่อนตัวนำมาตำรวมกันจนละเอียดแล้วนำไปตากแดดให้แห้ง

ภาพประกอบ 52 แป้งชู

ภาพประกอบ 53 ต้นชูและหัวชู

พิธีการก็จะเริ่มจากวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2556 ที่บ้านนางนอเกาะเคาะ และ นายพะชนะนุช คามพูผา ผู้ได้รับการมอบหมายจากชุมชนให้เป็นผู้เตรียมการทอธงที่จะนำไปเข้าร่วม พิธีในวันรุ่งขึ้น โดยพิธีการจะมีการทอธงซึ่งก็จะเริ่มทอกันตอนพลบค่ำ สาเหตุที่ต้องทอตอนพลบค่ำ ก็เพราะกลัว แมลงจะมาตอมธง ผู้ทอธงต้องรักษาไม่ให้ ตัวแมลงมาโดนเมื่อทอเสร็จต้องเก็บไว้ให้ดี การทอจะเริ่มที่เด็กหญิงสุกรี คามพูผา ลูกคนเล็กของนางนอเกาะเคาะที่เป็นเด็กยังไม่มีการประจำเดือน เป็นผู้เริ่มวางไหมพรมไปตามขนาดที่กำหนดคือกว้าง 1 คืบ ยาว 1 วา จากนั้น 2 คน แม่ลูกก็จะผลัดกันทอ ธงจนเสร็จการทอจะใช้ไม้ไผ่ที่เหลาบางๆ ให้ได้ขนาดที่เท่ากันตัดหัวท้ายให้แหลมนำไปข้อมสีน้ำมาสอด คั่นเป็นระยะเพื่อความสวยงามและช่วยให้การทอเสร็จเร็วขึ้นนับเป็นภูมิปัญญาอย่างชาญฉลาด

ภาพประกอบ 54 การทอธงและไม้ที่ใช้คั่นด้าย

ภาพประกอบ 55 สมาชิกคนอื่นๆ นั่งล้อมวงทำส่วนที่ตกแต่งบนธง

พอวันรุ่งขึ้นวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2556 ชาวกะเหรี่ยงแต่ละ หมู่บ้านของ จังหวัดกำแพงเพชรจะแต่งชุดประจำเผ่ามาทำพิธีเวียนเทียนรอบฐานเจดีย์ พิธีการเริ่มจากชาวกะเหรี่ยง ทุกคนจะมารวมตัวเพื่อทำพิธีสงฆ์ในศาลาวัดเมื่อเจกกันจะมีการผูกข้อมือขอพรจากผู้เฒ่าโสภา จากนั้นจะตั้งแถวเดินเป็นขบวนปีนี้พิเศษมีการทำพิธีทอดผ้าป่าเพิ่มอีกด้วย โดยขบวนจะเริ่มที่คนถือธง ตามด้วยนายพะชะนุช(ญาติประจำหมู่บ้าน) ขบวน คนตรี คนถือผ้าป่า และสมาชิกของแต่ละ หมู่บ้านเริ่มด้วย

หมู่บ้าน กะเหรี่ยงน้ำตกคงจะเป็นสินน้ำเงิน ชาว กะเหรี่ยงบ้านวังกะสัง จะเป็นสีขาวเมื่อเข้าสู่บริเวณฐานเจดีย์ก็จะเดินวน 3 รอบระหว่าง เดินก็จะมีการพรมน้ำซึ่งประกอบด้วยน้ำส้มป่อยกับขมิ้น โดยใช้กิ่งไม้ ที่หาได้จุ่มน้ำ ขมิ้นผสมส้มป่อยพรมรอบฐานเจดีย์สลับการ โรยแป้งชู ทำเช่นนั้นจนครบ 3 รอบก็จะจุดเทียนขี้ผึ้งแท่งที่แต่ละคนทำมาจากบ้าน กราบไหว้ ขอพรแล้วปีกรอบฐานเจดีย์เป็นอันเสร็จพิธีเวียนเทียนรอบ ฐานเจดีย์

ภาพประกอบ 56 ธงสินน้ำเงินประจำหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก

ภาพประกอบ 57 เทียนขี้ผึ้งแท่งที่ทำจากไขรังผึ้ง

ภาพประกอบ 58 น้ำขมิ้นผสมส้มป่อยที่ใช้พรมรอบฐานเจดีย์

สันนิษฐานว่าประเพณีนี้เกิดมาจากการที่พี่น้องชาวกะเหรี่ยงคือพระยาตะกำและพะไปขอพระบรมราชานุญาตบูรณปฏิสังขรณ์วัดพระบรมธาตุนครชุมตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมาและถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่บัดนั้นว่าชาวกะเหรี่ยงสะกอว์ที่อยู่ในกำแพงเพชรจะต้องมีผู้ดูแลรักษาเจดีย์ 2 คนจะเป็นหญิงหรือชายก็ได้ซึ่งคนในครอบครัว และชุมชนต้องยอมรับและเมื่อรับดูแลรักษาเจดีย์แล้วต้องถือศีลปฏิบัติธรรมทุกวันพระพร้อมทั้ง แนะนำชักชวนผู้ใกล้ชิดและรู้จักให้ไปร่วมพัฒนาเจดีย์หากผู้นำปฏิบัติดี ผู้คนจะร่วมมือกันมาก หากผู้นำไม่ดีก็จะล่มสลายไป หากรุ่งเรืองก็จะพัฒนาให้มั่นคงรุ่งเรือง จนมีพระบรมธาตุมาบรรจุนั้นคืออุดมการณ์ของผู้ดูแลรักษาเจดีย์ (ปัจจุบันผู้ดูแลชาวกะเหรี่ยงไม่มีแล้ว)การไหว้เจดีย์เป็นความเชื่อของชาวกะเหรี่ยงว่าถ้าได้ไหว้เจดีย์ในวันเพ็ญเดือน 3 แล้วจะช่วยชาวกะเหรี่ยงได้ดังนี้

1. ถวายบาปเจดีย์ (เย่พ่อถวายบาปที่ตนเองได้บังคับเจ้าสาวให้มานอนกับตนก่อนแต่งงาน 3 วันแล้วจึงปล่อยให้ไปแต่งงาน)
 2. ระลึกถึงความดีความงาม เช่นเจดีย์วัดพระบรมธาตุ นครชุม ที่มีความดีได้ปรากฏมาจนทุกวันนี้
 3. ถวายแม่พระธรณี
 4. ทำบุญเพื่อระลึกถึงพระพุทธเจ้า
 5. เพื่อสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมอันดีงาม
 6. เพื่อสร้างพลังความสามัคคีเมื่อไหว้เจดีย์แล้วจะทำให้เกิดความสุขสงบในสังคมเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักการทำงานร่วมกัน การประกอบอาชีพจะรุ่งเรือง
- สำหรับธงที่ใช้ในพิธีผู้ทอจะต้องเป็นหญิงสาวบริสุทธิ์ที่ยังไม่มีรอบเดือนหรือเป็นหญิงสูงอายุที่หมดรอบเดือนแล้วขณะที่ทอต้องไม่ให้แมลงวันตอมและต้องทอให้เสร็จภายในวันเดียววัสดุที่ใช้ทอจะใช้เส้นด้ายหรือไหมพรมก็ได้ธงจะมีขนาดกว้าง 1 คืบ ยาว 1-2 วาโดยประมาณสีอะไรก็ได้แต่ถ้านำไปไหว้เจดีย์วัดพระบรมธาตุหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกจะใช้สีน้ำเงิน-ขาว เพื่อไม่ให้สีธงของแต่ละหมู่บ้านซ้ำกันแต่ละหมู่บ้านจึงมีการกำหนดสีธงไว้เพื่อให้รู้ว่าขบวนแห่งนี้เป็นของหมู่บ้านใด

ประวัติวัดพระบรมธาตุจากศิลาจารึกนครชุมสันนิษฐานว่าน่าจะสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 1762 เดิมมีเจดีย์ 3 องค์อยู่บนฐานใหญ่เดียวกันเมื่อราวปี พ.ศ. 1900 พระเจ้าแผ่นดินแห่งกรุงสุโขทัยทรงพระนามว่าพระมหาธรรมราชาลิไทยได้พระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้ามาจากประเทศลังกาและได้เสด็จมาทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุนั้นไว้ภายในเจดีย์ 3 องค์ที่วัดพระบรมธาตุบ้านนครชุมและยังได้ทรงปลูกต้นศรีมหาโพธิ์อีกด้วย ภายหลังถูกทิ้งร้างจึงชำรุดทรุดโทรมต่อมา มีครอบครัวพ่อค้าไม้ชาวกะเหรี่ยง 2 คนพี่น้องคนที่ชื่อพระยาตะกำคนน้องชื่อพะไปขอพระบรม

ราชานุญาตบูรณะปฏิสังขรณ์โดยรื้อพระเจดีย์เดิมทั้งสามองค์เมื่อทำการรื้อก็พบพระบรมธาตุ 9 องค์ ไล่ภาชนะทำเป็นรูปสำเภานำมาบรรจุไว้ในพระเจดีย์ที่สร้างใหม่ซึ่งผู้ศรัทธาได้สร้างเป็นรูปทรงเจดีย์พม่ายกยอดฉัตรทองซึ่งฉัตรนี้นายชะแอสเล่าว่านำมาจากเมืองมะละแหม่ง ของพม่า โดยเดินทางเข้ามาทางชายแดนมาผ่านยอดเขาโมโกจูแต่การบูรณะยังไม่เสร็จพระยาตะกั่วเสียดชีวิตก่อนจะไปถึงได้บูรณะต่อจนเสร็จอย่างที่เห็นในปัจจุบัน จากประวัติวัดพระบรมธาตุจะเห็นได้ว่าเกี่ยวข้องกับชาวกะเหรี่ยงจึงเป็นที่มาของประเพณีการไหว้เจดีย์วัดพระบรมธาตุนครชุมของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจนถึงปัจจุบัน

ภาพประกอบ 59 เจดีย์วัดพระบรมธาตุ นครชุม ภาพประกอบ 60 ยอดฉัตรทองที่นำมาจากเมืองมะละแหม่ง

ยอดเขาโมโกจูหรือโมโกจู เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์และสูงที่สุดในผืนป่าตะวันตก ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติคลองลานประมาณ 27 กิโลเมตรเป็นยอดเขาที่นักนิยมการท่องเที่ยวแบบเดินป่า ปีนเขาต้องการที่จะไปเยือนสักครั้งด้วยความสูง 1,964 เมตร มีความลาดชันไม่ต่ำกว่า 60 องศาใช้เวลาเดินทางไปกลับประมาณ 5 วันชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะให้ความเคารพยอดเขาแห่งนี้มากถึงกับมีภาพถ่ายเก็บไว้บูชาที่บ้าน ที่ทำการอุทยานจะเปิดให้เดินขึ้นยอดดอยในเดือนพฤศจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี “โมโกจูหรือโมโกจู” ภาษากะเหรี่ยงหมายถึง เหมือนฝนจะตก เนื่องจากยอดเขาจะถูกปกคลุมด้วยเมฆหมอกและมีอากาศหนาวเย็นตลอดปี (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2552:19)

ภาพประกอบ 61 ภาพถ่ายยอดเขมอโก๊โงที่บ้านของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

1.5.7.5.2 วันเพ็ญเดือน 5 ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 5 ตามจันทรคติตรงกับเดือนเมษายนของทุกปีซึ่งเป็นวันพระใหญ่และเป็นคืนวันเพ็ญที่ดวงจันทร์สุกสว่างเหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมทำบุญในตอนกลางคืนกลางหุบเขาบ้านวังก์ลัง ในวันที่ชาวกะเหรี่ยงในอำเภอคลองลานทุกหมู่บ้านจะพากันแต่งตัวสวยงามมาร่วมงานเป็นจำนวนมาก เพื่อร่วมพิธีกรรมที่สำคัญยิ่งในฤดูร้อนที่ ไบไม่วังหล่นจากต้น เพื่อลดการคายน้ำทางใบอันเป็นการรักษาสมดุลตามธรรมชาติของต้นไม้สำหรับกะเหรี่ยงแล้วช่วงนี้เป็นช่วงเตรียมตัวเพื่อการเพาะปลูกในฤดูฝนที่จะมาถึง ช่วงก่อนเริ่มฤดูกาลเพาะปลูกใหม่นี้เองที่ชาวกะเหรี่ยงในอำเภอคลองลานถือว่าเป็นวันปีใหม่ว ชาวกะเหรี่ยงก็จะจัดพิธี "ไหว้เจดีย์ทราย" ขึ้นพิธีกรรมจะมีทั้งหมด 3 วัน เจดีย์เหล่านี้คือสิ่งที่ชาวกะเหรี่ยงเคารพบูชาสูงสุด เพราะเป็นสัญลักษณ์แทนความดีความงามและอุดมการณ์ทางพระพุทธศาสนา งานพิธีจะบูชาขอบคุณต่อพระแม่คงคา พระแม่ธรณี เสาหลักบ้านพร้อมท้าวจุโลกบาล และที่สำคัญที่สุด คือ ไหว้บูชาเจดีย์ซึ่งเป็นความดีสูงสุดผู้นำในการทำพิธีคือ เจ้าวัดซึ่งเรียกในภาษากะเหรี่ยงว่า บู้โละ แปลว่าผู้นำในการทำบุญปัจจุบันชื่อ โปะที ผู้เป็นเจ้าวัดจะต้องเป็นผู้ทรงคุณธรรม มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี โดยเฉพาะด้านความเชื่อและพิธีกรรม นอกจากนี้ยังต้องสมณะ สันโดยประเพณีปฏิบัติตนเคร่งครัดกว่าชาวบ้านธรรมดา เช่น ไม่ฆ่าสัตว์ทุกชนิด ไม่กินเนื้อสัตว์เลี้ยงทุกชนิด ไม่ว่าใครฆ่าเอามาให้ก็ตามและวันพระจะไม่กินเนื้อสัตว์ทุกชนิด การเป็นเจ้าวัดถือเป็นการบวชอย่างหนึ่ง ไม่มีการสึก จะต้องเป็นไปจนตาย หากสามีเป็นเจ้าวัด ภรรยาต้องเป็นเจ้าวัดด้วย หากตายทั้ง 2 คน ก็จะมีการสืบต่อโดยลูกหลาน โดยมีองค์ประกอบของเจดีย์ทรายมีดังนี้

1.เจดีย์ทราย (โละเมะ) เจดีย์ของกะเหรี่ยงเป็นเจดีย์ทรายที่สร้างอย่างเรียบง่าย อยู่ภายในรั้วไม้ไผ่ที่ล้อมรอบเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส เจดีย์ทรายที่ชาวกะเหรี่ยงช่วยกันสร้างในอดีตจะมีทั้งหมด 5 องค์ เป็นเจดีย์ที่มี 4 มุม รวม 4 องค์ ซึ่งหมายถึงพระพุทธเจ้า ที่ถือประสูติกาลมาแล้ว

ในภัทกัปนี้ คือ พระกฤษณะ พระโกนาคมะ พระกัศปะ และพระโคตมะ หรือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน ส่วนเจดีย์องค์กลางซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าอีก 4 องค์ แทนพระศรีอาริยมตไตรย หรือพระศรีอาริย์ ซึ่งจะประสูติเพื่อเกื้อกูลหมู่สัตว์ในกาลต่อไป แต่ปัจจุบันการสร้างเจดีย์ทรายจะสร้างแก่อ่งค์เดียวเพื่อแทน องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน

2. ที่สำหรับปักธง(สะเดาะกะละ) ก่อนวันเพ็ญจะมีการทอธงซึ่งจะมีความยาวมากเป็นพิเศษและไม่ใผ่นำมาทำเสาธงก็ต้องหาที่ยาวๆเนื่องจากทุกคนที่เข้าร่วมพิธีจะต้องจับธงฝักระหว่างเดินวนรอบเจดีย์ทั้ง 3 รอบ ธงนี้เป็นเครื่องหมายแสดงถึงความดีพอเข้าวันเพ็ญที่จะนำธงไปปักไว้ ณ จุดที่กำหนด

3. เสาหละหรือหลักบ้าน(กอเกอจ้ำ) ก่อนวันเพ็ญ 1 วันเมื่อสร้างเจดีย์ทรายและองค์ประกอบอื่นเสร็จแล้วตอนกลางคืนจะมีพิธีเชิญเทวดาเจ้าป่าเจ้าเขาที่อยู่ตามธรรมชาติประจำหมู่บ้านให้มาสถิต ณ เสาหละนี้ด้วยการร้องเพลงทาบู่โละ ซึ่งลักษณะเป็นหลักกระบอกไม้ไผ่พร้อมแขนไม้ยื่นออกไปทั้งสี่ทิศ ซึ่งหมายถึงทั่วจุลโลกบาลที่จุดนี้ในคืนวันเพ็ญที่ทำพิธีจะเป็นจุดที่ผู้ชายจะนำเทียนที่จุดบูชามาปักไว้ห้ามผู้หญิงนำเทียนมาปักเด็ดขาด

4. ที่วางอาหารถวายเทวดา (เกอจาเม) ในวันเพ็ญจุดนี้จะมีเสาไม้ไผ่พร้อมตะกร้าสำหรับใส่อาหารที่ผู้เข้าร่วมพิธีนำมาถวายเทวดา ซึ่งอาหารที่นำมาจะเป็นอาหารเจ เช่น ก๋วยเตี๋ยว ข้าวเปล่า การถวายอาหารจะถวาย 3 วันเริ่มตั้งแต่วันทำพิธีเชิญเทวดาคือวันก่อนวันเพ็ญเป็นต้นไปและจุดนี้ยังเป็นที่สำหรับให้ทุกคนนำเทียนมาปักได้

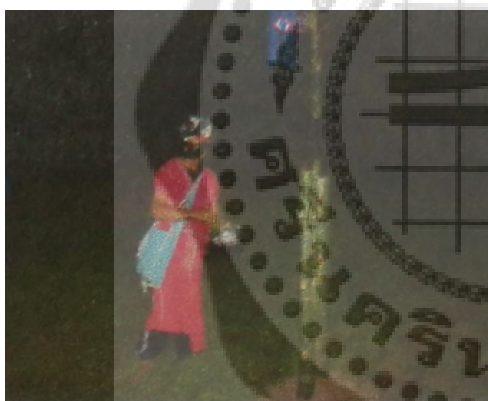
ภาพประกอบ 62 การสร้างเจดีย์ทราย

จุดที่ 1 เจดีย์ทราย

จุดบรืวารที่ 3 ที่วางอาหารถวายเทวดา

จุดบรืวารที่ 2 ที่ปักธง

จุดบรืวารที่ 4 เสาคละที่ปักเทียนสำหรับผู้ชายบูชาเจ้าป่าเจ้าเขา

จุดบรืวารที่ 5 ตะกร้าใส่ของไหว้จุดที่ทุกคนปักเทียนได้

การประกอบพิธีกรรม จะเริ่มหลังรับประทานอาหารเย็นเพราะเป็นช่วงเวลาที่ทุกคนกลับมาจากการทำงานในไร่กันแล้วพิธีกรรมก็จะเริ่มตั้งแต่ผู้ที่เข้าร่วมพิธีต่างทยอยนำดอกไม้มาประดับที่เจดีย์ทรายที่เตรียมไว้ ในการทำพิธีไหว้เจดีย์ต้องหันหน้าไปทางทิศเหนือหันหลังให้ทิศใต้ตามความเชื่อของชาวกะเหรี่ยงเชื่อว่าทางทิศเหนือจะมีแต่สิ่งศักดิ์สิทธิ์เช่นเทวดาส่วนทางทิศใต้จะมีแต่ยักษ์ มาร สิ่งเลวร้ายต่างๆมาก

1.เมื่อถึงเวลาเจ้าวัดผู้ทำพิธีจะเปิดกรวยฉัตร เพื่อให้ทุกคนได้ทำบุญโดยการใส่ของที่มีค่าลงไป เช่น เงิน-ทองฯลฯเมื่อทุกคนทำบุญเสร็จแล้วก็จะปิดกรวยไว้ตามเดิม

2.จากนั้นเจ้าวัดซึ่งนั่งอยู่หน้าเจดีย์ก็จะจุดเทียนขี้ผึ้ง 2 เล่ม กล่าวอัญเชิญเทวดาให้ลงมาประทับที่เสาหละแล้วนำเทียน 2 เล่มนั้น ไปปักที่เจดีย์ 1 เล่ม ที่เสาหละ 1 เล่ม เสร็จแล้วผู้เข้าร่วมพิธีทุกคนทำตามเมื่อปักเทียนครบให้ทุกคนกลับมานั่งที่หน้าเจดีย์ทรายด้านหลังของเจ้าวัดก่อนที่จะปักเทียนจะมีการแลกเทียนระหว่างผู้ที่เข้าร่วมพิธี ด้วยความเชื่อที่ว่าชาติน้ำจะได้เห็นหน้าหรือเกิดมาเป็นพี่น้องกันอีก

3.ผู้ทำพิธียกขันน้ำมนต์สั้มป่อยขึ้นอธิษฐานขอพรแล้วรดน้ำทุกจุด เช่น เจดีย์ทราย เสาหละที่วางอาหารถวายเทวดา ที่ใส่ของไหว้ ทุกคนรับขันน้ำมาแล้วทำตามถ้าไม่ได้ถือขันพรมก็ให้จับต่อกันไปจนครบทุกแห่ง

4.เจ้าวัดนำขงติดเสา ยกคันธงผู้ร่วมพิธีจับฝืนธงรอบๆถ้าเข้าไม่ถึงขงก็ให้จับต่อกันเดินวนเจดีย์และบริวารทั้งหมด 3 รอบ ระหว่างเดินวนรอบเจดีย์จะมีวงกลองยาวเล่นประกอบคนที่เข้าร่วมพิธีก็จะร้องเพลงบูชาเจดีย์ไปด้วยแล้วปักธงไว้มุมหนึ่งของเจดีย์ธงใช้หลายฝืนได้แต่เวลาเดินวนรอบเจดีย์ให้ใช้แค่ฝืนเดียวเสร็จแล้วทุกคนกลับมานั่งประจำที่เดิมแล้วอธิษฐานขอพรตามความต้องการ

5.เจ้าวัดกล่าวสรรเสริญเทวดา และคุณความดีแล้วลูกเดินวนรอบเจดีย์อย่างน้อย 3 รอบพร้อมร้องเพลงสรรเสริญ ขอพร รื่นเริงสนุกสนานใครเหนื่อยก็พัก หายเหนื่อยก็ร้องต่อ จนเทียนดับเกือบหมดการร้องเพลงมีความหมายให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้รับรู้ถึงการทำบุญในแต่ละครั้งเนื้อร้องจะเป็นการสรรเสริญพระพุทธเจ้า คุณงามความดีของเทวดา ความสนุกสนานเช่น แด บะ โม เลอ เปอะ น้อ นิ แล ถู กิว เลอ โคะ เคาะ กิ (บาปที่มีต่อแม่ตอนเรายังตัวเล็กๆ ไปทำบุญไหว้เจดีย์ให้หลุดพ้นไป)

6. เจ้าวัดจะกลับมานั่งหน้าเจดีย์อีกครั้งซึ่งทุกคนก็ทำตามกล่าวเชิญส่งเทวดากลับเสร็จแล้วกราบ 3 ครั้งเป็นอันเสร็จพิธีวัน

สุดท้ายของการไหว้เจดีย์ ทุกคนจะนำด้ายสีเหลือง มาให้เจ้าวัดข้อมึงฉะผูกข้อมือให้ ด้ายสีเหลืองคือสายใยแห่งพระพุทธศาสนา ที่ร้อยอยู่ในดวงใจของทุกคน ให้ประพุดิแต่

สิ่งที่ตั้งถาม โดยมีพระธรรมเป็นหลักในการปฏิบัติตน (นายพะชนะนุช คามภูผาและ นายสมคิด สาริยัง สัมภาษณ์)

เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบพิธี

1. กลองยาว ไว้ตีให้จังหวะและความคิดถึง
2. โหม่ง ไว้ตีเรียกเทวดา
3. ฉาบ ไว้ตีให้จังหวะแฉวงเพื่อรวมพลให้สัญญาณ

1.5.8 การแต่งกายของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

จากการได้สัมผัสวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกในเรื่องของการแต่งกายพบว่า ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกยังคงรักษาเอกลักษณ์ไว้อย่างเหนียวแน่นไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนในชีวิตประจำวันทุกคนจะมีข้อมะเหรี่ยงคล้องตัวไว้ตลอดเวลาส่วนเครื่องแต่งกายแม้ว่าคนหนุ่มสาวจะแต่งตัวตามสมัยนิยมบ้างแต่ก็เป็นลักษณะผสมผสานกับชุดประจำเผ่า เช่นใส่เสื้อยืดคอกลมกับนุ่งซิ่นหรือโสร่งผู้หญิงกะเหรี่ยงส่วนใหญ่ จะทอผ้าใช้เองและให้คนในครอบครัว

เสื้อสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาย นั่นคือความอดทนแข็งแรงแม้ว่าปัจจุบันผู้ชายกะเหรี่ยงจะนิยมแต่งกายเหมือนคนไทยท้องถิ่นทั่วไปแต่ก็จะมีเสื้อสีแดงไว้ใส่สำหรับโอกาสสำคัญ เสื้อสีแดงเป็นเสื้อทรงกระสอบคอเสื้อเป็นรูปตัววีตรงชายเสื้อจะติดพู่ห้อยลงมา เลยชายเสื้อสำหรับคนโสดส่วนชายที่แต่งงานแล้วจะติดพู่ห้อยลงมาเสมอชายเสื้อ เพราะชายที่แต่งงานแล้วต้องทำงานมากขึ้นการใส่เสื้อที่มีพู่ห้อยยาวจะทำให้รุงรังไม่สะดวกในการทำงาน ผู้ชายกะเหรี่ยงจะสวมกางเกงขาวตามสมัยนิยมหรือนุ่งโสร่งแบบพม่า นอกจากเสื้อสีแดงแล้วจะมีผ้าโพกศีรษะซึ่งมีลวดลายปักสีแดงและมีข้อมะเหรี่ยงซึ่งจะออกสีแดงด้วยเช่นกันแต่ก็มีบางคนใช้สีอื่นๆด้วย

ภาพประกอบ 64 เครื่องแต่งกายชายในงานพิธีการต่างๆ

ภาพประกอบ 65 ชุดเซโป่วกีแบบโบราณ

ภาพประกอบ 66 การแต่งกายชาย หญิงในพิธีทำบุญ

ภาพประกอบ 67 การแต่งกายสีขาวคือหญิงสาวที่ยังไม่ได้แต่งงาน ส่วนสีอื่นๆคือหญิงที่แต่งงานแล้ว

ภาพประกอบ 68 เครื่องแต่งกายชายในชีวิตประจำวัน

ภาพประกอบ 69 การแต่งกายของสตรีในชีวิตประจำวัน

วันแต่งงานเจ้าสาวจะต้องเตรียมเสื้อผ้า ผ้าโพกศีรษะและถุงย่ามไว้ให้เจ้าบ่าว ย่ามนี้ต้องมีลายที่ปากถุงเพราะเชื่อกันว่าสามารถป้องกันผีไม่ให้ทำร้ายเจ้าบ่าวได้ผู้หญิงที่ยังไม่แต่งงานจะใส่ชุดทอมือทรงกระสอบสีขาว ยาวกรอมเท้าตั้งแต่เด็กจนถึงวันแต่งงานจึงจะเปลี่ยนการใส่ชุดขาวก็เพื่อแสดงความบริสุทธิ์หญิงสาวคนใดที่ตั้งครรภ์โดยที่ยังไม่ได้เข้าพิธีแต่งงาน ถือว่ามีความผิดอย่างร้ายแรงที่อุมท้องทั้งชุดขาวจนกระทั่งมีคำว่าที่ถือว่าหยาบคายมากในบรรดากระเหรี่ยงด้วยกันคือ “เค้อเซ้ว” บ้านใดมีลูกสาวแต่งงานแม่ก็จะทอเสื้อผ้าให้กับลูกสาวหลังจากเปลี่ยนชุดสีขาวออกในวันแต่งงาน

กำเนิดชุดสีขาวของสาวเผ่ากระเหรี่ยง(นิทานพื้นบ้านเผ่ากระเหรี่ยง)

ณ กระต่อมน้อยกลางบึงมีสามภรรยาคนหนึ่งสามีชื่อนายเงี้ยว ภรรยาชื่อ นางเกะโพ นางเกะโพให้กำเนิดลูกสาวฝาแฝดคนหนึ่งคนพี่ชื่อ หน่อมือดี๊ คนน้องชื่อหน่อเกะละ คนพี่มีนิสัยขี้เกียจ เกเร คนน้องนิสัยดีชอบช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ทุกเช้าเมื่อตื่นขึ้นมาหน่อเกะละจะช่วยแม่ตำข้าว แต่เช้า เมื่อตำข้าวเสร็จก็นำมาหุงข้าวใส่บาตรทุกวัน

อยู่มาวันหนึ่งหน่อมือดี๊ตื่นแต่เช้า เห็นหน่อเกะละใส่บาตรพระก็ดูค่าน้อยต่าง ๆ นานา ทำให้ให้หน่อเกะละเสียใจมากหนีไปนั่งร้องไห้อยู่ใต้ต้นไม้ ขณะที่นั่งร้องไห้เสียใจอยู่นั้น เพลย์มิงนางฟ้าตนหนึ่งผ่านมาเห็นเข้าพอดี จึงถามว่า “หนูนานั่งร้องไห้อยู่ที่นี่ทำไม” หน่อเกะละก็เล่าให้นางฟ้าฟังว่า “ฉันเป็นเด็กที่ยืนช่วยพ่อแม่ทำงานและชอบทำบุญ แต่ก็ไม่โดนค่าบ่อยๆ ทำให้รู้สึกน้อยใจมาก” นางฟ้าปอบว่า “ทำตัวดีแล้ว ไม่ต้องน้อยใจอยากได้อะไรบ้าง นางฟ้าจะให้พร 1 ข้อ” หน่อเกะละดีใจมากที่จะได้พรจึงขอชุดสวยประจำเผ่า นางฟ้าจึงบอกให้หน่อเกะละหลับตา พอหน่อเกะละลืมตาขึ้นก็ได้ชุดสีขาวสวย 1 ชุด หน่อเกะละรีบเดินกลับไปบ้านเล่าให้พ่อแม่และพี่สาวฟังทุกคนดีใจมาก ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาพี่สาวทำตัวน่ารักชุดสีขาวจึงเป็นชุดประจำเผ่าสำหรับเด็กผู้หญิงและเด็กสาวชาวกระเหรี่ยงตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (เล่าโดยสมจิตร์ แซ่จ้งจากหนังสือนิทานพื้นบ้านเผ่าม้ง บุญศิริ ไพรัตน์. 2545:69)

1.5.9 การประกอบอาชีพของชาวกระเหรี่ยงน้ำตก

อาชีพหลักของชาวกระเหรี่ยงน้ำตกคือทำนา ทำไร่ ทำสวน เช่นปลูกมันสำปะหลัง ข้าวโพด ขางพารา ทำสวนผลไม้ และรับจ้างทั่วไป ปัจจุบันการทำนาหรือปลูกพืชไร่ชาวกระเหรี่ยงน้ำตกจะเข้าพื้นที่เพาะปลูกจากคนพื้นราบไม่ค่อยได้ขึ้นไปปลูกพืชไร่ดังในอดีตมากนัก ส่วนอาชีพเสริมได้แก่ การทอผ้าและการหาของป่าตามฤดูกาลเช่น หน่อไม้ น้ำผึ้ง ผักหวาน

1.5.9.1 การทำไร่

การทำเกษตรกรรมของชาวกระเหรี่ยงน้ำตกจะมีลักษณะเด่นคือ

1. การทำนาปีละ 1 ครั้ง
 2. การแผ้วถางปรับดิน แล้วเผาต้นไม้อายุ 1 ปี โดยกันมิให้ลุกลามไหม้ป่า โดยรอบอย่างพิถีพิถัน
 3. การรักษาป่าบนภูเขาสูงเหนือบริเวณที่ทำการเพาะปลูกอย่างดี ไม่ตัดต้นไม้อายุหรือทำลายกล้าใหม่
 4. การถอนวัชพืชและไม้เถาปรับพื้นที่ก่อนเพาะปลูก
- ด้วยเหตุนี้กะเหรี่ยงจึงเป็นชนกลุ่มน้อยที่รู้จักการรักษาคุณภาพของดินให้อุดมสมบูรณ์ เหมาะกับการเพาะปลูกได้เป็นอย่างดี

1. การปลูกข้าวไร่

หมายถึง การปลูกข้าวบนที่ดอนและไม่มีน้ำขังในพื้นที่ปลูก ชนิดของข้าวที่ปลูกก็เรียกว่า ข้าวไร่ พื้นที่ดอนส่วนมาก เช่น เชิงภูเขา มักจะไม่มียาระดับ คือ สูง ๆ ต่ำ ๆ จึงไม่สามารถไถเตรียมดินและปรับระดับได้ง่าย ๆ เหมือนกับพื้นที่ราบ ประเพณีการปลูกข้าวชาวกะเหรี่ยงน้ำตกยังคงยึดถือประเพณีแบบโบราณคือการลงแขกเมื่อถึงฤดูกาลหว่านข้าวก็จะไปช่วยกันทำให้เสร็จทีละครอบครัวการลงมือหว่านข้าว เจ้าของไร่จะเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกแม่ข้าวพิธีการก็จะเริ่มจากการเลือกหัวน้ำกลุ่ม (การเลือกครุคิดได้ว่าเขาจะเลือกคนที่มือเย็น ดินเย็น ข้าวจะได้เจริญงอกงาม) เพื่อทำหน้าที่เลือกพื้นที่ที่จะปลูกข้าวประมาณต้นเดือนกุมภาพันธ์ ชาวกะเหรี่ยงจะเริ่มคัดเลือกหาพื้นที่สำหรับถางไร่ หลังจากได้พื้นที่แล้ว ก็จะทำเครื่องหมายเอาไว้โดยจะทำเครื่องหมายกากบาทไว้ที่ต้นไม้ เพื่อแสดงให้เห็นกันว่า พื้นที่ตรงนี้มีเจ้าของจับจองแล้ว กระบวนการคัดเลือกพื้นที่ทำไร่มีดังนี้

1. ไม่เป็นพื้นที่ป่าต้องห้ามตามประเพณี
2. ไม่เป็นข้อห้ามตามประเพณีในการเลือกพื้นที่ทำไร่
3. ไม่มีลางบอกเหตุ

อีกประมาณหนึ่งสัปดาห์ถึงเวลาลงมือฟันไร่ ก่อนลงมือฟันไร่หัวหน้าครอบครัวจะอธิษฐานภาวนามีใจความว่า "ผีเอ๊ยจงออกไป เทพดาเอ๊ยจงออกไป ปัญหาอุปสรรคเอ๊ยจงออกไปจากพื้นที่นี้ เพราะข้าจะฟันไร่และทำมาหากินที่นี่เกรงว่าเจ้าจะไม่มีที่อยู่อาศัย ต้นไม้ตายให้แตกหน่อ ไม้ไผ่ตายให้แตกหน่อ เพราะนี่คือถิ่นที่บรรพบุรุษเคยทำมาหากินมาก่อน" จากนั้นจะลงมือฟันไร่สักหน่อหนึ่งแล้วก็กลับบ้าน และกำหนดวันที่จะเตรียมพื้นที่โดยส่วนใหญ่จะเลือกวันเพ็ญเดือน 3 ซึ่งจะมีต้นไม้อายุ 3 ปีขึ้นไปจะตัดฟันออกก่อน จะออกดอกเป็นสีแดงเมื่อดอกพอกก่อนนั้นก็ถือเป็นสัญลักษณ์ว่าฤดูปลูกข้าวมาถึงแล้วชาวบ้านก็จะเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกข้าวโดยทำความสะอาดพื้นที่ที่จะปลูกเช่นการถาง การตัดแล้วเผา (การตัดต้นไม้อายุ 1 ปีและระดับ 2 เท่านั้น ส่วนระดับ 3

คือไม่ขึ้นต้นจะปล่อยไว้แต่บางทีก็จะตัดแต่งกิ่งชาวกะเหรี่ยงจะไม่โค่นต้นไม้ใหญ่เพื่อปลูกข้าวพอสวนตกดินอ่อนก็จะเริ่มลงแรง(ภาคกลางเรียกลงแขก)โดยหัวหน้าที่ถูกเลือกจะเป็นคนจับคู่หนุ่มสาวที่มาปลูกข้าวซึ่งบางคู่ชายอาจไม่ชอบหญิงหรือหญิงไม่ชอบขี้หน้าชายแต่บางคู่ก็ชอบกันสาเหตุที่เลือกคู่ที่อาจไม่ชอบหน้ากันให้มาจับคู่ทำงานร่วมกันก็แฝงคติธรรมให้ชุมชนรักและสามัคคิกันนั่นเอง การปลูกจะปลูกแบบหยอด วิธีการปลูกผู้ชายใช้หลักไม้ปลายแหลมเจาะดินเป็นหลุมเล็ก ๆ ลึกประมาณ ๓ เซนติเมตร ปากหลุมมีขนาดกว้างประมาณ 1 นิ้ว หลุมนี้มีระยะห่างกันประมาณ ๒๕ x ๒๕ เซนติเมตร ระหว่างแถวและระหว่างหลุมภายในแถว หญิงสาวที่ถูกจับคู่กับหนุ่มจะเดินตามเมื่อชายหนุ่มขุดหลุมฝ่ายหญิงก็จะหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าวทันทีหลังจากที่ได้เจาะหลุม โดยหยอด 5 – 8 เมล็ดต่อหลุม หลังจากหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าวแล้วก็ใช้เท้ากลบดิน ปากหลุมชายหนุ่มผู้ซึ่งปักหลุมจะไม่สามารถหยอดข้าวได้เลยในตลอดวันนั้น และหญิงสาวผู้ซึ่งหยอดข้าวจะไม่สามารถปักหลุมได้เช่นกัน เมื่อเสร็จแล้วหากยังมีเชื้อข้าวเหลืออยู่ในมือของผู้หยอดข้าว เจ้าของไร่จะบอกกับพวกเขาให้เก็บรวมกันไว้ในกระชของ หญิงสาวที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้หยอดข้าวคนแรก จากนั้นหญิงสาวจะหยิบพันธุ์ข้าวที่นำมารวมกันนิดหน่อย แล้วหยอดเป็นหลุมสุดท้าย ก่อนที่จะแยกย้ายกันกลับบ้านก็จะเอาเมล็ดพันธุ์ที่เหลือแบ่งกันเอาเก็บกลับไปบ้าน เมื่อฝนตกลงมาหรือเมล็ดได้รับความชื้นจากดิน ก็จะงอกและเจริญเติบโตเป็นต้นข้าว เนื่องจากที่ดอนไม่มีน้ำขังและไม่มีการชลประทานการปลูกข้าวไร่จึงต้องใช้น้ำฝนเพียงอย่างเดียว พื้นดินที่ปลูกข้าวไร่จะแห้งและขาดน้ำทันทีเมื่อสิ้นฤดูฝน ดังนั้นการปลูกข้าวไร่จะต้องใช้พันธุ์ที่มีอายุเบา โดยปลูกในต้นฤดูฝน และแก่เก็บเกี่ยวได้ในปลายฤดูฝนการปลูกข้าวไร่ ชาวนาจะต้องหมั่นกำจัดวัชพืช เพราะที่ดอนมักจะมีวัชพืชมากกว่าที่ลุ่ม

ภาพประกอบ 70 การลงแขกปลูกข้าวไร่ของชาวกะเหรี่ยง

1.5.9.2 การหาของป่า

การหาของป่าเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ทำรายได้ให้กับผู้คนในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกได้ตลอดปี เช่นการหาหน่อไม้ น้ำผึ้ง ผักหวาน ผักกูด น้ำมันยางนำมาทำได้อะไรๆในฤดูฝนบนเขาจะมีหน่อไม้ขึ้นมากชาวกะเหรี่ยงน้ำตกทุกครอบครัวจะไปขุดหน่อไม้มาปอกเปลือกหั่นและดองน้ำเกลือเพื่อขายให้กับพ่อค้าที่จะมารับซื้อถึงหมู่บ้าน

ภาพประกอบ 71 ชาวกะเหรี่ยงปอกเปลือกและหั่นหน่อไม้เพื่อดองเกลือ

ภาพประกอบ 72 ผักหวานของป่าราคาแพงอีกชนิดหนึ่ง

น้ำผึ้งเดือน 5 เป็นของป่าที่มีราคาปัจจุบันซื้อขายที่ราคาขวดละ 200-250 บาทโดยมีลูกค้าเป็นนักท่องเที่ยวหรือพ่อค้าที่จะเข้าไปรับซื้อถึงหมู่บ้าน นายพะลา คามภูผา เล่าว่าการเดินขึ้นเขาไปเอาน้ำผึ้งจะไปกันเป็นกลุ่มไปนานครั้งละ 2-3 วัน เมื่อเจอรังผึ้งจะแบ่งปันไม่มีการแย่งกันส่วนใหญ่ผึ้งจะทำรังบนต้นไม้ที่มีความสูงมากโดยเฉพาะต้นยางเพราะฉะนั้นคนที่ปีนขึ้นไปเอาน้ำผึ้งก็มีความเสี่ยงสูงการขึ้นต้นไม้จะไม่ใช้ไม้เหลาเป็นลิ้มตอกไปที่ต้นไม้สำหรับปีนขึ้นไปเอาน้ำผึ้ง ชาวกระเหรี่ยงน้ำตกจะไม่เอาผึ้งมาทั้งรังเขาจะตัดเฉพาะตรงหัวน้ำผึ้งส่วนรังและตัวอ่อนจะทิ้งไว้เพื่อปล่อยให้ทำรังใหม่จากนั้นนำเอารังผึ้งส่วนที่เป็นไขรังผึ้งบีบน้ำผึ้งออกเก็บรวบรวมไว้ก่อนนำไปเคี่ยวเพื่อทำเทียนขี้ผึ้งส่วนน้ำผึ้งจะนำมากรองด้วยผ้าขาวบางที่ชุบน้ำบิดผ้าให้หมดถ้าผ้าแห้งน้ำผึ้งจะไม่ค่อยไหลเนื่องจากมีความข้นมาก เอาเศษผงออกทิ้งเทน้ำผึ้งที่ผ่านการกรองให้สะอาดแล้วใส่ขวดปิดฝาสามารถเก็บไว้ได้นานเป็นปี

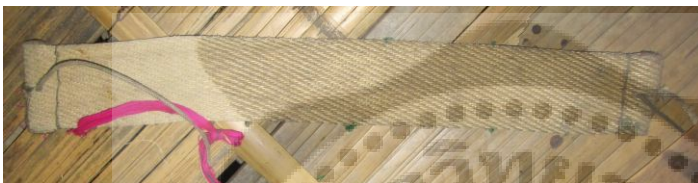

ภาพประกอบ 73 บีบน้ำผึ้งออกจากรังเก็บไว้ทำเทียน ภาพประกอบ 74 น้ำผึ้งเดือน 5 ที่ผ่านการกรองแล้ว

1.5.9.3 การทอผ้า (ทาด้า)

สิ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาและความสามารถขั้นสูงของชาวกระเหรี่ยงน้ำตกอีกสิ่งหนึ่ง คือการทอผ้า ชาวกระเหรี่ยงได้พัฒนาการทอผ้าสืบเนื่องกันมาช้านาน โดยไม่ต้องใช้กี่ แต่ใช้ผ้าหรือแผ่นหนังตัดเป็นผ้าคาดอ้อมเอวผูกปลายด้ายเส้นยืนไว้ส่วนปลายอีกด้านหนึ่งอาจจะผูกกับต้นไม้หรือเสาเรือนเมื่อผู้ทอก้มลงสอดด้ายเส้นนอนเส้นด้ายก็จะหย่อนทำให้สอดด้ายผ่านง่ายขึ้น การทอผ้าจะใช้แผ่นหลังของผู้ทอดึงหรือหย่อนด้ายเส้นยืนตามจังหวะของการทอ ส่วนการทอกระทบเส้นด้ายเส้นนอนให้แน่นก็ใช้ไม้กระทบหรือหน่อทาแป้นพื้การทอผ้าวิธีนี้เป็นกรรมวิธีการทอผ้าแบบเก่าแก่ที่อาจจะมีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์แต่กรรมวิธีเช่นนี้จะทอได้เฉพาะผ้าหน้าแคบจึงต้องนำมาต่อกันเพื่อให้ได้ผ้าผืนใหญ่พอที่จะใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ก็ทอเป็นย้อมหรือสิ่งอื่นที่ใช้ผ้าหน้าแคบ ผ้าทอมือของชาวกระเหรี่ยงน้ำตกเป็นผ้าที่มีสีสันและลวดลายสวยงาม เช่น ผ้าซิ่น

หรือเสื้อสั้นภาษากะเหรี่ยงเรียกว่าเซฟือหรือเซปอมีปา เสื้อยาว เรียกว่าเซพาทอหรือเซวา ตลอดจนถึง ย่าม ผ้าโพกศีรษะ ล้วนมีสีสันทันและลวดลายที่เป็นแบบอย่างเฉพาะของตนเองอย่างน่าสนใจ การทอ เสื้อผู้ทอจะใช้วิธีกะความยาวแบบดั้งเดิมไม่มีการวัดตัว เสื้อผู้ชายจะกะความยาวเท่ากับ 4 ศอก ส่วน ชุดขาว(เซวา)ความยาวก็จะกางแขนทั้ง 2 ข้างไป 2 ครั้ง (เท่ากับ 2 วา)สำหรับด้ายที่ใช้ทอจะใช้ด้ายสี สำเร็จรูปที่มีขายในตลาดคลองลานไม่ค่อยได้ใช้เส้นฝ้ายเหมือนอดีตเนื่องจากมีกรรมวิธีที่ยุ่งยากการ ทอถ้าจะให้เส้นด้ายเรียบสวยงามผู้ทอจะใช้แปรงที่ทำจากขนหมูป่าและขี้ผึ้งจากรังผึ้งแปรงลงบนผ้าที่ ทอเศษด้ายที่ติดอยู่ก็จะติดมากับขนแปรงทำให้เส้นด้ายเรียบสวยงาม

ภาพประกอบ 75 เข็มขัดที่ใช้ผูกเอวคนทอ

ภาพประกอบ 76 การทอผ้าแบบใช้ตัวผู้ทอเป็นหลัก (Back strap)

ภาพประกอบ 77 ด้ายทอสีต่างๆที่หาซื้อได้ในตลาดบ้านม้งคลองลาน

จากการออกเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้เห็นกรรมวิธีธรรมชาติในการทำเส้นฝ้ายให้นุ่ม ด้วยการนำเส้นฝ้ายไปต้มกับข้าวสารทิ้งไว้ให้เย็นรินน้ำออกให้เหลือนิดหน่อยจากนั้นทำการนวดเส้นด้วยกับข้าวให้นุ่มบีบน้ำออกนำไปผึ่งแดดให้แห้งนำมาใส่เครื่องกรอม้วนเป็นกลุ่มก่อนนำไปทอ ก็จะได้เส้นผ้าชิ้นหรือเสื้อที่มีความนุ่มใสสบายไม่ร้อน

ภาพประกอบ 78 เส้นฝ้ายที่ผ่านกรรมวิธีทำให้นุ่มนำมากรอเป็นกลุ่ม

ภาพประกอบ 79 การใช้แปรงขนหมูแปรงจี๊สิ่งก่อนนำไปแปรงบนผ้าทอ

1.5.10 การศึกษา

การศึกษาของเด็กสาวกะเหรี่ยงน้ำตกนั้นได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เนื่องจากมีพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับเพราะฉะนั้นเมื่ออายุครบกำหนดเข้าเรียนเด็กๆจะไปเรียนที่โรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา เขต 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่แห่งเดียวที่อยู่ใกล้หมู่บ้านในปีการศึกษา 2555 มีนักเรียน 913 คน

ครู 41 คน มีเด็กนักเรียนชาวกะเหรี่ยง 47 คน เรียนอยู่ในระดับชั้นต่างๆ เมื่อจบชั้นประถมจะไปเรียนต่อในระดับมัธยมที่โรงเรียนคลองลานวิทยา และโรงเรียนคลองลานพัฒนาจินตศักดิ์ ซึ่งก็มีน้อยมาก เพราะฉะนั้นประชากรวัยตั้งแต่ 40 ปี ลงมา จะพูดและอ่านเขียนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ส่วนประชากรที่อายุสูงขึ้น ไปไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ แต่สื่อสารภาษาไทยได้บ้าง และผู้วิจัยพบว่า ยังมีเด็กกะเหรี่ยงบางครอบครัวที่ไม่ได้ไปเรียนหนังสือ เนื่องจากครอบครัวยากจน พ่อแม่ไม่มีเงินจะให้ลูกไปเรียนหนังสือ

ตารางที่ 4 จำนวนนักเรียนชนเผ่าโรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน ปีการศึกษา 2555

ชนเผ่า	อป.1	อป.2	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	รวม
กะเหรี่ยง	4	4	7	5	13	4	6	4	47
เมี่ยน	7	12	8	14	18	8	7	3	124
ม้ง	39	32	29	34	50	34	44	35	297
ลีซอ	1	-	3	-	3	1	-	-	8
มูเซอ	-	2	-	-	-	1	-	-	3

ที่มา: โรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน. (2555). แบบข้อมูลเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2555. หน้า 5.

ภาพประกอบ 80 โรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน

ตอนที่ 2 การศึกษาดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัด กำแพงเพชร

1. ประวัติความเป็นมาของดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

จากวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายอยู่อย่างพอเพียง พึ่งพาธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว มีความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา และความเชื่อของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกก่อให้เกิดวัฒนธรรม ประเพณีที่ประเพณีปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เช่น ประเพณีปีใหม่ ประเพณีแต่งงาน ประเพณีเรียกขวัญ การทำบุญไหว้เจดีย์ พิธีงานศพ หรือแม้แต่การออกไปทำไร่ปลูกข้าวก็ยังมี การร้องเพลงเล่นดนตรีในช่วงระหว่างการพักผ่อน ซึ่งพิธีกรรม และวิถีชีวิตดังกล่าวล้วนมีดนตรี และบทเพลงเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งสิ้น จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลได้รับคำบอกเล่าจาก นาย พะชนะนุช คามภูผา อายุ 55 ปี (2555: สัมภาษณ์) ดนตรีกะเหรี่ยงนั้นมีมาช้านานแล้ว ซึ่งชาวกะเหรี่ยงน้ำตกได้ใช้ดนตรีประกอบในพิธีกรรมต่างๆที่เป็นพิธีเกี่ยวกับงานมงคลเช่น พิธีการแต่งงาน พิธีประเพณีปีใหม่ พิธีทำบุญ ซึ่งสอดคล้องกับนายชะแฮ มณีกันทรียะ อายุ 84 ปี เป็นพ่อตาของ นายพะชนะนุช คามภูผา กล่าวว่าดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมีมานานแล้วตั้งแต่ตนเกิดมาก็มีพิธีกรรม และการเล่นดนตรีมาก่อนแล้วมีทั้งบทเพลงร้อง และการเล่นดนตรีประกอบ โดยมีเครื่องดนตรีที่เห็นคือ เตอะน่า และวงกลองยาว ส่วนบทเพลงที่ใช้ร้องกันจะเป็นเนื้อร้องที่มีมานานแล้วไม่มีการแต่งขึ้นใหม่โดยมีเรื่องเล่าที่เกี่ยวกับเครื่องดนตรีเตอะน่าว่ามีคนเล่าให้ฟังว่ามีชายหนุ่มในหมู่บ้านคนหนึ่งชื่อ จาพอเจ หลงใหลในเสียงของเตอะนามากจึงได้ฝึกหัดเล่นด้วยตนเองจากการฟังขยันฝึกซ้อมทั้งวันแม้จะเดินลงบ้านก็ยังลงไม่ถึงพื้นต้องนั่งเล่นอยู่คาขั้นบันไดบ้าน เมื่อจะเดินขึ้นบ้านก็ต้องหยุดเล่นอยู่ที่บันไดจนเป็นที่กล่าวขานของคนทั่วไป อยู่มาวันหนึ่งมีคนสงสารจึงชวนให้ไปเล่นตามงานแต่งงาน แต่กลับมีคนขึ้นชอบในฝีมือมีผู้คนให้รางวัลได้เงินทอง และได้ภรรยาที่หลงใหลในฝีมือด้วย จนมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของคนในหมู่บ้านมีคนเอาแบบอย่างในวิธีการเล่นและเนื้อร้องที่ใช้ประกอบการเล่น และจากความไพเราะของเครื่องดนตรีเตอะนาดังกล่าวยังมีเรื่องเล่าถึงเครื่องดนตรีชนิดนี้จากคนเฒ่าคนแก่ชาวปากะญอว่าเมื่อนึกถึงบรรพบุรุษนักรบของชาวปากะญอพวกเขาจะนึกถึง เตอะหน้าตุ้จ่อ ผู้ใช้เตอะน่าเป็นอาวุธพิชิตข้าศึกเล่ากันว่าในสมัยที่ปากะญอ อพยพหนีการรุกรานลงมาแถบลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงและถอยร่นลงมาเรื่อย ๆ การอพยพลงมาต้องเจอกับศัตรูตลอดทาง ส่วนใหญ่กำลังพลของข้าศึกจะแข็งแกร่งกว่า เมื่อเจอเข้ากับกองทัพข้าศึก เตอะหน้าตุ้จ่อ ก็จะคว้า เตอะน่า ๑๒ สายมากริดสายบรรเลงเพลง ศัตรูที่ได้ยินเสียงก็เคลิบเคลิ้มหลงใหล หยุดนิ่งไม่เคลื่อนไหว ทหารปากะญอได้ทีก็ไล่ฟาดฟันศัตรู เอาชนะมาได้ทุกราวไป

จากการสังเกตผู้วิจัยพบว่า ลักษณะของเครื่องดนตรีล้วนแล้วแต่ทำขึ้นมาเองโดยใช้ความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์เครื่องดนตรีให้ได้เสียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ

คน ส่วนใหญ่ดนตรีกะเหรี่ยงจะสืบทอดต่อมาจากปู่ย่า ตา ยาย เป็นการถ่ายทอดความรู้จากรุ่นสู่รุ่น และเป็นการสร้างอัตลักษณ์ของชนเผ่า มีความรักความสามัคคี มีความสุนทรีย์ในด้านดนตรี ที่มี พิธีกรรมต่างๆเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีวิต ทั้งในยามว่างจากการทำงาน ยามเหงาก็มีการ นำดนตรีมาเล่นทำให้เกิดความผ่อนคลาย เกิดจินตนาการที่ดีตามบทเพลง ลักษณะทางวัฒนธรรมดนตรี จึงคล้ายกับวัฒนธรรมดนตรีของชาวล้านนา คือ เป็นการสืบทอดแบบ ปากเปล่า (Oral Tradition) ซึ่ง ไม่ทราบแน่ชัดว่ามีการสืบทอดมาแต่สมัยใด (วุฒิสัทธี จีระกมล .2552:บทคัดย่อ)แต่ในสภาพ ปัจจุบันชุมชนชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมีความเปลี่ยนแปลงไปมากชาวกะเหรี่ยงน้ำตกได้รับวัฒนธรรม ใหม่ๆเข้ามาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้นับตั้งแต่เริ่มได้รับศึกษา การเรียนรู้จากสิ่งนอกหมู่บ้านเช่น การ แต่งงานกับคนนอกกลุ่มหมู่บ้าน อาหารการกิน การสื่อสาร การบันเทิง บทเพลงต่างๆล้วนมีอิทธิพล ต่อวัฒนธรรมและดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ที่ส่งผลทำให้ความรู้สึก นึกคิดและประเพณีที่มีอยู่ เดิมได้เปลี่ยนไปได้ในหลายมุม บางมุมก็เป็นสิ่งที่ดีแต่ในบางมุมกลับทำให้วัฒนธรรมอันมีค่า ความ เชื่อแต่เก่าก่อนได้สูญหายไปจนถึงที่สุด

ดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมีลักษณะเฉพาะที่ความเรียบง่ายไม่ซับซ้อน ใช้วิธีจดจำสืบทอด ต่อกันมา มีรูปแบบการนำไปใช้ประกอบกิจกรรมที่แตกต่างกันไป เช่นบทเพลงร้องและเครื่องดนตรี ที่ใช้ประกอบการบรรเลง ซึ่งศิลปินพื้นบ้านได้ใช้ในการประกอบพิธีกรรมหรือการเล่นพอสรูปได้ 3 ลักษณะ คือ

1. การบรรเลงเดี่ยว เป็นการใช้เครื่องดนตรีที่เรียกว่า เตอะน่า มาเล่นเพียงชิ้นเดียว ดำเนินทำนองทั้งหมดของเพลง ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก
2. เพลงร้องโต้ตอบ คือบทเพลงที่ใช้ร้องโต้ตอบระหว่างกันโดยไม่มีเครื่องดนตรี ประกอบอาจเป็นการร้องโต้ตอบกันเป็นคู่หรือร้องเดี่ยว ระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงหรือร้องคนเดียว เนื้อหาจะมีลักษณะเปรียบเปรยกัน หยอกล้อกัน บทเพลงร้องโต้ตอบภาษากะเหรี่ยงน้ำตก เรียกว่า ทาเดะพะอะ ซึ่งคำว่าทา หมายถึง เพลง เตะพะอะ หมายถึงการโต้ตอบ ในความหมายของทา เป็นบท เพลงที่มีเนื้อร้องอยู่ในรูปแบบของกลอน โดยมีเนื้อหาสาระจากเรื่องราวต่างๆที่อยู่รอบตัว เช่นการ ประกอบอาชีพ ความรัก ความผูกพันกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม อันเป็นการสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ รักธรรมชาติ รักสิ่งแวดล้อม มีความรักความสามัคคี คติสอนใจ การขอพรจากเทพเทวดา การบูชา พระพุทธศาสนาของชนเผ่า มาแต่งเป็นบทเพลงได้อย่างไพเราะ ลึกซึ้ง มีความหมาย ที่สืบทอดต่อกัน มาจากอดีตที่ไม่ได้แต่งเติมขึ้นมาใหม่เลย การนำทามาใช้ร้องและเล่นของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจึงมี ข้อกำหนดไว้ด้วย เช่นทานู โคะ จะใช้ร้องเฉพาะในงานบุญไหว้เจดีย์เท่านั้น ส่วนทาปล้อทาเจอจะใช้ ร้องเฉพาะในงานศพ และทาทั่วๆไปที่ใช้ร้องไม่จำกัดว่าเป็นงานอะไรสามารถนำมาร้องและใช้เล่นได้ ทุกเวลาทุกสถานที่ไม่จำกัดเพศและวัยซึ่งจะมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่นทา กอ เทาะ เนาะ มีเนื้อหา

เกี่ยวกับธรรมชาติ ทา คอ เม โอะะ มีเนื้อหาที่ใช้โต้ตอบระหว่างหนุ่มสาว หรือทาสี ที่มีเนื้อหาคติสอนใจ เป็นต้น ซึ่งทาสีเหล่านี้มีเนื้อหาเป็นไปในทางสร้างสรรค์ อันแสดงถึงไหวพริบ ภูมิปัญญา และความสุนทรีย์ด้านอารมณ์ผสมผสานกับทักษะด้านภาษาที่ร้อยเรียงเป็นถ้อยคำอย่างซาบซึ้งกินใจ

3. วงกลองยาว เป็นวงดนตรีที่ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีกะเหรี่ยงคือ กลองยาว ฉาบ และโหม่ง ใช้ประกอบจังหวะในการบรรเลงเป็นวงดนตรีเพื่อความสนุกสนานรื่นเริง ในพิธีงานมงคลต่างๆ การเฉลิมฉลองงานประเพณีต่างๆของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

2. เครื่องดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

ดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกถูกสืบทอดมาจาก บรรพบุรุษตั้งแต่การร้องเพลง และเครื่องดนตรี ซึ่งประดิษฐ์ขึ้นใช้เองโดยการนำสิ่งที่หาได้ในป่าผนวกกับความคิด จินตนาการในการทำให้เกิดเสียง และสำเนียงเลียนเสียงจากธรรมชาติที่ได้สืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งมีส่วนน้อยมากที่รับอิทธิจากภายนอกเข้ามา จากมูลเหตุทางด้านความเชื่อของกะเหรี่ยงนั้น ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกที่มีความเชื่อเรื่องเกี่ยวกับ พุทธศาสนา ความเชื่อเรื่องภูตผี และรักธรรมชาติมาก จึงทำให้การดำเนินชีวิตของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกกลัวการผิดผี และมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง สมถะ รักษาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางด้านดนตรี สังเกตได้จากการทำเครื่องดนตรี และบทเพลงของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีธรรมชาติ และความเชื่อเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งสิ้น การใช้ชีวิต ดังกล่าวทำให้เป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัดของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก และได้รับการเรียกชื่อว่า ปากะญอ ซึ่งในปัจจุบันชาวกะเหรี่ยงน้ำตกยังคงมีการใช้เครื่องดนตรีในกิจกรรมที่เกี่ยวกับพิธีต่างๆสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบันมีอยู่ 4 ชนิดดังนี้

2.1 เตอะน่า

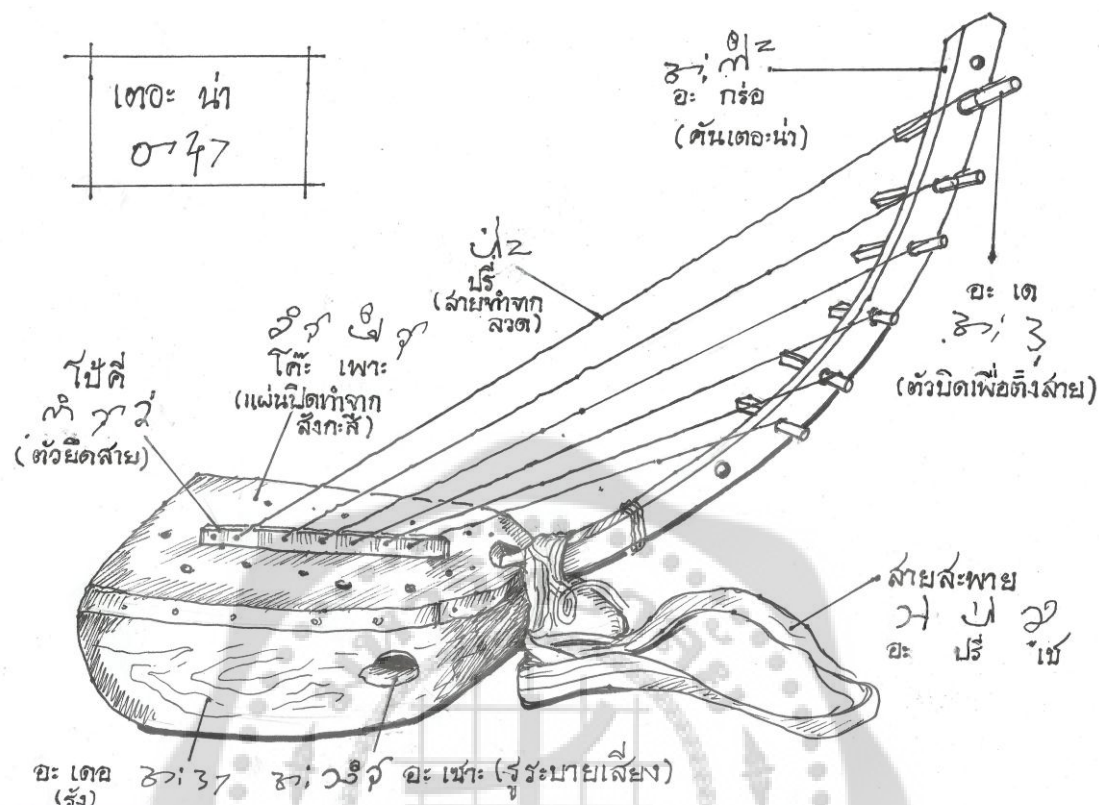
เตอะน่า หรือเตหน้า เป็นเครื่องดนตรีที่มีตั้งแต่โบราณซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวปากะญอ อยู่ในจำพวกเครื่อง พิณ ตัวของเตอะน่าทำด้วยไม้ที่เจาะรูกลวง คันทันจะมีลักษณะโค้งงอ(จักรา รัชต์ คล้าย โตนด 2550: 51) และสายของเตอะน่าทำด้วยลวดสายเบรกรถจักรยาน มีตัวบิดเพื่อตั้งสายจำนวน 6 เส้น ตัวของเตอะน่าทำด้วย ไม้ที่เรียกว่า ดินเป็ด ซึ่งเป็นต้นไม้ที่ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกปลูกกันไว้อยู่แล้ว จากคำบอกเล่าของนาย พะชนะนุช คามภูผา (2556: สัมภาษณ์) ว่าเตอะน่า ที่ทำในสมัยก่อนจะทำจากไม้เซอ แล้วนำมาแกะเป็นรูปทรงกลวงเหมือนเตอะน่าในปัจจุบันแต่เนื่องจากไม้เซอเริ่มหายากจึงใช้ไม้ดินเป็ดแทน ซึ่งในอดีตมีความประณีตในการทำเครื่องดนตรีชนิดนี้มากต้องหาไม้ที่มีลักษณะดีเช่น ไม้เซอ ซึ่งเป็นต้นไม้ที่มีใบสวย เนื้ออ่อนเมื่อออกดอกจะมีสีแดงสวยงามและนกต่างๆ จะมาเกาะส่งเสียงร้องไฟเราะจับใจ จึงเชื่อว่าเมื่อนำไม้เซอมาใช้ก็จะได้เสียงที่ดี โดยเฉพาะการทำต้องเป็นผู้ชายที่ยังโสดไม่มีครอบครัวเป็นผู้เริ่มทำก่อนจากนั้นจึงจะให้ผู้อื่นทำต่อได้

ภาพประกอบ 81 เต๋อหน้า เครื่องดนตรีของนายพะชะนุช กามภูผา

2.1.1 ลักษณะของเต๋อหน้า

ลักษณะทั่วไปของเต๋อหน้าชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีลำตัวเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลบมุมให้โค้งมนคู่อ่อนช้อยส่วนด้านท้ายตัดตรงเรียกลำตัวนี้ว่ารัง(อะเดอ) ส่วนปลายหรือคอจะทำเป็นคานไม้ยาวโค้งเรียกว่าคัน(อะกร่อ) ซึ่งประกอบด้วยลูกบิดเรียกว่าอะเด สำหรับไว้ยึดสายเพื่อใช้ปรับแต่งเสียงจำนวน 6 ตัวโดยเจาะรูเพื่อไว้อีก 2 รูที่ส่วนบนสุด และส่วนล่างสุดของคันสำหรับเมื่อต้องการเพิ่มสาย ซึ่งมีระยะห่างของลูกบิดเท่ากันประมาณ 7 เซนติเมตรโดยเริ่มจากสายที่ 1 ไปถึงสายที่ 6 หรือ 7-8 (เจาะรูเพื่อไว้) ตามใจชอบของผู้เล่น ส่วนลำตัวปิดด้วยแผ่นสังกะสีเจาะรูระบายเล็กๆ ไว้รอบเรียกว่าโค๊ะพะาะ ซึ่งช่วยทำให้มีเสียงดังกังวาน บริเวณตรงกลางของแผ่นสังกะสีจะพับเป็นจีบยกขึ้นเพื่อเป็นฐานและเจาะรูร้อยสายลวดเพื่อโยงไปยึดกับลูกบิด ส่วนสายลวด(ปรี) จะใช้เส้นลวดจากสายเบรกรถจักรยานทั่วไป

ภาพประกอบ 82 แสดงส่วนต่างๆและชื่อเรียกของเต๋อหน้า

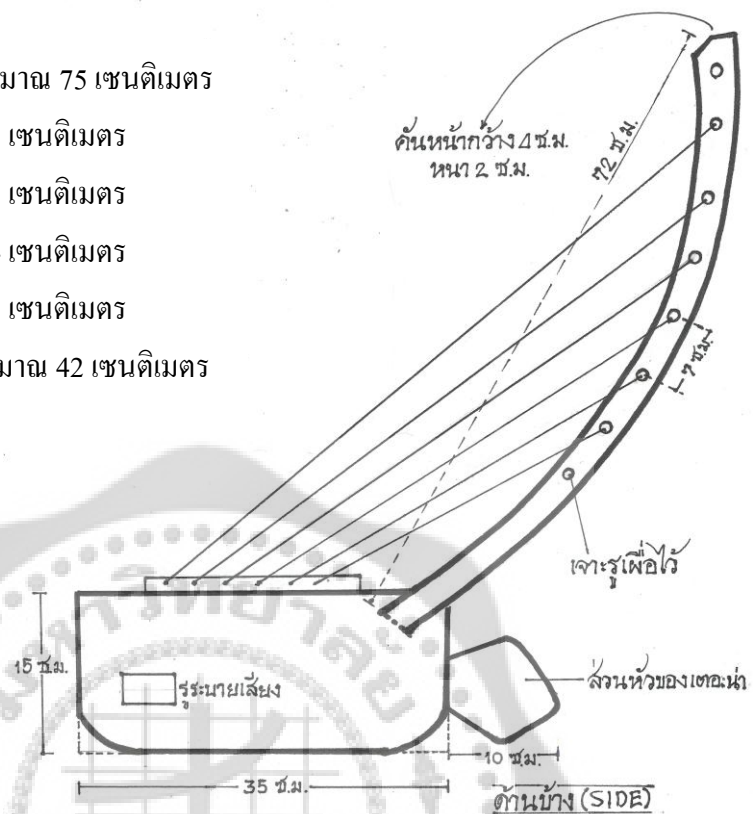
2.1.2 ขนาดของเต๋อหน้า

2.1.2.1 ส่วนลำตัว เต๋อหน้ามีขนาดความกว้างของลำตัวประมาณ 17 เซนติเมตร ความสูง 15 เซนติเมตร และความยาวของลำตัวประมาณ 35 เซนติเมตรไม่รวมส่วนที่เกาะสลักเป็นส่วนหัวอีกประมาณ 10 เซนติเมตร

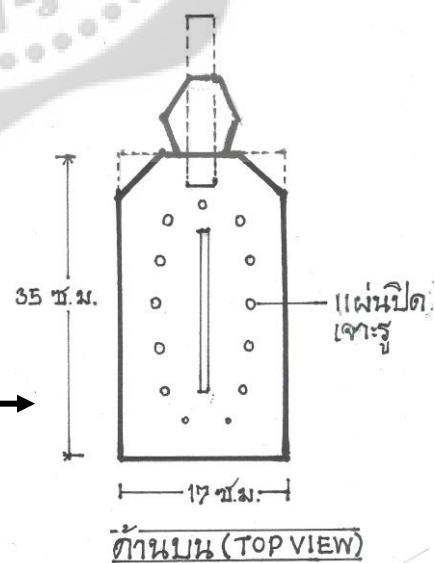
2.1.2.2 ส่วนคัน คือส่วนที่เป็นคันไม้ยาวโค้งวัดตามแนวเส้นตรงจะมีความยาวประมาณ 72 เซนติเมตร มีระยะความห่างของแต่ละรูประมาณ 7 เซนติเมตร

2.1.2.3 ส่วนสาย ความยาวของสายแต่ละเส้นจะแตกต่างกันตามระยะที่ไล่เรียงกันของรูลูกบิดที่คัน และรูที่แผ่นสังกะสีตัวของเต๋อหน้าและองศาของคันที่ต่อจากส่วนคอของเต๋อหน้าซึ่งมีความยาวโดยประมาณดังนี้

- สายที่ 1 (บนสุด) ยาวประมาณ 75 เซนติเมตร
 สายที่ 2 ยาวประมาณ 68 เซนติเมตร
 สายที่ 3 ยาวประมาณ 58 เซนติเมตร
 สายที่ 4 ยาวประมาณ 54 เซนติเมตร
 สายที่ 5 ยาวประมาณ 48 เซนติเมตร
 สายที่ 6 (ล่างสุด) ยาวประมาณ 42 เซนติเมตร

ภาพประกอบ 83 แสดงส่วนต่างๆและขนาดของเตอะนำ

ภาพประกอบ 84 ภาพแสดงด้านบนของเตอะนำ

2.1.3 วิธีการเล่นและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

จากที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ นายพะชนะนุช คามภูผา เกี่ยวกับการเล่นเต๋อะน่า และโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง ได้พูดถึงการเล่นเต๋อะน่าว่า การเล่นเต๋อะน่าจะเริ่มจากการตั้งสาย เพื่อให้ได้เสียงตามที่ต้องการ ซึ่งการตั้งสายมีหลายแบบเพราะศิลปินพื้นบ้านในอดีตใช้วิธีตั้งสายแบบจดจำทำนองจากประสบการณ์ และการเทียบเคียงกับเพลงเต๋น่าโป ดังนั้นผู้วิจัยต้องบันทึกเสียงของเต๋อะน่าหลายครั้งเพื่อให้เกิดความแม่นยำมากที่สุด โดยการตั้งสายนั้นก็ขึ้นอยู่กับว่า ผู้เล่นต้องการเสียงไปในทิศทางแบบไหน จะใช้กลุ่มเสียงใดเป็นต้น

ขั้นตอนการตั้งสายเริ่มจากการปรับสายที่ 1 กับสาย 5 ก่อนพอได้เสียงที่ต้องการ แล้วก็เริ่มตั้งสายล่างสุด(สายที่ 6)ต่อมาก็สายที่ 4, 3, 2 ตามลำดับ สำหรับสายที่หนึ่งหรือสายบนสุดกับสายที่ห้า เสียงจะใกล้เคียงกัน และได้แบ่งการเล่นด้วยมือทั้งสองข้าง กล่าวคือมือข้างซ้ายจะเป็นมือที่ไว้สำหรับหยุดสายโดยวางมืออยู่ที่สาย 2 กับ 3 โดยนิ้วโป้ง จะเล่นสายที่ 1 หรือสายบนสุดตลอด และนิ้วชี้กับนิ้วกลางจะใช้เพื่อทำให้เสียงนั้นสั้นลง ส่วนมือขวา จะเป็นมือที่ใช้เล่นสาย 2 - 6 โดยเล่นเป็นทำนองด้วยมือทั้งสองข้างใช้เท้าเคาะนับจังหวะดำเนินทำนองที่สอดคล้องกัน

2.1.3.1 วิธีเล่นเต๋อะน่า

ผู้เล่นจะนั่งหรือยืนก็ได้โดยจับเต๋อะน่าวางที่หน้าตัก ถ้ายืนจะสะพายตัวเต๋อะน่าอยู่ที่สะเอว

1. สอดขาหนีบไว้ที่ตัวเต๋อะน่า ที่มือซ้ายใช้นิ้วโป้งแตะที่สาย 1 (สายบนสุด) ส่วนนิ้วชี้กับนิ้วกลางแตะสายที่ 2 และสายที่ 3 เพื่อหยุดความยาวของเสียงในบางจังหวะ
2. มือขวา ใช้นิ้วโป้งแตะสาย 2 นิ้วชี้ที่สาย 3 นิ้วกลางแตะสาย 4 นิ้วนางแตะสาย 5 และนิ้วก้อยแตะสาย 6 ตามลำดับ
3. การบรรเลงจะใช้นิ้วคิด โดยพิจารณาทำนองทำนอง เต๋อะน่าให้สอดคล้องกับเพลงนั้นๆ
4. ระหว่างการบรรเลงสามารถใช้เท้าในการนับจังหวะไปตามบทเพลง

ภาพประกอบ 85 แสดงวิธีการตั้งสายเต๋อะน่า

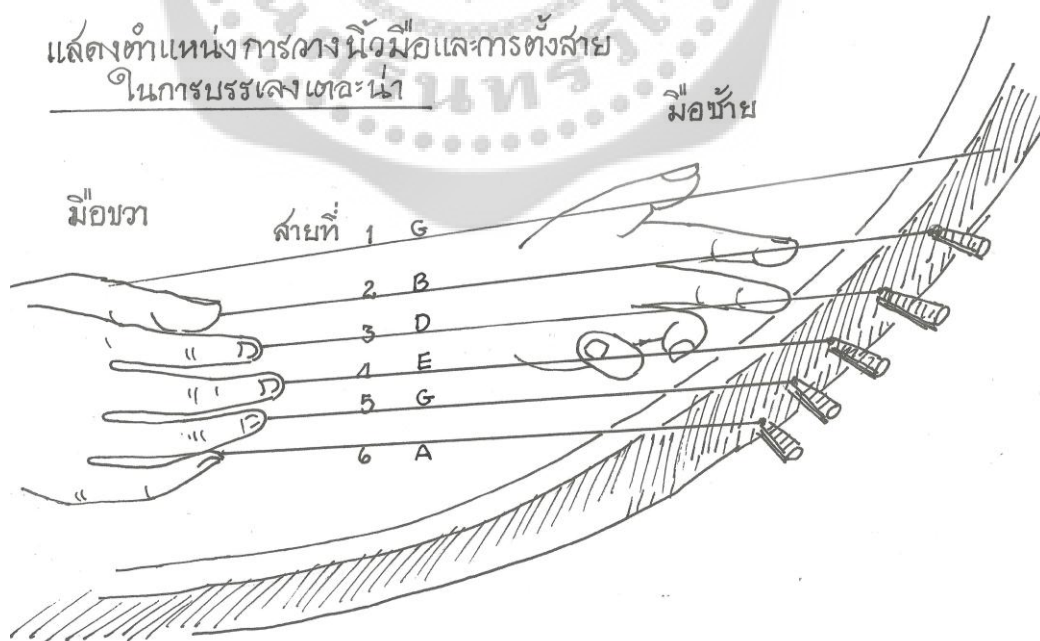

ภาพประกอบ 86 รูปแบบการวางมือขณะบรรเลงเต๋อะน่าแสดงท่าประกอบโดย
นายพะชนะนุช คามภูผา

จากการลงพื้นที่ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกลุ่มเสียงของเต๋อะน่าได้ 2 แบบ ในการบันทึกเสียงได้
ใช้วิธีการจับด้วยเครื่องวัดเสียง Tuner โดยจับทีละเส้นหลายๆครั้งแล้วนำมาประเมินผล ได้ดังนี้

รูปแบบที่ 1

แสดงตำแหน่ง การวางนิ้วมือและการตั้งสาย
ในการบรรเลงเต๋อะน่า

ภาพประกอบ 87 ภาพวาดแสดงตำแหน่งการวางนิ้วมือและการตั้งเสียงในการบรรเลงเต๋อะน่า รูปแบบที่ 1

- สายที่ 1 เป็นเสียง ซอล(G)
- สายที่ 2 เป็นเสียง ที (B)
- สายที่ 3 เป็นเสียง เร (D)
- สายที่ 4 เป็นเสียง มี (E)
- สายที่ 5 เป็นเสียง ซอล (G)
- สายที่ 6 เป็นเสียง ลา (A)

รูปแบบที่ 2

ภาพประกอบ 88 ภาพวาดแสดงตำแหน่งการวางนิ้วมือและการตั้งเสียงในการบรรเลงเต๋อหน้า รูปแบบที่ 2

- สายที่ 1 เป็นเสียง ฟา ซ้ำป(G#)
- สายที่ 2 เป็นเสียง ที (B)
- สายที่ 3 เป็นเสียง โด ซ้ำป (C#)
- สายที่ 4 เป็นเสียง มี (E)
- สายที่ 5 เป็นเสียง ลา (A)
- สายที่ 6 เป็นเสียง ซอล ซ้ำป(G#)

2.1.3.2 โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะใช้ตะนํ้าเล่นเพื่อความรื่นเริง ความเพลิดเพลินในยามว่างหรือกิจกรรมต่างๆของหมู่บ้าน

2.2 กลองยาว (ป้อเดอ)

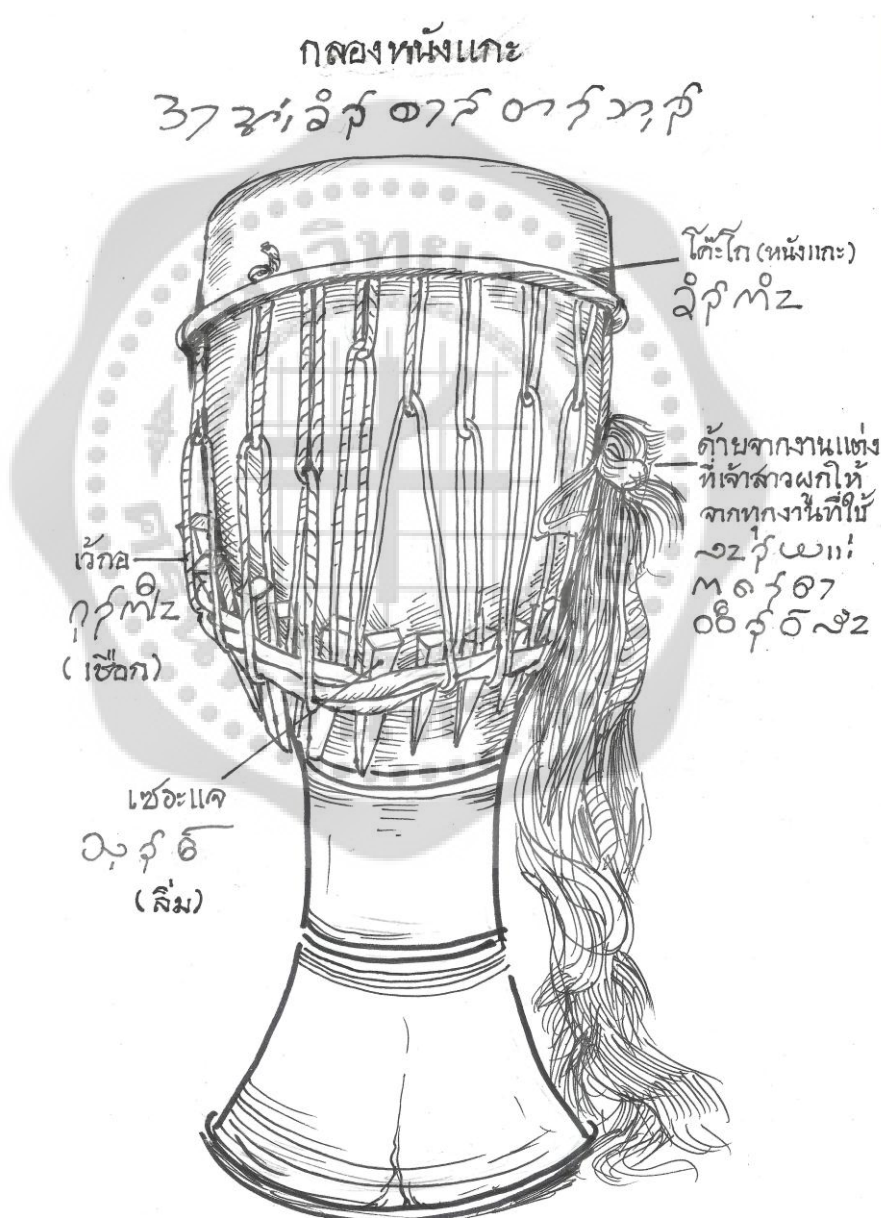
กลองยาว เป็นเครื่องดนตรี สำหรับตีด้วยมือ ตัวกลองทำด้วยไม้ มีลักษณะกลมกลวง ขึงด้วยหนังแกะทำด้วยหนังหน้าเดียว มีรูปทรงใหญ่กว่ากลองยาวทั่วไปใช้สะพายในเวลาตี เชื่อกันว่ากลองยาวได้แบบอย่างมาจากพม่า ในสมัยกรุงธนบุรี หรือต้นกรุงรัตนโกสินทร์ สมัยที่ไทยกับพม่ากำลังทำสงครามกัน เวลาพักรบ พวกทหารพม่าก็เล่น "กลองยาว" กันสนุกสนานสำหรับกลองยาวของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกเรียกว่า ป้อเดอ น่าจะได้รับวัฒนธรรมมาจากพม่าเช่นกัน ซึ่งจากการบอกเล่าของนายชะแฮ มณีกันทรียะ (2556 : สัมภาษณ์) กล่าวว่ากลองยาวเป็นเครื่องดนตรีที่ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกใช้เล่นประกอบเป็นวงกลองยาวในงานรื่นเริง เพื่อเรียกคนให้มาร่วมงาน สร้างความสนุกสนาน เช่นงานแต่งงาน งานปีใหม่ โดยเฉพาะการแห่ขบวนในพิธีทำบุญไหว้เจดีย์ เป็นเครื่องดนตรีที่มีใช้สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งวงกลองยาวของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะใช้เครื่องดนตรีเพียง 3 ชิ้นเท่านั้นได้แก่ กลองยาว ฉาบ และโหม่งสำหรับเล่นบรรเลงเป็น วงกลองยาว

ภาพประกอบ 89 กลองยาว เครื่องดนตรีของนายพะชะนุช คามภูผา

2.2.1 ลักษณะของกลองยาว

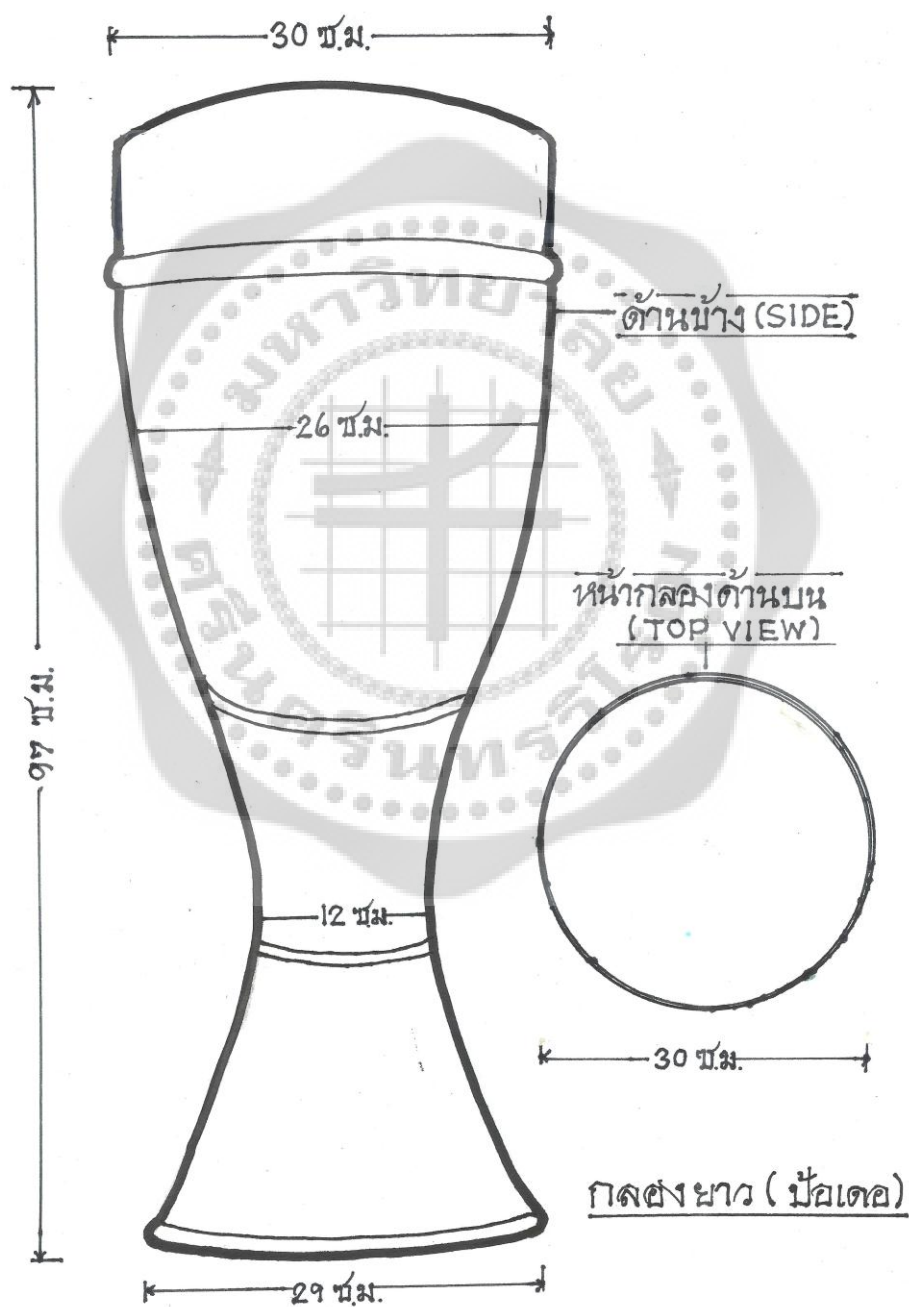
กลองยาวของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีขนาดใหญ่ และสูงมีหน้ากลองด้านเดียวจึงด้วยหนังแกะ(โตะโก) ตัวกลองทำด้วยไม้ซ้อเป็นไม้เนื้ออ่อน ใช้เชือก(เว้ากอ) และลิ่ม(เซอะแฉะ) เป็นตัวยึดและดึงหนังให้ตึงตอนท้ายมีลักษณะส่วนบนเป็นรูปทรงกระบอก ตอนกลางคอดเรียวเล็ก แล้วบานปลายเป็นรูปดอกกลำโพง

ภาพประกอบ 90 แสดงส่วนต่างๆและชื่อเรียกของกลองยาว

2.2.2 ขนาดของกลองยาว

กลองยาวของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีขนาดใหญ่กว่ากลองยาวที่เราเห็น โดยทั่วไป ลำตัวสูงประมาณ 97 เซนติเมตร หน้ากลองเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 30 เซนติเมตร ที่ลำตัวกว้างประมาณ 26 เซนติเมตร ส่วนที่คอดเล็กที่สุดประมาณ 12 เซนติเมตร ที่ฐานล่างมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 29 เซนติเมตร

ภาพประกอบ 91 แสดงส่วนต่างๆและขนาดของกลองยาว

2.2.3 วิธีการตีกลองยาวและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

2.2.3.1 วิธีการตีกลองยาว

1. ผู้เล่นจะใช้วิธีการยืนเล่นโดยสะพายกลองยาวไว้ข้างลำตัวระดับสะเอว ข้างใดข้างหนึ่งตามความถนัดของผู้เล่นทำนองดีจะนั่งในท่าขัดสมาธิ ให้ตอนหัวอยู่บนหน้าตัก ปลายชี้ไปทางด้านซ้ายของผู้ตี ตีด้วยมือขวา

2. ใช้มือทั้งสองข้างวางไว้ระดับหน้ากลองโดยมือขวาหรือมือซ้ายจะเอียงสลับกันในระดับที่จะตีได้นัด

3. ลักษณะการตีในเสียง ป๊ะ จะใช้นิ้วทั้งสี่ยกเว้นนิ้วโป้งตีลงบริเวณขอบกลองยาวโดยให้นิ้วทั้งสี่สัมผัสหนังกลองในลักษณะปิด

4. ลักษณะการตีในเสียง เฟ็ง จะใช้นิ้วทั้งห้าตีลงบริเวณหน้ากลองยาวโดยให้นิ้วทั้งห้าสัมผัสหนังกลองในลักษณะเปิด

5. การตีกลองยาวในข้อสามและสี่สามารถใช้มือทั้งสองข้างสลับกันไปมาขึ้นอยู่กับความถนัดของผู้เล่นจังหวะของกลองยาวนั้นผู้วิจัยได้ สรุปได้ 2 แบบดังนี้

แบบที่ 1

- - - ป๊ะ	- เฟ็ง - ป๊ะ	- เฟ็ง - ป๊ะ	- เฟ็ง - เฟ็ง
-----------	--------------	--------------	---------------

แบบที่ 2

- - - ป๊ะ	- เฟ็ง - เฟ็ง	- - - ป๊ะ	- เฟ็ง - ป๊ะ
-----------	---------------	-----------	--------------

2.2.3.2 โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

กลองยาวของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะใช้ตีรวมเป็นวงกลองยาวเฉพาะในงานรื่นเริงเพื่อสร้างความสนุกสนาน และงานพิธีทำบุญเท่านั้นเช่น พิธีแต่งงาน พิธีทำบุญไหว้เจดีย์ เป็นต้น

2.3 ฉาบ (จั่ว)

ฉาบเป็นเครื่องดนตรีประเภทตี ประกอบจังหวะ ทำด้วยโลหะทองเหลือง ดิจนบางมีส่วนนูนตรงกลางเพื่อให้เกิดเสียงดังกังวาน ฉาบจะใช้ประกอบกัน 2 ฝ่ามาตีกระทบกันให้เกิดเสียงตามจังหวะเพลง โดยทั่วไปฉาบแบ่งออกได้ 2 ชนิดคือฉาบเล็ก และ ฉาบใหญ่ ฉาบเล็กมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 12 –14 เซนติเมตร ส่วนฉาบใหญ่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 21 –26 เซนติเมตร ฉาบของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะเรียกว่า จั่ว ซึ่งมีขนาดใหญ่ใช้บรรเลงร่วมกับกลองยาว และ โหม่งประกอบกันเป็นวงกลองยาว

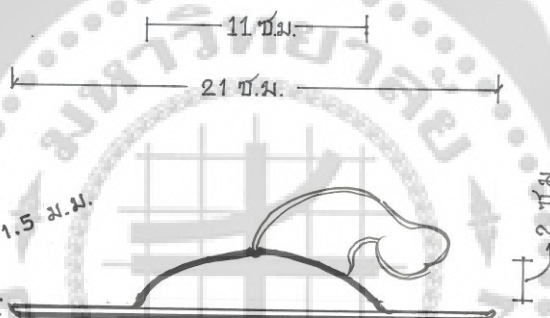
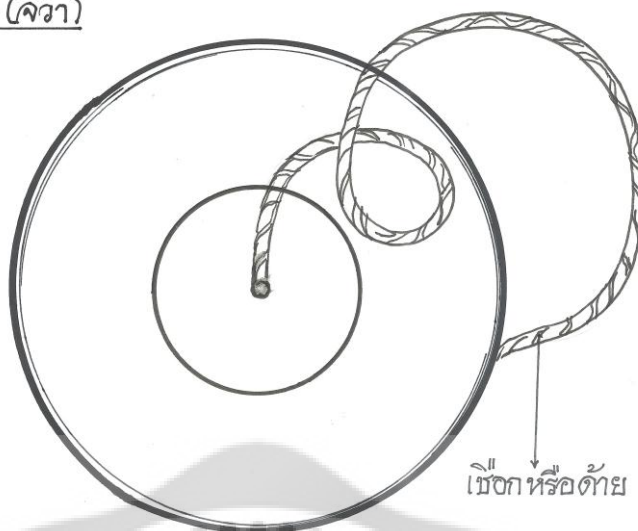

ภาพประกอบ 92 ฉาบเครื่องดนตรีของนายพะชนะนุช ความภูผา

2.3.1 ขนาดของฉาบ

ขนาดฉาบของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีขนาดใหญ่เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 21 เซนติเมตร ความบางประมาณ 1.5 มิลลิเมตร ส่วนนูนตรงกลางกว้างประมาณ 11 เซนติเมตร ความสูงประมาณ 4 เซนติเมตร

ฉาบ (จั่ว)

ภาพประกอบ 93 แสดงส่วนต่างๆและขนาดของฉาบ

2.3.2 วิธีการตีฉาบและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

2.3.2.1 วิธีการตีฉาบ

1. ผู้เล่นใช้วิธีการขึ้นบรรเลง หรือนั่งโดยใช้มือทั้งสองข้างจับฉาบ มือข้างซ้ายจับฉาบหงายขึ้นให้เป็นใบล่างโดยจับบริเวณส่วน ฐาน ของฉาบ ส่วนมือขวาจับฉาบคว่ำลงให้เป็นใบบนโดยใช้ใช้นิ้วโป้งกับนิ้วชี้จับบริเวณเชือกที่ผูกไว้และนิ้วที่เหลือจับบริเวณส่วน ฐาน ของฉาบ

2. วิธีการตีฉาบต้องให้ฉาบทั้งสองใบกระทบกันให้เกิดเสียงโดยมีวิธีการตี

2 วิธีดังนี้

2.1 ให้ฉาบกระทบกันในแนวตรง

2.2 ให้ฉาบกระทบกันในแนวเฉียง

2.3.2.2 โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

ฉาบจะใช้บรรเลงประกอบรวมเป็นวงกลองยาวใช้บรรเลงในงานพิธีทำบุญ หรืองานประเพณีแต่งงาน งานปีใหม่ เป็นต้น

2.4 โหม่ง (โม่)

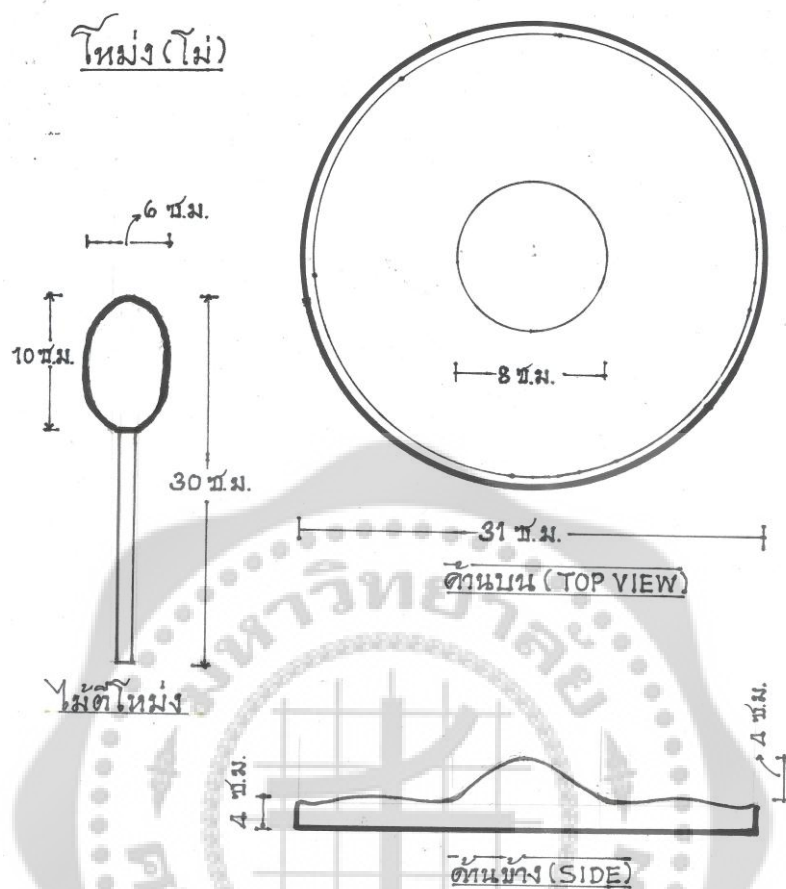
โหม่ง หรือ โม่ เป็นเครื่องดนตรีประเภทตี ประกอบจังหวะ ทำด้วยโลหะทองเหลืองมีลักษณะเหมือนฉาบแต่ใหญ่กว่ามากใช้ประกอบการให้จังหวะโดยมีไม้สำหรับตี ผู้ที่ต้องถือ โม่ไว้ด้วยมือซ้ายและจับไม้ในมือขวา โหม่งของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีขนาดใหญ่ใช้บรรเลงร่วมกับกลองยาว และฉาบประกอบกันเป็นวงกลองยาว

ภาพประกอบ 94 โหม่งเครื่องดนตรีของนายพะชนะนุช กามภูผา

2.4.1 ขนาดของโหม่ง

ขนาดของโหม่งชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีขนาดใหญ่มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 31 เซนติเมตร ความสูงประมาณ 4 เซนติเมตร ความหนาของเนื้อทองเหลืองประมาณ 2 มิลลิเมตร ส่วนนูนตรงกลางกว้างประมาณ 8 เซนติเมตร ความสูงประมาณ 4 เซนติเมตร

ภาพประกอบ 95 แสดงส่วนต่างๆและขนาดของกลองยาว

2.4.2 วิธีการตีโหม่งและโอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

2.4.2.1 วิธีการเล่นโหม่ง

1. ผู้เล่นใช้วิธีการยืนตีโดยจับไม้ที่มีมือขวาและตัวโหม่งที่มือซ้ายโดยจับบริเวณเชือกที่ผูกไว้
2. วิธีการตีโหม่งให้ดังพร้อมกับเสียงกลองยาว คือเสียง 'เพ็ง' โดยผู้เล่นโหม่งจะต้องสังเกตดูคนตีกลองยาวเป็นหลัก
3. การตีโหม่งตามทฤษฎีดนตรีคือการตีจังหวะตก เป็นจังหวะที่ดีเพื่อยึดจังหวะไว้

2.4.2.2 โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

โหม่งจะใช้บรรเลงประกอบรวมเป็นวงกลองยาวใช้บรรเลงในงานพิธีทำบุญ หรืองานประเพณีแต่งงาน งานปีใหม่ เป็นต้น

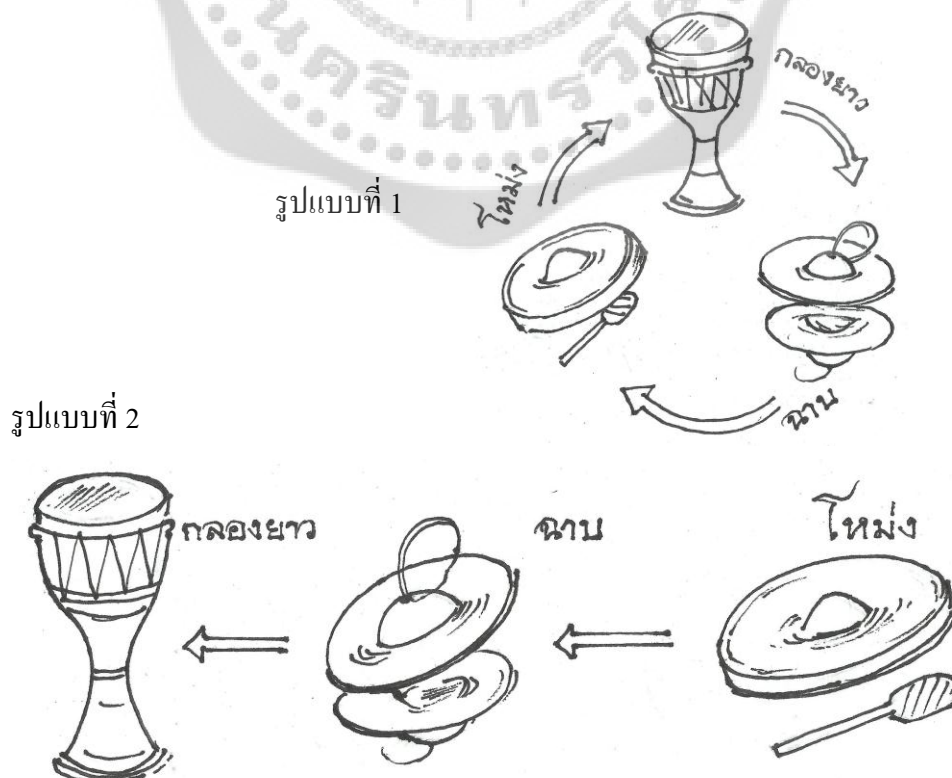
3. การรวมวงดนตรี

เนื่องจากชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมีวัฒนธรรมด้านดนตรีอยู่ 3 ลักษณะกล่าวคือการบรรเลงเดี่ยวด้วยเครื่องดนตรีเตอะนำ บทเพลงร้องโต้ตอบ และวงกลองยาวดังที่กล่าวมาแล้ว การรวมวงดนตรีจึงมีเฉพาะวงกลองยาวโดยใช้เครื่องดนตรีเพียง 3 ชิ้นซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของวงกลองยาวชาวกะเหรี่ยงน้ำตกที่ใช้ในงานพิธีต่างจากการที่ผู้ทำงานวิจัยได้ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการรวมวงดนตรีได้พบกับคณะวงกลองยาวซึ่งเป็นวันที่ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกได้พร้อมใจกันมาทำบุญไหว้เจดีย์ที่วัดพระบรมธาตุนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร โดยสัมภาษณ์นายโกลี นาตรีและคณะได้อธิบายว่าวงกลองยาวของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกที่มีมาแต่ดั้งเดิมจะใช้เครื่องดนตรีเพียง 3 ชิ้น โดยจะเล่นรวมวงกันเมื่อมีงานทำบุญและงานแต่งงานเท่านั้นเพราะชาวกะเหรี่ยงน้ำตกใช้การตีกลองยาวเพื่อความสนุกสนานเรียกคนให้มาร่วมงานบุญ หรือได้นำขบวนแห่ในงานพิธีทำบุญที่ได้ปฏิบัติสืบทอดจากบรรพบุรุษมาช้านาน การที่จะตีกลองยาวนั้นอยู่ดีจะ ไปดีไม่ได้ถือว่าผิดต้องมีกิจกรรมที่เป็นงานมงคลเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกในความเชื่อเรื่องผี

3.1 รูปแบบของการรวมวงกลองยาวในการบรรเลง

จากการสังเกต และสัมภาษณ์นายโกลี นาตรีรูปแบบของการรวมวงกลองยาวในการบรรเลงในงานพิธีต่างๆมี 2 ลักษณะดังนี้

1. การนั่งหรือยืนอยู่กับที่ เพื่อบรรเลงโหมโรง เรียกคนเพื่อสร้างความสนุกสนาน
2. การเดินนำขบวน

ภาพประกอบ 96 การนั่งบรรเลงวงกลองยาว

ภาพประกอบ 97 การยืนบรรเลงวงกลองยาว

3.2 โอกาสที่ใช้ในการบรรเลง

วงกลองยาวของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะใช้เฉพาะในงานมงคล เมื่อมีงานทำบุญและงานแต่งงานเท่านั้นเป็นการนำวงกลองยาวมาบรรเลงเพื่อความสนุกสนาน เรียกคนให้มาร่วมงานบุญ หรือนำขบวนแห่ในงานพิธีทำบุญไหว้เจดีย์ที่ได้ปฏิบัติสืบทอดจากบรรพบุรุษมาช้านาน

ภาพประกอบ 98 การบรรเลงวงกลองยาวนำขบวนเวียนรอบเจดีย์

4. นักดนตรี

นักดนตรีของหมู่บ้านกระเหรี่ยงน้ำตก จะเป็นชาวบ้านที่มีความสามารถทางการเล่นดนตรีได้ และมีบทบาทที่สำคัญในชุมชน เมื่อมีงานประจำปีต่างๆ รวมไปถึงการแสดงทางวัฒนธรรมของชาวกระเหรี่ยงน้ำตก หรืองานประเพณีของจังหวัดกำแพงเพชรก็จะมารวมตัวกันเพื่อเล่น และทำกิจกรรมต่างๆ กันอย่างสนุกสนานซึ่งมีหลายคนดังนี้

4.1 นาย พะชะนุช คามภูผา

ภาพประกอบ 99 นาย พะชะนุช คามภูผา

1. ชื่อ นาย พะชะนุช คามภูผา
2. เกิด วันเสาร์ เดือนมกราคม 2501
3. อายุ 55 ปี
4. ที่อยู่ 14 หมู่ 18 ตำบล คลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัด กำแพงเพชร
5. อาชีพ ทำไร่ ปูกลูกข้าว
6. ความสามารถด้านดนตรี เล่นเตอะนำ ตีกลองยาว
7. การศึกษา ไม่ได้รับการศึกษา
8. ผลงานการแสดง
 - เป็นตัวแทนชาวกระเหรี่ยงน้ำตกแสดงดนตรีเตอะนำในงานปีใหม่ทุกปี
 - ได้รับเชิญเล่นเตอะนำงานประเพณีแต่งงานในหมู่บ้านกระเหรี่ยงน้ำตก
 - ได้รับเชิญให้แสดงเตอะนำในงานนบพระเล่นเพลงจังหวัดกำแพงเพชร
 - ความสามารถในการร้องเพลงได้ตอบ

จากการลงพื้นที่และได้ถามชาวบ้านทราบว่า นายพะชะนุช คามภูผา ได้รับการนับถือและยกย่องให้เป็นปราชญ์ชาวบ้าน คนในหมู่บ้านจะเรียกว่า ฤาษี

4.2 นาย โกสิ นาคี

ภาพประกอบ 100 นายโกสิ นาคี

1. ชื่อ นายโกสิ นาคี
2. อายุ 54 ปี
3. ที่อยู่ 32/1 หมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบล คลองลานพัฒนา อำเภอ คลองลาน จังหวัด กำแพงเพชร
4. อาชีพ ทำไร่ทำนา
5. ความรู้ด้านดนตรี นายโกสิ นาคีไม่ได้เรียนดนตรีกับใครแต่ใช้การดูและจำผู้เฒ่าผู้แก่ เล่นแล้วหัดเล่นตาม เมื่อมีงานประเพณีต่างๆ นายโกสิ ก็จะไปร่วมเล่นดนตรีด้วยเสมอทำให้ซึมซับ และมีใจรักดนตรี
6. การศึกษา ไม่ได้รับการศึกษา
7. ความสามารถด้านดนตรี ดิกลองยาว เป็น ปราชญ์ชาวบ้านผู้มีความรู้ในด้านเกษตรกรรม และเล่นกลองยาว รวมไปถึงการแสดงในงานประเพณีสำคัญต่างๆ
8. ผลงานการแสดง
 - งานบุญไหว้พระเจดีย์
 - งานประเพณีแต่งงานในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก
 - งานประเพณีบพระเล่นเพลงจังหวัดกำแพงเพชร

4.3 นาย พระเชลี ผูกสัมพันธ

ภาพประกอบ 101 นายพระเชลี ผูกสัมพันธ

1. ชื่อ นาย พระเชลี ผูกสัมพันธ
2. อายุ 51 ปี
3. ที่อยู่ หมู่บ้านน้ำพระทัย ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
4. อาชีพ พนักงานเทศบาล ตำบลคลองลานพัฒนา อ. คลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
5. ความรู้ด้านดนตรี ฝึกหัดด้วยตนเอง โดยจดจำจากผู้มีฝีมือในหมู่บ้าน
6. การศึกษา จบการศึกษามัธยมศึกษา
7. ความสามารถ ตีกลองยาว ฉาบ โหม่ง
8. ผลงานการแสดง
 - เล่นดนตรีวงกลองยาวงานบุญไหว้พระเจดีย์
 - งานประเพณีแต่งงานในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก
 - งานประเพณีบพระเล่นเพลงจังหวัดกำแพงเพชร

4.4 นาย สุวิทย์ นาครี

ภาพประกอบ 102 นายสุวิทย์ นาครี

1. ชื่อ นาย สุวิทย์ นาครี
2. อายุ 18 ปี
3. ที่อยู่ 32/1 หมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบล คลองลานพัฒนา อำเภอ คลองลาน จังหวัด

กำแพงเพชร

4. อาชีพ กำลังศึกษา

5. ความรู้ด้านดนตรี ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และได้รับการถ่ายทอดเทคนิคต่างๆจากพ่อทำให้ได้รับความรู้ด้านดนตรีโดยตรงจากบิดา และจากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ซึ่งสังเกตได้ว่านาย สุวิทย์ นาครี สามารถเล่นวงกลองยาวแทนผู้เป็นบิดาได้

6. การศึกษา เรียนอยู่ชั้น ม6 โรงเรียน คลองลานพัฒนาจินดาศักดิ์ อำเภอคลองลาน จังหวัด

กำแพงเพชร

7. ความสามารถ ตีกลองยาว ตีฉาบ ตีโหม่ง เล่นกีตาร์

8. ผลงานการแสดง

- เป็นนักดนตรีของโรงเรียนคลองลานพัฒนาจินดาศักดิ์
- เล่นดนตรีวงกลองยาวงานบุญไหว้พระเจดีย์
- เล่นดนตรีงานประเพณีแต่งงานในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก
- เล่นดนตรีงานประเพณีบพระเล่นเพลงจังหวัดกำแพงเพชร

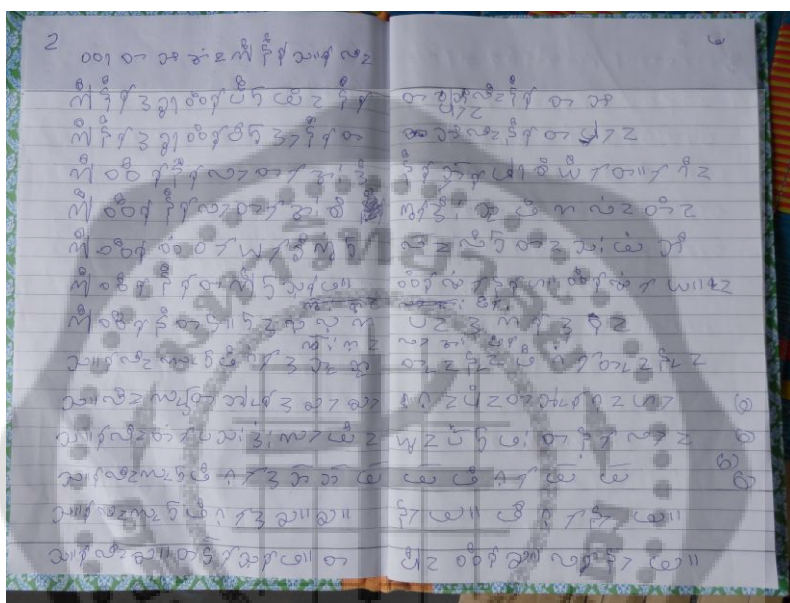
5. ประเภทของบทเพลงชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

เนื่องจากชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมีวิถีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายมีป่าเขา และธารน้ำตกเป็นที่พึ่งพาอาศัยในการดำรงชีวิมายาวนานทำให้มีความผูกพันกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ไม่ทำลายธรรมชาติ หากเกิดภัยธรรมชาติหรือสิ่งไม่ดีขึ้นกับตน หรือคนในหมู่บ้านก็จะเกิดความกลัว คิดว่าเป็นการลงโทษจากเจ้าป่าเจ้าเขา หรือภูตผีที่ตนไปทำในสิ่งที่ไม่ดีไม่ถูกต้องไว้ ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้มาก ความกลัวดังกล่าวจึงเกิดเป็นประเพณีนับถือผีบ้านผีเรือน มีการทำพิธีกรรมต่างๆที่จะทำให้ตนพ้นจากภัยและสิ่งชั่วร้าย เช่น พิธีขอขมา พิธีเรียกขวัญ พิธีทำบุญในหมู่บ้านในวันปีใหม่ หรือกิจกรรมต่างๆในวิถีชีวิตที่เกี่ยวกับการเกิด การตาย หรือการแต่งงาน เป็นต้น ซึ่งพิธีกรรมต่างๆดังกล่าวจะมีบทเพลงประกอบอยู่เสมอเพื่อเป็นสื่อถ่ายทอดความดีงาม ความศักดิ์สิทธิ์ และการแสดงออกของผู้ร่วมในพิธีกรรมนั้น จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลในเรื่องบทเพลงของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ได้ศึกษาและสัมภาษณ์จากบุคคลในหมู่บ้านอาทิเช่น นายสมคิด สาริยัง เป็นครูสอนกะเหรี่ยง นายพะเมาะแฮ มนพิสุทธิ์ เป็นชาไร่และขายของชำ นายชะแฮ มณีกันท์ริยะ คนสูงอายของหมู่บ้าน นางนอเกาะเดาะ คามภูผา ผู้มีประสบการณ์ในการร้องเพลงได้ตอบทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับบทเพลงของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. บทเพลงของกะเหรี่ยงน้ำตกเรียกเป็นภาษากะเหรี่ยงว่า ทาเคะพะอะ คำว่าทา หมายถึง เพลง ส่วนคำว่าเคะพะอะ หมายถึงการโต้ตอบ ในความหมายของทา เป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาใช้ร้องโต้ตอบคล้ายๆกับกลอนของไทย
2. การนำทามาใช้ร้องและเล่นของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจึงมีข้อกำหนดไว้ด้วย เช่นทาบุโก๊ะ จะใช้ร้องเฉพาะในงานบุญไหว้เจดีย์เท่านั้น ส่วนทาปลือทาเจอะจะใช้เฉพาะในงานศพ และทาทั่วๆไปที่ใช้ร้องไม่จำกัดว่าเป็นงานอะไรสามารถนำมาร้องและใช้เล่นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ไม่จำกัดเพศและวัยซึ่งจะมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่นทา กอ ทาอะ เนอะ มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ ทา คอ เม โอะ มีเนื้อหาที่ใช้โต้ตอบระหว่างหนุ่มสาว หรือทาอีลอ ที่มีเนื้อหาคติสอนใจ เป็นต้น
3. แต่ละบทเพลงจะมีเนื้อหาสั้นๆที่ได้เขียนขึ้นมาตั้งแต่อดีต และไม่มีการเขียนขึ้นใหม่เลย ถ้าแต่งขึ้นมาใหม่จะไม่มีใครรู้จัก และจะร้องโต้ตอบกันไม่ได้
4. รูปแบบของเพลงไม่ซับซ้อนมากนักมีทำนองหลักๆอยู่ 2-3 ทำนอง เปลี่ยนเพียงคำร้อง และสร้างอารมณ์ของเพลงโดยการเปลี่ยนจังหวะเพลงให้ช้าลงหรือให้เร็วขึ้น
5. เนื้อเพลงจะนำไปใช้ร้องได้ทุกโอกาสไม่จำกัดว่าเป็นงานอะไรหรือเทศกาลใด ยกตัวอย่างเช่นงานแต่งงานเป็นงานรื่นเริงจะใช้เนื้อเพลงที่เป็นบทเพลงสอนคู่บ่าวสาวเช่นสอนวิธีปลูกข้าว การดีสิ่ง หรือเพลงที่สื่อความหมายถึงความรัก การมีคู่ครองต้องมีความอดทนมีความเข้าใจกัน เช่นเพลง สองเราใจตรงกันที่มีเนื้อหาสื่อการอยู่คู่กัน ไม่สามารถแยกจากกันเปรียบเหมือนหม้อ

ข้าวตังอยู่บนเตาไฟถ้าใจเราตรงกันก็ไม่มีวันจะแยกจากกัน แต่เมื่อนำมาร้องในงานศพก็จะเปลี่ยนทำนองและจังหวะให้ช้า ยืดยาวลงเพื่อให้เข้ากับบรรยากาศงานศพ

6. บทเพลงที่เขียนขึ้นมามีใช้ว่าจะเขียนเพื่อร้องให้ฟังเล่นๆ แต่จะแฝงไว้ด้วยคติสอนใจ ถ่ายทอดวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และความเชื่อที่สั่งสอนให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม มีถ้อยคำ สละสลวย ไพเราะ ฟังแล้วเพลิดเพลิน สนุกสนาน และสามารถนำมาใช้ร้องโต้ตอบระหว่างกัน หรือ ร้องร่วมกับเครื่องดนตรีอื่นๆ ได้

ภาพประกอบ 103 บทเพลงที่เขียนขึ้นจากการจดจำเนื้อหา ของนายพะชนะนุช คามภูผา

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่หมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกพบว่าบทเพลงของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกเป็นบทเพลงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่ บรรพบุรุษ และเป็นบทเพลงดั้งเดิมที่ไม่ได้ถูกคิดขึ้นใหม่ เนื้อหาของบทเพลงจะกล่าวถึงธรรมชาติ วิถีชีวิต ความเชื่อ รวมไปถึงความรัก ความสามัคคีของชนเผ่า ดังนั้นบทเพลงและเครื่องดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจึงมีคุณค่าและสามารถนำมาผสมในรูปแบบอื่นๆ ได้อย่างหลากหลายเช่น

5.1 การบรรเลงเตอนำกับการร้องเพลงโต้ตอบ

5.2 บทเพลงที่ใช้ร้องโต้ตอบในโอกาสต่างๆ

5.1 การบรรเลงเตอนำกับการร้องเพลงโต้ตอบ หมายถึงการนำเครื่องดนตรีเตอนำมาเล่น ประสมกับการร้องเพลงโต้ตอบซึ่งจะเป็นการเล่นโดยทั้งผู้เล่นและผู้ร้องเป็นคนเดียวกัน หรือมีทั้งผู้เล่นและผู้ร้องเล่นด้วยกัน การบรรเลงเตอนำทุกครั้ง ผู้เล่นต้องทำการตั้งเสียงเตอนำก่อน สำหรับกลุ่มเสียงที่ใช้ตั้งเสียงของนายพะชนะนุช คามภูผา(2556.สัมภาษณ์)นั้นพบว่ามีการตั้งกลุ่มเสียงได้

2 รูปแบบคือ กลุ่มเสียงรูปแบบที่ 1 ได้แก่กลุ่มเสียง ฟชล คร และรูปแบบที่ 2 ได้แก่กลุ่มเสียง
ลทค มฟ ตามตัวอย่างข้างล่าง

รูปแบบที่ 1

$\text{♩} = 60$

10

จากกลุ่มโน้ตด้านบนเป็นกลุ่มโน้ตที่นายพะชนะนุช คามภูหาใช้วิธีการตั้งเสียงโดยวิธีจดจำ
ทำนอง จากการเล่นซึ่งในรูปแบบนี้สามารถเล่นต่อเนื่องในลักษณะบรรเลงเดี่ยวเข้าไปเข้ามาได้

จากโน้ตเพลงข้างบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ฟ	ช	ล		ค	ร	
เสียงรอง							ม

จากรูปแบบที่ 1 จะสังเกตได้ว่ามีความแตกต่างของทำนองอยู่ 2 จุด เริ่มที่ในห้องแรกจนถึง
ห้องที่ 6 จะมีกลุ่มเสียงที่เกาะกลุ่มกันแต่ในห้อง 6 จังหวะยกขึ้นจะมีการเล่นเสียงที่สูงขึ้นเพื่อเปลี่ยน
ทำนองให้มีการสลับเพื่อในบางครั้งอาจจะมีการร้องเพลงเสริมเข้าไปในทำนองได้

รูปแบบที่ 2

เดหนาโพ

$\text{♩} = 60$

เด หนา โพ เดหนา โพ นา ช่อ นา ช่อ มือ แล เนอ เนอ ช่อ มือ ปร่า จ่อ นา

6

แก ปร่า จ่อ นา แก

รูปแบบที่ 2 ชื่อเพลงว่า เตหน้าโพ ที่แปลเป็นไทยว่า การคิดเต๋อน่าที่มีความไพเราะและ
เล่นจนวางไม่ลง ในกลุ่มเสียงนี้ นายพะชนะนุช คามภูผาได้ใช้วิธีการร้องเพลง เตหน้าโพ พร้อมตั้งเสียง
ตามทำนองเพลง เตหน้าโพ ไปด้วยและในเพลงนี้จะมีโน้ตเสริมคือเสียง ฟา ซ้ำป (F #) เพื่อให้
โน้ตเพลงสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จากโน้ตเพลงข้างบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ล	ท	ด		ม	ฟ
เสียงรอง						

ผู้วิจัยได้ ให้นายพะชนะนุช คามภูผาเขียนบทเพลง และบรรเลงเต๋อน่าให้ฟังโดยคัดเลือกบท
เพลงที่นำมาเล่นกับเต๋อน่าเพื่อศึกษากลุ่มเสียง จังหวะทำนอง และลีลาการบรรเลง เต๋อน่า
ประกอบการร้องเพลงจากบทเพลงข้างล่างดังนี้

เพลงที่ 1 เพลง เหยอะ ไค้ะ แว

เพลงที่ 2 ทา กอ เทาะ เนาะ

เพลงที่ 3 ทา คอ เม ไ้อะ และเพลงหน้าคอไอ้ะ

เพลงที่ 4 ทา บอ บ๊ะ ป่า หล่อ

เพลงที่ 5 ทา ไ้อะ เลอ เปื่อ กา

เพลงที่ 6 ทา เทาะ เซะ

เพลงที่ 7 ทา อี ลอ

เพลงที่ 8 ทา เค ลี แพ และทาเคเทอะ

เพลงที่ 9 ทา บุ โพ ลอ

เพลงที่ 10 ทา สุ หล่อ

เพลงที่ 1 เพลง เหยอะ ไ้ะ แว

พ 3 3 5

เหยอะ ไ้ะ แว

เพลงร้องในหมู่เพื่อน

พ 3 3 5 7 7 2 พ 2 1 7 2 พ 3 3 5 7 2 พ

เหยอะ ไ้ะ แอ เหยอะ คทา แอ เหยอะ ไ้ะ แอ เหยอะ

5 7 2 3 2 0 7 2 3 3 5 7 2

ไม เจอ หน้า เตะอะ แอ นอ เด มี

5 0 7 2 7 2

โพ เตะอะ ก้า แอ

เพื่อนเอ๋ย เลี้ยวเอ๋ย ลูกพี่เอ๋ย ลูกน้องเอ๋ย

ลูกแม่เอ๋ย ลูกพ่อเอ๋ย อยู่ไหนเล่า เขาอยู่ด้วยกัน

อยู่ใกล้กัน

ความหมายของบทเพลงเป็นเพลงที่ใช้ร้องเพื่อทักทายกันระหว่างเครือญาติ เพื่อนฝูงที่มาอยู่
รวมกันในงานพิธีต่างๆ

จากเนื้อร้องเพลงเหยอะ โด๊ะ แว ผู้วิจัยได้ถอดมาเป็นโน้ตสากลได้ดังนี้

$\text{♩} = 74$

เหยอะ โด๊ะ แอ เหยอะ โด๊ะ แอ เหยอะ ควา แอ เหยอะ ควา แอ เหยอะ โด๊ะ แอ

8

เหยอะ โม่ เจอ หนา เตอะ แอ หนา เตอะ โอ หน่อ เด มือ โฟ เตอ ก้า แอ หน่อ เด มือ โฟ

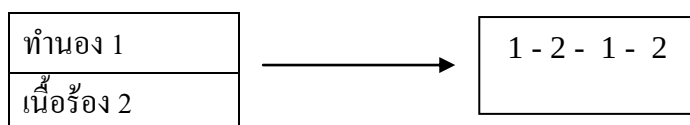
15

เตอ ก้า แอ

จากบทเพลงข้างต้นบรรเลงโดย นาย พะชนะนุช ความภูผา
จากโน้ตเพลงข้างบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ซ	ล	ค		ม
เสียงรอง					

ลักษณะของเพลงเหยอะ โด๊ะ แว ถือเป็นเพลงเร็วในจำนวนของเพลงกะเหรี่ยงทั้งหมด เป็นเพลงที่ไม่มีทำนองซับซ้อนมากนัก เป็นการเล่นในกลุ่มเสียง ค ม ซ ช่วงตอนเริ่มกับช่วงท้ายบทเพลง ซึ่งสามารถร้องวนไปวนมาได้และเป็นบทเพลงที่มีทำนองสลับกับเนื้อร้องโดยทำนองหลักจะมีโน้ต ซ ค ม ซ ทอดแทรกระหว่างเนื้อร้องดังกรอบข้างล่าง

เพลงที่ 2 ทา กอ เทาะ เนาะ

๐๐๑ ท้อ อีร์ อีร์

ทา กอ เทาะ เนาะ

เพลงตายหมู่บ้านที่สูง

ท้อ อีร์ อีร์ ลวอ ทัก หู: อีร์ อีร์ อีร์ อีร์ อีร์ อีร์ ๒

กอ เทาะ เนาะ เลอ ต้า อะ ดอ นอ เบะ พลา โจ ย่อ ตู ห่วง

ตายหมู่บ้านกองไธบนที่สูง มองขึ้นไปเหมือนเห็นดวงดาวยามดึกคืน

ท้อ อีร์ อีร์ ลวอ ทัก หู: อีร์ อีร์ อีร์ อีร์ อีร์ อีร์ ๒

กอ เทาะ เนาะ เลอ ต้า อะ โจ กว้า เทาะ บือ โพ เตอะ ลี โต

ขณะตายหมู่บ้าน มองเห็นลมพัดรวงข้าว พริ้วไหวไปมาตุลย์งาม

ท้อ อีร์ อีร์ ลวอ ทัก หู: อีร์ อีร์ อีร์ อีร์ อีร์ อีร์ ๒

กอ เทาะ เนาะ เลอ ต้า อะ เต พอ เตอะ น: ชู โพ๊ะ ลุย ปลั

ตายหมู่บ้านในหุบเขา แต่ไม่เคยได้ยินนกเขาร้องเลย

ความหมายของบทเพลงเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องเกี่ยวกับธรรมชาติบรรยายให้เห็นบรรยากาศ
 ในขณะทำงานถึงแม้จะเหนื่อยเท่าไรแต่เมื่อนึกถึงความงามของธรรมชาติก็ทำให้หายเหนื่อย เป็นการ
 จินตนาการความงามของธรรมชาติมาผสมผสานกับการทำงานได้อย่างกลมกลืน

จากเนื้อร้องข้างบนผู้วิจัยได้ถอดมาเป็นโน้ตสากลได้ดังนี้

$\text{♩} = 60$

กอ เทาะ เนาะ กอ เทาะ เนาะ เลอ ต้า อะ ตอ เลอ

ต้า อะ ตอ นอ แะ พลา นอ แะ พลา โจ ย่อ ตู้ หงอ โจ ย่อ ตู้ หงอ

กอ เทาะ เนาะ กรอ เทาะ เนาะ เลอ ต้า อะ โจ เลอ ต้า อะ โจ

กอระ กอ เทาะเนาะ เลอ ต้า อะ โจ เลอะ ต้า อะ โจ กว่า เดอะ บือ กว่า เดอะ บือ โพ เดอะ สี่

โต โพ เดอะ สี่ โต กอ เทาะเนาะ กอ เทาะเนาะ เลอ ต้า อะ เด กอ เทาะเนาะ เลอ ต้า อะ

เด เลอ ต้า อะ เด พอ เดอะ นะ พอ เดอะ นะ ฮู้ โพะ ลุย เปล่ ฮู้ โพะ ลุย เปล่ พอ เดอะ

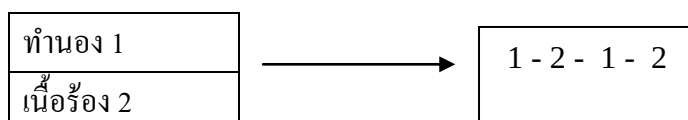
นะ พอ เดอะ นะ ฮู้ โพะ ลุย เปล่

จากบทเพลงข้างบนบรรเลง เดช นายพะชะนุช คามสมุทร

จากโน้ตเพลงข้างบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ซ	ล	ท		ร	ม
เสียงรอง						

ลักษณะของเพลงนี้พอสรุปได้ว่าเป็นท่อนสลับกับทำนองนำ โดยในท่อนแรกจะเป็นทำนองนำและขึ้นบทเพลงที่ห้อง 6 และกลับมาเข้าทำนองที่ห้อง 15 เอกลักษณะของการบรรเลง จะสังเกตจากห้องที่ 19 และห้องที่ 24 จะเป็นเนื้อร้องเดียวกันแต่ร้องให้สูงขึ้นดังกรอบข้างล่าง

จากเนื้อร้องข้างบนผู้วิจัยได้ถอดมาเป็นโน้ตสากลได้ดังนี้

$\text{♩} = 60$

ดอ เม โวะ ดอ เม โวะ ดอ ยา ดอ ยา เดอะ เกว ดอ เม โวะ ดอ ยา ดอ

8
ยา เดอะ เกว ดอ ยา เดอะ เกว ดอ ยา เลอ ดอ ยา เลอ เนอะ โอ เนอะ โอ เดอะ

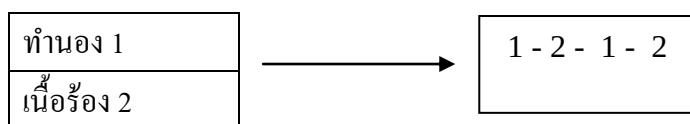
15
เบล ดอ ยา เลอ เนอะ โวะ เนอะ โวะ เดอะ เบล

จากบทเพลงด้านบนบรรเลงโดย นาย พะชนะนุช คามภูผา

จากโน้ตเพลงข้างบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ด	ร	ม	ซ		
เสียงรอง						ท

ในบทเพลงนี้จะสังเกตว่ามีเสียง ท ด ซ และ ค ม ซ แทนทำนอง 1 ซึ่งถือว่าเป็นเสียงหลัก เพื่อนำมาถอดแทรกหลังจากการร้องในท่อนแรกจบลง ผู้ที่เล่นเต๋อน่าก็จะใช้เสียง ท ด ซ หรือ ค ม ซ เล่นคลอไปเรื่อยๆจนมีคนเริ่มร้องในท่อนต่อไป ดังนั้นวรัคของเพลงจะเป็นทำนองเล่นสลับกับเนื้อร้องไปเรื่อยๆดังกรอบที่แสดงข้างล่าง

เพลงที่ 4 ทา บอ บ๊ะ ป่า หล่อ

๐๐๑ วรี วัรว ๒๒ ๒๒

ทา บอ บ๊ะ ป่า หล่อ

เพลงเตือนกันอย่าเชื่อใครง่าย ๆ

วรี วัรว ๒๒ ๒๒ วัรว ๐๒ ๒๒ วัรว ๐๒ วัรว

ละ ก็ ไล่ ป่า ไม่ เตอะ แก ป่า ไม่ เตอะ โกะ

วัรว ๒๒ ๒๒

เข้า เปรอะ ไม่

อย่าไปตีใจกับแม่เขา เราต้องมาพึ่งแม่ของเรา

๐๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒

เตอะ ยื่อ เลอ พอ จ๊ะ แบ แอ ชะ วั เลอ

๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒

เมะ เมอะ กอ แก

คิดถึงสาวแล้วถอนใจ อดบ้ำใจได้ทั้งคืน

วัรว ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒

ชะ มือ ไม่ ไต่ เน ชะ แล พอ เลอ ไม่

วัรว ๒๒ ๒๒

ละ บะ เน แอ

แม่ไปหาเพื่อนที่มีแก่นแดงเหมือนแม่หาลูกสะใภ้ที่ถูกใจแม่ลูกก็พอใจ

๐๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒ ๒๒

เตอะ กวี่ ลี หล่อ อะ ชี ชี เลอ เปล่อ ไม่

วัรว ๒๒ ๒๒

ปี เนะ เลอ เปล่อ

เห็นกล้วยออกเครือมี 10 หวีที่แม่เขาเชือกไปมัดจองไว้ก่อนแล้ว

๐๑ หู ๗5 ยะ ๕๖ ๖๖ 3๔ ๖๖ ๕๖
 เตอะ กวี ยา แม่ อะ ชี ดี เม แก โม

๐ ๕๖ ๖๖ ๖๖
 แว โม สะ ต้อ

เปรียบกล้วยหัวใจใหญ่เหมือนนางช้าง ก้เป็นของแม่
 แม่ก็ดีใจ ตั้งลูกสะใภ้ที่สวยงาม

ความหมายของบทเพลงเป็นเพลงเตือนใจอย่าเชื่อใครง่ายๆ ไม่มีใครรักเราเท่าแม่เรา เรา
 จะรักใครหลงใหลก็อย่าพึ่งไปปักใจรักเขา ความรักของแม่จะคอยดูแลแม้กระทั่งคู่ครองแม่จะเลือกคน
 ดีที่เหมาะสมให้ โดยยกตัวอย่างที่นำธรรมชาติมาเปรียบเทียบเช่น

- แม่ไปหาฝิ่นที่มีแก่นแดงเหมือนแม่หาลูกสะใภ้ที่ลูกใจแม่ ลูกก็พอใจแล้ว
- แม่เฝ้ามองหาลูกสะใภ้เหมือนกล้วยออกเครือมี 10 หวีที่แม่เอาเชือกไปมัดจองไว้
- การได้ลูกสะใภ้ที่ดีเปรียบกล้วยหัวใจใหญ่เหมือนนางช้าง ถ้าเป็นของแม่ แม่ก็ดีใจตั้งลูกสะใภ้

ที่สวยงาม

จากเนื้อร้องด้านบนผู้วิจัยได้ถอดมาเป็นโน้ตสากลได้ดังนี้

$\text{♩} = 60$

สะ กรี โอะ สะ กรี โอะ ปา โม ปา โม เตอะ แก ปา ปา โม เตอะ โกะ เอ๊ะ เปราะ

7
เม โกะ เอ๊ะ เปราะ เม เตอะ ยื่อ เลอ เตอะ ยื่อ

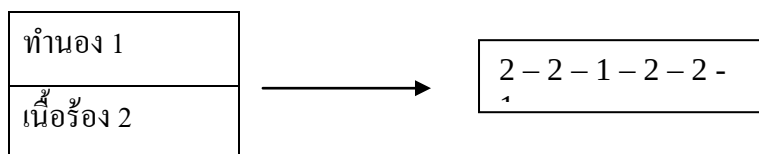
12
เลอ พอ จ๊ะ พอ จ๊ะ แบ แบ ชะ ชะ รี่ เลอ เม หยอะ ก่อ แก

จากบทเพลงข้างต้นบรรเลงโดย นาย พะชนะนุช ความภูผา

จากโน้ตเพลงข้างบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ล	ท	ค		ม	
เสียงรอง						ฟ

ลักษณะของเพลงทา บอ บ๊ะ ป่า หล่อเพลงนี้จะใช้ทำนองเดียวกับเพลง เตหน้าโพ เพลงนี้จะแตกต่างกับเพลงเตหน้าโพ ตรงที่ไม่มีการเล่นโน้ตเสริมต่างๆและจะเน้นไปที่เสียงเตอะน่าผสมกับเนื้อร้อง โดยห้องแรกเป็นเนื้อร้องไปจนถึงห้องที่ 8 แล้วมาเข้าทำนอง 1 และต่อด้วยเนื้อร้องในห้องที่ 10 จบลงด้วยทำนองในห้องสุดท้าย และเป็นการบรรเลงทำนองของบทเพลงที่มีเนื้อร้องเป็นหลัก แล้วสอดแทรกทำนองช่วงกลางเพลงดังกล่าว

จากการลงพื้นที่ศึกษาบทเพลงกะเหรี่ยงน้ำตกหลายบทเพลง ผู้วิจัยได้พบว่าทำนองเพลง มีทำนองคล้ายๆกัน แต่เปลี่ยนเพียงเนื้อร้องและการเล่นในบางจังหวะเท่านั้น ผู้วิจัยจึงกำหนด รูปแบบของกลุ่มเสียงขึ้นมาเพื่อให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเล่นกับเพลงอื่นๆได้อีกหลายเพลง ยกตัวอย่างกลุ่มเสียงข้างล่าง (กลุ่มเสียง a) ซึ่งเป็นกลุ่มเสียงเดียวกันกับเพลง เตหน้าโพ โดยถือเอาทำนองนี้เป็นทำนองหลักในการเล่นโดยขอยกตัวอย่างเพลงทา โอ๊ะ เลอ เปื่อ กา และ ทา เทาะ เซะ

ตัวอย่างกลุ่มเสียง a

ตัวอย่างเพลงที่ 1 ได้แก่ ทา โอ๊ะ เลอ เปื่อ กา

๐๐๑ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

ทา โอ๊ะ เลอ เปื่อ กา

เพลงอยู่ในป่า

๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

โอ๊ะ ยื่อ เนาะ เลอ ที่ โพ ดี

ที่ปลายคลองมีน้ำขับน้ำขิมจะมีผักชวยโบขึ้นมียอดอ่อนอบ

๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

เออะ ยื่อ เนาะ สแก อี สแก มี

พาครอบครัวไปเก็บกินเป็นประจำโดยไม่ต้องซื้อ

๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

เนอะ ออ ที่ เลอ ย่า อะ ดี

ใช้ใบกล้วยมาตักน้ำกิน

๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

โอ๊ะ ยื่อ นอ เลอ ต้า อะ โพ

พาครอบครัวไปอยู่บนยอดเขาสูง

๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

โมะ โล ออ ที่ เลอ อะ โพ

เขาลำไยไร่ทำรางน้ำไหลมหาเราเพื่อตักกิน

ความหมายของบทเพลงเป็นเพลงที่บรรยายถึงการดำรงชีพที่ต้องพึ่งพิงธรรมชาติเมื่อไปอยู่ในป่าได้อาศัยน้ำและพืชพรรณไม้เป็นอาหาร โดยมีภูมิปัญญาเป็นเครื่องมือในการคิดที่จะนำธรรมชาติที่อยู่รอบตัวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีพ

จากเนื้อร้องข้างบนผู้วิจัยได้ถอดมาเป็นโน้ตสากลได้ดังนี้

$\text{♩} = 60$

โอะ ยื่อ เนาะ โอะ ยื่อ เนาะ เลอ ที เลอ ที โฟ คี เออะ เออะ ยื่อ เนาะ สวอ อี สวอ

มี

จากบทเพลงข้างต้นบรรเลงโดย นาย พะชนะนุช กามภูผา

จากโน้ตเพลงข้างบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ด	ท	ค		ม	
เสียงรอง						ฟ

ลักษณะของเพลงทหา โอะ เลอ เปื่อ กา เป็นการบรรเลงทำนองของบทเพลงที่สลับท่อนระหว่างทำนองกับเนื้อร้องและสามารถร้องโน้ตที่เหลือโดยใช้วรรคเพลงดังกล่าวอย่างข้างล่าง

ตัวอย่างเพลงที่ 2 คือ ทา เทาะ เซะ

๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑
ทา เทาะ เซะ
เพลงขึ้นต้นไม้

๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑
ทา เทาะ เซะ ตี โต เพอ เดอ

ขึ้นต้นไม้เจอรังต่อ

๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑
ล่อ เลอ กว้า เต วัว ผละ เซอ

ลงพื้นดินเจอบุ่เห่าจะฉกเอา

๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑
ล่อ บะ เทาะ ผะ จ้า ฉะ ปู่

เหมือนตกอยู่ในหมุ่มฝ่ง หมุ่มแม่ลูกอ่อนนัตตุร้าย

๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑ ๐๐๑
เทาะ เกาะ เอ๊ะ หม่า ตี หม่า ตรู

หมุ่มแม่ลูกอ่อนนุ่มจะกัดเราร้องบุนตตุ

ทวามทวามของบทเพลงเป็นเพลงสอนใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางเรือดลอม เาเราเมกกลายป้า

ไม้ ธรรมชาติก็จะอยู่กับเรา ดูแลเราไม่รังแกเรา ไม่เกิดภัยจากธรรมชาติ

จากเนื้อร้องข้างบนผู้วิจัยได้ถอดมาเป็นโน้ตสากลได้ดังนี้

$\text{♩} = 60$

เถาะ เลอ เซะ เตะ เลอ เซะ คี โต คี โต เพอ เดอ ลอ ลอ เลอ กว่า เด รื้อ ผละเซอ เด รื้อ ผละ

8

เซอ

จากบทเพลงข้างต้นบรรเลงโดย นาย พะชนะนุช ความภูผา

จากโน้ตเพลงข้างบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ด	ท	ค	ม	
เสียงรอง					ฟ

ในบทเพลงทา เตะ เซะ จะมีทำนองไม่ต่างไปจากเพลง โอ๊ะ เลอ เปื่อ กา จะมีแต่เปลี่ยนคำร้องให้เหมาะสมตามเสียง เตะนะที่บรรเลงออกไป โดยบางครั้งนักดนตรีอาจจะร้องขึ้นมาก่อนและทำนองตามมาตอนจบเพลงก็ได้ตามกรอบข้างล่าง

ทำนอง 1	→	2 - 2 - 2 - 1
เนื้อร้อง 2		

นอกจากนี้ ยังมีทำนองที่ผู้วิจัยได้ประยุกต์ กลุ่มเสียง b ขึ้นมาใช้กับบทเพลงอื่นๆได้อีกหลายเพลงดังนี้

1. เพลง ทา อี ลอ
2. เพลง ทา เด ลี แพ
3. เพลง ทา นู โฟ ลอ
4. เพลง ทา สุ หล่อ

ตัวอย่างกลุ่มเสียง b

$\text{♩} = 60$

ตัวอย่างเพลงที่ 1 เพลง ทาอี ลอ

001 ฆัง จัง ๒
เพลง ทาอี ลอ (ถ่อมตัว)

๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑
เตอะ เต เตอะ เตอะ ละ ชี แห่

๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑
เม เตอะ เกร กรู เกร ล้า สะเ

ไม่ไผ่ลำคดงอๆ ไม่ใช่ทำอะไรไม่ได้
ต้องทำอะไรได้ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง

๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑
เปือ ต้า ตื้อ เออ หน้า แร่ เปล

๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑
ปล้า เม ตื้อ เออ เยอะ ตื้อ เกว

ใครบอกจ๋าเขาเป็นคนไม่ดี แต่เราคิดว่าเขาเป็นคนดี

๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑
หมุ หือ ชะ ฉิ อะ ชะ แฮ

๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑ ๐ ๑
น่อ ฉิ ก้อ สะ เป้ เตอะ เนะ

พริกเม็ดเล็กก็ยังมีเผ็ด เหมือนคนตัวเล็กใจใหญ่

ความหมายของบทเพลงเป็นเพลงเตือนใจให้รู้จักมองคนในแง่ดี ไม่มีใครที่ไม่มีดีในตัว ต้องมีความดีอยู่บ้างจึงต้องให้เกียรติคนอื่น อย่าดูถูกใคร และอย่าทำตัวอวดเก่งต้องรู้จักถ่อมตัว จากเนื้อร้องข้างบนผู้วิจัยได้ถอดมาเป็นโน้ตสากลได้ดังนี้

♩ = 60

เดอะ เค เดอะ เดอะ เค เดอะ เดอะ ะ ชี แหล

9
เม เดอะ เว เม เดอะ เว กรู เว ล้า สะวะ กรู เว ล้า สะวะ เม เดอะ เว กรู เว ล้า สะวะ

16
เปือ ด้า ต้อ เปือ ด้า ต้อ เออหนา แร่ เปล เออหนา แร่ เปล ปล่า เม ต้อ

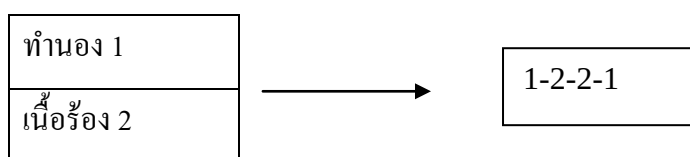
24
ปล่า เม ดัน เออเยอะ ต้อ เกว ปล่า เม ต้อ เออเยอะ ต้อ เกว เออเยอะ ต้อ เกว

จากบทเพลงข้างต้นบรรเลงโดย นาย พะชนะนุช ความภูผา

จากโน้ตเพลงด้านบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ซ	ถ	ท		ร	ม
เสียงรอง						

บทเพลงทา อิ ลอ เริ่มทำนองหลักของเพลงโดยการบรรเลง เดอะน่า ขึ้นมาแล้วร้องในห้องที่ 6 มีกลุ่มเสียง ม ท ร มาสอดแทรกระหว่างทำนองและในห้องที่ 14 จะมีเนื้อร้องที่เหมือนกับห้องที่ 10 แต่จะเป็นการร้องให้เสียงสูงขึ้นในขณะที่เสียงของ เดอะน่าก็ สูงขึ้นตามไปด้วย แต่ในการบรรเลงทุกครั้งก็สามารถที่จะร้องเสียงสูงในตอนท้ายของเพลงก็ได้ ขึ้นอยู่กับนักดนตรีจะเลือกเล่น ดังนั้นรูปแบบโน้ตข้างบนจึงมีวรรคตอนเป็น ทำนองนำและแทรกด้วยเนื้อร้อง 2 ท่อนและจบด้วย ทำนองปิดท้าย

จากเนื้อร้องข้างบนผู้วิจัยได้ถอดมาเป็นโน้ตสากลได้ดังนี้

$\text{♩} = 60$

ตำระ ตำ เกราะ ป่อ ตำ เกราะ ป่อ วา ชี วา ชี วา ชี วา ชี ตำ เกราะ ป่อ วา

8
ชี วา ชี ดอ เร ดี ดอ เร ดี ลอ เนาะ เกาะ ดี ลอ เนาะ เกาะ ดี ดอ เร ดี ลอ

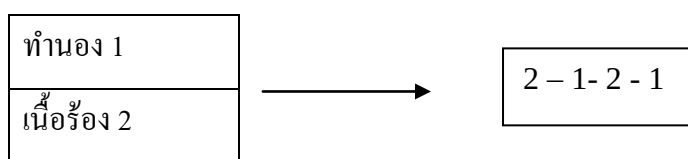
16
เนาะ เกาะ ดี

จากบทเพลงข้างต้นบรรเลงโดย นาย พะชนะนุช คามภูผา ในเพลง ทา เกลี แพ

จากโน้ตเพลงข้างบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ซ	ล	ท	ร	ม
เสียงรอง					

จากโน้ตด้านบนจะเห็นการร้องจะแตกต่างโดยจะมีการกระดกขึ้นในเสียง ระ ในการร้องคำแรกเพื่อให้การร้องไพเราะ โดยมีสี่ส้นขึ้น และจะใช้การร้องซ้ำในห้องที่ 4 และ 5 และใช้โน้ตเกลตาในกลุ่มเสียง ร ม ซ เพื่อเปลี่ยนเป็นการร้องในช่วงที่ 2 และเอกลักษณ์ ของเพลงก็เช่นเคยในห้องที่ 15 จะเป็นการร้องซ้ำในห้องที่ 11 เพื่อร้องให้เสียงสูงขึ้น เตะนำเองก็สูงขึ้น 5 เสียงในวรรคของเพลงก็จะขึ้นต้นด้วย เนื้อร้องสลับกับทำนอง ดังตัวอย่างข้างล่าง

จากเนื้อร้องข้างบนผู้วิจัยได้ถอดมาเป็นโน้ตสากลได้ดังนี้

$\text{♩} = 60$

เพาะ มี โห๊ะ พอ โม่ อะ เดอะ พอ โม่ อะ เดอะ

8 เพาะ มี โห๊ะ พอ โม่ อะ เดอะ พอ โม่ อะ เดอะ โห๊ะ เดอะ ระ เนอะ โห๊ะ เดอะ ระ จอ เดอะ เฮะ เนอะ โห๊ะ เดอะ ระ

15 เพาะ มี โห๊ะ พอ โม่ อะ เดอะ พอ โม่ อะ เดอะ โห๊ะ เดอะ ระ เนอะ โห๊ะ เดอะ ระ จอ เดอะ เฮะ เนอะ โห๊ะ เดอะ ระ

22 เพาะ มี โห๊ะ พอ โม่ อะ เดอะ พอ โม่ อะ เดอะ โห๊ะ เดอะ ระ เนอะ โห๊ะ เดอะ ระ จอ เดอะ เฮะ เนอะ โห๊ะ เดอะ ระ

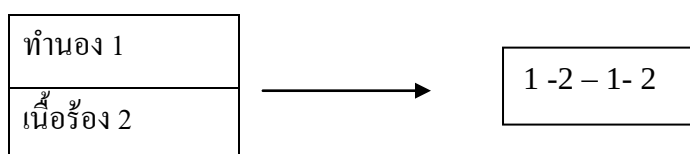
28 เพาะ มี โห๊ะ พอ โม่ อะ เดอะ พอ โม่ อะ เดอะ โห๊ะ เดอะ ระ เนอะ โห๊ะ เดอะ ระ จอ เดอะ เฮะ เนอะ โห๊ะ เดอะ ระ

จากบทเพลงข้างต้นบรรเลงโดย นาย พะชนะนุช ความภุษา

จากโน้ตเพลงข้างบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ซ	ถ	ท		ร	ม
เสียงรอง						

ในเพลงทา บู โฟ ลอ จะสังเกตได้ว่ามีโน้ตที่สำคัญในบทเพลงอยู่ 2 จุดคือ เสียง ร ม ซ กับ ม ท ร เป็น 2 จุดที่เวลาจะเปลี่ยนบทร้องจะนำโน้ตทั้ง 2 จุดนี้มาเกลาเพื่อเปลี่ยนทำนองได้อย่างไพเราะ จะสังเกตได้จากห้อง ที่ 18 22 26 เป็นต้นวรรคของเพลงจะเป็นการสลับทำนองกับการร้องปกติ แต่ ลักษณะของเพลงจะเป็นการขึ้นทำนองยาวในช่วงต้นแต่กลางเพลงใช้โน้ตบางกลุ่มแทรกเพื่อเปลี่ยนเนื้อร้องตาม กรอบวรรคเพลงข้างล่าง

จากเนื้อร้องข้างบนผู้วิจัยได้ถอดมาเป็นโน้ตสากลได้ดังนี้

♩ = 60

พระ ขุ หล่อ เกอะ ขุ หล่อ เกอะ ตรือ เคะอะ โตะ หลู่ ขุ หล่อ เกอะ ตรือ

7 เคะอะ โตะ หลู่ ตรือ เคะอะ โตะ หลู่ กว้า หล่อ ก้อ เกอะ ยื่อ เกอะ โย

14 ขุ หล่อ เนอะ สะ ยื่อ พอ กว้า สะ ยื่อ พอ กว้า พระ หล่อ เนอะ สะ ยื่อ พอ กว้า

21 พระ หล่อ ร่า เลอ ต้า อะ เด เลอ ต้า อะ เด พระ ขุ หล่อ เนอะ

29 ขุ หล่อ เนอะ สะ ยื่อ พอ เจ พระ หล่อ ร่า เลอ ต้า อะ เด เลอ ต้า อะ เด พระ หล่อ ร่า เลอ

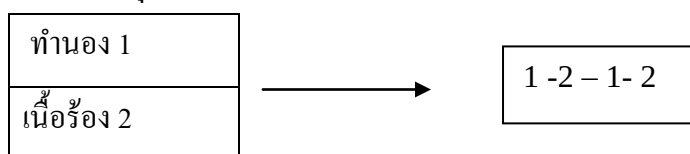
36 ต้า อะ เด เลอ ต้า อะ เด

จากบทเพลงข้างต้นบรรเลงโดย นาย พระชนนุย์ คามภูผา

จากโน้ตเพลงข้างบนสรุปเป็นกลุ่มเสียงหลักและเสียงรองได้ดังนี้

เสียงหลัก	ซ	ล	ท		ร	ม
เสียงรอง						

ในเพลงทา สุ หล่อ โน้ตที่สำคัญก็เช่นเดียวกับเพลง ทา นุ โป ลอ โดยจะมีโน้ตที่มักจะวนมาเล่นเพื่อเกลาเข้าทำนองใหม่คือโน้ต ร ม ซ และ ม ท ร มีทั้งห้องที่ 5 9 12 13 19 20 31 และจบด้วยเสียง ร ม ซ แต่ถ้าสังเกตในห้องที่ 24 ถึง 26 จะเป็นทำนองยาว จากการสอบถาม นาย พระชนนุย์ คามภูผา ว่าตรงจุดนี้สามารถเปลี่ยนให้ฝ่ายตรงข้ามร้องได้

5.2 บทเพลงที่ใช้ร้องโต้ตอบในโอกาสต่างๆ

บทเพลงของกะเหรี่ยงน้ำตกเรียกว่า ทา หมายถึงเนื้อร้องที่อยู่ในรูปแบบของกลอน นั้นไม่ใช่จะมีแต่การร้องเพลงกับดนตรีอย่างเดียว สามารถใช้ร้องโดยไม่ต้องมีดนตรีประกอบ ความไพเราะอยู่ที่ประสบการณ์ และน้ำเสียงของผู้ร้องแต่ละคน บทเพลงร้องโต้ตอบเป็นมรดกที่บรรพบุรุษได้รังสรรค์ขึ้นจากภูมิปัญญาที่เกิดจากการสังเกต ประสบการณ์จากการเรียนรู้ในดำเนินชีวิตสังคม เป็นองค์ความรู้ที่แฝงไว้ด้วยคตินิยม และความบันเทิงในแต่ละบทเพลงจึงมีคุณค่าต่อ ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมาก จากการลงพื้นที่สังเกตได้ว่าชาวกะเหรี่ยงเป็นคนช่างสังเกต รอบคอบ มีวินัย รักในการเรียนรู้ สามารถพูดภาษาไทยได้ดี มีศิลปะในการพูด แต่เมื่อพูดกับพวกเดียวกันจะใช้ภาษากะเหรี่ยงจะพูดภาษาไทยก็ต่อเมื่อสื่อสารกับเรา ดังนั้นเมื่อมีกิจกรรมใดๆก็จะใช้เพลงร้องมาเป็นส่วนประกอบในพิธีนั้นเสมอ โดยใช้บทเพลงร้องโต้ตอบที่ไม่มีดนตรี ซึ่งเป็นการร้องที่ไม่ต้องคอยฟังเสียงดนตรีแต่จะกำหนดเสียงสูงต่ำได้ตามความถนัด เป็นลักษณะการเอื้อนคำให้มีทำนองเสียงสูงต่ำ อันเป็นลักษณะพิเศษ เป็นเสน่ห์ของการร้องเพลงโต้ตอบของแต่ละบุคคล และในแต่ละพิธีกรรมจะเปลี่ยนไปไม่ซ้ำกันถึงแม้เนื้อร้องยังเป็นเนื้อร้องเดิม เช่นงานมงคลการร้องก็จะเป็นเสียงปกติไม่เอื้อนเสียง แต่จะสื่ออารมณ์ถึงความอ่อนหวาน หรือคิดในสิ่งที่ดีงามแสดงออก ทั้งสีหน้าและ ท่าทางตามเนื้อเพลงที่สื่อถึงความรัก คติสอนใจ แต่ถ้าเป็นเพลง กล่อมเด็กก็จะร้องให้ช้าลงฟังสบายเพื่อให้เด็กนอนหลับเนื้อเพลงก็จะสื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ ที่ใกล้ตัว จากการลงพื้นที่ของผู้วิจัยได้สอบถาม นางนอ เกาะเตาะ ความกล้า ภรรยา นาย พะชนะนุช ความกล้า และได้ร้องเพลงให้ฟังเป็นตัวอย่างว่าถ้าเป็นเพลงร้องในงานศพ เนื้อร้องจะเป็นเพลงอะไรก็ได้ที่ไม่สื่อถึงความเสียใจ เพราะกะเหรี่ยงเชื่อว่า ถ้าโสกเศร้าเสียใจ วิญญาณของผู้ตายจะไปเกิดใหม่ไม่ได้ ดังนั้นในพิธีงานศพชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะไม่เป็นงานที่โสกเศร้า จะมีการร้องเพลงโต้ตอบกัน ซึ่งเพลงที่ใช้ร้องก็จะเป็นเพลงทั่วไป เพียงแต่มีการยืดยาวในลักษณะเอื้อนให้ช้าลงเท่านั้น สำหรับบทเพลงร้องโต้ตอบนั้นมีมากแล้วแต่จะเลือกมาร้องตามความเหมาะสม ซึ่งปัจจุบันยังมีการนำมาใช้ร้องในโอกาสต่างๆดังนี้

5.2.1 เพลงที่ใช้ร้องในพิธีแต่งงาน

จากการบอกเล่าของนายชะแสม มณีกันทรียะ ว่าเมื่อมีงานแต่งงานขึ้นบ้านใดจะมีการนำบทเพลงโต้ตอบมาใช้ในงานพิธีทั้งที่ไม่เป็นพิธีการ และเป็นพิธีการกล่าวคือในช่วงหัวค่ำจะมีญาติเพื่อนฝูง และคนเฒ่าคนแก่ที่มาในงานจะนั่งจับกลุ่มพูดคุยกัน หยอกเย้ากันโดยใช้เพลงร้องโต้ตอบมาร้องแข่งขันกัน โดยมีบทเพลงทั่วไปแล้วแต่ใครจะหยิบขึ้นมาร้องก่อน ใครจำเนื้อร้องตอบได้ก็จะร้องโต้ตอบกัน อย่างสนุกสนาน แต่เมื่อถึงช่วงพิธีการก็จะมิบทเพลงอีกประเภทหนึ่งเช่น เมื่อตอนส่งตัวเข้าหอ มีธรรมเนียมว่าเจ้าบ่าวจะต้องกินเหล้าให้หมด 1 ขวด โดยเริ่มที่เจ้าบ่าวรินเหล้า 1 จอกแล้วเป็นคนเริ่มจิบจากนั้นส่งต่อให้เจ้าสาวก่อนจึงจะส่งต่อให้ผู้ที่มาร่วมงานซึ่งนั่งล้อมวงกันอยู่โดยพลัด

5.2.2 เพลงที่ใช้ร้องกล่อมเด็ก

จากการสอบถามนางนอเกาะเดาะ คามภูผา ได้เล่าว่าชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมีบทเพลงที่ใช้ร้องกล่อมเด็กเช่นกัน ซึ่งเป็นการร้องตามบทเพลงที่มีการเขียนไว้และจดจำต่อกันมา สำเนียงและทำนองขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละบุคคล แต่ปัจจุบันนี้ไม่ค่อยมีคนนำมาร้องกล่อมเด็กแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ให้เขียนบทเพลงเป็นภาษากะเหรี่ยงเรียกว่า ทาหม่ามีโพชะ และแปลความหมายเป็นภาษาไทยดังนี้

๐๐๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

ทา หม่า มี โพ ชะ

เพลงกล่อมเด็ก

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

ขอ โพ มี มี หน้า ไม่ ป้า แล เดาะ ออ ที่ ที่

ลูก ไข่ นอนนอน แม่จะไปตักน้ำกินกิน

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

เลอ แกว แล บอ ลอ ชี ชี โพ มี มี มี

น้ำคลองแห้งแห้ง ลูกสาว นอนนอน

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

โพ ตา มี มี ไม่ เกาะ แล เดาะ ออ ที่ ที่

ลูก ชาย นอนนอน แม่จะไปตักน้ำกินกิน

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

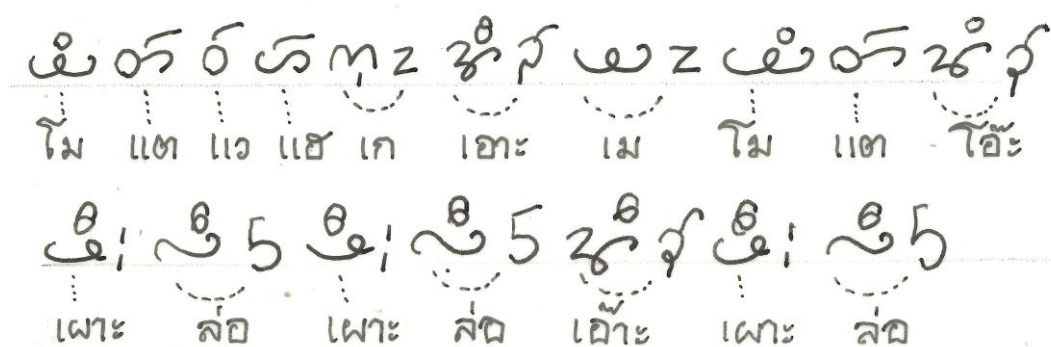
มอ เกาะ หอ เอาะ เม เม โพ มี เอ้อ

แม่จะหงั่วว บัว ลูกสาวเอย

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

แฮ เก แฮ เก โพ กว เอ้อ แฮ เก แฮ เก

กลับมา กลับมา ลูก ชายเอย กลับมา กลับมา

มากินข้าว เราชักกันเล่นด้วยกัน กินด้วยกัน
อย่าทะเลาะกัน

5.2.3 เพลงที่ใช้ร้องในงานศพ

จากการสัมภาษณ์นางนอเกาะเดาะ ความภูผาถึงบทเพลงที่ใช้ในงานศพ ได้เล่าว่าในพิธีงานศพของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีการร้องเพลงโต้ตอบ โดยไม่มีเครื่องดนตรีประกอบซึ่งเป็นการนำเพลงต่างๆไปที่มีเนื้อเพลงที่ไม่โสโคร้าเสียใจมาร้องแต่จะใช้ทำนองการร้องที่เอื้อนเสียงให้ยืดยาวเรียกว่า ทาปลือทาเจอ เพราะชาวกะเหรี่ยงมีความเชื่อว่า ถ้าโสโคร้าแล้วผู้ตายจะไม่ไปเกิดโดยเวลากลางคืนพวกหนุ่มสาว จะเดินรอบๆ ศพ และทอดกอดกันร้องเพลงระหว่างหญิงกับหญิง ชายกับชายเป็นการอวยพรให้ผู้ตายไปสู่ที่ خوب (ชายกับหญิงห้ามกอดกันเด็ดขาด) ซึ่งโอกาสนี้เป็นโอกาสที่หนุ่มสาวจะได้ใกล้ชิดและสนิทสนมกัน การร้องเพลงในงานศพนี้ทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชายจะโต้ตอบบทเพลงกันและกันอย่างสนุกสนานหนุ่มๆ สาวๆ จะโซ่ลูกคอดด้วยเสียงที่ไพเราะมีความหมาย มีความซาบซึ้งให้ฝ่ายหญิงที่ตนจับคู่ได้ฟัง หญิงสาวบางคนมีความซาบซึ้งในบทเพลงที่ฝ่ายชายร้องได้กลับมาถึงน้ำตาซึมร่วมก็มี ฝ่ายผู้หญิงก็เหมือนกันได้กลับฝ่ายชายด้วยเสียงที่ไพเราะผู้ชายถึงน้ำตาาร่วมก็มีเหมือนกัน การร้องเพลงก็เริ่มด้วยหมอผีเอากะดังมาวางไข่มุนแดงมาขีดเขียนเป็นต้นไม้แล้วใส่เมล็ดข้าวโพดลงไปแล้วร้องเพลง เนื้อร้องก็จะพูดถึงวิถีปลูกข้าว วิธีตีผึ้ง การเลี้ยงสัตว์ เช่น “ต้นไม้จะขึ้นได้ต้องมีเมล็ด มีเมล็ดต้องมีกิ่ง วิธีจะกินลูกก็ต้องขึ้นต้นเอาลูกลงมากองไว้ที่ได้ต้น”คนที่อยู่ฝ่ายศพในงานตอนกลางคืนก็จะร้องเพลงตลอดคืน ผู้วิจัยจึงได้ให้ร้องเพลงงานศพให้ฟัง แต่ได้ถูกปฏิเสธจากนางนอเกาะเดาะ ความภูผา โดยอ้างความเชื่อของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกว่าการร้องเพลงทำนองงานศพ (ทาปลือทาเจอ)ในบ้านไม่ได้ ต้องร้องเฉพาะที่มีงานศพจริงๆเท่านั้น ถ้าจะสอนกันต้องออกไปร้องในป่าห่างไกลหมู่บ้าน จากบทเพลงข้างล่างนางนอเกาะเดาะ ความภูผา ได้เลือก ทาสะเดอะเนอะเดอะยะ

ร้องเป็นบทเพลงในงานศพในทำนองทาลือทาเจอให้ฟังโดยไม่ต้องเดินออกไปธารน้ำตกให้ห่างจากหมู่บ้านไกลจนไม่ให้เสียงได้ยินถึงบ้าน

ภาพประกอบ 104 พิธีการในงานศพของชาวกะเหรี่ยง

ภาพประกอบ 105 อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในพิธีงานศพของชาวกะเหรี่ยง

ภาพประกอบ 106 นางนอเกาะเคาะ กามภูผา สาธิตการร้องเพลง

ตัวอย่างเพลงที่ใช้ร้องในงานศพ

๐๐๑๖: 3 3 3 ๗๒

ทา สะ เตอะ เนอะ เตอะ ยะ

เพลงสองเราใจตรงกัน

3 ๗: 3 ๗๒ ๗๑ ๗๑ ๗๑: ๗๒

เนาะ สะ เตอะ ยะ แม่ ไร่ บ ลอ

ใจเธอใจเราตรงกัน

3: ๖๒ ๖๕ ๗๒ ๗๑ ๗๑: ๗๑:

ดี เปรี้ยว ปัก ไม่ เลอ ชัด ดู

เหมือนหม้อข้าวตั้งอยู่บนเตาไฟ

3 ๗: 3 ๗๒ ๗๑ 3: ๗๑ ๗๑

เนาะ สะ เตอะ ยะ แม่ ดี อี ชื้อ

ถ้าใจเราตรงกันอย่างนี้ ไม่มีวันจะแยกจากกัน

๐๑ ๗๑ ๗๑ ๗๑ ๗๑ ๗๑ ๗๑

เตอะ แะ แก มือ พา ดี หลอ

เหมือนเส้นทางบนานคู่กันไปไม่แตกแยกกัน

3 ๐๑ ๗๑ 3 ๗: ๗๑ ๗๑ ๗๑

ดอ เตอะ ดา เนาะ สะ แม่ ไร่ แก

เราเป็นเครือญาติกันใจตรงกันเรารักกัน

๗๑ ๗: 3 ๗๑ ๐๑ ๗๑

มือ พะ เต แะ เตอะ ลี

อย่าให้ไตรมาทำให้เราแยกจากกัน

5.2.4 เพลงที่ร้องในงานทำบุญเจดีย์

ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีบทเพลงเฉพาะที่ใช้ร้องในงานทำบุญเจดีย์ที่เรียกว่า ทาบุญ โค๊ะ โดยใช้ร้องในช่วงที่เดินเวียนเทียนรอบเจดีย์ 3 รอบที่ทุกคนจะร้องเองโดยไม่มีดนตรีประกอบ ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกถือว่าการทำบุญที่ยิ่งใหญ่ในชีวิต และทุกปีจะต้องจัดพิธีทำบุญไหว้เจดีย์ จากบทเพลงข้างล่างเขียนโดยนายพะชะนุช คามภูผา

๐๐๗ จ๓ จ๓ จ๓

ทา ม โค๊ะ

เพลง ทำบุญเจดีย์

เพลงที่ 1

๐๗ จ๓ จ๓ จ๓ จ๓ จ๓ จ๓ จ๓

ต้า ม เทะ แก เปอะ จื้อ แด เพะ

ถ้าเปรียบเหมือนมนุษย์ที่ผูกอยู่กับข้อมมือ

๐๕ ๕ ๖ ๐๔ จ๓ ๐๗ จ๓

แตะ เปอะ จื้อ ก็ เตอะ เอะ

เราอย่าถึงขนาดออกจากข้อมมือ

เพลงที่ 2

๕ จ๓ จ๓ จ๓ จ๓ จ๓ จ๓ จ๓

แด บะ ไม่ เลอ เปอะ น้อ นี แด

บาปที่มีต่อแม่ตอเรายังชั่วเล็กๆ

๖ ๕ จ๓ ๖ จ๓ จ๓ จ๓ จ๓

ลู่ กิว เลอ โค๊ะ เตอะ ก็

ไปทำบุญไหว้เจดีย์ให้หลุดพ้นไป

เพลงที่ 3

အ။ နှစ် နှစ် နှစ် နှစ် အ။ နှစ် နှစ်

เราทำบุญพร้อมเพียงกัน

က။ အ။ ည။ နှ။ ဖိ။ အံ။ ခိ။ ခွံ။ ဝ။

က ည နှ ဖိ အံ ခိ ခွံ ဝ

ขอให้ได้เข็มขัดและผ้าหอบของแม่เป็นทอง

เพลงที่ ๔

အ။ န ဖ န သ သ အ။ န ဖ န သ သ

ပ မ န န ပ မ န

เรา มาทำบุญร่วมกันให้ดีกว่า

အ။ န နှိ န ဖံ န အ။ ယိ န ခွိ န စ

บอกให้ได้เข็มขัดและผ้าทอของแม่เป็นเงิน

เพลงที่ 5

มา บู ได้ะ เฮฮา เดอ: ขอ ชี

เราเดินรอบเจดีย์แบกตะกร้าใส่ไก่

เน บู แว หล่อ กัก หล่อ ลือ

ได้บุญเต็มตะกร้าใส่ไก่

เพลงที่ 6

มา บู ได้ะ โฟ อะ เดอ ขอ

เราทำบุญเจดีย์เล็กไม่เหลืงอร่าม

เตอะ มอ พุ ขอ เลอ เตอะ ยอ

เราเอาขม้นไปทเจดีย์ให้เหลืงดั่งทาทอง

6. โอกาสการแสดงดนตรี

กิจกรรมการแสดงดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีตลอดปีตามประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาเป็นการแสดงดนตรีตามประเพณีในพิธีกรรมต่างๆ เช่น พิธีแต่งงาน งานปีใหม่ งานทำบุญไหว้เจดีย์ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมดนตรีที่บุคคลภายนอกเข้ามาจัดกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมในวันปีใหม่ของชาวปะกาญูอ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร หรือได้รับเชิญให้ไปร่วมกิจกรรมนอกหมู่บ้าน เช่น การจัดงานนบพระเล่นเพลงซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกได้มีโอกาสในการแสดงดนตรีเป็นประจำทุกปี การแสดงดนตรีตามโอกาสต่างๆ เป็นการพบปะกันระหว่างนักดนตรีกับผู้ชมการแสดงถือได้ว่าเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นแบบอย่างในการถ่ายทอดความรู้ด้านดนตรีจากรุ่นสู่รุ่น โดยทางตรงและทางอ้อมเช่นกัน

ภาพประกอบ 107 วงกลองยาวนำขบวนแห่รอบเจดีย์การทำบุญไหว้เจดีย์ที่วัดพระบรมธาตุ

ภาพประกอบ 108 นายพะชนะนุช คามภูผาแสดงดนตรีเต๋อน่านในวันปีใหม่ของชาวกะเหรี่ยง

ภาพประกอบ 109 ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกแสดงดนตรีเตอะนำในงานแนะนำการท่องเที่ยว

ภาพประกอบ 110 ชาวชนแสดงร้องเพลงกะเหรี่ยงบนเวทีในงานวันประเพณีปีใหม่

7. การสืบทอดดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

จากการสังเกตและได้พูดคุยกับชาวบ้านถึงการสืบทอดดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงมากเนื่องจากกลุ่มคนที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปยังคงเล่นเตอะนำและร้องบทเพลงได้ ยังอ่านเขียนภาษากะเหรี่ยงได้แต่กลุ่มคนที่มีอายุ 40 ปีลงมาส่วนใหญ่ประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์เล่นเตอะนำไม่เป็น ร้องบทเพลงไม่ได้ทั้งยังอ่าน เขียนภาษากะเหรี่ยงไม่ได้เช่นกัน นายพะเมาะแส มนต์พิสุทธิ์ ให้ความเห็นว่าการถ่ายทอดการเล่นเตอะนำให้กับกลุ่มคนวัยรุ่นสมัยนี้ยังไม่น่าห่วงเท่าบทเพลงร้องได้ตอบเพราะเด็กรุ่นหลังอ่าน เขียนภาษากะเหรี่ยงไม่ได้เลยจึงไม่สามารถอ่าน เขียนและร้องบทเพลง

ได้ ซึ่งเด็กสมัยนี้ก็ไม่มีความอดทนที่จะจำ และจดบันทึกบทเพลงไว้ร้องเล่นได้ต้องอาศัยความจำอย่างเดียว ซึ่งบทเพลงก็มีมากเกินที่จะจำได้หมดแม้กับตนก็ยังจำเพลงได้ไม่หมดต่อไปนี้ก็ต้องจดเก็บไว้ ส่วนการเล่นเต๋อนั้นความไพเราะของเสียงจะช่วยให้มีคนที่สนใจอยากเล่นบ้างเหมือนตอนตอน เป็นเด็กอายุประมาณ 13 ปีก็เริ่มชอบเสียงเต๋อนำจากการฟังคนเฒ่าคนแก่เล่นและร้องเพลงช่วงออกไปทำไร่ทำนา และเล่นตามงานประเพณีต่างๆของหมู่บ้านจึงอยากเล่นบ้างโดยขอให้ครูซื้อหมอละอ้อช่วยสอนให้ครูจะจับมือดีดสายและตั้งสายให้ก่อนจนเริ่มเล่นได้จึงสอนการตั้งสายโดยใช้เพลงเต๋อนำโพเป็นแม่บทในการตั้งเสียงและฝึกเล่น การสืบทอดเต๋อนำและบทเพลงร้องคงต้องอาศัยการเห็นได้ ยินได้ฟังก็จะเกิดการซึมซับรับรู้ความงามความไพเราะแล้วหันมาสนใจเองโดยไม่ต้องบังคับ โดยเฉพาะการนำดนตรีมาเล่นในยามว่าง หรือตามงานพิธีกรรมต่างๆตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของการสืบทอดดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกที่เห็นได้ชัดเจนคือ

7.1 การสืบทอดเต๋อนำ

จากการบอกเล่าจากนายพะชนะนุช คามภูผา ว่าการสืบทอดในเรื่องของ เต๋อนำในหมู่บ้านนี้ยังมีผู้เล่นได้ 5 คนคือนายกำมอ อายุ 54 ปี นายวาโบ อายุ 53 ปี นายพะเมาะแฮ อายุ 55 ปี นายบ่อโ๊ะะ เพชรคลองลาน อายุ 44 ปี และคนเท่านั้น ซึ่งช่วงวัยรุ่นคนชอบเสียงของเต๋อนำมากได้ยินเสียงการบรรเลงเต๋อนำของพี่เขยในช่วงตอนค่ำทุกวัน จนเกิดความชอบ กลายเป็นความรักที่อยากจะเล่นบ้างจึงได้ให้พี่เขยชื่อ จิโหยช่วยสอนให้ตั้งใจฝึกฝนทุกวันจนเล่นได้ถึงทุกวันนี้ส่วนเรื่องเครื่องดนตรีเต๋อนำของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก มีผู้ที่ทำเต๋อนำได้ดีคือ นายชะแะ มณีกันฑ์ริยะ อายุ 84 กล่าวว่ายปัจจุบันยังมีการทำอยู่แต่มีผู้ทำได้ไม่กี่คน และไม่มีการทำขายหากอยากได้เต๋อนำมาเล่นก็จะบอกให้ผู้ทำได้ทำให้ ซึ่งปัจจุบันขนาดและรูปร่างของเต๋อนำเปลี่ยนแปลงจากโบราณไปบ้างทั้งวัสดุที่ใช้และเสียงจะแตกต่างกันไปตามฝีมือของช่าง ส่วนช่างคนอื่นๆที่ทำได้และเล่นได้ดีคือนายพะชนะนุช คามภูผา นายพะเมาะแฮ มนต์พิสุทธ์

ภาพประกอบ 111 เครื่องดนตรีเต๋อนำในอดีต

ภาพประกอบ 112 เครื่องดนตรีเต๋อนำ

7.2 การสืบทอดวงกลองยาว

การสืบทอดวงกลองยาวนั้นส่วนใหญ่เป็นเป็นการสืบทอดในลักษณะครูพักลักจำโดยมาจากคนเฒ่าคนแก่ที่เล่นในพิธีกรรมต่างๆ ลักษณะการสืบทอดเช่นนี้มีนายสุวิทย์ นาตริเป็นตัวอย่างที่พบเห็นได้ในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก ซึ่งนายสุวิทย์ นาตริ เล่าว่าตนเป็นบุตรชายของนายโกลี นาตริ ทุกครั้งที่พ่อไปตีกลองยาวตามงานประเพณีของหมู่บ้านหรืองานทำบุญไหนๆ พ่อจะพาตนไปด้วยเสมอทำให้ซึมซับกับเสียงดนตรี เกิดความชอบที่จะเล่นดนตรี เมื่อเข้าเรียนที่โรงเรียนคลองลาน พัฒนาจินตศักดิ์จึงได้เป็นนักดนตรีของโรงเรียน ส่วนการตีกลองยาวนั้นได้ฝึกหัดกับพ่อจนเกิดความชำนาญ บางครั้งที่พ่อไม่ว่างเมื่อมีงานต้องไปเล่นดนตรีพ่อก็จะให้ตนไปแทน

7.3 การสืบทอดบทเพลงร้องโต้ตอบ

บทเพลงร้องของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงว่าจะสูญหายไปเนื่องจากขาดการบันทึกอย่างเป็นระบบ มีเพียงการเขียนไว้ในสมุดจากการจำของผู้ที่พอจะอ่านออกเขียนได้ซึ่งมีเหลือเพียงไม่กี่คนเท่านั้น เพราะเด็กรุ่นใหม่ไม่ได้เรียนภาษากะเหรี่ยงกัน นางนอเกาะเดาะ คามภูผา ได้เล่าให้ฟังว่าตนได้รับการถ่ายทอดการร้องเพลงโต้ตอบมาจากพ่อแม่(นายชะแฮ นางน้อยจะ มณี กัณฑ์ริยะ)ตั้งแต่เด็กๆ โดยติดตามพ่อกับแม่ไปร้องเพลงตามงานพิธีต่างๆของหมู่บ้านโดยเรียนรู้จากการจำเนื้อร้อง และทำนองฝึกร้องตั้งแต่เด็กและยังเขียนบทเพลงได้บ้าง ตอนรุ่นสาวเสียงจะดีมาก มีนางเป๊ะเหล่ มนต์พิสุทธ์เป็นเพื่อนที่ร้องคู่กันมาตลอด แต่ปัจจุบันไม่ค่อยได้ร้องแล้วเนื่องจากเสียงไม่ค่อยดี มีครอบครัวแล้ว และประเพณีบางอย่างของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกหายไปแล้ว จากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปตามความเจริญของสังคมภายนอก

ภาพประกอบ 113 นางนอเกาะเดาะ คามภูผา เขียนบทเพลงร้องโต้ตอบเป็นภาษากะเหรี่ยง

ภาพประกอบ 114 นางนอเกาะเตาะ คามภูผา กำลังให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับบทเพลงร้องโต้ตอบของชาว
กะเหรี่ยงน้ำตกในงานประเพณีบพระเล่นเพลง จังหวัดกำแพงเพชร

แต่ปัจจุบันยังมีกลุ่มคนเล็กๆ ที่ยังเห็นความสำคัญของดนตรี พยายามสืบทอดดนตรี และบทเพลงนี้ไว้ด้วยอาศัยใจรัก ฝึกหัดเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นแบบอย่างในลักษณะครูพักลักจำซึมซับจากการได้ดูได้เห็นที่มีการเล่นในโอกาสต่างๆ ซึ่งเป็นการการถ่ายทอดดนตรีระหว่างพ่อสู่ลูก พี่สู่น้อง เพื่อนสู่เพื่อนอันเป็นการถ่ายทอดดนตรีที่ไม่เป็นระบบระหว่างครูกับศิษย์ สามารถถ่ายทอดได้ทุกเวลาทุกสถานที่ตามโอกาสที่เหมาะสมเช่นการเล่นกีต้าร์ การร้องเพลงแล้วพัฒนาเป็นการเล่นเตอะน่า และบทเพลงร้องโต้ตอบโดยอาศัยเวลาวางจากการทำงาน ยามค่ำคืน ซึ่งชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมีนิสัยชอบพบปะพูดคุยกันโดยก่อกองไฟเล็กๆ นั่งล้อมวงคุยกัน หรือไปคุยกันบ้านเพื่อน กิจกรรมดังกล่าวนี้จึงมีดนตรีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ผู้ที่มีความสนใจเล่นเตอะน่าหรือบทเพลงร้องก็จะให้คนที่ร้องได้เล่นเป็นช่วยสอน ซึ่งการสืบทอดดนตรีในลักษณะนี้ไม่สามารถบอกจำนวนได้ว่ามีมากเท่าไรแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับสังคมชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งนายพะชนะนุช คามภูผาบอกว่าตนยินดีที่จะสอนการเล่นเตอะน่า และการร้องบทเพลงให้กับเด็กที่สนใจเสมอ แต่ปัญหาอยู่ที่เด็กส่วนใหญ่จะสนใจในช่วงแรกๆ พอเริ่มจะเป็นก็หายไป จะมีคนที่ขยันฝึกซ้อมสามารถเล่นและร้องได้ดีที่ตนเห็นอยู่ได้แก่นายดีเกื้อพะ เพชรคลองลาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องดนตรีกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบล คลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาวัฒนธรรมและดนตรีกะเหรี่ยงน้ำตก ผลของการ ดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผลการสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ความสำคัญของงานวิจัย

ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รักธรรมชาติ ใช้ชีวิตอยู่อย่างพอเพียง รักสงบมีความซื่อสัตย์ต่อครอบครัว มีความศรัทธาต่อพุทธศาสนา และ ความเชื่อเรื่องสิ่งนอกเหนือจากธรรมชาติและเรื่องขวัญ อย่างเหนียวแน่น สิ่งเหล่านี้ได้หล่อหลอมมาเป็นวัฒนธรรม ประเพณี ดนตรีและ บทเพลง ที่เป็นลักษณะเฉพาะของชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านน้ำตกสืบสานวิถีชีวิต พิธีกรรมต่างมายาวนานกว่า 200 ปีแต่สภาพความเจริญของสังคมปัจจุบันได้เข้ามามีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์อันโดดเด่นนี้จนอาจทำให้สูญหายไปได้ในที่สุด จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษา รวบรวมข้อมูลเป็นองค์ความรู้เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่ให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ส่งต่อไปให้กับอนุชนรุ่นหลังสืบต่อไป

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย ตำราที่เกี่ยวข้อง และได้ลงพื้นที่ชุมชนกะเหรี่ยงน้ำตกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสำรวจพื้นที่ทั่วไป วัฒนธรรมของกะเหรี่ยงน้ำตก ดนตรีกะเหรี่ยงน้ำตก เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วจึงนำ มาวิเคราะห์เรียบเรียงโดยใช้ทฤษฎีทางมานุษยวิทยา ภาษาศาสตร์ เป็นแนวทางการศึกษาและได้ดำเนินงานวิจัยตามลำดับรวมทั้งสรุปการดำเนินงานวิจัยดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาวัฒนธรรมชาวกระเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

1. สภาพทั่วไปของหมู่บ้านกระเหรี่ยงน้ำตก

1.1 ประวัติความเป็นมาของชนชาติกระเหรี่ยง

จากการศึกษาประวัติของชาวไทยภูเขาพบว่า มี 9 กลุ่มที่ประกอบด้วย กระเหรี่ยง ม้ง เมี่ยน อาข่า ลาหู่ ลีซู ลัวะ ขมุ และมลาบรี (ผีตอเหลือง) กระเหรี่ยงเป็นชนชาติเก่าแก่อยู่ในตระกูลจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan) ตามสายของชนชาติโลโลหรือ หลอ หลอ (lolo) และอยู่ในสาขาของกลุ่มทิเบต-พม่า (Tibet Burma) กระเหรี่ยงออกเป็น 4 กลุ่มหรือ 4 เผ่าคือ

1. กระเหรี่ยงสะกอ (Skaw)
2. กระเหรี่ยงโปว์ (P'wo)
3. กระเหรี่ยงตองสุ (Thung Tsu)
4. กระเหรี่ยงพะโค กระเหรี่ยงบเว (B'Ghwe) หรือกระเหรี่ยงคยา

ส่วนกระเหรี่ยงที่อาศัยในตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรคือ กระเหรี่ยงสะกอ (Sgaw Karen) คนไทยในภาคเหนือเรียกกระเหรี่ยงสะกอว่า “ข่างขาว” ส่วนกระเหรี่ยงสะกอเรียกตัวเองว่า ปากะญอ

1.2 ประวัติตำบลคลองลานพัฒนา

ตำบลคลองลานพัฒนาขึ้นอยู่กับ อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เดิมพื้นที่ของตำบลคลองลานพัฒนาเป็นป่าดงดิบอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้นานาชนิด อาทิ ไม้สัก ไม้ยาง ไม้มะค่า ไม้ประดู่ ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจ และเป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำและลำคลองหลายสายเช่นคลองสวนหมาก ป่าไม้เหล่านี้จะอยู่ในเขต ป่าสงวนแห่งชาติและวนอุทยาน

1.3 ประวัติหมู่บ้านกระเหรี่ยงน้ำตก

หมู่บ้านกระเหรี่ยงน้ำตกปัจจุบันตั้งอยู่ที่บ้านน้ำตกหมู่ที่ 18 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เดิมเป็นพื้นที่หมู่ที่ 2 ชื่อบ้านสวนส้ม เพราะในอดีตเป็นพื้นที่ปลูกส้มของชาวบ้าน ส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนเรียงรายริมธารน้ำตกคลองลานจึงเรียกกันว่ากระเหรี่ยงน้ำตกคลองลานต่อมาเรียกสั้นๆ จนติดปากว่า กระเหรี่ยงน้ำตก

1.4 ประวัติชนเผ่ากะเหรี่ยงน้ำตก

บรรพบุรุษของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกอพยพมาจากประเทศพม่าจากภัยของสงครามและจากการนำเข้ามาทำป่าไม้ ของชาวอังกฤษที่ได้รับสัมปทานชาวกะเหรี่ยงที่อพยพมาอยู่ที่หมู่บ้านน้ำตกมี 2 กลุ่มคือกลุ่มที่อยู่บนพื้นราบบริเวณศูนย์พัฒนาชาวเขาและโรงเรียนชุมชนบ้านคลองลานในปัจจุบันและอีกกลุ่มคือกะเหรี่ยงที่อยู่ที่บ้านปะลาคิบนเขาน้ำตกคลองลาน ที่ถูกผลักดันจากทางราชการเนื่องจากพบว่าสภาพป่าเสื่อมโทรมจากการบุกรุก

1.5 วิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

1.5.1 สภาพบ้านเรือน

ชาวกะเหรี่ยงออกแบบบ้านได้เหมาะสมกับภูมิประเทศตัวบ้านสร้างด้วยวัสดุที่ทำได้ง่ายจากท้องถิ่น คือไม้ไผ่ หลังคามุงด้วยใบเตน เสาจะใช้ไม้จริงซึ่งเป็นไม้เนื้อแข็งมาทำโครงสร้างบ้าน บ้านทุกหลังมักมีใต้ถุนเรือนเพื่อใช้เป็นพื้นที่นั่งเล่น และทำกิจวัตรประจำวันเช่น ตำข้าว ผ่าฝืน เลื่อยไม้ ทอผ้า บางส่วนใช้เป็นคอกสัตว์เช่น หมู ไก่

1.5.2 ศาสนาและความเชื่อ

ชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ทั้งหมู่บ้านนับถือศาสนาพุทธ มีความเชื่อในเรื่องของอำนาจนอกเหนือธรรมชาตินับถือผีบ้านผีเรือน เชื่อในเรื่องขวัญว่าทุกคนมีขวัญประจำกายที่คอยปกป้องคุ้มครองให้ชีวิตมีความสุขจึงเกิดพิธีกรรมผูกข้อมือเรียกขวัญ

1.5.3 สถาบันครอบครัวและเครือญาติ

ชาวกะเหรี่ยงจะยึดมั่นในเรื่องพี่สาวพี่ชายไม่หย่าร้างให้อำนาจฝ่ายหญิงเป็นใหญ่ในบ้าน ให้ความสำคัญกับผู้อาวุโส

1.5.4 ภาษา

ชาวกะเหรี่ยงมีภาษาพูดเป็นของตนเอง ภาษากะเหรี่ยงที่ใช้ในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตก มีพยัญชนะ ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป 25 ตัวเท่านั้น รูปสระมี 9 ตัว วรรณยุกต์มี 5 ตัว

1.5.5 อาหารคาว และอาหารหวาน

อาหารและขนมของชาวกะเหรี่ยงเกือบทุกเมนูจะมีส่วนผสมเป็นพืชที่ได้จากป่าและที่ปลูกไว้ข้างบ้านส่วนอาหารยอดนิยมคือน้ำพริกตำ แกงไก่ใส่ใบส้มป่อย แกงขามูกับข้าวคั่ว ขนมที่ทุกคนรอคอยคือขนมแดงงาและข้าวเหนียวต้มห่อที่จะได้กินก็ต่อเมื่อมีพิธีกรรมเท่านั้น

1.5.6 การละเล่น

การละเล่นของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกส่วนใหญ่จะเล่นกันในเทศกาลต่างๆที่หมู่บ้านจัดขึ้น เพื่อความสนุกสนาน เป็นการแข่งขันกันระหว่างคนหมู่บ้านเช่น แข่งขันตำข้าว แข่งขันยิงหน้าไม้ ทอยสะบ้า การแข่งขันเดินขาหยั่ง การละเล่นทุกชนิดเน้นความสนุกสนานและไม่มีการพนันใดๆ

ทั้งสิ้น

1.5.7 พิธีกรรม

ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมีความเชื่อในเรื่องของจิตวิญญาณ สิ่งเหนือธรรมชาติ และเชื่อเรื่องขวัญที่สืบทอดมาช้านานจากบรรพบุรุษในรูปแบบของพิธีกรรมซึ่งเป็นการกระทำที่คาดหวังไว้ถ้าทำสำเร็จจะเกิดความสบายใจมีกำลังใจที่จะดำเนินชีวิตต่อไปพิธีกรรมจะเน้นที่จิตใจเป็นสำคัญเช่น

1. พิธีกรรมการเกิด ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกเชื่อว่าเด็กที่เกิดใหม่ จะต้องนำรกไปแขวนบนต้นไม้ใหญ่และห้ามตัดต้นไม้ต้นนั้นถ้าตัดเด็กจะล้มป่วยหรือตาย การตั้งชื่อจะตั้งตามลักษณะของเด็กโดยผู้อาวุโสฝ่ายมารดา มีคำแสดงถึงเพศ เช่น เด็กผู้หญิงจะต้องมีชื่อ หน่อ หรือ มี เด็กผู้ชายจะมีชื่อ พา หรือ แห และถ้าเป็นลูกคนโตต้องเจาะหูถ้าไม่เจาะน้องๆจะเจาะไม่ได้

2. พิธีกรรมการแต่งงาน หนุ่มสาวชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมีอิสระในการเลือกคู่ครองไม่นิยมแต่งงานกับคนนอกกลุ่ม ฝ่ายหญิงเป็นคนสู่ขอฝ่ายชายซึ่งจะเรียกสินสอดเป็นเงิน 1 บาทมีความเชื่อสัจจะแบบผัวเดียวเมียเดียวฝ่ายชายจะยกย่องให้ฝ่ายหญิงเป็นใหญ่เพราะฝ่ายหญิงเป็นผู้ทำอาหารและงานบ้านส่วนฝ่ายชายจะออกไปทำงานหารายได้เข้าบ้าน

3. พิธีกรรมการตาย เมื่อมีคนตายมีความเชื่อว่าจะต้องนำศพไปฝังในวันนั้น และจะทำพิธีเชิญวิญญาณกลับมาที่บ้านเพื่อทำพิธีส่งวิญญาณ เป็นเวลา 3 วันโดยพิธีจะถือว่าเป็นวันแรกที่หนุ่มสาวจะมาร้องเพลงโต้ตอบเกี่ยวพาราสักกันเพราะกะเหรี่ยงเชื่อว่าถ้ามีว โศกเศร้าเสียใจ คนที่ตายไปแล้วจะไปเกิดใหม่ไม่ได้และมีความเชื่อถ้าผู้ตายเป็นฝ่ายหญิงจะต้องรื้อบ้านทิ้ง แต่ปัจจุบัน ปรับมาเป็นรื้อส่วนใดส่วนหนึ่งของบ้านเท่านั้น

4. พิธีกรรมวันขึ้นปีใหม่ เมื่อถึง วันขึ้นปีใหม่ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีพิธีการผูกข้อมือเรียกขวัญคนในครอบครัวและอวยพรให้กันและกันโดยผู้อาวุโสเป็นผู้กำหนดวัน พิธีการจะทำกันทั้งหมด 3 วัน 2 คืน วันแรกจะมีพิธีจุดเตาไฟในบ้าน ทำขนมแดงกา ข้าวเหนียวต้มห่อ เข้ามีควันที่สองเป็นพิธีผูกข้อมือเรียกขวัญทุกคนในครอบครัวในระยะเวลาทั้ง 3 วันห้ามคนในบ้านไปค้างคืนนอกบ้าน

5. พิธีกรรมทำบุญไหว้เจดีย์ ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะมีพิธีไหว้เจดีย์ปีละ 2 ครั้งๆที่ 1 ทุกวันเพ็ญเดือน 3 วันมาฆบูชา เป็นการไหว้เจดีย์วัดพระบรมธาตุ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง กำแพงเพชรซึ่งพ่อค้าไม้ชาวกะเหรี่ยงสะกอเป็นผู้บูรณะส่วนครั้งที่ 2 จะมีพิธีไหว้เจดีย์ทรายที่บ้านวันกะสังข์ในวันเพ็ญเดือน 5 การไหว้เจดีย์ทั้ง 2 ครั้งทำเพราะเชื่อว่าเป็นการถ่าบาป ระลึกถึงพระพุทธเจ้า คุณงามความดีและทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ

1.5.8 การแต่งกายของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกยังคงรักษาวัฒนธรรมการแต่งกายแบบชนเผ่าโดยมีสีเข้าไปเกี่ยวข้องกับเสื้อสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาย เสื้อสีขาวเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นสตรี บุริทธิ์ส่วนสื่อนั้นจะเป็นสีที่สามารถเลือกใส่ได้ในหญิงที่แต่งงานแล้ว

1.5.9 การประกอบอาชีพของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

อาชีพหลักของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกคือทำนา ทำไร่ทำสวน เช่นปลูกมันสำปะหลัง ข้าวโพด ขางพารา ทำสวนผลไม้และรับจ้างทั่วไป ส่วนอาชีพเสริมคือการทอผ้าและหาของป่าตามฤดูกาล เช่น หน่อไม้ น้ำผึ้ง ผักหวาน

1.5.10 การศึกษา

ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกนั้นได้รับการศึกษาในระบบจากโรงเรียน ชุมชนบ้านคลองลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา เขต 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่แห่งเดียวที่อยู่ใกล้หมู่บ้านมีเด็กนักเรียนชาวกะเหรี่ยงเรียนอยู่ประมาณ 47 คนส่วนในระดับมัธยมจะไปเรียนต่อที่โรงเรียนคลองลานวิทยา และโรงเรียนคลองลานพัฒนาจินดาศักดิ์ แต่ในปัจจุบันนั้นมีน้อยมากเพราะคนกะเหรี่ยงมักจะออกไปประกอบอาชีพเสียก่อน

ตอนที่ 2 ศึกษาดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

1 ประวัติความเป็นมาของดนตรีชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

ดนตรีจะสอดแทรกอยู่ในพิธีกรรมต่างๆของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เช่น ประเพณีปีใหม่ ประเพณีแต่งงาน การทำบุญไหว้เจดีย์ พิธีกรรมเกี่ยวกับงานศพ หรือแม้แต่การออกไปทำไร่ปลูกข้าวก็ยังมีเครื่องเพลงเล่นดนตรีในช่วงระหว่างการพักผ่อนโดยมีเครื่องดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์คือ เตอะน่า และวงกลองยาว ส่วนบทเพลงหรือท่วงทำนองที่ใช้ร้องกันจะเป็นเนื้อร้องที่มีมานานแล้วไม่มีการแต่งขึ้นใหม่

2 เครื่องดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

ในปัจจุบันชาวกะเหรี่ยงน้ำตกยังคงมีการใช้เครื่องดนตรีในกิจกรรมที่เกี่ยวกับพิธีต่างๆ 4 ชนิดดังนี้

2.1 เตอะน่า

เตอะน่า เป็นเครื่องดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกที่มีตั้งแต่โบราณที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวปกาเกอะญอมี 6 สายทำจากสายเบรกรถจักรยาน ลำตัวทำจากต้นดินเปิดเหลาให้เป็นรูปทรง

สี่เหลี่ยมผืนผ้าลบมุมให้โค้งมนอ่อนช้อยด้านท้ายตัดตรงส่วนปลายหรือคอจะทำเป็นคานไม้โค้งยาวมีลูกบิดสำหรับตั้งสาย ใช้เล่นในยามว่างหรือนำไปเล่นในงานมงคลต่างๆ

2.2 กลองยาว (ป้อเตอ)

กลองยาว เป็นเครื่องดนตรี หลักของวงกลองยาวสำหรับตีด้วยมือ ตัวกลองทำด้วยไม้ มีลักษณะกลมกลวง ขึงด้วยหนังแกะ ทำด้วยหนังหน้าเดียว มีรูปทรงขนาดใหญ่กว่ากลองยาวทั่วไปใช้สะพายในเวลาตี

2.3 ฉาบ (จั่ว)

ฉาบเป็นเครื่องดนตรีประเภทตี ประกอบจังหวะ ทำด้วยโลหะทองเหลือง ตีจนบางมีส่วนนูนตรงกลางเพื่อให้เกิดเสียงดังกังวานฉาบจะใช้ประกอบกัน 2 ฝ่ามาตีกระทบกัน

2.4 โหม่ง (โม่)

ลักษณะ เหมือนฉาบแต่ใหญ่กว่าใช้ประกอบการให้จังหวะและจะมีไม้สำหรับตี

3 การรวมวงดนตรี

ในหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกการรวมวงดนตรีนั้นมีเฉพาะวงกลองยาวโดยใช้เครื่องดนตรีเพียง 3 ชิ้นซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของวงกลองยาวชาวที่ใช้ในงานพิธีกรรมต่างๆ โดยจะเล่นรวมวงกันเมื่อมีงานทำบุญและงานแต่งงานเท่านั้นเพราะชาวกะเหรี่ยงน้ำตกจะใช้การตีกลองยาวเพื่อเพิ่มความสนุกสนาน เรียกคนให้มาร่วมงานบุญ หรือต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง

4 นักดนตรี

นักดนตรีของหมู่บ้านกะเหรี่ยงน้ำตกมีจำนวนมาก จะเป็นชาวบ้านที่มีความสามารถทางการเล่นดนตรี รวมไปถึงความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมต่างๆของชาวกะเหรี่ยง บุคคลที่คนในหมู่บ้านรู้จักดีไมใช่นักดนตรีอาชีพแต่จะเล่นรวมกันเฉพาะกิจเท่านั้นคือ

2.4.1 นาย พะชนะนุช คามภูผา (ถาผี) เล่นเครื่องดนตรีเตอะน่า

2.4.2 นาย โกสี นาตรี มีความสามารถในการด้านวงกลองยาว

2.4.3 นาย พะเชลี ผูกสัมพันธ์ มีความสามารถในการด้านวงกลองยาว

2.2.4 นาย สุวิทย์ นาตรี มีความสามารถในการด้านวงกลองยาว

5 ประเภทของบทเพลงชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

คำว่าทา หมายถึง เพลง บทเพลงของกะเหรี่ยงน้ำตกเรียกเป็นภาษากะเหรี่ยงว่า ทาเดาะ เพาะ ใช้ร้องโต้ตอบคล้ายๆกับกลอนของไทย แต่ละบทเพลงจะมีเนื้อหาสั้นๆที่เขียนขึ้นมาตั้งแต่อดีตและไม่มีมีการเขียนขึ้นใหม่เลย รูปแบบของเพลงมีทำนองหลักๆอยู่ 2-3 ทำนอง เปลี่ยนเพียงคำร้องและสร้างอารมณ์ของเพลงโดยการเปลี่ยนจังหวะเพลงให้ช้าลงหรือให้เร็วขึ้น เนื้อเพลงจะนำไปใช้ร้องได้ทุกโอกาส เช่น งานแต่งงานเป็นงานรื่นเริงจะเป็นบทเพลงสอนคู่บ่าวสาวถึงวิธีปลูกข้าว การตีผึ้ง หรือ

เพลงที่สื่อความหมายถึงความรัก การมีคู่ครอง แต่เมื่อนำมาร้องในงานศพก็จะเปลี่ยนทำนองและจังหวะให้ช้าลงเพื่อให้เข้ากับบรรยากาศงานศพ หรือจะใช้ ร้องเล่นเพื่อผ่อนคลายอารมณ์พักผ่อนในยามว่างจากการทำงาน และสามารถนำร้องร่วมกับเครื่องดนตรีอื่นๆได้

เช่นการบรรเลงเต๋อนำกับการร้องเพลงโต้ตอบ มีเพลงอยู่ 10 บทเพลงดังนี้

เพลงที่ 1 เพลง เหยอะ โด๊ะ แว

เพลงที่ 2 ทา กอ เทาะ เนาะ

เพลงที่ 3 ทา คอ เม โอะ และเพลงหน้าคอโอะ

เพลงที่ 4 ทา บอ ป๊ะ ปา หล่อ

เพลงที่ 5 ทา โอะ เลอ เปื่อ กา

เพลงที่ 6 ทา เทาะ เซะ

เพลงที่ 7 ทา อี ลอ

เพลงที่ 8 ทา เค ลี แพ และทาเคเทอะ

เพลงที่ 9 ทา บุ โพ ลอ

เพลงที่ 10 ทา สุ หล่อ

และบทเพลงที่ใช้โต้ตอบในโอกาสต่างๆอีก 4 เพลงดังนี้

เพลงที่ใช้ร้องในพิธีแต่งงาน(ทาพือป้าปลาเออะโมะะ)

เพลงที่ใช้ร้องกล่อมเด็ก (ทา หมา มี โพ เซะ)

เพลงที่ใช้ร้องในงานศพ (ทาสะเคอะเนอะเคอะยะ)

เพลงที่ร้องในงานทำบุญเจดีย์ (ทา บุ โคะ)

6. โอกาสในการแสดงดนตรี

การแสดงดนตรีกะเหรี่ยงจะแฝงอยู่ในพิธีกรรมต่างๆอยู่แล้ว เช่น การเกิดก็จะมีเพลงกล่อมลูก ที่สร้างสายสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นสื่อในการอบรมสั่งสอนขัดเกลาจิตใจให้เติบโตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พิธีการแต่งงานก็มีดนตรีเข้าไปสร้างความสนุกสนานพร้อมทั้งสอดแทรกคติสอนใจเพราะฉะนั้นเมื่อมีพิธีกรรมก็จะมีการเล่นดนตรีประกอบอยู่ด้วยแต่ก็มีบ้างที่มีการเล่นในเทศกาลต่างๆที่หมู่บ้านจัดเพื่อความสนุกสนานไม่เกี่ยวกับพิธีกรรม เช่นงานวันปีใหม่และได้ไปแสดงเป็นประจำในงานประเพณีของจังหวัดเพื่อถ่ายทอดดนตรีและบทเพลงให้กับคนในเมืองได้เห็นวิถีชีวิตของชนเผ่า

7. การสืบทอดดนตรีกะเหรี่ยงน้ำตก

จากสภาพปัจจุบันชุมชนชาวกะเหรี่ยงน้ำตกได้รับการพัฒนานำความเจริญทางด้านเทคโนโลยีเข้ามายังหมู่บ้านมีข้อดีคือชาวกะเหรี่ยงมีทีวีดูมีเครื่องเสียงสามารถรับฟังข่าวสารหรือฟัง

เพลงกะเหรี่ยงที่ทำเป็นรูปของแผ่น CD ทำให้เด็กๆยังคงรู้จักบทเพลงและได้ยินได้ฟังในรูปแบบที่หลากหลาย ส่วนข้อเสียคือเด็กไม่เล่นเครื่องดนตรีอย่างเดะน่าแต่หันไปเล่นกีตาร์แทนเพราะมีความคิดว่าดนตรีของชนเผ่าเป็นเรื่องน่าอายทั้งๆที่วิธีเล่นง่ายกว่ากันมาก

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาพบว่าวัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกยังคงปฏิบัติสืบต่อกันมาอย่างเหนียวแน่น ยังคงมีความเชื่อเรื่องของสิ่งต่างๆเหนือธรรมชาติ เรื่องขวัญ ยึดมั่นเรื่องผีเดียวเมียเดียว ไม่ผิดลูกเมียคนอื่น ให้ความเคารพผู้อาวุโส ยกย่องฝ่ายหญิงให้เป็นใหญ่ในบ้าน การอบรมสั่งสอนจะไม่ใช้วิธีการตีเพราะเชื่อว่าจะทำให้ขวัญหายไปจากตัวจะทำให้เด็กเจ็บป่วย การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม จะเป็นการเล่าเรื่องผ่านนิทานที่มีอยู่มากมาย ไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรชาวกะเหรี่ยงน้ำตกทุกคนยังใช้ชีวิตอย่างพอเพียงไม่คิดยึดวัตถุใช้ภาษากะเหรี่ยงเพื่อการสื่อสารกับคนในหมู่บ้านซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเขตวัฒนธรรม (Clark Wissler, 1921) ที่ว่าวัฒนธรรมทุกระบบทั้งวัฒนธรรมทางวัตถุและจิตใจนั้นมีอยู่ทุกสังคมโลก และทฤษฎีรากแก้วทางวัฒนธรรม (กาญจนา อินทรสุณานนท์, 2543:43) ที่ว่าความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมชุมชนที่อยู่ร่วมกัน แต่ละคนในชุมชนมีจุดหมายในชีวิตที่แตกต่างกันแต่ทุกคนจะต้องมีอุดมการณ์ร่วมกัน

ลักษณะทางสังคมวัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมีเอกลักษณ์เฉพาะตนทั้งในเรื่องการแต่งกายผู้หญิงกะเหรี่ยงยังคงทอผ้าใช้เองและทอให้คนในครอบครัว สำหรับอาหารนิยมกินอาหารสดจัด อาหารเกือบทุกชนิดต้องมีมัน พริกและเกลือเป็นส่วนผสม ส่วนภาษาเขียนก็มีอักษรที่ใช้เพียง 25 ตัว วิธีชีวิตผูกพันอยู่กับพิธีกรรมต่างๆพวกเขาเชื่อว่าผีบ้านคือผีเจ้าที่ที่คอยปกป้องดูแลหมู่บ้านส่วนผีเรือนคือผีบรรพบุรุษที่จะคอยปกป้องลูกหลานผู้สืบสกุลด้วยความห่วงใยที่ชาวกะเหรี่ยงกลัวมากคือผีป่าซึ่งถือว่าเป็นผีร้ายคอยทำร้ายผู้คนมากกว่าปกป้องความเชื่อเช่นนี้เป็นบ่อเกิดคุณธรรมและค่านิยมในเรื่องการดูแลพ่อแม่ที่แก่ชรา

พิธีกรรมของชาวกะเหรี่ยงที่ต้องปฏิบัติในรอบปีได้แก่ การเกิด การผูกข้อมือเรียกขวัญ การแต่งงาน การตาย และการไหว้เจดีย์ซึ่งทุกพิธีกรรมล้วนมีดนตรีเข้าไปเกี่ยวข้องทั้งสิ้นในการประกอบพิธีกรรมจะให้ความสำคัญกับผู้ทอผ้าสูงสุดเป็นผู้กำหนดวันในการประกอบพิธีกรรม ส่วนระบบครอบครัวจะให้ความสำคัญกับฝ่ายหญิงเมื่อแต่งงานฝ่ายชายต้องไปอยู่บ้านฝ่ายหญิงเพื่อช่วยทำมาหากินอย่างน้อย 1 ปีหรือจนกว่าน้องสาวของฝ่ายหญิงแต่งงานจึงจะแยกออกมาสร้างบ้านใหม่ และในการประกอบพิธีกรรมผูกข้อมือเรียกขวัญปีใหม่ผู้นำในการทำพิธีส่วนใหญ่จะเป็นฝ่ายหญิง

ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกมีดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและสังคมชาวกะเหรี่ยงอย่างเหนียวแน่นจนแยกกันไม่ออก บทบาทของดนตรีที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือดนตรีเพื่อความบันเทิงและดนตรี

เพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมซึ่งชาวกะเหรี่ยงน้ำตกได้นำมาสร้างความผ่อนคลายให้กับชีวิตและสร้างบรรยากาศของประเพณีพิธีกรรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นพวกเขาเชื่อว่าเสียงของคนตรีทำให้พิธีกรรมเกิดความศักดิ์สิทธิ์และยังสามารถเป็นสื่อเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่มองไม่เห็นได้อีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านดนตรีพิธีกรรมของปัญญา รุ่งเรือง(อ้างอิงจากณัฐนิช นักปี.2554:130)ที่ได้กล่าวไว้ว่าดนตรีทำหน้าที่เป็นสื่อประสานระหว่างจิตของมนุษย์กับพลังเหนือธรรมชาติซึ่งมนุษย์เชื่อว่ามีอยู่และสามารถติดต่อได้ด้วยการทำพิธีกรรมต่างๆ เครื่องดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่ากะเหรี่ยงน้ำตกคือ เตอะน่า เครื่องดนตรีที่ทำขึ้นด้วยวัสดุธรรมชาติที่หาได้ใกล้ตัวรูปทรงไม่สวยงามแต่มีเสียงไพเราะจับใจ บรรเลงร่วมกับบทเพลงร้อง (ทา) สำหรับทาก็คือบทเพลงที่มีเนื้อร้องอยู่ในรูปแบบของบทกลอนที่มีมาแต่โบราณไม่มีการแต่งใหม่ การนำทามาร้องจะมีข้อกำหนดไว้ด้วย เช่น ทาบูโคะ จะใช้ร้องเฉพาะงานไหว้เจดีย์ ทาปลือทาเจอ จะใช้ร้องเฉพาะงานศพ ส่วนทาทั่วไปที่ใช้ร้องไม่จำกัดว่าเป็นงานอะไรสามารถร้องได้ทุกเวลาซึ่ง มีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น ทาทะเนาะ มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ ทาคอมโอะ มีเนื้อหาที่ใช้ร้องโต้ตอบระหว่างหนุ่มสาวหรือ ทาฟือป่าปลาเออะโมะใช้ร้องในพิธีแต่งงาน แต่ห้ามนำเตอะน่ามาบรรเลงในงานศพนอกนั้นสามารถใช้บรรเลงคู่กับการร้องเพลงได้ นอกจากนี้ดนตรียังเป็นสื่อที่สามารถยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกให้เกิดความรักความสามัคคีแต่อย่างไรก็ตามเมื่อมีการพัฒนาเทคโนโลยีรวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตความเจริญเริ่มเข้ามาสู่ชุมชนส่งผลให้สังคมวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ที่สืบทอดกันมายาวนานเริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงอีกทั้งการต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดจากสภาพเศรษฐกิจ ชาวกะเหรี่ยงน้ำตกเริ่มละทิ้งวัฒนธรรมของตนเองการประกอบพิธีกรรมบางอย่างก็เริ่มลดน้อยลง เริ่มปรับลดขั้นตอนเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาบทบาทของดนตรีก็เริ่มลดน้อยลงตามไปด้วยการวิจัยเรื่องดนตรีกะเหรี่ยงน้ำตกในครั้งนี้จึงน่าจะเป็นการกระตุ้นให้ชาวกะเหรี่ยงได้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมและดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่ามากขึ้นตลอดจนส่งผ่านไปยังอนุชนรุ่นหลังให้ช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและดนตรีของชนเผ่าให้ดำรงอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ในการลงพื้นที่วิจัยในครั้งนี้ เป็นก้าวแรกในการศึกษาชุมชนชาวกะเหรี่ยงน้ำตก ทั้งวัฒนธรรม และดนตรีกะเหรี่ยงน้ำตกในภาพรวม ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเจาะลึก ลงไปในประเด็นต่างๆ ในอนาคตดังนี้

1. การวิเคราะห์ลักษณะของวรรณคดีที่มีความละเอียดมากขึ้น
2. การศึกษาเปรียบเทียบ เตอะน่า กับ นาเดย์ ในหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงในจังหวัดอื่นๆ
3. การศึกษาดนตรีและรวบรวมบทเพลงจากศิลปินคนอื่นที่ยังไม่ถูกค้นพบ

4. การศึกษาดนตรีและรวบรวมบทเพลงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน

5. นำผลจากการศึกษาวัฒนธรรม ดนตรีของชาวกะเหรี่ยงน้ำตกไปเป็นข้อมูลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และโฮมสเตย์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลลักษณ์ นวมคำลี. (2552). การศึกษาดนตรีชาวเขาเผ่าอาข่าบ้านแสนเจริญ ตำบลวารี
อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. ปรินญาณิพนธ์ ศป.ม.(มานุษยดุริยางควิทยา) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กอลและย่อ วาริตี. (2556, 22 มกราคม). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 17/1
หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.
- กะบอ ผูกสัมพันธ์.(2556, 27 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 37/1
หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.
- กาญจนา เกรียงสี. (2541). พจนานุกรมภาษากลุ่มชาติพันธุ์ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.
- กาญจนา อินทรสุนานนท์. (2543). พื้นฐานมานุษยดุริยางควิทยาภาควัฒนธรรม เอกสารประกอบ
คำบรรยายคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- . (2536). เพลงพื้นบ้าน สารานุกรมศึกษาศาสตร์.(ฉบับที่ 12) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). กำแพงเพชร. สุโขทัย : ททท.สำนักงานสุโขทัย.
- โกสี นาตริ. (2556, 25 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่วัดพระบรมธาตุ
ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร.
- ขจักษ์ บุรุษพัฒน์. (2518). ชนกลุ่มน้อยในไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.
- คมสันต์ วงศ์วรรณ. (2551). ดนตรีตะวันตก. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จอปรีอ ชาริตาสิริ. (2555, 2 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 33
หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.
- จรัญ กาญจนประดิษฐ์. (2547).การศึกษาดนตรีชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านกองมั่งทะ ตำบลไล่โว่ อำเภอ
สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี. ปรินญาณิพนธ์ ศป.ม.(มานุษยดุริยางควิทยา) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เจตชรินทร์ จิรศักดิ์ธรรม. (2545). ดนตรีชาวเผ่ามูเซอ:กรณีศึกษาหมู่บ้านห้วยหลวง อำเภอแม่เอย
จังหวัดเชียงใหม่. ปรินญาณิพนธ์ ศป.ม.(มานุษยดุริยางควิทยา) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ชูชีพ ชาญเขียว. (2540). กำแพงเพชรอัญมณีเม็ดงามแห่งลุ่มน้ำปิง. กำแพงเพชร : ศรีสวัสดิ์การพิมพ์

ชะแอม มณีกันทรียะ. (2556, 2 มกราคม). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 3

หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร
ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์ และคนอื่นๆ. (2542). **ดนตรีของชนเผ่ากะเหรี่ยงสะกอในพื้นที่มูเส่คี.**

นครปฐม:วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (ถ่ายเอกสาร)

ณัฐชา โสคติยานุรักษ์. (2547). **สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐรุณิช นักปี. (2554). **ดนตรีพิธีกรรมของชาวเมี่ยน อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.**

กรุงเทพฯ: ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ดนตรี) มหาวิทยาลัยมหิดล.

ดาวรรณ ขอบพนา.(2555, 2 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 38/3

หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตกตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.

ตุล แจทอง. (2556, 2กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่บ้านเลขที่ 134/1

หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

คู่ นาตรี. (2556, 2 มกราคม). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่บ้านเลขที่ 85 หมู่ที่ 18

บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.

ทวิ ทองสว่างและคณะ. (2546). **ชีวิตและวัฒนธรรมไทย.** กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

นอเกาะเคาะ ความภูษา. (2555, 23 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่

14 หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

นอมะสี โยเง. (2555, 2 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 16หมู่ที่ 18

บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.

นิยพรรณ วรรณศิริ. (2540). **มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาสังคมวิทยา

และมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

บวรเกียรติ คชินทร.(2556, 2 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 107

หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.

บะกะโบ มณีกันทรียะ. (2556, 25 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่

บ้านเลขที่ 13 หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัด

กำแพงเพชร.

บุญยงค์ เกศเทศ.(2536). **วัฒนธรรมเผ่าพันธุ์มนุษย์.** อุบลราชธานี : ขงสวัสดิ์การพิมพ์.

บุญศรี ไพรัตน์. (2545). **นิทานพื้นบ้านเผ่าม้ง.** กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก,

ปัญญา รุ่งเรือง. (2552). เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่องดนตรีพิธีกรรมเนื่องในโอกาสครบรอบ 75 ปีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการจัดงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 37.

กรุงเทพฯ : เท็คโปรโมชันแอนด์แอดเวอร์ไทซิ่ง.

_____. (2544). แนวทางการเตรียมตัวเพื่อเป็นนักมานุษยดุริยางควิทยา: ในการประชุมวิชาการดนตรี ครั้งที่ 3. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ : พิมพ์สปริงติ้ง เซ็นเตอร์.

ประชิด สกฤษณ์พัฒน์. (2546). วัฒนธรรมพื้นบ้านและประเพณีไทย. กรุงเทพฯ: ภูมิปัญญา.

ประเทือง คล้ายสุบรรณ. (2531). วัฒนธรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์.

ประวิตร โพธิ์อาสน์. (2527). คู่มือการทำงานกับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยชาวเขาและโครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ.

_____. (2521). “ปากท้องของกะเหรี่ยง” ข่าวสารศูนย์วิจัยชาวเขา. 2(ตุลาคม- ธันวาคม).

ประเวศ วะสี. (2536). วัฒนธรรมกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร.

พระยาอนุมานราชธน. (2515). การศึกษาเรื่องประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศาสนาภัณฑ์.

พลับพลึง คงชนะ. (2543). วิธีเชิงสหวิทยาการกับการประยุกต์ใช้เพื่อการวิจัย สาขามานุษยดุริยางควิทยา. ในโครงการสัมมนาวิชาการด้านมานุษยดุริยางควิทยา ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พะชะนุช คามภูผา. (2555, 23 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ 14 หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.

พะเชลย์ ผูกสัมพันธ์. (2556, 25 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่วัดพระบรมธาตุ ตำบลนครชุม อำเภอมะนัง จังหวัดกำแพงเพชร.

พะเมาะแอ มนพิสุทธิ์. (2556, 2 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 4/1 หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.

พิเชษฐ์ มากช่วย. (2533). การอนุรักษ์และปรับตัววัฒนธรรมให้เข้ากับสมัย. ในเอกสารการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

พิระชัย ลีสมบูรณ์ผล. (2536). ดนตรีของชาวกะเหรี่ยง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. ปรินญา นิพนธ์ สป.ม.(มานุษยดุริยางควิทยา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พูนพิศ อมาตยกุล. (2527). **ดนตรีวิจัยความรู้เรื่องดนตรีไทยเพื่อความชื่นชม**. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ: เกียรติธุรกิจ.

มณฑล คงแถวทอง. (2536). **ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี**. กาญจนบุรี: ศูนย์

ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.

มานพ วิสุทธิแพทย์. (ม.ป.ป.). **เอกสารคำสอนรายวิชาศิลปการวิเคราะห์เพลงไทย**. กรุงเทพฯ :

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ยศ สันตสมบัติ. (2536). **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

_____. (2550). **สารานุกรมสำหรับเยาวชนไทย โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระ**

พระเจ้าอยู่หัว เล่ม 23. พิมพ์ครั้งที่ 23. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

_____. (2521). **อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

วรรณภา พูนพาณิชย์ และมฤดี ลีเฉลิมวงศ์. (2547). **ชีวิตและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ : ศูนย์

ส่งเสริมอาชีพ 2547.

วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2546). **มรดกวัฒนธรรมพื้นบ้าน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ, 2546.

ศิริธร สาวเสม. (2555). **ดนตรีกะเหรี่ยง กรณีศึกษาหมู่บ้านโป่งกระทิงบน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาจังหวัดกำแพงเพชร. (2555). **ข้อมูลประชากรชาวเขาอำเภอ**

คลองลาน. ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขา ตำบลคลองลาน อำเภอคลองลาน จังหวัด

กำแพงเพชร.

สมเกียรติ จำลอง. (2532). **การใช้สื่อประเพณีดั้งเดิมของชาวเขาเผ่าเย้า ลีซอ กะเหรี่ยง**. โครงการ

สื่อสารเพื่อการพัฒนาที่สูงไทย/WIF กองควบคุมพืชเสพติด สำนักงานป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติด รายงานการศึกษาวิจัย เชียงใหม่: สถาบันวิจัยชาวเขา, 2532.

สมคิด สาริยัง. (2556, 22 มกราคม). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 59

หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

สมบัติ มีสวัสดิ์. (2556, 28 มกราคม). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 35/2

หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.

สมัย สุทธิธรรม. (2541). **สารคดีชีวิตของชนกลุ่มน้อยบนดอยสูง : กะเหรี่ยง**. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์

ลิฟเพรส.

- สมมุพ อารีศิริ. (2556, 2 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 18 บ้านน้ำตกตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.
- สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร. (2555). ข้อมูลการเดินทาง สืบค้นเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2555. จากเว็บไซต์ <http://www.kamphaengphet.go.th>.
- สุจินต์ สุขโท. (2556, 28 มกราคม). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 288 หมู่ที่ 1 ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.
- สุทธิ ภิบาลแทน. (2543). **มารยาทไทยและราชาศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร:รวมสาส์น.
- สุพัตรา สุภาพ. (2540). **สังคมวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาพร แสงแก้ว. (2555, 23 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ โรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.
- สุมาลี นิมนานุภาพ. (2535). **ดนตรีวิจิตร**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุริยา รัตนกุล. (2538). **สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงสะกอ**. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก.
- สุวิทย์ นาดรี. (2556, 27 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 32/1 หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.
- หน่อมีอิ อรชร. (2555, 2 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ ที่ บ้านเลขที่ 20 หมู่ที่ 18 บ้านน้ำตก ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอกลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร.
- อมรา กล้าเจริญ. (2553). **เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน**. กรุงเทพมหานคร:โอเดียนสโตร์, 2553.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2534). **วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์:วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 2 .กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Renard,Ronald D. (2541). **Kariang:History of Karen-Tai Relation from the Beginnings to 1923** (ประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ของกะเหรี่ยงกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น:ภาพสะท้อนวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชาวกะเหรี่ยง). วิทยานิพนธ์ The university of Hawaii วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก สาขาประวัติศาสตร์.
- L.White. (1959). **The Evolution of Culture** .New York : McGraw-Hill.
- B.Malinowski. "The Group and the Individual in Functional Analysis" **American Journal of Sociology**. 44(1939):938-964
- . (1963). **The Family Among the Australian Aborigines:A Sociological Study**. New York:Schocken Books.

ภาคผนวก ก
ประมวลภาพภาคสนาม

ภาคผนวก ก

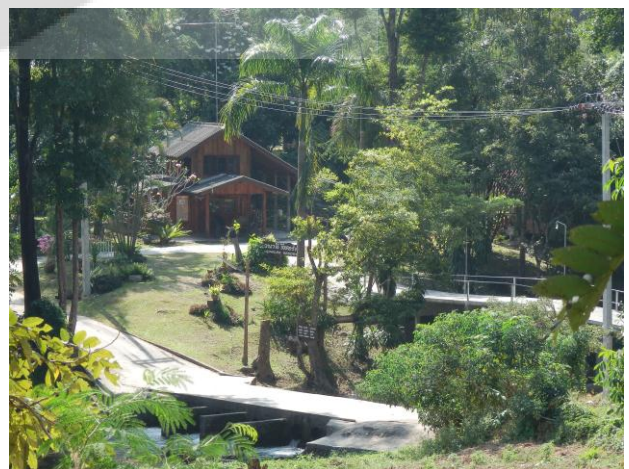
ประมวลภาพการลงพื้นที่วิจัย

ป้ายทางเข้าหมู่บ้านกระเหรี่ยงน้ำตก
บันทึกภาพโดยชินพัฒน์ ไทพาณิชย์
วันที่ 28 ธันวาคม 2555

สภาพภายในหมู่บ้าน

รีสอร์ทปากทางเข้าหมู่บ้าน

เรือนบางหลังอาจใช้ไม้จริงเป็นพื้นเรือนและ ฝาเรือน

สภาพการค้าขายภายในหมู่บ้าน

กรงไก่ภูมิปัญญาอันแสนน่ารัก

ภาชนะที่ใช้ในชีวิตประจำวันทำจากไม้ไผ่

ขำอยู่กันไปไหนไปด้วย สัญลักษณ์ของชาวกะเหรี่ยงน้ำตก

สัมภาษณ์เก็บข้อมูลขณะลงพื้นที่วิจัย

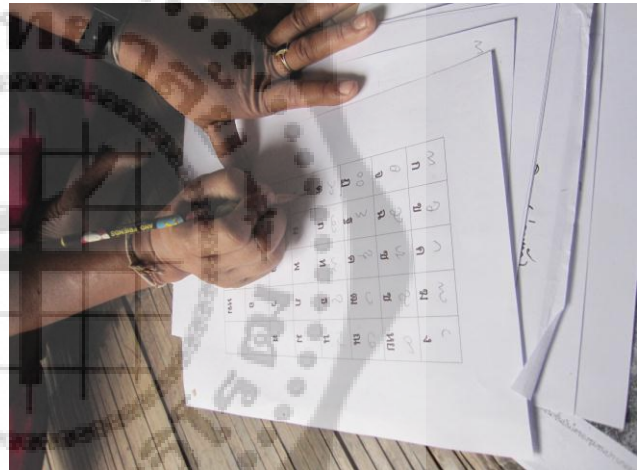
ประมวลภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

จริงจังกับการอ่านและเขียนเนื้อเพลงภาษากะเหรี่ยงแปลให้เป็นภาษาไทย

นายพะเมาะแซช่วยตรวจสอบความถูกต้องการ
เรียกชื่อส่วนต่างๆของเตอะน่า

นางนอเกาะเต๊ะเขียนอักษรภาษากะเหรี่ยงเทียบภาษาไทย

สัมภาษณ์ข้อมูลนักดนตรี

ข้าวเหนียวแดงที่ใช้งาขาว

ทดลองตำข้าวเหนียวแดง

บันทึกภาพโดย ชุติศักดิ์ ไทพาณิชย์

ชิมข้าวเหนียวแดงอย่างเอร็ดอร่อย วันที่ 21 มค 2556

การทำข้าวเหนียวต้มห้อยยามค่ำ

ถ่ายภาพหมู่ร่วมกันวันไหว้เจดีย์ ที่วัดพระบรมธาตุนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร

ผู้ที่เข้าร่วมพิธี ทักทายกันด้วยการอวยพรผูกข้อมือ

เดินเวียนเทียนรอบเจดีย์

เมื่อเดินครบ 3 รอบจะปักเทียนพรมน้ำส้มป่อยและโรยแป้งชู

ผู้วิจัยสัมภาษณ์เยาวชนกะเหรี่ยงที่เข้าร่วมพิธีไหว้เจดีย์และให้ผู้เฒ่าผูกข้อมือ

ชาวกะเหรี่ยงทั้งหมดพร้อมกันที่ศาลาเพื่อร่วมพิธีทำบุญไหว้เจดีย์

ประมวลภาพการเก็บข้อมูลเรื่องอาหารเมื่อวันปีใหม่ที่บ้านนางสมบัติ

แกงขี้คว

ตำข้าวกล้ายเลี้ยงหมู

นายดาปลุกข้าวโพดใช้เลี้ยงสัตว์

การเลี้ยงนกเป็นงานอดิเรกของชาวกะเหรี่ยง

ทดลองเดินขาหยัง โถกเถก

สองแม่ลูกกับร่มที่ได้จาก
ธรรมชาติ

ภาคผนวก ข

บทเพลง

ต้นฉบับการเขียนบทเพลง

[illegible]

ภาษากะเหรี่ยง	ဝီဝီ	နီ	ဝီ	ဝီ	နီ	မံ	မံ
ภาษาไทย	โม	โมะ	โก	โก	โก	มี	มี
ความหมาย							

ภาษากะเหรี่ยง	๒๖	๓๖	๕๒	๓๖	๕๒	๒๖
ภาษาไทย	กจ	๑๐	๓๐	๑๐	๓๐	๕
ความหมาย						

ภาษากะเหรี่ยง	ꨀꩃ	ꨁꩃ	ꨂꩃ	ꨃꩃ	ꨄꩃ	ꨅꩃ
ภาษาไทย	15	16	17	18	19	20
ความหมาย						

ภาษากะเหรี่ยง	วอ	ค	ว	อ	จ	ว	อ	ว
ภาษาไทย	บ	ค	ด	จ	ก	ข	ค	ด
ความหมาย	๒๕	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖

ภาษากระเหรี่ยง	ว ๓ ๓ ๓	๐ ๒	๓ ๓ ๓	๓ ๓ ๓	๓ ๓ ๓	๓ ๓ ๓
ภาษาไทย	๒๔	๐๐	๒๕	๑๐	๒๕	๑๐ ๑๐
ความหมาย						

ภาษากะเหรี่ยง	๖	๖	๖	๖	๖	๖
ภาษาไทย	12	๕๖	100	๖	๖	100
ความหมาย						

1. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

ต้นฉบับการเขียนบทเพลง

51c

B1

$29 \times 10 = 290$
 $290 + 290 = 580$

๑๖๕๗ ๒๔๒๐

[illegible]

ด้านสุขภาพไว้บันทึก ลงบันทึกไว้ในไดอารี่ของตัวเอง ตามตาราง
ตัวนี้

[illegible][illegible]

နိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည့်နေ့ရက်ကို နှစ်ပတ်လည်ခန့် ကြိုတင်ပြောဆိုခဲ့သည်။

၈၀ ၈၇ ၁၄၂
၁၈ ၅၁ ၃၀ ၁၆ ၈၀ ၁၈၁ ၈ ၉ ၁၆ ၁၂

ժամանակը հեղուկ է և ունի իր ինքնուրույն օրենքները:

ต้นฉบับการเขียนบทเพลง

[illegible]

ต้นฉบับการเขียนบทเพลง

၀၀၇ ၇၇၇၇ ၇၇၇၇

$\frac{2}{3} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{3}$
 $\frac{1}{3} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{6}$
 $\frac{1}{6} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{12}$
 $\frac{1}{12} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{24}$
 $\frac{1}{24} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{48}$
 $\frac{1}{48} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{96}$
 $\frac{1}{96} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{192}$
 $\frac{1}{192} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{384}$
 $\frac{1}{384} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{768}$
 $\frac{1}{768} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{1536}$
 $\frac{1}{1536} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{3072}$
 $\frac{1}{3072} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{6144}$
 $\frac{1}{6144} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{12288}$
 $\frac{1}{12288} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{24576}$
 $\frac{1}{24576} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{49152}$
 $\frac{1}{49152} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{98304}$
 $\frac{1}{98304} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{196608}$
 $\frac{1}{196608} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{393216}$
 $\frac{1}{393216} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{786432}$
 $\frac{1}{786432} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{1572864}$
 $\frac{1}{1572864} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{3145728}$
 $\frac{1}{3145728} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{6291456}$
 $\frac{1}{6291456} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{12582912}$
 $\frac{1}{12582912} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{25165824}$
 $\frac{1}{25165824} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{50331648}$
 $\frac{1}{50331648} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{100663296}$
 $\frac{1}{100663296} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{201326592}$
 $\frac{1}{201326592} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{402653184}$
 $\frac{1}{402653184} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{805306368}$
 $\frac{1}{805306368} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{1610612736}$
 $\frac{1}{1610612736} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{3221225472}$
 $\frac{1}{3221225472} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{6442450944}$
 $\frac{1}{6442450944} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{12884901888}$
 $\frac{1}{12884901888} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{25769803776}$
 $\frac{1}{25769803776} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{51539607552}$
 $\frac{1}{51539607552} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{103079215104}$
 $\frac{1}{103079215104} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{206158430208}$
 $\frac{1}{206158430208} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{412316860416}$
 $\frac{1}{412316860416} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{824633720832}$
 $\frac{1}{824633720832} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{1649267441664}$
 $\frac{1}{1649267441664} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{3298534883328}$
 $\frac{1}{3298534883328} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{6597069766656}$
 $\frac{1}{6597069766656} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{13194139533312}$
 $\frac{1}{13194139533312} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{26388279066624}$
 $\frac{1}{26388279066624} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{52776558133248}$
 $\frac{1}{52776558133248} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{105553116266496}$
 $\frac{1}{105553116266496} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{211106232532992}$
 $\frac{1}{211106232532992} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{422212465065984}$
 $\frac{1}{422212465065984} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{844424930131968}$
 $\frac{1}{844424930131968} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{1688849860263936}$
 $\frac{1}{1688849860263936} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{3377699720527872}$
 $\frac{1}{3377699720527872} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{6755399441055744}$
 $\frac{1}{6755399441055744} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{13510798882111488}$
 $\frac{1}{13510798882111488} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{27021597764222976}$
 $\frac{1}{27021597764222976} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{54043195528445952}$
 $\frac{1}{54043195528445952} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{108086391056891904}$
 $\frac{1}{108086391056891904} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{216172782113783808}$
 $\frac{1}{216172782113783808} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{432345564227567616}$
 $\frac{1}{432345564227567616} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{864691128455135232}$
 $\frac{1}{864691128455135232} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{1729382256910270464}$
 $\frac{1}{1729382256910270464} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{3458764513820540928}$
 $\frac{1}{3458764513820540928} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{6917529027641081856}$
 $\frac{1}{6917529027641081856} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{13835058055282163712}$
 $\frac{1}{13835058055282163712} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{27670116110564327424}$
 $\frac{1}{27670116110564327424} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{55340232221128654848}$
 $\frac{1}{55340232221128654848} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{110680464442257309696}$
 $\frac{1}{110680464442257309696} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{221360928884514619392}$
 $\frac{1}{221360928884514619392} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{442721857769029238784}$
 $\frac{1}{442721857769029238784} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{885443715538058477568}$
 $\frac{1}{885443715538058477568} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{1770887431076116955136}$
 $\frac{1}{1770887431076116955136} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{3541774862152233910272}$
 $\frac{1}{3541774862152233910272} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{7083549724304467820544}$
 $\frac{1}{7083549724304467820544} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{14167099448608935641088}$
 $\frac{1}{14167099448608935641088} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{28334198897217871282176}$
 $\frac{1}{28334198897217871282176} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{56668397794435742564352}$
 $\frac{1}{56668397794435742564352} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{113336795588871485128704}$
 $\frac{1}{113336795588871485128704} \times \frac{1}{2} = \frac{1$

ก ข: กข นบ ขีรหิ: นค นน ทร นร นธ นฉ นช นซ นญ
 (๑) ข= โขง เลอ เมฆะ หือ หิ แล ลู้ง กิว เลอ โดตะ เตา- ฉี

[illegible][illegible][illegible]

$\frac{2}{7} \quad \frac{12}{7} \quad \frac{18}{7} \quad \frac{18}{7} \quad \frac{2}{7} \quad \frac{12}{7} \quad \frac{18}{7} \quad \frac{18}{7} \quad \frac{2}{7} \quad \frac{12}{7} \quad \frac{18}{7}$

[illegible]

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อสกุล	นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์
วัน เดือน ปี	22 เมษายน 2531
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	78/5 หมู่ 4 ตำบลพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	ระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
พ.ศ. 2543	ระดับมัธยมศึกษา จากโรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
พ.ศ. 2549	ระดับปริญญาตรี ครุศึกษาศาสตร์สากล มหาวิทยาลัย นเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2556	ระดับปริญญาโท มานุษยวิทยา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร